

TRANSPARENCY
INTERNATIONAL
MOLDOVA

Jurnaliștii contra **CORUPȚIEI**

Chișinău, 2020

TRANSPARENCY
INTERNATIONAL
MOLDOVA

Jurnaliștii contra **CORUPȚIEI**

Chișinău, 2020

Coordonator ediție: Petru Macovei

Design și machetare: Angela Ivanesi

Caricaturi: Ion Mățu

Această carte a fost publicată cu suportul Secției Justiție Penală și Aplicare a Legii a Ambasadei Statelor Unite ale Americii la Chișinău.

Responsabilitatea pentru conținutul articolelor aparține autorilor, iar opiniile exprimate pot să nu corespundă cu opiniile donatorului, ale Transparency International Moldova sau ale Asociației Presei Independente (API).

Cuprins:

Cuvânt înainte	6
Camerele de supraveghere a traficului, un proiect ucis de interese, Victor Moșneag, Anatolie Eșanu	8
Firma ascunsă a familiei unui șef de la CNA a „descins” în licitațiile de la grădinițe, Victor Moșneag	21
O afacere suspectă cu reacții neașteptate, Tudor Iașenco	27
CNA – fabrică de lux și milionari pe banii rudelor, Victor Moșneag	34
CNA – fabrică de lux și milionari pe banii rudelor (II)	41
„Regele” gheretelor de la Pretura Centru, Anatolie Eșanu	48
Drum reparat din bani publici până la poarta președintei raionului Fălești, Viorica Zaharia	53
Secrete comerciale sau Cum autoritățile din Rezina toacă milioane de bani publici, Tudor Iașenco	56
Conflicte de interese, protectionism și afaceri camufluate. Imperiul de construcții al primarului milionar de la Bogzești, Viorica Zaharia	63
GBC – din offshorul lui Plahotniuc, în Gibraltar, Ion Preașcă	69
Primăria rudelor la Bogzești, Viorica Zaharia	75
Parlamentare 2019: alegătorul A.L., Iurie Sanduța	79
Autoritățile raionului Rezina au cheltuit ilegal 1,5 milioane de lei pentru un drum, care riscă să devină impracticabil, Tudor Iașenco	85
Frăția privatizării, Ion Preașcă	90
Deputatul Ghenadie Buza și-a construit drum până la poartă din banii destinați întreținerii drumurilor din raionul Hâncești, Viorica Zaharia	94

Fabricat în Parlament, Iurie Sanduța	98
„La inițiativa” lui Pavel Filip, pe banii statului, Daniela Calmîș	109
Dosarele ex-președintelui CSJ: Note informative cu indicații și bunuri imobile de milioane în Chișinău, cumpărate de fiică, părinți și socri pensionari, Victor Moșneag	118
Cash din Emiratele Arabe pentru AIR MOLDOVA, Ion Preașcă	126
Istoria unei mite pentru procurori, Julieta Savițchi	132
Culisele achizițiilor de ambulanțe: dosare, neconformități și legături politice, Anatolie Eșanu	137
Un șantier-monstru, tocmai bun pentru fraude de milioane, Tudor Iașenco	148
Lacul Sărat de la Cahul, rămas în paragină, deși în el s-au investit 11 milioane de lei, Viorica Zaharia, Vitalie Hotnogu	157
Noul beneficiar din Cipru al Aeroportului Chișinău și conexiunile cu Plahotniuc, Ion Preașcă	166
Fuga Oligarhului, Mădălin Necșuțu, Ilie Gulca	171
Latifundiarul de la șefia Procuraturii Generale, Julieta Savițchi	177
Cum ÎM „SCL” Rezina a devenit pentru băieții șmecheri o fabrică de bani, Tudor Iașenco	184
„Optimizare” de la gura copiilor: ultimul tun al Guvernului Filip, Mădălin Necșuțu, Ilie Gulca	192
Taina „proprietarului” celor 1,6 milioane de euro de la vama Leușeni, Julieta Savițchi	201
Emirul Offshore-urilor, Ilie Gulca, Mădălin Necșuțu	209
Afaceri subterane: marea privatizare, Ion Preașcă	217
Măști anti-COVID pentru medici - doar muștele nu trec prin ele!, Violeta Colesnic	227

Portretul unui șef de la ANP: Trăiește în casa mamei pensionare, primește donații de zeci de mii de euro de la rude și figurează într-un dosar pierdut de R. Moldova la CtEDO, Anatolie Eșanu	233
Casa cu trei niveluri „nefinisată” și „nedeclarată” în care l-am găsit pe șeful socialiștilor din Parlament, Diana Gațcan	240
Divorțul fictiv și averea tănuțată a procurorului Igor Popa, Julieta Savițchi	247
Construcție neautorizată pe Nistru. Proprietari: cumnatul și prietenii președintelui Dodon, Diana Gațcan	254
Laboratorul de Fake News (I). Creatorul, Iurie Sanduța	262
Dosarul Metalferos: Episodul Vladimir Plahotniuc, Victor Moșneag	271
Legea putredă din parcuri, Felicia Crețu	284
Pricopseală pe timp de pandemie, Julieta Savițchi	291
Copii de politicieni și petreceri nocturne pe banii lui Plahotniuc, Iurie Sanduța	297
Scheme de corupție în furtul terenurilor primăriei Orhei, Vasile Roman	303
Urmele lui Iaralov din miliardul dispărut, Iurie Sanduța	310
Arme pentru Africa, Mădălin Necșuțu, Ilie Gulca	316
Spitalul neglijenței lor, Felicia Crețu	324
Off-shorizarea agriculturii Moldovei, Mădălin Necșuțu, Ilie Gulca	333
Chișinău, „șantier electoral” cu firme penale și 100 de milioane din bugetul statului, Diana Gațcan	339

Cuvânt înainte

Aportul jurnalismului de investigație la prevenirea și combaterea corupției este inestimabil și nu poate fi substituit de activitatea niciunei structuri de stat sau a unor ONG-uri, indiferent de cât de profesioniste sau diligente ar fi acestea în executarea misiunii sale. Abordarea fenomenului corupției de către jurnaliștii de investigație se deosebește prin complexitate și munca enormă de documentare și verificare încrucișată a faptelor, prin identificarea surselor credibile de informații, accesul la care adesea este îngădit nejustificat, și – nu în ultimul rând – prin asumarea riscului de a atinge interesele unor persoane influente și a se expune pericolului. Merită admirație determinarea și curajul jurnaliștilor care continua să investigheze cazuri de corupție, conflicte de interese și alte ilegalități, chiar și atunci când alții renunță, fiind descurajați de faptul că adesea efortul lor nu este apreciat, iar cei care comit acte de corupție nu sunt pedepsiți. Toate acestea ne conving că jurnalismul de investigație a fost și rămâne nu doar o profesie, dar și o vocație.

Transparency International Moldova mereu a tratat jurnaliștii de investigație ca pe principalii săi parteneri și a căutat posibilități să-i susțină, începând cu primele instruiri în domeniu, cu publicarea primului manual de jurnalism investigativ, realizat tot cu aportul acestora, continuând cu consultații individuale și sugerarea unor subiecte pentru investigații, cu oferirea suportului legal ocazional, dar și prin organizarea concursurilor pentru jurnaliștii de investigație.

În 2020, TI-Moldova organizează al zecelea concurs de acest gen. Scopul concursului este motivarea jurnaliștilor să documenteze cât mai profund investigațiile, să vină cu abordări bine argumentate, să manifeste o atitudine etică în activitatea sa și să cultive o atitudine intolerantă a societății față de fenomenul corupției. Ediția din acest an a concursului se desfășoară în parteneriat cu Asociația Presei Independente (API), astfel sarcina TI-Moldova fiind ușurată considerabil. În perioada de patru ani, cuprinsă de acest concurs (2017-2020), au fost publicate foarte multe investigații jurnalistice, însă condițiile concursului au stabilit că fiecare autor poate prezenta cel mult cinci articole. Astfel, ediția a X-a a colecției „Jurnaliștii contra corupției” cuprinde 47 de articole, semnate de 15 autori care reprezintă 8 surse media.

Ne dăm seama că orice concurs are o anumită doză de subiectivism, însă organizatorii – TI Moldova și API – s-au străduit să evalueze obiectiv toate articolele transmise la concurs. Suntem convingși, totuși, că în acest concurs câștigă nu doar cei trei jurnaliști de investigație, selecția de comisia de evaluare ca învingători. Câștigă jurnalismul de investigație din R. Moldova. Câștigă structurile de stat care au obligația să combată viciul corupției. Câștigă întreaga societate moldovenească.

Va mulțumim din suflet pentru că rămâneți activi, deschiși, principali și devotați luptei cu corupția.

Cu deosebit respect,

Lilia Carasciuc,

Director executiv, Transparency International – Moldova

Petru Macovei,

Director executiv, Asociația Presei Independente (API)

Camerele de supraveghere a traficului, un proiect ucis de interese

Victor Moșneag, Anatolie Eșanu
(Ziarul de Gardă, 12 ianuarie 2017)

Sistemul de monitorizare video a traficului rutier, implementat în 2014 în raioanele R. Moldova, este astăzi nefuncțional, fiind pus pe brânci de o gașcă de afaceriști, conectată la lumea politică, dar și de impotența statului, care, din cauza intereselor, nu a putut valorifica oportunitatea de a avea siguranță în trafic și încasări la buget. ZdG a analizat sute de documente, inclusiv mesaje private ale persoanelor implicate în proiect și prezintă detalii din culisele business-ului cu camere video de pe traseele naționale, ruinat de interese, negocieri politice, lobby, dosare penale dubioase și identități false. În vârful afacerii s-au aflat un afacerist cu dublă identitate, deputatul și secretarul general al PLDM, Victor Roșca, dar și mai mulți intermediari, unii dintre care s-au aflat în funcții publice.

În noiembrie 2013, traficul rutier din mun. Chișinău începea să fie supravegheat de camere video. Inițial, doar două intersecții din capitală figurau în program. Treptat, acesta s-a dezvoltat, iar în iulie 2015, 41 de intersecții erau supravegheate video de 350 de camere. Sistemul a fost inițiat dintr-un grant de 5 milioane USD, acordat de Guvernul Chinei. În aprilie 2014, la câteva luni de la implementarea proiectului în Chișinău, 79% dintre cetățenii R. Moldova intervievați în cadrul Barometrului Opiniei Publice realizat de Institutul de Politici Publice aveau păreri pozitive despre acest program, considerând camerele din trafic „binevenite, care disciplinează participanții”. Dintre aceștia, 77% afirmau că ar fi necesar de instalat camere de supraveghere a traficului rutier și pe drumurile naționale.

14 raioane, un municipiu și 3 firme

Doleanța cetățenilor a fost realizată de un grup de firme conectate la un singur centru de comandă. Inițial, s-a efectuat un studiu de fezabilitate, fiind analizată necesitatea extinderii proiectului în toate raioanele, prin intermediul unor parteneriate publice-private. Regulile acestui parteneriat erau simple. Conducerea

raioanelor organiza licitații pentru servicii de monitorizare a traficului rutier, iar firmele interesate erau îndreptățite să participe la ele. În 2014, proiectul a fost implementat în 14 raioane și în mun. Bălți. Cantemir a fost primul raion care a beneficiat de program. La tenderul pentru achiziționarea serviciilor de monitorizare a traficului rutier a participat o singură firmă, „Midland Engineering” SRL, care a și semnat, la 4 decembrie 2013, un contract de 2 milioane de lei cu reprezentanții Consiliului Raional (CR) Cantemir.

Au urmat, tot în 2014, tendere și contracte semnate de firma „Midland Engineering” și CR Ungheni, Anenii Noi, Hâncești, Orhei, Soroca, Cimișlia, Strășeni, Ocnița, Căușeni, Sângerei și Criuleni. CR Drochia și Leova au organizat licitații similare, câștigate, însă, de altă firmă, „Inforad” SRL. La Drochia, contractul a fost semnat inițial cu „Midland Engineering”, fiind perfectat ulterior pe numele „Inforad” SRL. Înțelegerile erau trase la indigo, fie că era vorba de reprezentanții „Midland Engineering” sau de cei ai „Inforad”. Toate contractele erau valabile timp de 4 ani, putând fi înnoite, sumele variind între 5 și 6 milioane de lei. Banii urmau să fie acumulați și împărțiți egal, în proporție de 50 la 50, între agentul economic și autorități, din amenzile rutiere pe care le achitau șoferii care comiteau încălcări în trafic. Și la Bălți, administrația locală a implementat proiectul de monitorizare video a traficului rutier, semnând, în decembrie 2013, un contract cu „Avtouragan” SRL. Și aici, autoritățile urmau să împartă banii din amenzile rutiere cu agentul economic, doar că, la Bălți, raportul era de 30% la 70% în favoarea municipalității, contractul fiind semnat pentru 25 de ani.

„Campioana” licitațiilor, cumpărată de „olandezii”

„Midland Engineering” SRL, care a câștigat cele mai multe licitații pentru monitorizarea video a traficului rutier (12) a fost fondată la Bălți, de Alexandr Diaciuc, în noiembrie 2013, cu o lună înainte de semnarea primului său contract cu CR Cantemir. Istoricul firmei arată că, în martie 2014, când încep să curgă contractele cu raioanele, SRL-ul își schimbă adresa juridică, trecând din Bălți, într-o casă de locuit de pe str. Dâmbului, 39, din Chișinău. Tot atunci, Diaciuc îi oferă lui Ion Clima, fost jurist la Primăria Chișinău, dreptul de a reprezenta, prin procură, firma „Midland Engineering”.

La 21 octombrie 2014, pe când „Midland Engineering” avea câștigate deja 12 licitații organizate de raioane, Adunarea Generală a Asociațiilor decide să vândă

cota lui Diaciuc firmei olandeze „Dekka Holding”, înregistrată în iulie 2014, la Amsterdam. A doua zi, din partea fondatorului Alexandr Diaciuc, contractul este semnat de Ion Clima, iar din partea firmei olandeze – de către Ghenadie Frunză care deținea, tot prin procură, dreptul de reprezentanță al companiei din Amsterdam în raport cu autoritățile R. Moldova. În martie 2016, noul administrator al firmei „Midland Engineering” devine un oarecare Adrian Grossu, fondatorul rămânând același.

Firme noi cu oameni „vechi”

„Inforad” SRL, care a câștigat 2 licitații pentru monitorizarea video a traficului rutier, a fost fondată în septembrie 2014 de către Ghenadie Frunză, tot el, reprezentant prin procură al companiei olandeze „Dekka Holding”, care deține firma „Midland Engineering”. În februarie 2016, Frunză se retrage din acționariatul firmei, cedând capitalul social către „Esthor Investments Limited” din Marea Britanie, înregistrată în noiembrie 2014. În calitate de reprezentant al companiei engleze la parafarea contractului a figurat Ion Clima, cel care a deținut anterior, prin procură, dreptul de a reprezenta „Midland Engineering”, atunci când a fost cedată de Diaciuc către „Dekka Holding”. Frunză este și astăzi administrator la „Inforad” SRL.

Compania „Avtouragan” SRL, care a implementat proiectul în Bălți, a fost înregistrată în mai 2013, la Bălți, de Alexandr Diaciuc, cel care a fondat și „Midland Engineering” SRL. În martie 2014, firma și-a schimbat adresa, trecând de la Bălți la Chișinău, tot pe str. Dâmbului, 39. Astăzi, SRL-ul e administrat de Ion Clima, care a reprezentat, prin procură, pe „Midland Engineering”, dar și pe „Esthor Investments Limited” din Marea Britanie, proprietarul la „Inforad” SRL. „Avtouragan” SRL este proprietatea companiei „Okkana Investments Limited”, tot din Marea Britanie, reprezentată prin procură de Ghenadie Frunză, tot el, reprezentant prin procură al firmei din Olanda „Dekka Holding”, proprietara „Midland Engineering”, dar și administrator la „Inforad” SRL.

Istoricul firmei care gestiona proiectul

„Okkana Investments” este și fondatoarea, respectiv, proprietara firmei „Dessa International” care, de fapt, controlează sistemul video de monitorizare a traficului rutier, dar și infrastructura din acest domeniu. Documente oficiale arată

că „Dessa International” este „executantul și elaboratorul proiectului”, în timp ce „Midland Engineering”, „Inforad” și „Avtouragan”, câștigătoarele licitațiilor organizate de consiliile raionale, doar administratorii programului.

„Dessa International” a fost înregistrată în februarie 2014, tot la Bălți, avându-l ca unic fondator pe un cetățean canadian, Alexander Sanders William, iar conducător, pe același Alexandr Diaciuc. La 28 martie 2014, firma își schimbă adresa juridică de la Bălți la Chișinău, pe strada Dâmbului, 39. În aceeași zi, la această adresă s-au „mutat” și firmele „surori” „Midland Engineering” și „Avtouragan”. În momentul schimbării adresei juridice, „Dessa International” era reprezentată, ca și „Midland Engineering”, de Ion Clima. În iunie 2014, ca urmare a achiziționării unor camere video, „Dessa International” își crește capitalul social de la 5,4 mii la 637,6 mii de lei.

În decembrie 2014, în locul canadianului Alexander Sanders, proprietar al „Dessa International” devine „Okkana Investments” LTD, din Marea Britanie, fondată cu doar două luni mai devreme. Tranzacția a fost aprobată de Ion Clima, ca reprezentant al „Dessa International”, și de Ghenadie Frunză, reprezentant al „Okkana Investments”. După schimbarea proprietarului, în martie 2015, „Dessa International” își schimbă și administratorul. În locul lui Alexandr Diaciuc, conducător devine Iurie Coșciug. În octombrie 2015, în baza cererii lui Frunză, este schimbat din nou administratorul, în locul lui Coșciug fiind desemnat Vitalie Dragancea, fost director al Institutului Național de Metrologie, instituție implicată anterior în certificarea utilajelor acestei companii. Și acesta este înlocuit două luni mai târziu cu Rodion Coșciug. În momentul numirii lui Rodion Coșciug, reprezentant prin procură al „Okkana Investments” era deja Iurie Coșciug. „Eu, director la această companie am fost două luni, dar avizele tehnice și alte acte au fost obținute în conformitate cu procedurile prevăzute de cadrul legal normativ. A fost o propunere din partea lor. Am acceptat, dar nu am reușit să conviețuim și să colaborăm. Viziunile noastre asupra multor procese erau diferite”, spune Vitalie Dragancea.

Firma olandeză, cumpărată de un politician și un om de afaceri din R. Moldova

Compania olandeză „Dekka Holding”, proprietara firmei „Midland Engineering”, cea care a câștigat 12 licitații pentru monitorizarea video a traficului rutier, a fost fondată pe 8 iulie 2014 și înregistrată la Camera de Comerț din Olanda două

zile mai târziu, pe 10 iulie. Oficial, unicul fondator al firmei olandeze este o altă companie din această țară, „Vreewijk Management”. Ultima face parte din grupul „Marden”, specializat în prestarea serviciilor juridice, de consultanță, de domiciliere sau de custodie a firmelor, inclusiv a celor internaționale.

În spatele acestor companii olandeze se ascundeau însă interesele unor oameni de afaceri și chiar ale unui politician din R. Moldova. ZdG a obținut contractul autentificat de către notarul olandez Marten Van der Loo prin care compania „Vreewijk Management” a vândut, la 15 iulie 2014, firma „Dekka Holding” omului de afaceri originar din Edineț, Iurie Coșciug și secretarului general al PLDM, Victor Roșca. Conform înțelegerii, Coșciug obține 68,5% din capitalul social al firmei, iar Roșca – 31,5%. Firma a fost înregistrată cu un capital social de o mie de Euro. În cadrul tranzacției, cetățenii R. Moldova au fost reprezentați de un intermediar olandez.

Pentru a pune la punct detaliile fondării firmei și tranzacției ulterioare, Coșciug și Roșca au plecat la Amsterdam în ziua de 8 iulie 2014. Ambii au zburat de pe Aeroportul Henri Coandă din București în dimineața zilei de 8 iulie 2014. Cu o seară înainte, cu o cursă Tarom, Roșca a zburat din Chișinău spre București. Coșciug și Roșca au revenit la București în noaptea de 8 spre 9 iulie 2014.

Moldoveanul Coșciug și canadianul Sanders, cu informații identice în pașaport

Iurie Coșciug este un discret om de afaceri, originar din Edineț. Oficial, acesta este administrator și unul dintre fondatorii „Eng East Technologies” SRL, înregistrată la Bălți. Neoficial, inclusiv prin offshore-uri, Coșciug controlează mai multe firme, inclusiv SRL-urile implicate în business-ul cu camere video. Coșciug preferă să nu prea apară în spațiul public. În ianuarie 2014, într-o conferință de presă, el era prezentat ca fiind membru al Consiliului Institutului de Dezvoltare și Expertiză a Proiectelor, ONG care susține că ar fi promotor al proiectelor de dezvoltare a localităților R. Moldova. În octombrie 2015, într-un articol postat pe site-ul european-times.com, Iurie Coșciug anunța că este fondator și CEO al „Dessa International”. Articolul îl prezintă pe Coșciug într-o lumină pozitivă, spunându-se despre el că este născut în R. Moldova, dar educat în Ottawa, Canada. Coșciug menționa că „Dessa International” este implicată în proiectul de monitorizare a traficului rutier din R. Moldova în colaborare cu MAI, dar și că R.

Moldova ar fi mai mult o „testare a terenului” pentru compania sa, care anunța că intenționează să ajungă pe piața din Asia Centrală și Africa, aflate atunci în căutarea unor parteneri.

În timpul documentării acestui articol, am constatat că pașaportul moldoveanului Iurie Coșciug și cel al „canadianului” Alexander Sanders Wiliam, fondatorul inițial al „Dessa International” au poze și semnături identice. Alexander Sanders Wiliam, deși are pașaport canadian, e indicat în acte ca fiind originar din Edineț. El are aceleași date de naștere ca și Iurie Coșciug. Am trimis în adresa autorităților canadiene un mesaj, anexând o copie a pașaportului canadian de pe numele lui Alexander Sanders Wiliam, solicitând să ni se spună dacă acesta a fost sau nu obținut legal. Nu am primit încă un răspuns.

CV-ul deputatului Roșca

Victor Roșca este deputat în Parlamentul R. Moldova pe listele PLDM și secretar general al formațiunii. Alesul poporului locuiește într-un imobil din or. Codru, mun. Chișinău. Împreună cu soția sa, Rada, deține firma „Ambalajprod” SRL, fondată în 1996 și specializată în producerea ambalajelor din lemn, dar și în comerț. În 2012, când a fost prezentat la CÎS ultimul raport financiar, firma nu a raportat venituri din vânzări.

În ultima declarație cu privire la venituri și proprietate, cea pentru 2015, Victor Roșca a trecut în dreptul soției faptul că aceasta, fiind angajată la această firmă, a avut un venit din vânzări în sumă de 62,8 mii de lei. La rândul său, deputatul a trecut venituri în sumă de 139 de mii de lei din salariul de parlamentar, dar și o indemnizație de 58,7 mii de lei. Familia Roșca declara, în 2015, câteva terenuri, 3 automobile de marca Volvo și un VAZ. Victor Roșca a fost un donator constant al PLDM în ultimele campanii electorale, cei mai mulți bani, un milion de lei, donând în electorala din 2014.

Business-ul, negociat politic prin emailuri

ZdG a consultat, după ce a primit prin email, mai multe conversații electronice între Victor Roșca și Iurie Coșciug, despre afacerea privind monitorizarea video a traficului rutier. În unul din mesaje, în iulie 2015, Petru Știrbate, pe atunci deputat PLDM, a trimis un anunț către 4 colegi de partid: Valeriu Streleț, George Mocanu,

Valeriu Ghilețchi și Victor Roșca, care utiliza adresa de email secretar.general@pldm.md. Alesul poporului le expediase acestora un proiect de lege care viza supravegherea video a traficului rutier. Solicitat de ZdG, deputatul Știrbate, care din septembrie 2015 a părăsit PLDM, a confirmat, după ce i-am trimis o mostră, autenticitatea mesajului trimis către colegii săi, precizând că acesta „a fost adresat către persoanele nominalizate, ele fiind cele care s-au arătat dispuse să se implice în crearea unei legi mai perfecte”. La scurt timp, Roșca a redirectionat mesajul către Iurie Coșciug care, l-a rându-i, l-a redirectionat către Ghenadie Frunză, cerându-i să se expună. Într-un alt mesaj, Roșca îi cere lui Coșciug să vină cu propuneri la proiect cât mai rapid și „să-mi dați și argumentele necesare pentru a apăra orice punctișor care este important și în interesul nostru”. Ulterior, Frunză a trimis mai multe modificări la proiectul propus de Știrbate, doar că acesta nu a mai fost votat, din cauza instabilității politice.

În alt schimb de mesaje, din mai 2015, Victor Roșca, Iurie Coșciug și ceilalți reprezentanți ai business-ului cu camere video discută despre situația din Anenii Noi, unde consilierii ar fi refuzat să aprobe o nouă înțelegere. În mesaj, Ion Clima raportează situația, dând numele consilierilor care s-au opus semnării acordului, dar și apartenența lor politică. În dreptul unora sunt înscrise afacerile pe care ei le-ar deține. „Vom încerca cu noua componență a CR. Rapcea nu mai este membru PLDM. Bujac tot nu-i activist PLDM, doar că a mers pe listele noastre. Sorry”, îi scrie Roșca lui Coșciug, ca răspuns la acest raport.

Și în Criuleni au fost probleme cu negocierea contractelor. Din discuții se înțelege că cel care s-ar fi opus, la etapa inițială, ar fi fost Vitalie Rotaru, pe atunci președinte de raion din partea PLDM. „Dacă e nevoie, mă implic și voturile necesare vor fi. ... Dacă avem suportul fracțiunii PLDM și Rotaru nu-și face de cap, restul voturilor vor fi. Principalul să nu-și facă de cap. Referitor la compensație pentru el. Avem proiectul de iluminat public al r. Criuleni. Proiectul e imposibil de efectuat fără încasări din amenzi rutiere”, scrie Coșciug, în alt email. Din alte discuții reiese că Rotaru ar fi cerut 10% din afacere, dar solicitarea i-a fost refuzată.

După 3 ani, nicio cameră nu mai funcționează

Proiectul de monitorizare video a traficului rutier a fost stopat însă, aproape brutal, spre sfârșitul anului 2015, din cauza intereselor tot mai mari care au început să apară. Războaiele pentru putere, inclusiv cele dintre cei implicați în acest business,

au făcut ca, astăzi, la 3 ani de la inițierea programului, nicio cameră, cu excepția celor din municipiul Chișinău, să nu funcționeze, deși în mai multe puncte acestea rămân instalate și încă îi mai „sperie” pe șoferi. Până acum, doar cei implicați în afacere cunoșteau că sistemul nu funcționează. Reprezentanții consiliilor raionale strâng din umeri când sunt întrebați de ce nu mai funcționează sistemul de monitorizare. Cert este că, în 2016, în bugetul raioanelor nu a intrat niciun ban din amenzi. „Nu erau bani de neglijat”, spun ei. În cele câteva luni cât a funcționat monitorizarea video, la Strășeni, de exemplu, s-a acumulat aproape un milion de lei. Acum, spun reprezentanții CR, utilajul a fost scos. La Leova, Criuleni sau Orhei, camerele s-au transformat în simple piese de decor stradal.

În această situație s-a ajuns după ce business-ul a fost vizat în cadrul mai multor dosare penale, unele din ele deschise în circumstanțe dubioase. Inițial, cu procurorii și ofițerii Centrului Național Anticorupție, a făcut cunoștință Alexandr Diaciuc. În octombrie 2015, acesta a fost reținut, fiind acuzat că, în 2014-2015, ar fi creat un grup criminal organizat care a pus, ilegal, la dispoziție, date care permit accesul la sistemul informatic, cu scopul obținerii informațiilor despre traficul rutier fixat de camerele de supraveghere a traficului. La scurt timp, Diaciuc a fost eliberat.

Dosarul penal a fost inițiat la doar două luni după ce Diaciuc, omul care a fondat „Midland Engineering”, se adresa în judecată, cerând anularea contractului de vânzare-cumpărare semnat de acest SRL și „Dekka Holding” din Olanda. Inițial, judecătoarea, Natalia Mămăligă, de la Judecătoria Centru, admite solicitarea lui Diaciuc și interzice Camerei Înregistrării de Stat (CÎS) să efectueze modificări în statutul firmei, până la soluționarea definitivă a cazului. În această perioadă, o parte din conturile firmei au fost blocate. În ianuarie 2016, magistrata admite cererea suplimentară depusă de Ghenadie Frunză și permite totuși fondatorului să efectueze modificări la CÎS. Frunză și-a motivat cererea în instanță cu faptul că Diaciuc ar fi prejudiciat firma „Midland Engineering” pe când era administrator, iar la 23 decembrie 2015 „Dekka Holding” a fost recunoscută ca fiind parte vătămată într-o cauză penală deschisă pe faptul confecționării, deținerii și folosirii ștampilelor false.

Dosare penale și divergențe

Într-un alt dosar este vizat inclusiv Dan Chirița, fost director al Centrului Unic de Monitorizare din cadrul MAI, instituție care a implementat supravegherea video

în Chișinău și care era responsabilă de amenzi aplicate în urma imaginilor obținute de pe traseele naționale. Potrivit materialelor deținute de procurori, persoane publice din cadrul Serviciului Tehnologii Informaționale al MAI eliminau din sistemele informaționale informația privind antecedentele penale ale persoanelor condamnate, anulau punctele de penalizare contravențională, recalificau contravențiile constatate de camerele de supraveghere în scopul aplicării unor amenzi mai mici. Într-o ordonanță din 20 iunie 2016, procurorii anunțau că ar mai fi stabilit că persoane publice din cadrul CR, în martie-aprilie 2016, au favorizat anumiți agenți economici la licitația publică cu privire la achiziția serviciilor privind monitorizarea traficului rutier. Aceste dosare, însă, nu au avut o finalitate, soldându-se adesea doar cu schimbări de cadre sau reglări de conturi, subiect la care ZdG va reveni în edițiile următoare.

Un alt episod care a „înnăbușit” proiectul s-a produs în toamna lui 2015, când „Dessa International” și-ar fi mutat serverele de la Centrul de Telecomunicații Speciale (CTS), la Moldtelecom, fără înștiințarea MAI-ului, fapt ce a dus la divergențe. Concomitent, a început să fie dezinstalat sistemul rus de monitorizare „Avtodoria”, achiziționat de Alexandr Diaciuc, care funcționa anterior, în loc fiind instalat sistemul italian „Celeritas”, care nu a mai ajuns să funcționeze.

Contract de vânzare cumpărare pentru sediul lui Tkaciuk

În ianuarie 2015, „Dessa International”, gestionara proiectului cu camere video din trafic, a semnat un contract de vânzare-cumpărare a unei clădiri din str. Zimbrului, care aparținea firmei „Școala Antropologică Superioară” SRL, fondată de fostul deputat comunist, Mark Tkaciuk. Inițial, părțile au convenit asupra sumei de 400 mii de euro. În acel edificiu, reprezentanții „Dessa International” urmau să-și schimbe sediul, aducând acolo utilaje și echipamente necesare administrării sistemului de monitorizare video a traficului. În decembrie 2015, perioadă în care business-ul s-a confruntat cu mai multe probleme, între cele două părți e semnat un acord privind rezilierea contractului, astfel că afacerea nu a mai fost perfectată. În august 2016, clădirea a fost totuși vândută firmei de construcții „Exfactorgrup”, ajunsă în atenția publică pentru lucrările de modernizare a Aeroportului Internațional Chișinău.

Atunci când ZdG a început să investigheze acest caz, una din ipoteze se referea la această tranzacție și la faptul că, prin intermediul ei, Mark Tkaciuk ar fi fost im-

plicat și în afacerea privind monitorizarea traficului rutier, el fiind cel responsabil de negocierea cu consilierii comuniști din raioane. Pe parcurs, ipoteza nu a fost susținută de probe, iar Mark Tkaciuk a respins orice legături cu această afacere. „Idee nu am despre ce mă întrebați. Asta nu-i treaba mea. Da, îl cunosc pe Iurie Coșciug. Ne-am întâlnit de câteva ori, dar asta a fost foarte demult. O dată ne-am văzut înainte de vânzare și o dată sau de două ori după, prin septembrie, când am reziliat contractul. „De tranzacție s-au ocupat intermediarii, nu-i treaba mea. Eu mă ocup de știință”, ne-a zis Tkaciuk.

Roșca: „Nu este o formulare corectă „implicarea în afacere”

Cu Victor Roșca, secretarul general al PLDM și deputat pe listele formațiunii, ne-am întâlnit la sediul partidului și am discutat într-o sală de ședințe a formațiunii. I-am prezentat acestuia mai multe documente care arătau că a cumpărat, împreună cu Iurie Coșciug, firma „Dekka Holding”, proprietara „Midland Engineering”, iar ulterior, mai multe convorbiri purtate prin email, în care implicau business-ul și politica.

„Am fondat împreună cu Iurie Coșciug întreprinderea respectivă, dar peste câteva luni, am cedat toate drepturile mele lui Rodion Coșciug, pentru care au fost semnate toate actele. Da, dl Coșciug a activat o perioadă în partid, fiind unul din subalternii mei”, explică Roșca. Acesta spune că, deși a susținut proiectul cu supravegherea video la trafic, nu a avut niciun beneficiu, iar tot ce a făcut a fost mai mult din spirit civic. „Nu este o formulare corectă „implicarea în afacere”. A fost, și probabil mai este, în prioritățile de activitate ale Guvernului monitorizarea traficului video. Aceasta a fost și o prioritate anunțată de către președintele partidului, Vlad Filat, când era prim-ministru. A fost și un angajament pe care el și l-a asumat în fața cetățenilor și alegătorilor. A fost și este un proiect bun, care a redus numărul de persoane traumatizate în accidente. Eu sunt șofer, sunt părinte, iar un copil de-al meu a avut de suferit chiar pe trecerea de pietoni. Atât cât o să pot, o să fac tot posibilul să fie disciplină în trafic”, argumentează Victor Roșca.

„Când am avut primele discuții cu dl Iurie Coșciug despre intențiile lui de a intra pe piața aceasta, cu investiții din Canada, dacă nu greșesc, pentru a ajuta și poporul nostru, mi s-a părut interesant și util. Am zis că, atât cât o să pot, o să mă implic ca să ajut. Apoi, a parvenit propunerea de a crea un parteneriat, pe care eu am acceptat-o, inițial. Apoi, din diverse motive, simțind că voi fi inclus

pe listele electorale, iar asta ar putea atrage după sine diverse discuții, inclusiv chestii de felul ăsta, am cedat, inclusiv drepturile mele, acțiunile, ce erau acolo, lui Rodion, care era mai aproape de chestiile astea. Rodion e în partid și acum, dar nu legați asta cu partidul. Nu are legătură”, explică Victor Roșca, care, după alegerile din noiembrie 2014, a devenit deputat PLDM.

„Nu am avut niciun dividend financiar”

Despre emailurile la care am făcut referire mai sus, Roșca afirmă că acestea nu conțin lucruri ilegale. „Ce vedeți în aceste discuții, de exemplu, despre Ane-nii-Noi, am considerat de datoria mea să mă ocup de promovarea proiectului. Acolo unde am putut. Majoritatea proiectelor au fost implementate în raioane cu președinți PLDM pentru că s-a mers pe calea rezistenței mai mici. Acolo unde erau președinți de raioane și consilii raionale cu care trebuia de pierdut mai mult timp, era inutil de a merge. Am discutat cu mai mulți colegi și le-am explicat care sunt avantajele acestui proiect... În unele raioane a mers mai greu, în altele mai ușor. Despre discuțiile despre Criuleni, nu-mi amintesc. Probabil, într-o țară săracă, mai mulți încearcă să-și vadă interesul. Consider că nu-i o chestie onestă, dar, mă rog...”, comentează Roșca. „Nu am avut niciun dividend financiar, fiindcă nu am avut cum să le obțin. La început m-am implicat, în speranța că, ulterior, va fi posibil de câștigat ceva, dar, la felul cum au început să evolueze lucrurile, mi-am dat seama că vor fi mai multe bube în cap... Înțelegerea noastră a fost așa: fraților, eu vă ajut cu ce pot, din interes civic, dacă se poate de spus așa, ca în țară să fie bine. Și așa vorbe au fost că, dacă vreodată va fi bine și business-ul va lucra, vom reveni și vom vedea ce am făcut eu... De asta, în email, apare scris „interesul nostru” când se discuta despre acel proiect de lege, ca să nu fie scrise multe cuvinte. Dar, acest proiect de lege discutat nu are mare tangență cu camerele din trafic. El nici nu a fost votat. Eu doar le-am atras atenția să se uite la acel proiect”, spune deputatul.

„Sistemul nu lucrează pentru că, din câte știu, au început să apară tensiuni între diverse persoane implicate, inclusiv și organe, care, probabil, au simțit că se duce o bună parte din influența pe care o aveau asupra șoferilor. Astfel, proiectul a fost stopat. Erau niște litigii. Din câte am înțeles, Iurie nici nu poate intra în R. Moldova, pentru că i s-au intentat dosare. Probabil, este o schemă clară de raider. Îmi pare foarte rău de investitori și de banii cheltuiți. Dar, asta-i țara noastră”, mai spune Roșca. Întrebat despre faptul că Iurie

Coșciug, fostul său partener, ar avea dublă identitate, Roșca a spus că nu ar fi la curent. „E o chestie care începe să introducă deranj în cap la mine... Nu știu. Încercați să discutați cu Rodion Coșciug, probabil el este în contact cu Iurie. Eu cu el nu mai comunic demult”, ne-a recomandat Roșca.

Coșciug: „S-au făcut investiții de circa 6,5 milioane de euro”

Cu Rodion Coșciug, cel care deține, din decembrie 2015, funcția de administrator al „Dessa International” și cel despre care Roșca susține că i-a transmis acțiunile de la „Dekka Holding”, ne-am întâlnit într-un local din sect. Râșcani. Acesta susține spusele lui Roșca, precizând a preluat acțiunile deținute de deputat în compania din Olanda, fără a ne fi prezentate însă documente. Coșciug menționează că astăzi, proiectul privind monitorizarea traficului nu mai funcționează din cauza mai multor factori. „Sunt viziuni diferite în privința modului de utilizare al acestor sisteme. Există practica europeană a implementării unui așa tip de parteneriate public-private or, actualmente, în R. Moldova se încearcă reevaluarea acestei practici deja bine ancorate în țările UE. S-au făcut investiții în proiect, fără un ban de la buget, de circa 6,5 milioane de euro și peste 70 de locuri de muncă oficiale, asta acoperind nici 5% din necesarul pentru țară. Obiectivul nostru final era de a exporta acest produs în zona de Est a UE. Acum, după ce s-a întâmplat în R. Moldova, sistemul urmează a fi dezasamblat și investițiile oprite”, susține Coșciug.

„Nu e cazul să fie căutați vinovații, dar sistemul e stopat din cauza a mai mulți factori: atacuri raider, ostilitate în implementare din partea unor autorități. Or, în toate țările în care așa sisteme au fost implementate, statul a realizat dificultatea implementării și mentenanței cu forțe publice. Din noiembrie 2015, sistemul este dezactivat, din unele zone fiind deja demontat. În consecință, investițiile au fost stopate. De exemplu, costul unei zone moderne de monitorizare se ridică până la 400 de mii de euro. În rezultatul blocării activității, atac raider și alte acțiuni asociate cu ele, o serie de contracte au fost reziliate. Proiectul a mers pe 3 piloni majori: efect anti-coruptione, modernizarea infrastructurii fără a atinge banul public, diminuarea mortalității extrem de ridicate pe drumurile din Moldova. Am avut și solicitări de instalare de la locuitori din localități unde accidentele rutiere fatale sunt o normă a zilei. Rezultatul financiar, ținând cont de investițiile continue și alți factori, a fost însă constant negativ”, afirmă Coșciug.

„În interiorul organizației, am avut parte de un „atac raider”

Coșciug admite implicarea factorului politic în acest proiect, dar este sigur că de pe urma acestui fapt a câștigat doar comunitatea locală. „Am avut sunete de la organe pentru a ne întreba dacă nu cumva e intercalat partidul în proiect (PLDM). Partidul, ca și toate din Moldova, își propunea promovarea măsurilor anti-corupție. Proiectul se încadra perfect în viziune. Sigur că mulți din raioane condiționau, însă le spuneam că beneficiul va fi unul pentru localitate. Sistemele au fost implementate fără a ține cont de culoarea politică. Evident, spijinind acest proiect, au fost discuții în primul rând cu toți primarii noștri, prin aducerea la cunoștință a tuturor beneficiilor pentru localitate. În special, în situația în care autoritățile duc lipsă cronică de surse financiare. Asta a fost implicarea partidului. Totodată, și în interiorul organizației, chiar am avut parte de un „atac raider”. Un fost angajat, fiind implicat în atac raider, a provocat blocaje de activitate și scurgeri de date și informații”, reclamă Rodion Coșciug, care a fost vice-secretar general al PLDM, respectiv, adjunctul lui Victor Roșca.

La fel ca și Roșca, în electorala din noiembrie 2014, Rodion Coșciug a donat partidului 1 milion de lei. Soția acestuia, Irina Coșciug, pe atunci directoare-adjunctă a Liceului „Natalia Gheorghiu”, a contribuit cu 868 de mii de lei.

Ghenadie Frunză, administratorul firmei „Inforad” SRL și reprezentant prin procură al „Okkana Investments” și „Dekka Holding”, companii ce dețin companiile „Avtouragan”, „Midland Engineering” și „Dessa International”, nu a răspuns la telefon. Acesta ne-a trimis un sms, după care ne-a propus să discutăm prin email ca „măsură de precauție”. I-am trimis un email cu subiectul la care am dori să vorbim. Ulterior, acesta ne-a solicitat inclusiv o copie scanată a legitimației, pentru a discuta, refuzând categoric discuția telefonică sau o eventuală întâlnire. Ion Clima, administratorul „Avtouragan”, cel care a reprezentat, prin procură, firma „Midland Engineering”, dar și offshore-ul „Esthor Investments Limited” din Marea Britanie, proprietarul „Inforad” SRL, a evitat să discute cu noi. După ce i-am spus subiectul la care am dori să vorbim, Clima ne-a zis că ar fi într-o ședință și că va reveni. Ulterior, nu a revenit, iar telefonul mobil a fost deconectat. Iurie Coșciug, omul care a pus la cale business-ul cu camere video, nu a putut fi contactat, acesta fiind în afara țării.

Firma ascunsă a familiei unui șef de la CNA a „descins” în licitațiile de la grădinițe

Victor Moșneag

(Ziarul de Gardă, 24 mai 2017)

Firma controlată de familia unui șef de direcție din cadrul Centrului Național Anticorupție (CNA) a câștigat licitații de peste 1,2 milioane de lei de la începutul acestui an, aprovizionând mai multe grădinițe din Chișinău cu produse alimentare. Agentul economic și-a făcut loc pe piață după ce, la sfârșit de 2016, instituția pe care acesta o reprezintă a participat la reținerea a 23 de persoane, după gratii ajungând, pe lângă funcționari, și reprezentanți ai unor firme care asigurau instituțiile publice, inclusiv grădinițele, cu produse de calitate dubioasă. După rețineri, mai mulți agenți economici care figurau în dosarul penal au fost excluși, direct sau indirect, din procesul de licitații, lăsând cale deschisă pentru firma șefului de direcție de la CNA către contracte cu statul.

24 noiembrie 2016. Douăzeci și trei de persoane sunt bănuite într-un dosar de aranjare a unor licitații privind achiziționarea produselor alimentare pentru școli și grădinițe. Dintre acestea, 16 au fost reținute pentru 72 de ore și escortate la sediul CNA pentru audieri. În dosar erau vizați atât funcționari ai direcțiilor municipale Educație ale Primăriei Chișinău, cât și reprezentanți ai unor agenți economici care, în ultimii ani, au câștigat sute de contracte în valoare de zeci de milioane de lei cu instituții de stat, livrând produse alimentare în școli, grădinițe sau spitale. La scurt timp, CNA publică înregistrări ale convorbirilor telefonice în care fuseseră interceptați reprezentanții unor agenți economici care vorbesc cu nonșalanță despre produsele alterate ce ajungeau pe mesele copiilor din grădinițe. Opinia publică este scandalizată. La scurt timp, o companie importantă vizată în dosar, „Sanex Comerț”, este inclusă de Agenția Achiziții Publice (AAP) în lista de interdicție, fără dreptul de a participa la licitații. Alte opt firme figurante în dosar și într-un studiu al CNA sunt și ele blamate public, cerându-se „decapitarea” lor.

Licitații de 1,2 milioane de lei în ultimele trei luni

În plin scandal, în afacerile cu produse alimentare pentru grădinițe apare o companie nouă, „Tuleibici” SRL. Un prim contract semnat de aceasta, în valoare de 20,6 mii de lei, datează din 23 ianuarie 2017 și prevede livrarea produselor alimentare în primul semestru al anului la Spitalul Clinic al Ministerului Sănătății. Au urmat alte contracte cu primării care achiziționau produse alimentare pentru grădinițele și școlile din localitățile R. Moldova. Cea mai importantă licitație, în sumă de 520,66 mii de lei, a fost înregistrată pe 12 aprilie 2017, firma câștigând dreptul să livreze „produse alimentare pentru necesitatea instituțiilor preșcolare subordonate Direcției Educație, Tineret și Sport (DETS) Botanica, mun. Chișinău, pentru perioada 1 aprilie 2017- 30 iunie 2017”. Cu câteva zile mai devreme, SRL-ul a obținut un contract cu DETS Centru, în sumă de 82,6 mii de lei, pentru livrarea legumelor și fructelor pentru trimestrul II al anului 2017 (aprilie, mai, iunie). Pe 16 martie, SRL „Tuleibici” a obținut și dreptul de a aproviziona cu produse alimentare DETS Râșcani, pentru 31,9 mii de lei. Un alt contract important, în sumă de 326 mii de lei, a fost semnat de SRL „Tuleibici” la 22 februarie cu Primăria Hâncești pentru livrarea de „produse alimentare și de panificație”.

În total, în ianuarie-aprilie 2017, firma „Tuleibici” SRL a câștigat 14 licitații în sumă totală de 1,2 milioane de lei. Potrivit informațiilor de pe site-ul AAP, agentul economic a obținut primele sale licitații publice abia în 2017, deși a fost fondat acum 13 ani. În 2012, firma, care ar gestiona o gheretă alimentară în sect. Râșcani din Chișinău, a declarat venituri din vânzări în sumă de 3,9 milioane de lei (!). În decembrie 2016, Consiliul Orășenesc Lipcani a eliberat companiei autorizație de amplasare a unui panou publicitar la Lipcani, pe str. Frunze, primind pentru asta 5400 de lei.

2004: Sora fondatoare, soția administratoare

Datele de la Camera Înregistrării de Stat (CÎS) arată că „Tuleibici” SRL este înregistrată la 20 aprilie 2004, la Șirăuți, Briceni, în calitate de administrator fiind înscrisă Margareta Carlașuc, soția lui Igor Carlașuc, șeful Direcției Generale Asigurare Operativă (!) a CNA, instituție care, împreună cu Procuratura Anticorupție (PA), a făcut percheziții și a reținut 23 de persoane implicate în fraudarea licitațiilor la sfârșit de 2016. Direcția condusă de Carlașuc a fost cea care s-a ocupat de interceptările telefonice, făcute publice ulterior. „Tuleibici” SRL este fondată de Irina Radu, sora lui Igor Carlașuc.

În ianuarie 2006, compania își schimbă adresa, trecând din Șirăuți, localitatea în care a copilărit angajatul CNA, la Malina Mică din Chișinău, acolo unde, la un moment dat, își schimbă viza de reședință și Irina Radu, fondatoarea firmei. Modificările de adresă ale „Tuleibici” SRL au fost efectuate, prin procură, de Margareta Carlașuc. În ianuarie 2008, se schimbă și administratorul firmei, Margareta Carlașuc fiind înlocuită cu Alexandru Crasovschi, care atunci avea 21 de ani. Crasovschi este și astăzi administrator, fiind angajat și la Banca Națională a Moldovei (BNM), de unde, în 2013, a beneficiat de un credit preferențial, cu o dobândă de doar 0,5%, în sumă de 238 mii de lei.

Numărul șefului de direcție a CNA, pe site-uri de anunțuri

Deși în 2008 Margareta Carlașuc a cedat conducerea firmei, familia șefului de direcție a CNA a continuat să o gestioneze. Firma a rămas în proprietatea Irinei Radu, sora lui Igor Carlașuc, cel care s-a ocupat în ultimii ani de recrutarea de personal pentru acest SRL. Or, în ianuarie 2016, datele sale de contact figurau într-un anunț postat pe un site specializat prin care se căuta cineva „inteligent, curajos și insistent” pentru a deveni director adjunct al firmei SRL „Tuleibici”.

Același număr de telefon din anunț apare și în iulie 2015, pe wikileaks.com, care a publicat mai multe convorbiri prin e-mail ale lui Igor Carlașuc cu Massimiliano Luppi, reprezentantul companiei italiene Hacking Team. Cei doi discutau condițiile unei colaborări, reprezentantul CNA interesându-se despre posibilitatea achiziționării a 6 sisteme ce ar permite monitorizarea a 6 dispozitive concomitent. Carlașuc se prezenta ca fiind șef de direcție a CNA, iar în datele de contact de la finalul mesajelor indica și numărul său de telefon mobil.

De același număr de telefon a făcut uz utilizatorul „Igor” nu doar în anunțul privind angajarea unui director adjunct la SRL „Tuleibici”, ci și în mai multe anunțuri publice de pe site-uri specializate. De exemplu, în 2015-2016, numărul de contact era folosit pentru vânzarea unui teren la Lipcani, pentru vânzarea, cu 50 mii de euro, a unei locuințe (casă de 45 m.p.) tot la Malina Mică, imobil ce a aparținut părinților lui Igor Carlașuc, dar și pentru vânzarea unui automobil Mitsubishi Galant, bun mobil ce se regăsește și în declarația cu privire la venituri și proprietate a angajatului CNA pentru anul 2015.

Blocul cu patru etaje și alte legături ale familiei cu firma de la licitații

Adresa juridică a „Tuleibici” SRL demonstrează, la fel, legăturile agentului economic care a obținut, doar în ultimele trei luni, peste un milion de lei din contracte cu instituțiile statului, cu familia șefului de direcție a CNA. Imobilul din [str. Malina Mică](#) aparține, la fel, soților Igor și Margareta Carlașuc. Aceștia au intrat în posesia bunului reparat în 2001-2008, ulterior demolând casele de pe acel teren pentru ridicarea unui bloc cu 4 etaje (!), care astăzi e aproape finalizat. Conform informațiilor publice, soții Carlașuc au obținut autorizație pentru construcția unei case de locuit(!), nu a unui bloc, în anul 2012.

Tot la această adresă este înregistrată și firma „Asistență Psihologică” SRL, fondată de Margareta Carlașuc și Ludmila Manoli-Silosiev. SRL-ul gestionează „Clinica Psihologică” și un site cu o denumire similară, care oferă consultanță psihologică și organizează diverse cursuri de „teambuilding”, „coaching” sau „dezvoltare personală”. Site-ul www.clinicapsihologica.md a fost înregistrat de Margareta Carlașuc în 2014, fiind folosită adresa de e-mail a „Tuleibici” SRL. Firma nu se regăsește și nu s-a regăsit în ultimii ani în declarația de avere sau interese a lui Igor Carlașuc.

Administratorul firmei: „Eu vă asigur că noi nu o să mai intrăm în licitații”

Alexandru Crasovschi, administratorul „Tuleibici” SRL, tot el, angajat la BNM, susține că șeful de Direcție de la CNA nu ar fi influențat câștigarea licitațiilor. „Nu are nicio tangență. A fost o încercare. De fapt, noi lucrăm în mare parte cu hoteluri, restaurante, cantine... Participarea la licitații a fost o încercare de a vedea cum se lucrează, de fapt. Puteți contacta autoritățile care ne-au dat contracte, că a fost și o luptă... Chiar recent, noi am luat grădinițele de la Botanica. A fost o luptă, unii agenți economici au zis că noi avem prețuri prea mici, că nu avem experiență... Am demonstrat că avem experiență, pentru că avem agenți economici, hoteluri, restaurante, cu care lucrăm de vreo 3 ani. Strict pe asta suntem specializați. Dar, din experiența mea de acum, vă asigur că nu o să mai intrăm în licitații. Credeți-mă, e foarte neplăcut cu ei să lucrezi. Au fost cazuri când firma noastră a fost descalificată fără motiv. Sunt și unele instituții în care s-au făcut unele chestii, că după asta, noi am zis că nu știm dacă mai merită. Cel mai mare contract e cu cei de la DETS Botanica. Au fost discuții vreo 3 săptămâni și multe

probleme. Dar, nu am mai vrut să cedăm, nu ar fi fost frumos din punctul nostru de vedere. Firma e fondată de sora dlui de la CNA, dar el nu are nicio tangență”, zice Crasovschi.

Întrebat de ce, totuși, firma a participat la licitațiile pentru produse alimentare distribuite în grădinițe, ținând cont de faptul că, în momentul în care s-ar fi aflat de relațiile ei cu șeful de direcție de la CNA, ar fi urmat un șir de discuții, Crasovschi ne-a zis că „nimeni nu a știut”, după care, discuția s-a întrerupt, iar Alexandru nu a răspuns la următorul apel.

Șeful de la CNA: „Am folosit anunțul pentru a identifica persoane pentru serviciu la CNA”

Și Igor Carlașuc susține că licitațiile din ultimele luni, câștigate de firma surorii sale, nu i s-ar datora. „Nu am influențat câștigarea licitațiilor. Nu cunosc cu ce se ocupă întreprinderea. Știu doar în linii generale că firma livra produse la restaurante, săli de nunți... Adresa juridică a firmei s-a oferit a fi la noi pentru că soția a fost administratoare, ea cu sora mea încercând, atunci când se afla în concediu de maternitate, să facă ceva. Ceva însă nu a mers, iar ulterior, director a fost numit Alexandru, care a preluat gestionarea firmei. De fapt, el se ocupă de tot, doar că nu s-au dus la capăt formalitățile legate de CÎS și notar. Alexandru gestionează, fiind și proprietar. Nu suntem rude, dar primesc plăcere de la comunicarea cu el. Ne vedem de 1-2 ori pe lună”, susține șeful de direcție a CNA, într-o declarație oferită pentru ZdG la sediul instituției pe care o reprezintă. ZdG însă a aflat că Igor Carlașuc și Alexandru Crasovschi, deși nu sunt rude, au o relație mai mult decât apropiată, șeful de direcție de la CNA fiind nașul de cununie al administratorului firmei.

L-am mai întrebat cum explică faptul că, în 2015-2016, numărul său de telefon figura într-un anunț postat în numele firmei pentru recrutarea unui director adjunct. După un timp de ezitare, Carlașuc a precizat că „probabil am folosit anunțul pentru a identifica persoane pentru serviciu(!), angajarea la „Tuleibici” SRL fiind un pretext. După ce primeam cv-uri, verificam dacă acea persoană ne poate ajuta în serviciu, pentru a afla de la el situația despre corupția din domeniul economiei și afaceri. Am primit cv-uri, dar am înțeles că metoda de recrutare e nepotrivită. Cu toată stima și respectul pentru cei care au depus cv-ul, nu am găsit oamenii potriviți. Acel mesaj a fost intenționat plasat pe site”, susține șeful

de direcție a CNA. Întrebat despre blocul ridicat pe terenul său, acesta a menționat inițial că-i aparține, iar ulterior a spus că „familia mea a venit cu terenul, iar investitorul a demolat casele care erau acolo și a construit. Nouă ne-a revenit un etaj din bloc, acolo unde locuim. Imobilul nou nu este încă înregistrat la Cadastru pentru că nu este finalizat”, a punctat Carlașuc.

O contestație la cea mai importantă licitație câștigată de firma „cu relații” la CNA

Elena Vorotneac, purtătoarea de cuvânt a Direcției Generale Educație, Tineret și Sport (DGETS), după ce a discutat cu Valerii Taburceanu, șeful interimar al DETS Botanica, acolo unde „Tuleibici” SRL a câștigat, în aprilie, curent, cel mai bănos contract, în sumă de 520,66 mii de lei, ne-a comunicat că „licitația a fost organizată la Primăria Chișinău, sub vizorul camerelor de luat vederi. A fost o singură contestație, pe procedura de licitare, depusă doar la Direcția de sector de „Prodagrotrade” SRL. Nimeni nu a venit cu o plângere la DGETS”, a punctat ea, menționând că, până acum, firma și-ar fi onorat la timp obligațiile contractuale, inclusiv în perioada ninsorilor abundente din Capitală.

Victor Ceapă, administratorul companiei care a contestat licitația, ne-a declarat că plângerea a vizat faptul că în cerințele licitației se menționa că firmele trebuie să aibă o experiență de 3 ani în „activități similare”, iar „Tuleibici” SRL nu o avea. „Am primit un răspuns detaliat precum că firma ar fi avut, totuși, experiență. Ei însă au câștigat pentru că au propus un preț mic, cel mai mic, practic de două ori mai mic decât noi. Nu mi s-a creat impresia că ar fi fost favorizați”, precizează Ceapă.

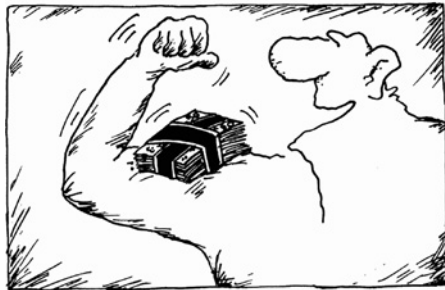
O afacere suspectă cu reacții neașteptate

Tudor Iașenco

(Cuvântul, 8 iunie 2017)

Trei ani firma „Sand&Gravel”, controlată de familia șefului de la Agenția Relații Funciare și Cadastru, Anatolie Ghilaș, și persoane din administrația raionului Rezina, care au dorit să rămână anonime, s-a zbatut să obțină aprobarea autorităților comunei Solonceni, raionul Rezina, ca să deschidă o carieră de nisip și prundiș pe un teren agricol de categorie superioară. Asta în situația când Codul funciar, prin art. 83, interzice retragerea din circuitul agricol și utilizarea în alte scopuri decât cele agricole a unor asemenea terenuri.

Și totuși, la 19 septembrie 2016, Consiliul Comunal Solonceni a adoptat decizia multășteptată, prin care permitea schimbarea destinației terenului. Iar peste o săptămână firma a și transferat primăriei 787.985 lei pentru compensarea pierderilor legate de scoaterea a 3,5 ha de pământ din circuitul agricol.

După ce afacerea a ajuns în vizorul opiniei publice grație unei investigații jurnalistice publicată în săptămânalul CUVÂNTUL, Centrul Național Anti-corupție (CNA) a intentat un dosar penal pe faptul „înscrisorii în documentele oficiale a unor date vădit false, neglijență delictuală, soldată cu urmări grave”. Peste șapte luni, administratorul SRL „Sand&Gravel”, Marcel Ciudin s-a adresat către Consiliul Comunal Solonceni cu cererea de a abroga decizia privind modificarea destinației terenului pentru carieră și restituirea sumei achitate primăriei.

Organele de drept, la rândul lor, au clasat dosarul penal. Iar Anatolie Ghilaș, grație președintei raionului, Eleonora Graur, a devenit „Cetățean de Onoare al raionului Rezina”.

O cerere stranie

Administratorul „**Sand&Gravel**” SRL, M.Ciudin, își motiva cererea prin faptul că administrația firmei s-ar fi săturat de „numeroasele adresări din partea conducerii Primăriei Solonceni către toate organele de drept din țară în privința legalității deciziilor Consiliului Comunal privind alocarea de terenuri și schimbarea destinației acestora și numeroasele controale pe parcursul unui an, care împiedică lucrul normal al întreprinderii; de cheltuielile enorme ce țin de proiectele de exploatare și recultivare a terenurilor. . . ; notificările Cancelariei de Stat. . . ” În cererea cu pricina nu se spune niciun cuvânt despre dosarul penal pornit anul trecut de DGT Nord a CNA și în care sunt vizați factori de decizie ai „Sand&Gravel” SRL, deși se pare că anume acest lucru ar fi motivat conducerea firmei să renunțe la o afacere jinduită foarte mult și care se aștepta să fie foarte profitabilă.

Consilierii care, în septembrie 2016, au insistat mult asupra adoptării deciziei ce permitea modificarea destinației terenului pentru a deschide acolo o carieră de nisip și pietriș, motivând că Primăria are mare nevoie de bani pentru a continua construcția apeductului din Solonceni, acum au votat din mers pentru abrogarea ei, obligând Primăria să restituie firmei „Sand&Gravel” SRL cei 787.985 lei achitați drept compensație pentru terenul scos din circuitul agricol.

Cum demnitarii își fac interesele

Amintim că istoria despre schimbarea frauduloasă a destinației unui teren agricol de categorie superioară de la Solonceni a fost subiectul investigației jurnalistice „Carieră la Solonceni pentru firma șefului de la Cadastru”, publicată în săptămânalul CUVÂNTUL din 28 octombrie 2016 (<http://www.cuvintul.md/article/Cariera-la-Solonceni-pentru-firma-sefului-de-la-Cadastru>).

Autorul investigației a stabilit, că „Sand&Gravel” SRL a fost înregistrată la Camera Înregistrării de Stat pe 16 septembrie 2013, în calitate de fondatori fiind două persoane fizice: Teodor Cuculescu, cu viză de reședință în s. Trifești, și Sergiu Avram din or. Strășeni, fiecare deținând câte 50% din capitalul social al societății în mărime de 5400 de lei. La acel moment, Teodor Cuculescu, conform datelor Primăriei Solonceni, avea procurate în teritoriul comunei circa 15 hectare de pământ.

Jumătate de an mai târziu de la refuzul Primăriei Solonceni de a da aviz pozitiv schimbării destinației terenului de 3,5 ha, Sergiu Avram cedează cota sa de 50% din capitalul social Societății pe Acțiuni „Lusmecon”, cu sediul juridic în Chișinău, pe str. Uzinelor, 205/1, firmă deținută de familia lui Anatolie Ghilaș, șeful Agenției Relații Funciare și Cadastru, ex-deputat din partea Partidului Democrat din Moldova.

Consiliul propune, Guvernul nu se grăbește să decidă

La sfârșitul anului 2015, firma „Sand&Gravel” solicită din nou Primăriei Solonceni avizul pentru modificarea destinației terenului de 3,5 ha. De data aceasta, Consiliul Comunal dă curs cererii și propune Guvernului să accepte solicitarea firmei. Motivul – „Sand&Gravel” prezentase un document în care se constata că bonitatea solului pe terenul respectiv este nu de 73, ci doar de... 57 de puncte. Actul a fost eliberat de Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului (IPOT), instituție subordonată Agenției Relații Funciare și Cadastru, la care director este Anatolie Ghilaș. „Ne-am gândit că cei de la Guvern oricum vor verifica datele înainte de a lua o decizie”, explica un consilier de Solonceni.

Într-adevăr, autoritățile centrale nu s-au grăbit să-și asume responsabilitatea pe dosarul „Sand&Gravel” SRL, așteptând până în martie 2016, când Parlamentul, operând modificări în legislație, a trecut în competența autorităților publice locale dreptul de a decide asupra schimbării destinației terenurilor agricole.

Institutul de Pedologie: bonitatea este de 73 de puncte

Peste două luni, Teodor Cuculescu revine la autoritățile comunei Solonceni cu aceeași cerere: modificarea destinației terenului agricol preconizat pentru extragerea zăcămintelor de nisip și prundiș și după trei luni, cu ajutorul consilierilor democrați, obține o decizie favorabilă din partea Consiliului Comunal.

Pentru a intra în vigoare, decizia Consiliului urma să fie semnată și de secretarul Alexandru Nicolai. Acesta, însă, dar și primarul Valeriu Paliu, nu o semnează, bănuind că în materialele prezentate de firma „Sand&Gravel” SRL ceva nu-i curat, fac demersuri la mai multe instituții, solicitând precizări referitoare la terenul destinat pentru carieră.

„Reacția la demersurile noastre a fost surprinzătoare, povestește Alexandru Nicolai. Institutul de Pedologie, Agrochimie și Protecția Solului „N. Dimo” a confirmat datele Primăriei: bonitatea solului pe terenul respectiv este de 73 de puncte”.

În același timp, C. Nicolăescu, directoarea Institutului de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului (IPOT), instituție subordonată Agenției Relații Funciare și Cadastru, a răspuns Primăriei că „Specialiștii IPOT au efectuat cercetări pedologice pe suprafața de... 31,24 ha a perimetrului minier „Tarasova II”, transmis de Ministerul Mediului firmei „Sand&Gravel” SRL pentru exploatarea substanțelor minerale utile și a stabilit că nota de bonitate medie pe acest masiv este de 56 de puncte, inclusiv terenul preconizat pentru exploatarea miniere – 57 de puncte”.

Întrebări concrete și răspunsuri formale

Refuzând să semneze decizia Consiliului, care dădea undă verde noilor exploatarea miniere, Nicolai se mai adresează Procuraturii Rezina și Oficiului Teritorial Orhei al Cancelariei de Stat. Procuratura Rezina a răspuns că „nu se poate expune asupra legalității deciziei Consiliului Local Solonceni” (!?).

Iar Victor Verega, șeful Oficiului Teritorial Orhei al Cancelariei de Stat a notat (păstrăm întocmai stilul și ortografia autorului): „Examinând datele ce au stat la adoptarea Deciziei nr.3/1 constatăm că terenul cu nr. cadastral menționat nu este teren de calitate superioară” (!?), apostrofându-l în continuare pe solicitant (secretarul Consiliului Comunal n.a.) că deciziile la care acesta s-a referit nu sunt legale „pentru că nu sunt semnate de secretarul Consiliului” (!?).

Pe 19 septembrie 2016, la insistența a patru consilieri, este convocată a treia în anul 2016 ședință a Consiliului în chestiunea dată, care satisface cererea „Sand&Gravel” SRL. Argumentul lor principal era că astfel comuna va beneficia de 787.985 lei, pe care firma urma să-i achite pentru compensarea pierderilor legate de scoaterea din circuitul agricol a terenului de 3,5 ha, sumă extrem de necesară pentru a continua construcția apeductului din Solonceni. Constrâns de situație, secretarul Consiliului semnează decizia.

Reacția CNA

După publicarea investigației „Carieră la Solonceni pentru firma șefului de la Cadastru”, Direcția Generală Teritorială Nord a CNA a intentat pe cazul dat un dosar penal.

Angela Starinschi, purtătoare de cuvânt la Centrul Național Anticorupție informa redacția ziarului CUVÂNTUL în ianuarie 2017, că examinarea pedologică a sectorului cadastral în litigiu, efectuată de un grup de experți în domeniul pedologiei, a stabilit că bonitatea solului constituie nu mai puțin de 74 de puncte; că persoane publice din cadrul IPOT au dat dovadă de neglijență atunci când au elaborat dosarul cadastral privind modificarea destinației terenului agricol proprietate privată a SRL „Sand&Gravel”; că suma pentru compensarea pierderilor legate de scoaterea terenului din circuitul agricol a fost calculată greșit și Primăria Solonceni a primit cu 235 012 lei mai puțin decât se cuvenea...

„Ca rezultat al examinării materialelor acumulate, se constată o bănuială rezonabilă, din care rezultă că acțiunile factorilor de decizie din cadrul SRL „Sand& Gravel”, exprimate prin folosirea intenționată a situației de serviciu în interes material, cât și în interesul terțelor persoane, soldate cu cauzarea de daune intereselor publice în proporții deosebit de mari, urmează a fi examinate sub prisma art. 335, sau 332, 329 Cod penal, pentru înscrierea în documentele oficiale a unor date vădit false, neglijență delictuală, soldată cu urmări grave.

Aceste articole prevăd pentru persoanele vinovate amenzi între 300 și 2000 u.c. sau închisoare de la 1 la 6 ani și privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții pentru un termen de 2-5 ani”, ne-a răspuns Angela Starinschi, purtătoare de cuvânt a CNA.

Starinschi mai menționa că „acțiunile descrise mai sus au avut loc doar datorită prezenței unei concluzii false reflectate în dosarul cadastral perfectat de către specialiștii pedologi din cadrul Institutului de Proiectări și Organizarea Teritoriului”, instituție subordonată Agenției Relații Funciare și Cadastru.

Șeful de la Cadastru devine Cetățean de Onoare al raionului Rezina

Între timp, surse informate de la Solonceni, solicitând anonimatul, ne-au declarat că în spatele afacerii privind deschiderea carierei din teritoriul acestei comune ar

fi factori de decizie din administrația raionului Rezina, care au fost văzuți des pe la terenul respectiv. O altă dovadă acestei afirmații este că cei mai activi promotori ai acestei intenții au fost consilierii democrați, colegii de partid ai președintei raionului, Eleonora Graur. Solicitată să confirme sau să infirme această informație, E. Graur nu a răspuns.

În decembrie 2016 însă, Consiliul Raional Rezina, la inițiativa președintei, i-a conferit lui Anatolie Ghilaș titlul „Cetățean de Onoare al raionului Rezina”. „Pentru activitatea ce a avut o contribuție importantă la dezvoltarea și creșterea prestigiului raionului Rezina la nivel național” - astfel își argumentează decizia autorii proiectului votat de majoritatea consilierilor, chiar dacă despre A.Ghilaș în raionul Rezina ar putea să spună ceva poate doar niște rude ale lui din s. Pereni.

Proprietarii „Sand&Gravel” SRL refuză să răspundă la întrebări

Solicitat de săptămânalul CUVÂNTUL să comenteze istoria cu modificarea bonității solului pe terenul agricol din comuna Solonceni, Anatolie Ghilaș a reardat scrisoarea adjunctului său, Ștefan Crigan. Acesta ne-a relatat informațiile prezentate anterior de Agenția Relații Funciare și Cadastru Primăriei Solonceni privind bonitatea solului pe terenul în cauză.

Teodor Cuculescu, care de la fondarea întreprinderii „Sand&Gravel” SRL deținea 50% din fondul statutar, iar în prezent nu se mai regăsește printre proprietarii acesteia, exercitând un timp funcția de jurist la Consiliul Raional Rezina, a refuzat să răspundă la întrebările noastre.

După extragerea zăcămintelor niciun teren nu a fost recultivat

În dosarul cadastral prezentat de „Sand&Gravel” SRL Primăriei Solonceni, dar și în decizia Consiliului Comunal, prin care s-a dat undă verde deschiderii carierei, este prevăzut că, după extragerea zăcămintelor, agentul economic este obligat să reîntoarcă în circuitul agricol terenul a cărui destinație a fost schimbată, prin recultivarea lui.

În ultimii 50 de ani, în perimetrul minier din comuna Solonceni au fost deschise mai multe cariere pentru extragerea nisipului și prundișului. Însă, după cum a

confirmat și primarul Valeriu Palii, niciunul dintre terenurile respective nu a fost reintrodus în circuitul agricol.

Persoanele care au încălcat legea oricum trebuie să răspundă

Solicitat să comenteze renunțarea administrației „Sand&Gravel” SRL la o afacere pe care atât de mult și-a dorit-o, primarul comunei Solonceni, Valeriu Palii a spus, că cel mai probabil aceasta ar fi motivată de dosarul intentat de CNA.

Secretarul Consiliului, Alexandru Nicolai a declarat că nu împărtășește poziția celor 6 consilieri care au votat cererea „Sand&Gravel” SRL, prin care primăria este obligată să restituie firmei cei 787 985 de lei plățiți pentru schimbarea destinației terenului.

„Administrația firmei știa bine din start la ce riscuri se expune utilizând niște acte false. Mai ales că o parte din această sumă a fost deja cheltuită și nu se știe dacă în următorii ani primăria va acumula asemenea venituri. Trezește nedumerire și graba, insistența cu care consilierii au votat această decizie. Acum nu-i mai doare capul de apeductul satului?”, spune secretarul, menționând că așteaptă să vadă cum va califica decizia respectivă Oficiul Teritorial Orhei al Cancelariei de Stat. Dar și la ce concluzie vor ajunge procurorii, pentru că unii sunt de părere că cei cu interesul au făcut acest pas ca să scape de dosar.

Angela Starinschi, purtătoarea de cuvânt a CNA, însă, susține că „persoanele care ar fi întocmit setul de acte cu abateri sau încălcări, oricum urmează să răspundă în fața legii”.

P.S. Între timp, cu concursul administrației raionului și organelor de drept, A. Nicolai a fost impus să depună cerere de demisie din funcția de secretar al Consiliului Comunal Solonceni. Niciun figurant vizat în dosarul intentat de CNA nu a fost tras la răspundere. La 1 august 2019, în cadrul Guvernului Sandu, secretarul Executivului a anunțat că directorul general al Agenției Relații Funciare și Cadastru, Anatolie Ghilaș, și-a dat demisia. Dar la 3 iunie 2020 Guvernul Chicu iarăși l-a numit pe Anatolie Ghilaș în funcția de director al Agenției Relații Funciare și Cadastru.

CNA – fabrică de lux și milionari pe banii rudelor

Victor Moșneag

(Ziarul de Gardă, noiembrie – decembrie 2017)

La Centrul Național Anticorupție se trăiește pe picior mare. Cu salarii lunare de circa 20 de mii de lei, majoritatea șefilor din cadrul instituției abilitate să combată corupția conduc bolizi de lux și locuiesc în case sau apartamente spațioase, care costă milioane de lei. Deși într-un spot anticorupție, realizat la comanda Centrului, se spune că, de fapt, „corupție e atunci când casa e înscrisă pe soacră, mașina pe cumnat, când ești nevoit să ascunzi tot ce ai agonisit”, o parte dintre angajații instituției conduc mașini care nu sunt înregistrate pe numele lor, iar unii dintre ei nici măcar nu le înscriu în declarațiile de avere și interese.

ZdG a scanat declarațiile de avere și interese depuse de angajații Centrului Național Anticorupție (CNA) în ultimii ani și vă prezintă averile deținute de aceștia, cele declarate, dar și cele pe care angajații instituției au evitat să le indice în declarații.

Hyundai Tucson din 2016 și creditele lui Zumbreanu

Bogdan Zumbreanu, șeful Direcției urmărire penală din cadrul CNA, care a avut în 2016 un salariu lunar de aproximativ 17 mii de lei (206 mii de lei pe an), a obținut alți 7 mii de euro (140 de mii de lei) cu prilejul zilei de naștere a copilului. În același an, Zumbreanu raportează că a obținut 15 mii de euro (300 de mii de lei) după rezilierea contractului de leasing pentru un automobil Hyundai Tucson, pe care-l achiziționase în 2014. Cu un an mai devreme, la ziua sa de naștere, Zumbreanu a primit cadou o armă, cu o valoare de 149,5 mii de lei. Irina, soția sa, de profesie medic stomatolog, a avut în 2016 venituri de 1710 lei de la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”. Aceasta a primit alți 29 de mii de lei din indemnizația pentru nașterea copilului. În 2016, Zumbreanu, în urma unui contract de leasing semnat cu „BS-Leasing Grup”, a procurat, direct din salon, un Hyundai Tucson, fabricat în același an. Suma contractului de leasing este de 22,2 mii de euro, rata dobânzii de 8,9%, banii urmând să fie returnați până în 2019.

Soții Zumbreanu sunt proprietarii unui apartament de 104 m.p., cumpărat în 2013 cu ajutorul unui credit ipotecar în valoare de 980 de mii de lei, accontat de la Victoriabank cu o rată a dobânzii de 8%, rată similiată cu cea a unui credit luat, tot în 2013, tot de la Victoriabank, de către președintele R. Moldova, Igor Dodon. Șeful de Direcție de la CNA mai are o cotă de 1/5 dintr-un alt apartament, privatizat de familia sa în 1999, în sectorul Ciocana din Chișinău. Bunul este gestionat de Bogdan Zumbreanu împreună cu părinții săi, Feodot și Victoria Zumbreanu. În prezent, părinții lui Bogdan Zumbreanu dețin licențe de avocat. Tatăl șefului de Direcție de la CNA s-a judecat în 2012-2014 cu Banca de Economii a Moldovei, cerând despăgubiri morale de 200 de mii de lei, după ce instituția financiară nu și-ar fi onorat atribuțiile. În 2014, Curtea Supremă de Justiție, printr-o decizie irevocabilă, a decis ca tatăl lui Bogdan Zumbreanu să primească o mie de lei ca și prejudiciu moral și alți 4 mii de lei – prejudiciu material.

Soacra afiliată politic a șefului Direcției urmărire penală a CNA

Socrii lui Bogdan Zumbreanu activează în domeniul medicinei, soacra acestuia cochetând și cu politica. Iurie Serbulenco, socrul șefului de Direcție de la CNA, este medic chirurg-proctolog la Spitalul Internațional Medpark. Anterior, acesta a exercitat funcția de șef adjunct al Spitalului Ministerului Afacerilor Interne. Aliona Serbulenco, soacra lui Zumbreanu, a fost, până la reformarea Guvernului, viceministră a Sănătății. Ea a candidat la funcția de secretar general de stat la Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, dar nu a promovat concursul. Serbulenco este membră a Partidului Democrat din Moldova (PDM). Conform informațiilor de pe site-ul formațiunii politice conduse de Vladimir Plahotniuc, Serbulenco face parte din Consiliul Național Politic al PDM și din Organizația municipală Chișinău a formațiunii. În 2013, Serbulenco era prezentată de partid drept șefa Departamentului pentru Sănătate din cadrul formațiunii.

În 2016, fiind viceministră la Sănătate, a ridicat, lunar, câte 12 mii de lei, iar soțul său, Iurie, a primit de la Medpark câte 33 de mii de lei pe lună. Soții Serbulenco declară un Volvo XC 90, șase terenuri agricole – donație primită încă în 2006. Cei doi locuiesc într-o vilă din Durlăști, cumpărată în 2012, după ce contractaseră un credit de 1,1 milioane de lei, la fel ca și ginerele lor, de la Victoriabank. Deși Zumbreanu a obținut creditul în 2013, cu o rată a dobânzii de 8%, socrii săi, cu un an mai devreme, luau creditul cu o rată a dobânzii de 11%. În 2015, Iurie și Aliona Serbulenco au mai luat un credit de 8 mii USD cu o rată a dobânzii de 14,55%. Ambele credite urmează a fi rambursate până în 2025.

Explicațiile lui Zumbreanu despre banii familiei și afilierea politică a soacrei

Bogdan Zumbreanu: „Până în 2013, am locuit cu soția și părinții mei în apartamentul care le aparține. Deși am primit, cu ocazia căsătoriei (anul 2011), donații în valoare de 292 mii de lei, veniturile lunare nu ne permiteau să procurăm o locuință separată. Dar, după ce angajaților CNA le-au fost majorate esențial salariile (anul 2013), am decis să contractăm un credit pentru a procura o locuință. În 2013, am obținut un credit în valoare de 980 000 lei, din care am procurat un apartament la bloc (etajul 10). În 2016, am procurat, în leasing, un automobil Hyundai Tucson la prețul de 503 940 lei. În 2017, familia noastră a obținut donații, cu ocazia zilei de naștere a fiicei, în valoare totală de 7 000 de euro. Astfel, veniturile familiei sunt constituite din salariul subsemnatului și cel al soției de la locul de muncă (1,42 de milioane de lei în perioada 2013 – 10 luni 2017) și donațiile menționate. Confirmarea cifrelor menționate o găsiți în [declarațiile de avere și interese personale](#). Cât privește calitatea de membru al PDM a soacrei, Aliona Serbulenco, la 13 august 2015, am depus pe numele directorului CNA și Procurorului Anticorupție declarația de abținere, conform Codului de procedură penală și Legii cu privire la conflictul de interese. Prin [decizia directorului CNA din 2 septembrie 2015](#), pe perioada exercitării de către A. Serbulenco a mandatului de viceministră a Sănătății, sarcinile și responsabilitățile de conducător al organului de urmărire penală al CNA în cauzele în care este vizat într-un mod oarecare sistemul de sănătate au fost redistribuite altui ofițer de urmărire penală”. Bogdan Zumbreanu ne-a oferit și documente ce confirmă faptul că, în perioada exercitării funcției de viceministră a Sănătății de către soacra sa, acesta a solicitat, iar Viorel Chetraru, directorul CNA, i-a admis cererea prin care dosarele ce vizau domeniul Sănătății să fie gestionate de către Mihail Cojocaru, șeful adjunct al Direcției Urmărire Penală a CNA, iar accesul lui Zumbreanu la aceste materiale să fie restricționat.

Adjunctul lui Zumbreanu conduce o mașină de peste 1,5 milioane de lei

Un trai mai luxos decât Zumbreanu și fără credite bancare are **Mihail Cojocaru**, șef adjunct al Direcției Generale Urmărire Penală și șef al Direcției 1 a CNA. În 2016, el a avut un salariu lunar de 20 de mii de lei. Pe lângă salariu, oficialul declară că doi copii ai săi au primit donații în valoare de 160 de mii de lei. Unul dintre copiii cuplului Cojocaru este fotbalist într-o echipă de juniori din Spania. Soția acestuia, Silvia Cojocaru, a avut venituri de 119 mii de lei din comisioane de la „Faberlic” SRL, companie care

comercializează produse pentru femei și copii. Alți 3920 de lei au intrat în conturile familiei Cojocaru de la „Audrea Agro” SRL, care deține în arendă câteva terenuri agricole ale soților Cojocaru. Familia Cojocaru declară că este proprietara a 3 automobile: un Renault Clio fabricat în 2003 și cumpărat în 2010, un Hyundai Tucson fabricat în 2011 și procurat în 2012 și un BMW 730D, fabricat în 2009 și procurat în 2015 cu 205 mii de lei.

Mihail Cojocaru, șeful adjunct al Direcției urmărire penală a CNA, conduce un BMW 730LD XDRIVE fabricat în 2015, care costă peste 1,5 milioane de lei

De facto, am constatat că Mihail Cojocaru conduce un BMW 730LD XDRIVE, model mai nou față de cel declarat de funcționar, fabricat în 2015, automobil ce nu se regăsește în [declarația sa de avere și interese pentru anul 2016](#).

Prețul de piață al unei asemenea mașini începe de la 70 de mii de euro (aproximativ 1,5 milioane de lei), dar, în funcție de dotări și perioada în care a fost achiziționată, o asemenea mașină, considerată una dintre cele mai luxoase din lume, [poate costa aproximativ 100 de mii de euro](#) (2 milioane de lei). Conform observațiilor ZdG, Cojocaru vine la serviciu cu bolidul de milioane, dar nu-l parchează în fața CNA. Marți, 7 noiembrie 2017, de exemplu, am găsit mașina condusă de Cojocaru la intersecția str. Mihai Viteazul și Mitropolit Dosoftei, la câteva sute de metri de locul său de muncă.

Apartament de 155 m.p. cumpărat în 2010

Soții Cojocaru locuiesc într-un [apartament de lux din sectorul Râșcani](#), cumpărat în 2010. Locuința are suprafața de 155 m.p. și o valoare cadastrală de 1 milion de lei. Prețul de piață al unui asemenea imobil este însă de cel puțin două ori mai mare. În 2012, apartamentul a fost pus în gaj la Victoriabank pentru un credit de 600 de mii de lei. Datoria a fost reflectată de Cojocaru și în declarația sa cu privire la venituri și proprietate pentru 2012. Deși în document se menționa că aceasta urma să fie stinsă până în 2022, oficial, Cojocaru a scăpat de ea mult mai devreme. Deja în 2013, datoria nu mai figura în declarația sa de avere, apartamentul fiind astăzi scos din gaj, un alt semn că datoria a fost stinsă. În ultimii cinci ani, din diverse tranzacții, soții Mihail și Silvia Cojocaru au raportat venituri oficiale de aproximativ 2,3 milioane de lei, cele mai multe datând din 2013, în urma vânzării unui [apartament de 62 m.p. cu 56 mii de euro](#) (900 de mii de lei la cursul leu/euro din iunie 2013, lună în care a fost vândută locuința).

Firmele familiei angajatului CNA

Silvia Cojocaru, soția șefului de la CNA, este fondatoare la două companii: „[Novex Prim](#)” SRL și Întreprinderea Individuală „Cojocaru Silvia”. Ambele companii sunt active în domeniul comerțului, însă, conform informațiilor din declarațiile de avere ale funcționarului, nu i-au adus vreun venit oficial, deși, conform raportului financiar depus de companie pentru 2012, „Novex-Prim” SRL a avut venituri de 1,2 milioane de lei din „comerțul cu ridicata al altor produse alimentare”. Până în august 2017, „Novex Prim” SRL a avut adresa juridică într-o [clădire din or. Sângera](#). Imobilul aparține firmei „Gadimas”, fondată, la rândul-i, de „Diamars” SRL și de Victor Căpățină. La rândul-i, SRL „Diamars”, care gestionează un magazin alimentar la Sângera, la adresa unde a fost înregistrată anterior compania condusă de soția angajatului de la CNA, a participat la fondarea companiei „Matecons” SRL. Pe o rețea de socializare, Silvia Cojocaru distribuie anunțuri ale acestei companii prin care recrutează consultant într-un magazin de materiale de construcție.

Și Mihail Cojocaru e fondator de firmă. Acesta deține 2,2% din capitalul social al companiei „Audreia Agro”, specializată în activități agricole. Șeful de Direcție de la CNA a ajuns unul dintre proprietarii acestei firme, primind cota parte drept moștenire de la tatăl său, Nicolae. SRL-ul gestionează cotele țaranilor din Ciuciulea, Glodeni.

Cojocaru: „Autoturismul este proprietatea unei rude și este utilizat de mine periodic, în scopuri personale”

Mihail Cojocaru: „În 2010, am procurat un apartament, de tip mansardă, în blocul locativ din str. Nadejda Russo, mun. Chișinău. Acest apartament a fost procurat din surse financiare acumulate de membrii familiei, părinți și împrumuturi efectuate de aceștia, fiind declarate corespunzător. În 2012, având nevoie de surse financiare, inclusiv și pentru achitarea unor datorii acumulate de părinți pentru achiziționarea apartamentului menționat, am luat un credit de la BC „Victoriabank” în sumă de 600 mii de lei. În 2013, am vândut un apartament cu trei odăi (achiziționat în 2001), la preț de 56 000 euro (circa 950 de mii de lei, la acel moment). Cu mijloacele financiare obținute, am achitat integral suma restantă a creditului, restul mijloacelor bănești fiind utilizate pentru cheltuieli și achiziții de bunuri. În 2017, am vândut autoturismul BMW 730, anul fabricației 2009, procurat de mine în 2015, în urma vânzării altui autoturism. Această tranzacție urmează a fi reflectată în declarația pe avere și interese personale pentru 2017. Autoturismul de model BMW 730, anul fabricației 2015, nu îmi aparține cu drept de proprietate. Acesta este proprietatea

unei rude și este utilizat de mine periodic în scopuri personale pe parcursul ultimelor 2-3 luni, precum și alte automobile. Cât privește SRL „Diamars” și SRL „Gadimas”, cunosc că sunt întreprinderi fondate și administrate de rude îndepărtate. Acestea dispun de un magazin alimentar și un depozit la Sângera, mun. Chișinău. Nici eu, nici familia mea nu are vreo atribuție la fondarea și activitatea acestor întreprinderi. Menționez că tranzacțiile vizate au fost integral reflectate în Declarațiile cu privire la avere și proprietate, depuse în perioada 2010-2016”.

Mașina, casele declarate și explicațiile ofițerului Crudu

Nu doar șefii Direcției Urmărire penală a CNA au un trai îndestulat, ci și o parte dintre ofițerii de urmărire penală care activează în această direcție. Astfel, **Ion Crudu**, ofițer superior de urmărire penală pe cazuri excepționale, deține, prin intermediul soției, un imobil luxos în or. Cricova, mun. Chișinău. Locuința, una modernă, cu două niveluri, se regăsește și în declarația de avere și interese depusă de Crudu, doar că, în document, care urmează să fie verificat de Autoritatea Națională de Integritate, Crudu precizează că imobilul are o suprafață de 112 m.p. și ar valora doar 167,9 mii de lei.

Prețul de piață al unei asemenea case valorează însă peste 2 milioane de lei. Conform informațiilor de la Cadastru, imobilul este înregistrat pe numele Elisavetei Crudu, soția angajatului CNA. Ion și Elisaveta Crudu dețin, în „posesie” și un imobil alăturat, mai modest, care este, de facto, înregistrat pe numele părinților soției. Soții Crudu conduc și automobile de lux. Angajatul CNA merge la serviciu la volanul unui Volkswagen Tiguan fabricat în 2011 și cumpărat în 2016 cu 12,3 mii de euro. Ion Crudu mai declară un Volkswagen Golf, fabricat în 2006 și deținut, din 2013, prin mandat.

Mașina pe care o conduce ofițerul CNA, Ion Crudu, cumpărată cu 12,3 mii de euro

Ion Crudu: „Imobilul de la Cricova aparține soției mele Crudu Elizaveta, conform Contractului de vânzare-cumpărare din noiembrie 2008. De menționat că, Crudu Elizaveta a devenit soția mea 5 ani mai târziu, adică la 26 ianuarie 2013, iar în casa dată locuiesc părinții soției. Eu cu soția și copilul locuim în altă casă din Cricova, dată în exploatare în 1997, fapt declarat. Automobilul de model „Volkswagen Tiguan”, fabricat în 2011, a fost procurat în 2016 cu 12,3 mii euro, fiind achiziționat din salariul acumulat, precum și din mijloacele financiare obținute în calitate de cadouri la nuntă, care a avut loc în 2013, și cumătria din 2013. Mijloacele bănești pe care a fost procurat prezentul mijloc de transport au fost declarate în anii precedenți”.

„Range Rover”-ul unei rude condus de ofițerul Raisa Țurcan

Raisa Țurcan, și ea ofițer superior de urmărire penală pe cauze excepționale, conduce un Range Rover Evoque, fabricat în 2012, mașină care nu se regăsește în [declarația sa de avere și interese pentru 2016](#). La fel ca și colegul său, Mihail Cojocar, conform observațiilor ZdG, nu parchează automobilul în fața CNA, ci pe o stradă adiacentă. O asemenea mașină, cu care se plimbă angajata CNA, se vinde pe site-urile specializate cu aproximativ 27 de mii de euro, echivalentul a peste jumătate de milion de lei. Raisa Țurcan indică în declarația sa de avere și interese pentru 2016 alte șase automobile, precizând însă că doar unul dintre ele, un BMW 320D, fabricat în 2006, pe care l-a primit cadou în 2012, ar fi al său. Raisa Țurcan declară că, împreună cu soțul, Ghenadie, sunt proprietarii unui teren pentru construcții cumpărat în 2015 cu 68 de mii de lei (3,3 mii de euro). ZdG a constatat însă că [terenul deținut de soții Țurcan](#), cu o suprafață de 4,1 ari, se află în regiunea „Poiana Domnească” din coasta pădurii de la Durlăști și are un preț de piață de aproximativ 25 de mii de euro. Soții Țurcan declară că locuiesc într-un [apartament de 64 m.p.](#), deținut cu drept de folosință. Imobilul aparține mamei angajatei CNA.

Range Rover Evoque, fabricată în 2012, mașina condusă de ofițerul CNA, Raisa Țurcan, costă, la prețul de piață, aproximativ 27 de mii de euro

Ghenadie Țurcan, soțul ofițerului superior de urmărire penală pe cauze excepționale din cadrul CNA, este fondatorul [companiei „Albinlux” SRL](#) și fondator la o întreprindere individuală care-i poartă numele. În 2012, „Albinlux” SRL a raportat venituri din comerțul cu amănuntul al produselor de curățat, al tapetelor și pardoselilor pentru podea, inclusiv plăci din plută de 116,5 mii de lei. În 2016, Raisa Țurcan declară că a avut venituri din salariul de la CNA în valoare de 161 de mii de lei, iar copilul său a beneficiat de donații în valoare de 90 de mii de lei. Raisa Țurcan: „Automobilul de model „Range Rover Evoque”, fabricat în 2012, nu-mi aparține cu drept de proprietate, dar se află în proprietatea unei rude, care călătorește des peste hotarele R. Moldova. Acesta este folosit de mine periodic în scopuri personale, în baza unui mandat. Nu a fost indicat în declarația de venituri și cheltuieli, deoarece a fost procurat de ruda mea în 2017, mandatul fiind perfectat tot în 2017. Terenul situat în „Poiana Domnească” este procurat din sursele acumulate pe parcursul anilor de către membrii familiei mele la prețul de circa 67 de mii de lei, fiind declarat în modul corespunzător la momentul procurării”.

CNA – fabrică de lux și milionari pe banii rudelor (II)

(continuare)

La Centrul Național Anticorupție se trăiește pe picior mare. Cu salarii lunare de circa 20 de mii de lei, majoritatea șefilor din cadrul instituției abilitate să combată corupția conduc bolizi de lux și locuiesc în case sau apartamente spațioase, care costă milioane de lei. Deși într-un spot anticorupție, realizat la comanda Centrului, se spune că, de fapt, „corupție e atunci când casa e înscrisă pe soacră, mașina pe cumnat, când ești nevoit să ascunzi tot ce ai agonisit”, o parte dintre angajații instituției conduc mașini care nu sunt înregistrate pe numele lor, iar unii dintre ei nici măcar nu le înscriu în declarațiile de avere și interese.

ZdG a scanat declarațiile de avere și interese depuse de angajații Centrului Național Anticorupție în ultimii ani și vă prezintă averile deținute de aceștia, cele declarate, dar și cele pe care angajații instituției au evitat să le indice în declarații.

Casele și mașinile familiei șefului care combate spălarea banilor

Se trăiește la fel de bine, sau chiar mai bine, activând și în alte direcții ale CNA, nu doar în Direcția Generală Urmărire Penală. De exemplu, **Vasile Șarco** este șeful Serviciului prevenirea și combaterea spălării banilor. În 2016, acesta a încasat lunar, pentru realizarea atribuțiilor de serviciu, câte 20 de mii de lei. Soția sa, Diana, angajată în cadrul Direcției Juridice a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, a avut, lunar, un salariu de 15,6 mii de lei. Nu a fost însă întotdeauna așa. În 2012, de exemplu, soții Șarco ridicau salarii lunare de 6 și 7 mii de lei. Chiar și cu acele salarii, în 2013, ei au reușit să finalizeze construcția a două imobile de lux la Bubuieci, mun. Chișinău, pe terenuri pe care le-au cumpărat în 2006.

Primul imobil, cu două niveluri, se înalță pe un teren cu o suprafață de 8 ari care a intrat în posesia soților Șarco în 2006, în urma unui contract de vânzare/cumpărare. În februarie 2013, casa ridicată acolo a fost dată în exploatare. Deși în datele de la Cadastru, dar și în cele din declarația de avere și interese depusă de Vasile Șarco la

Autoritatea Națională de Integritate casa are o suprafață de 139 m.p., în realitate, aceasta arată mult mai spațioasă.

Pe un teren alăturat, soții Șarco au ridicat încă o casă, mai modestă în dimensiuni, pe care au vândut-o, în martie 2013, la doar o lună după ce fusese dată în exploatare, părinților șefului de Direcție de la CNA. Tranzacția nu este însă reflectată în declarația cu privire la venituri și proprietate depusă de Vasile Șarco în 2013 la Comisia Națională de Integritate. Pe lângă imobil(e), Vasile și Diana Șarco conduc și automobile de lux: o Toyota RAV 4, fabricată în 2014 și achiziționată în 2015, și o Toyota Hilux din 2007, dobândită în 2013. La fel ca și majoritatea angajaților CNA, Vasile Șarco declară că mașinile nu sunt proprietatea familiei sale, fiind în folosință.

Vasile Șarco: „Toyota RAV 4 este dreptul de proprietate și înregistrată pe numele tatălui soției, Vasile Volociuc, iar Toyota Hilux este dreptul de proprietate și înregistrată pe numele tatălui meu – Vladimir Șarco. Ambele automobile nu sunt proprietatea familiei din motiv că atât soția are 2 surori și, respectiv, eu am un frate, fiind doar transmise temporar în folosință. Ceea ce ține de imobilele din com. Bubuieci: lotul de 11 ari a fost divizat în două părți – unul de 8 ari, unde este construită casa înregistrată pe numele meu și al soției, și, respectiv, 3 ari au fost transmiși gratis părinților mei, care au construit casa respectivă din surse proprii, începând cu anul 2011. Eu am construit doar un imobil din surse proprii și ajutoare de la părinții soției și rudele apropiate. Casa ce aparține familiei mele a fost construită începând cu anul 2006, finalizată și dată în exploatare în ianuarie 2013”, explică Șarco.

Casa șefului Direcției Securitate Internă

Vasile Șarco este vecin cu colegul său, **Ștefan Tulbure**, care, din octombrie 2016, este șeful Direcției securitate internă din cadrul CNA. Anterior, Tulbure a fost șeful Direcției Generale Teritoriale Sud a CNA și ofițer superior de investigații în cadrul instituției. În 2016, acesta a avut un salariu de 20,8 mii de lei pe lună, în timp ce soția sa, Stela Tulbure, angajată la Registru, a fost remunerată cu un salariu lunar de 7,4 mii de lei. Deși ambii sunt bugetari, conduc mașini de lux: Mercedes și Mitsubishi, fabricate în 2008 și dobândite în 2015. Mitsubishi-ul condus de Ștefan Tulbure este deținut de acesta prin mandat.

Soții Tulbure dețin un apartament de 50 m.p. în Chișinău, dar locuiesc într-o casă particulară din Bubuieci, mun. Chișinău, gard în gard cu proprietatea familiei Șarco.

Imobilul familiei Tulbure a fost construit în anii 2004-2010. Deși, potrivit datelor de la Cadastru, acesta are suprafața de 133 m.p., Tulbure scrie în declarația sa de avere și interese pentru 2016 că imobilul are suprafață dublă, de 259 m.p. În realitate, casa pare și mai mare, aceasta fiind protejată de o agenție de pază privată. Ștefan Tulbure: „Automobilul Mitsubishi este în proprietatea socrului meu din 2008. Începând cu 2015, la necesitățile familiale, îl folosesc în bază de mandat. Automobilul Mercedes, fabricat în 2008, al soției, a fost procurat, la schimb, din banii economisiți de soție (la schimb cu un BMW X3, fabricat în 2004) în anul 2014. Casa din Bubuieci a fost construită pe terenul cumpărat în 2004 și finisată în 2010 din banii câștigați de la nuntă și economiile familiei. Toate proprietățile au fost declarate în conformitate cu legislația în vigoare”, spune Tulbure.

Casă de lux și donații de sute de mii de lei pentru șeful integrității

Marcel Tabarcea este șeful Direcției generale asigurarea integrității. În 2016, Tabarcea a ridicat un salariu lunar de aproape 26 de mii de lei (309 mii pe an). De la rude, șeful Direcției generale asigurarea integrității din cadrul CNA a primit o donație de 3,5 mii de euro, iar soția sa, Felicia Tabarcea, a beneficiat de donații în valoare de 2,7 mii de euro și 1000 de USD. Anul 2016 nu este primul în care soții Tabarcea au primit donații de la rude. În 2015, de exemplu, Marcel Tabarcea a beneficiat de donații „de la rude” în valoare de 5,7 mii de euro, iar soția sa a primit, tot de la rude, 3 mii de euro și 1500 de USD. Cu un an mai devreme, în 2014, angajatul CNA a primit donații în valoare de 3 mii de euro, iar soția sa, donații de 2700 de euro și 1000 de USD de la părinți. În 2013, Marcel Tabarcea a primit cu titlul de donație 3 mii de euro, iar soția sa, de la părinți, 4 mii de euro. În total, doar în ultimii patru ani, soții Tabarcea au declarat venituri din donații în valoare de aproape 28 de mii de euro și 3,5 mii de USD. În 2016, Marcel Tabarcea a primit și o pensie de aproape 8 mii de lei pe lună. Acesta are și o datorie de 600 de mii de lei, contractată cu o dobândă de 0%.

Împreună cu soția, șeful de direcție de la CNA deține o casă cu teren aferent, amplasată în or. Codru, mun. Chișinău. Imobilul cu două niveluri a fost construit de familia Tabarcea începând cu 2007. Soții Tabarcea au, „în folosință” și bolizi de lux, conducând o Kia Sportage fabricată și dobândită în 2013 și un Audi Q7, fabricat în 2010 și dobândit în 2015. Ambele mașini nu sunt însă trecute pe numele soților Tabarcea, fiind doar în folosința lor. Vecinii șefului de direcție de la CNA ne-au anunțat însă că acesta este văzut la volanul unor automobile diferite față de cele indicate în declarația sa de avere și interese.

Tabarcea despre casă, donații și automobile

Marcel Tabarcea: „Casa nefinisată a fost procurată în 2007 din mijloace financiare acumulate urmare a vânzării apartamentului cu 3 odăi din sectorul Râșcani al capitalei, pe care l-am procurat din donațiile din căsătorie în 1999. Ulterior, pe parcursul ultimilor ani, casa a fost finisată, în prezent lucrările fiind finalizate în proporție de 95%. Automobilul KIA aparține soției, iar automobilul Audi aparține fratelui, care este plecat la muncă și locuiește mai bine de 10 ani împreună cu mama în Italia. Automobilele au fost achiziționate din surse legale.

În ultima perioadă, în anumite circumstanțe legate de specificul activităților desfășurate, conduc mai multe automobile, absolut toate în condiții ce nu depășesc limitele legale. Persoana de la care am împrumutat 300 de mii de lei în 2011 și, ulterior, 300 de mii de lei în 2013, este o rudă, iar rata dobânzii este de 0%. Donațiile primite în ultimii ani au fost oferite de părinți și rude apropiate sub formă de contribuții financiare periodice, în unele cazuri în legătură cu diferite evenimente familiale”, zice Tabarcea.

Apartament la sol cu două niveluri

În 2016, **Tudor Gabura**, șeful Direcției generale securitate și resurse umane, a ridicat un salariu lunar de funcție de 21 de mii de lei și o pensie de aproape 6 mii de lei, deși are 47 de ani. Cei mai mulți bani în familia Gabura i-a adus însă soția sa, Olga Andronic-Gabura, care este notar public în Chișinău. Aceasta a declarat venituri de 1,4 milioane în 2016 (116 mii de lei lunar), după ce, în 2015, veniturile declarate au depășit suma de 1,5 milioane de lei. 106 mii de lei au ajuns în conturile familiei Gabura din dividendele oferite de Moldova-Agroindbank, instituție financiară în care angajatul CNA deține 706 acțiuni cu o valoare de cumpărare de 141,2 mii de lei, iar alți 310 mii de lei au intrat în conturile familiei după ce au vândut o cotă-parte dintr-un apartament. Soții Tudor și Olga Gabura au în proprietate un singur automobil, o Toyota RAV 4, fabricată și cumpărată în 2011, și locuiesc într-un duplex multietajat dintr-un cartier rezidențial din Chișinău. Deși acesta este indicat în declarația de avere și interese depusă de funcționar la capitolul „apartamente”, la fața locului, dar și în baza de date a Cadastrului, am găsit, de fapt, o casă de locuit. Imobilul în care trăiesc soții Gabura are 224,9 m.p. și a fost cumpărat de ei în iunie 2012.

Tudor Gabura declară că familia sa deține alte 3 apartamente, două dintre ele procurate în 2016, dar și o casă de locuit, la țară, moștenită de angajatul CNA în 2013. Deși

soții Gabura dețin un adevărat imperiu imobiliar, în declarația de avere și interese pentru 2016 acesta nu a declarat faptul că soția sa are și o cotă-parte dintr-un apartament de 95 m.p., amplasat pe bd. Ștefan cel Mare și Sfânt. Proprietarii acestei locuințe sunt părinții Olgăi Andronic-Gabura și fratele ei. Anul trecut, la această adresă a fost înregistrată compania „Food Lab” SRL.

Socrii șefului de Direcție de la CNA duc și ei un trai de lux. Deși nu au înregistrate pe numele lor afaceri prospere, aceștia locuiesc, din 2011, într-o casă de milioane amplasată în același cartier cu blocul în care locuiesc Tudor și Olga Gabura, aceștia fiind vecini cu președintele Curții Supreme de Justiție, Mihai Poalelungi, deputatul Artur Reșetnicov sau fostul membru al Consiliului Superior al Magistraturii, Teodor Cârnaș.

Cum își explică averea șeful Direcției generale securitate și resurse umane

Tudor Gabura: „Imobilul în care, actualmente, locuiesc împreună cu familia, potrivit documentelor cadastrale, are statut de apartament la sol. Acesta a fost procurat din surse financiare obținute din moștenire și din vânzarea apartamentului, la fel, moștenit în 2004. E de menționat că, în 2014, la solicitarea Comisiei Naționale de Integritate, am prezentat toate actele, inclusiv documentele bancare, care justifică legalitatea provenienței surselor ce au fost achitate pentru imobilul în cauză, respectiv, CNI nu a depistat careva nereguli în acest sens. Aceste documente confirmative le pot prezenta la prima solicitare. În ceea ce privește cota-parte într-un apartament de pe bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, înregistrată la organul cadastral pe numele soției mele, vă informez că imobilul în cauză aparține părinților soției, ultima locuind împreună cu aceștia și fratele său până în 2001, și provine din coparticiparea la privatizare, alături de ceilalți membri ai familiei.

Dreptul de proprietate asupra acestei cote a fost înregistrat, recent, în registrul bunurilor imobile și, la scurt timp, cedat cu titlu oneros părinților săi, având în vedere că soția mea nu posedă și nu pretinde la acest bun imobil. Prin urmare, această informație se va regăsi în declarația mea de avere și interese personale pentru 2017, care va fi depusă în termenul stabilit de lege. Vis-à-vis de compania „Food Lab” pot să comunic că atât eu, cât și soția mea, nu avem vreo atribuție sau interese în privința acesteia, toate interesele personale fiind declarate în modul stabilit. Referitor la casa de locuit ce aparține părinților soției mele, declar că familia mea nu a contribuit în niciun fel la procurarea acesteia”, a explicat șeful Direcției generale securitate și resurse umane a CNA.

Șef adjunct de direcție cu 4 automobile

Iurie Ciorbă Gheorghe, șeful adjunct al Direcției generale combaterea corupției, a avut, în 2016, un salariu lunar de 21 de mii de lei. 15 mii de euro (300 de mii de lei) au intrat în conturile familiei Ciorbă în urma vânzării unui lot de teren cu o suprafață de 7 ari în comuna Bubuieci, mun. Chișinău. Ciorbă indică în declarația de avere și interese pentru 2016 patru automobile, dintre care doar două sunt în proprietatea sa: un Land Rover Defender 110, fabricat în 2000 și cumpărat în 2010 cu doar 9 mii de lei, fiind accidentat, și o Toyota Hilux, fabricată în 2005 și cumpărată în 2011.

Deși CNA anunță într-un spot anticorupție că, de fapt, „corupție e atunci când casa e înscrisă pe soacră, mașina pe cumnat, când ești nevoit să ascunzi tot ce ai agonisit”, șeful adjunct al Direcției generale combaterea corupției declară două automobile de lux conduse prin mandat, o Toyota RAV 4 fabricată și cumpărată în 2012 și o Toyota Land Cruiser, fabricată în 2011 și cumpărată în 2013. Și locuința soților Ciorbă nu este, oficial, a lor, aceștia locuind într-un apartament de 103 m.p., dobândit în 2013 „cu drept de abitație”. În 2012, Iurie Ciorbă a împrumutat 19950 de euro de la două persoane fizice, Dorina Munteanu și Irina Ostrițchi. Într-un cont deschis la Mobiasbancă, soții Ciorbă păstrează 300 de mii de lei. Luminița Ciorbă-Melnic, soția angajatului CNA, activează la centrul medical „Extramed”, de unde a avut anul trecut venituri de aproape 5 mii de lei pe lună. Iurie Ciorbă: „Toyota Land Cruiser este procurată de tatăl meu, Gheorghe, și este în folosința dumnealui până în prezent. De asemenea, Toyota Rav 4 a fost procurată de tatăl meu din banii fratelui meu, Alexandru. Până în 2014, a fost în folosința tatălui și fratelui meu Alexandru. După ce fratele a plecat cu trai permanent în Federația Rusă, automobilul este periodic folosit de tatăl meu și familia mea. Pe viitor, intenționez să cumpăr acest automobil de la fratele meu. Apartamentul de 103 m² „cu drept de abitație” este procurat de către soacra mea, care a muncit 8 ani în Italia (are toate actele despre salarizare și contribuțiile sociale). O parte mică de bani au fost achitați și de familia mea. La fel, intenționez să răscumpăr, cu timpul, acest apartament”, spune Iurie Ciorbă, pentru ZdG.

Milioanele șefului suspendat din funcție, dar restabilit, după o anchetă a ZdG

Despre averea lui Igor Carlașuc, șeful Direcției generale asigurare operativă din cadrul CNA, ZdG a scris în luna mai 2017. Menționam atunci că firma „Tuleibici” SRL cu adresa juridică în blocul construit de familia sa, fondată de sora șefului de la CNA,

administrată de finul său de cununie, iar anterior de soția sa, a câștigat, la începutul anului 2017, licitații de peste 1,2 milioane de lei, distribuind produse alimentare în grădinițe, la scurt timp după ce instituția pe care Carlașuc o reprezintă a descins la mai mulți agenți economici care livrau produse necalitative în instituțiile preșcolare. La scurt timp, Carlașuc a fost suspendat din funcție, dar peste o lună și jumătate, s-a emis o ordonanță prin care se refuza începerea urmăririi penale, după ce procurorii nu au reușit să demonstreze că Igor Carlașuc ar fi influențat activitatea aceluia agent economic. Tot atunci, Carlașuc a revenit la serviciu. De atunci, compania nu a mai câștigat nicio licitație, iar în luna septembrie, sora lui Igor Carlașuc a fost înlocuită în lista fondatorilor cu Maria Crasovschi, mama lui Alexandru Crasovschi. Tot atunci, firma și-a schimbat și adresa juridică, trecând din apartamentul familiei Carlașuc în casa familiei Crasovschi din or. Codru, mun. Chișinău.

Șeful de direcție de la CNA cu firmă „ascunsă” a revenit la serviciu

În 2016, **Igor Carlașuc** a avut un salariu lunar de 20 de mii de lei de la CNA. Anul trecut, acesta a vândut, cu 150 de mii de lei, un imobil la Lipcani. Soții Carlașuc dețin două automobile de același model, Mitsubishi Galant, fabricate în ani diferiți, 2001 și 2008, și cumpărate în 2009 și 2010. Margareta Carlașuc, soția lui Igor Carlașuc, deține 50% din compania „Asistență Psihologică” SRL, care gestionează „Clinica Psihologică” și un site cu o denumire similară, care oferă consultanță psihologică și organizează diverse cursuri de „teambuilding”, „coaching” sau „dezvoltare personală”. În 2012 și 2013, soții Carlașuc au împrumutat de la două persoane fizice (Jitari și Guțu) 150 de mii de euro (!), echivalentul a aproximativ 3 milioane de lei, și 157,5 mii de lei. Sumele urmează să fie rambursate până în 2022.

Soții Igor și Margareta Carlașuc locuiesc într-un bloc cu patru niveluri în sectorul Malina Mică. Blocul este ridicat, doar că la Cadastru acesta încă nu este înregistrat. În declarația sa de avere și interese pentru 2016, Igor Carlașuc a trecut că este proprietarul unei construcții de 600 m.p. „Familia mea a venit cu terenul, iar investitorul a demolat casele care erau acolo și a construit. Nouă ne-a revenit un etaj, acolo unde locuim. Imobilul nou nu este încă înregistrat la Cadastru pentru că nu este finalizat”, a punctat Carlașuc.

„Regele” gheretelor de la Pretura Centru

Anatolie Eșanu

(Ziarul de Gardă, 1 decembrie 2017)

Familia pretorului interimar al sectorului Centru, mun. Chișinău, Pavel Rusu, gestionează mai multe gherete din Chișinău. Soția pretorului, Tamara Rusu, profesoară și directoare adjunctă la Liceul „Gheorghe Asachi”, este fondatoarea firmei „Petra TP”, care administrează câteva gherete, inclusiv cea care vinde cafea la intersecția străzilor Pușkin și 31 august 1989. Nora pretorului, Inga Lupu, este fondatoarea unei alte firme implicate în afaceri cu gherete. Pretorul, făcând uz de funcțiile pe care le-a ocupat sau le ocupă, facilitează businessul familiei sale, semnând note de serviciu în favoarea activității gheretelor. Pavel Rusu a refuzat să discute cu noi, reporterul ZdG fiind dat afară din biroul său de la Pretura Centru.

„Ghereta Neamului”, așa cum a fost numită de internauți toneta de cafea din fața Liceului „Gheorghe Asachi”, a fost instalată în noaptea de 22 spre 23 august 2015. În locul unui chioșc mic, care comercializa ziare, a apărut o încăpere mult mai spațioasă. Peste câteva zile, în timpul unei ședințe de la Primărie, primarul general Dorin Chirtoacă și viceprimarul Nistor Grozavu declarau că, atunci, nu era prevăzută vreo procedură de înlocuire a gheretelor, astfel încât a fost posibilă evacuarea aceluși chioșc mic și instalarea altuia, mult mai spațios. „Ceea ce avem la „Gheorghe Asachi” deja nu e gheretă. E magazin în toată legea, chiar dacă de mici dimensiuni. E din materiale scumpe, geamuri termopan, aer condiționat în interior, conectat la apă și canalizare. Ea nu arată rău, vă spun sincer. Comparativ cu ceea ce avem este chiar o mare diferență, însă nu asta e scopul, să înlocuim gheretele vechi cu gherete noi. Din câte înțelegem, acest agent economic cu acest chioșc a trecut prin sistemul de acte normative existent fără să încalce ceva”, declara atunci Chirtoacă, adăugând că va semna o dispoziție în urma căreia și înlocuirea unei gherete să aibă nevoie de autorizare, ceea ce lipsea la acel moment.

„Ghereta neamului” Rusu din fața Liceului „Asachi”

Familia pretorului interimar al sectorului Centru, Pavel Rusu, a intrat în afacerea cu gherete în octombrie 2014 când „Carilia” SRL a cumpărat 18 chioșcuri de la „Omnia Presa”, printre care și unul amplasat la intersecția str. Pușkin și 31 August 1989, înlocuit ulterior cu toneta de cafea. Așa cum menționau Chirtoacă și Grozavu, ghereta apărută peste noapte în august 2015 aparține firmei „Carilia”, care, în acel moment, o avea ca unic asociat pe Lia Neukirch, fiica actualului pretor interimar al sectorului Centru. Totodată, administrator al firmei era nora sa, Inga Lupu, soția lui Igor Lupu, fiul pretorului Pavel Rusu. Igor Lupu, care în noiembrie 2011 și-a modificat numele de familie din Rusu în Lupu, este directorul Întreprinderii de Stat Centrul de Metrologie Aplicată și Certificare (CMAC). Atunci, scandalul creat de apariția gheretei de cafea s-a stins după ce presa a scris că Lia Neukirch este soția unui fost anagajat străin al misiunii OSCE din R. Moldova, fără a face însă legătura cu funcționarul de la Pretura Centru.

În august 2015, atunci când a fost instalată ghereta de cafea a fiicei și nurorii lui Pavel Rusu, acesta deținea funcția de șef al Secției social-economice din cadrul Preturii Centru, în atribuțiile căreia intră și eliberarea autorizațiilor pentru comerț. În mai 2017, administratoarea Inga Lupu a devenit și unic asociat al firmei „Carilia”, luând locul cumnatei sale, Lia Neukirch. În prezent, ghereta de cafea din scuarul Liceului „Gheorghe Asachi” este gestionată de firma „Petra T.P”, fondată în mai 2016 de Tamara Rusu, soția pretorului interimar, tot ea și administratoarea firmei. Tamara Rusu este profesoară de fizică și directoare adjunctă a Liceului „Gheorghe Asachi”, pe teritoriul căruia este amplasată ghereta.

Gheretă identică și pe strada Testemițeanu

O altă tonetă care vinde cafea și sucuri naturale, identică cu cea din scuarul Liceului „Gheorghe Asachi”, a fost amplasată și la intersecția străzilor Testemițeanu și Vărnăv, un loc foarte aglomerat, în zona Spitalului Clinic Republican, a Clinicii Spitalului Republican și a Centrului Republican de Diagnostic Medical. Vânzătorul din chioșc nu ne-a oferit un bon fiscal pentru cafeaua cumpărată, motivând că aparatul de casă nu funcționează. În interior, însă, erau afișate acte în care figura numele firmei „Carilia”. Conform unui contract de comodat semnat pe 11 noiembrie 2017, pe care l-a obținut ZdG, toneta din preajma Spitalului Republican a trecut recent de la „Carilia” la „Petra T.P”. Același contract prevede că ghereta

este transmisă de la firma nurorii la cea a soției pretorului Pavel Rusu „cu titlu gratuit de folosință temporară”, pe o perioadă de 3 ani.

Cauză penală pentru autorizarea unei gherete

O altă gheretă care aparține firmei „Carilia” este amplasată la intersecția str. Mitropolit Varlaam și Armenească, în preajma Pieței Centrale. Pentru buna funcționare a acestei gherete, „Carilia” SRL se „luptă” cu Primăria Chișinău din februarie 2016, ajungându-se și în instanța de judecată. Mai întâi, pe 12 februarie 2016, viceprimarul Nistor Grozavu a semnat o dispoziție „cu privire la stoparea activității și evacuarea gheretei”. În acea dispoziție se spunea că agentul economic trebuie să evacueze ghereta în termen de 5 zile, în caz contrar aceasta urma să fie evacuată forțat de către serviciile Preturii Centru. Totodată, în dispoziția semnată de Grozavu se făcea referire la un proces penal inițiat de Centrul Național Anticorupție (CNA) pe marginea eliberării autorizației pentru ghereta din str. Varlaam colț cu Armenească. Dispoziția de evacuare semnată de Grozavu la 12 februarie 2016 nu a fost însă respectată, iar peste câteva zile, pe 26 februarie, „Carilia” SRL a trimis o cerere prealabilă Primăriei Chișinău, cerând anularea dispoziției. Firma cataloga decizia de evacuare a gheretei ca fiind „un act ilegal, emis contrat legii”. În cererea prealabilă a firmei se mai menționa că pornirea unei cauze penale de către CNA „nu poate duce la nulitatea actelor administrative din considerent că orice persoană acuzată de un delict e prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, într-un proces judiciar public”.

Contactați de ZdG, reprezentanții CNA au confirmat că un astfel de dosar se află în gestiunea instituției: „Cauza este pornită pe faptul depășirii atribuțiilor de serviciu de către factori de decizie ai Primăriei Chișinău la eliberarea autorizației pentru agentul economic „Carilia”. Deocamdată se efectuează acțiuni de urmărire penală pentru stabilirea tuturor circumstanțelor cazului”.

Judecătorii și Grozavu cer evacuarea, Rusu spune că nu este posibil

La 26 octombrie 2016 „Carilia” SRL a acționat Primăria Chișinău în judecată, cerând, din nou, anularea dispoziției de evacuare a gheretei. Pe 18 noiembrie 2016, acțiunea înaintată de „Carilia” a fost respinsă integral de Judecătoria Centru. Firma, deținută la acel moment de fiica pretorului și administrată de nora sa, a contestat hotărârea, dosarul ajungând la Curtea de Apel (CA) Chișinău. Pe 21

februarie 2017 și CA Chișinău a respins apelul „Carilia” SRL, menținând hotărârea Judecătoriei Centru, care a devenit, astfel, executorie.

Pe 5 septembrie 2017, șeful Direcției asistență juridică a Primăriei Chișinău, Valeriu Bogdan, l-a înștiințat pe primarul general interimar, Nistor Grozavu, că, ținând cont de dispoziția din februarie 2016, dar și de hotărârea CA, ghereta firmei „Carilia” urmează a fi evacuată. Grozavu a redirecționat scrisoarea la Pretura Centru cu mențiunea „Rog măsuri”, indicând și un termen – 5 octombrie 2017. Drept răspuns, pe 20 octombrie, pretorul interimar al sectorului Centru, Pavel Rusu, îi comunică primarului interimar Nistor Grozavu că „nu este posibilă executarea dispoziției din motiv că există autorizația de funcționare nr. 32630 din 10.06.2015 și că urmează a fi executată la expirarea termenului de valabilitate”. Patru zile mai târziu, Grozavu scrie, pe scrisoarea trimisă de Rusu, că „orice gheretă, ca obiectiv amplasat provizoriu, poate fi evacuată și până la expirarea termenului”, indicând un nou termen de executare a dispoziției de evacuare a gheretei – 25 noiembrie 2017. Deși a expirat și acest termen, ghereta din preajma Pieței Centrale continuă să funcționeze, fiind împărțită de 4 vânzători: doi de legume și fructe și alți doi de haine. Aceștia ne-au spus că sunt simpli vânzători și nu cunosc cui aparține ghereta.

Averea și donațiile de milioane ale soților bugetari Rusu

Soții Petru și Tamara Rusu dețin un imobil impunător, cu două etaje și mansardă, în Stăuceni. Potrivit actelor cadastrale, casa de 128 m.p. a fost cumpărată în 2004. În 2012, pretorul a dat în exploatare o altă construcție, de 101 m.p., amplasată pe același teren. Vecinii spun însă că în acest imobil locuiește fiul pretorului, Igor Lupu, directorul CMAC, iar familia lui Pavel Rusu ar locui într-o altă casă din apropiere, care, conform actelor de la Cadastru, este înregistrată pe numele Liei Neukirch, fiica pretorului, care, în prezent, locuiește la Viena.

În declarația de avere și interese personale pentru 2016, Pavel Rusu mai indică o casă de 47 m.p. și două construcții accesorii, de 36 și 20 m.p., care i-au fost donate în 2008.

În 2016, pretorul și-a cumpărat o mașină de teren, Land Rover Range Rover Vogue, fabricată în 2007, indicând un preț de 84 de mii de lei, echivalentul a 4 100 de euro, în timp ce prețul de piață al unui astfel de automobil, cu același an de fabricare, este de cca 20 de mii de euro.

În 2016, fiind șef de secție la Pretura Centru, Pavel Rusu a încasat un salariu de 92 560 lei, adică 7.731 de lei lunar. De asemenea, în declarația pe 2016, la compartimentul „Bunuri transmise cu titlu oneros sau gratuit”, pretorul indică donații de 1,1 milioane de lei. Din declarație nu este clar însă dacă familia Rusu este cea care a primit donațiile sau cea care le-a făcut.

Reporterul ZdG, dat afară din biroul pretorului

Am încercat să luăm legătura cu Pavel Rusu prin intermediul anticamerei de la Pretură. Secretara însă a făcut trimitere la noua dispoziție a primarei interimare, Silvia Radu, conform căreia comunicarea cu angajații Primăriei Chișinău se face exclusiv prin intermediul purtătorului de cuvânt al Primăriei, Vadim Brânzaniuc. Acesta, după ce l-a contactat pe Rusu, ne-a spus că pretorul l-a rugat să ne transmită că despre „activitatea lui personală n-o să vrea să vorbească cu nimeni”. Ulterior, tot prin intermediul purtătorului de cuvânt al Primăriei, am transmis prin e-mail întrebările ZdG către pretor. Deși Brânzaniuc ne-a confirmat că întrebările noastre au ajuns la pretor, acesta nu ne-a răspuns la e-mail. Astfel, a doua zi, am mers la Pretura Centru pentru a vorbi cu Pavel Rusu. După ce l-a informat că-l așteptăm în anticameră, secretara ne-a spus că pretorul nu va discuta cu noi, pe motiv că ar fi foarte ocupat. Am așteptat în anticameră aproximativ o oră. Între timp, în biroul pretorului au intrat și au ieșit mai multe persoane, inclusiv angajați ai preturii. Am încercat și noi să intrăm în birou, împreună cu un angajat, pentru a discuta cu pretorul, dar acesta s-a ascuns după ușă, iar un alt angajat, care s-a prezentat ca fiind Andrei Rotaru (n.r., șeful Secției social-economice a Preturii Centru), a bruscat reporterul ZdG, împingându-l afară din birou.

Astfel, nu am reușit să aflăm dacă funcțiile pe care le-a deținut Pavel Rusu la Pretură i-au ajutat sau nu pe membrii familiei sale să-și desfășoare afacerea cu gherete și nici de ce nu este încă evacuată ghereta de la intersecția str. Varlaam și Armenească, deși există o decizie definitivă a CA, dar și o dispoziție a primarului general. De asemenea, am vrut să-l întrebăm pe pretor detalii despre donațiile de peste un milion de lei care figurează în declarația de avere și interese personale pentru 2016, dar și din ce surse financiare a cumpărat și a construit imobilele de la Stăuceni în condițiile în care atât el, cât și soția sa, sunt bugetari și au încasat, în ultimii ani, salarii modeste.

După ce Pavel Rusu a aflat că în ZdG va apărea un material despre afacerea familiei sale, ghereta de 12 m.p. de la intersecția str. Armenească și Varlaam a fost evacuată.

Drum reparat din bani publici până la poarta președintei raionului Fălești

Viorica Zaharia,

(*MoldovaCurata.md*, 30 ianuarie 2018)

Drumul care duce la casa președintei raionului Fălești, Iraida Bînzari, și alte două străzi alăturate din același cartier au fost reparate vara trecută din banii Consiliului Raional Fălești. În total au fost alocați peste 3 milioane de lei. Chiar dacă în zonă sunt și alte străzi pline de gropi, au fost reparate anume acelea care duc spre sau trec pe lângă casa președintei. Iraida Bînzari spune că pentru repararea și altor străzi nu au ajuns bani. Lucrările au fost executate de către firma unui consilier raional. Agentul economic a fost contractat în urma negocierilor directe.

Analiza anexelor la bugetul raionului Fălești pentru anii [2016](#) și [2017](#) arată că străzile Plopilor, Botoșani și Viitorului sunt singurele din orașul Fălești pentru care au fost alocați bani din bugetul raional. Restul sunt drumuri de legătură între localitățile raionului. Întrucât cele trei străzi sunt de importanță locală, nu raională, banii ar fi trebuit să vină din bugetul primăriei, nu al raionului.

Ca să înțelegem de ce anume strada pe care locuiește președinta raionului, Viitorului, a fost selectată pentru reparație, am solicitat [documente și răspunsuri de la Consiliul Raional](#).

Astfel, am aflat că „principalele criterii de selectare care au stat la baza alegerii străzilor sus-menționate a fost starea avariata a îmbrăcămintei rutiere, adresările nenumărate din partea cetățenilor și adresările Autorităților Publice Locale de nivelul I privind acordarea ajutorului financiar la executarea unor lucrări de reparație a străzilor locale”.

Primarul orașului Fălești, Vladimir Rusu, ne-a spus că solicitări oficiale de la locuitori referitoare la reparația celor trei străzi nu au fost depuse la Primărie, dar că „plângeri în general auzim frecvent, multe drumuri trebuie reparate”. „Nu, oficial nu s-au adresat la Primărie. Dar noi suntem bucuroși că se mai face ceva. Probabil și faptul că

acolo locuiește președinta raionului a avut un rol. Eu glumesc și spun că dacă fiecare președinte și primar și-ar repara strada pe care locuiește ar fi multe străzi făcute”, spune primarul Vladimir Rusu.

Iraida Bânzari: „Lumea nu are decât să scrie la redacție. S-au reparat drumurile din oraș care aveau strictă necesitate de această reparație”

Solicitată la telefon, Iraida Bânzari a spus că de fapt, aceste solicitări de reparație anume a celor trei străzi au fost formulate la „întâlnirile cu locuitorii, cu cetățenii”. „S-au reparat cele mai distruse străzi. Noi am mers pe formula asfaltării segmentului care cel mai mult era rupt de apă. Acolo era impracticabil. Aici drumul era impracticabil fiindcă toată apa anume vine pe drumul ăsta în vale. Acolo sus nu se mai putea intra în cartier. Adâncimea gropilor era de două ori înălțimea unui om”, a explicat președinta raionului.

Strada Viitorului a fost reparată doar pe o porțiune de 350 de metri, în zona în care drumul trece pe lângă casa Iraidei Bânzari. La întrebarea de ce a fost ales anume acel sector de drum și nu s-au făcut reparații și în zona altor case, Iraida Bânzari a răspuns că pentru mai mult nu au ajuns bani.

Prin același cartier trece strada Miron Costin, care, la fel, spălată de apele pluviale, este plină de gropi. „Nu era posibil pe toate odată să le facem”, a explicat președinta raionului faptul că acea stradă nu a nimerit în planul de reparații. „Lumea nu are decât să scrie la redacție. S-au reparat drumuri în oraș unde a fost strictă necesitate de această reparație”, a adăugat funcționara.

Cea mai mare sumă alocată din bugetul raional pentru reparația drumurilor locale a fost destinată străzilor din cartierul președintei raionului

În răspunsul pe care ni l-a oferit Consiliul Raional Fălești se spune că în anii 2013-2016 din bugetul Consiliului, anume din veniturile obținute de la plata taxei pentru exploatarea drumurilor, au fost reparate alte câteva porțiuni de străzi.

Așa cum reiese din datele prezentate, cea mai mare sumă, 3 milioane de lei, a fost alocată pentru repararea străzilor din cartierul Dacia, în care locuiește Iraida Bânzari. Având în vedere că aceasta a intrat în funcție la jumătatea anului 2015, când lucrările

de reparație a străzilor M. Kogălniceanu, Moldovei și Al. Mateevici fuseseră deja planificate, putem deduce că străzile din cartierul Dacia sunt singurele trasee locale planificate pentru reparație pe parcursul mandatului actualei președinte.

Din actele primite de la CR Fălești am aflat că în anul 2016 a fost organizată o licitație pentru repararea drumurilor din acest cartier și a câștigat SA „Magistrala”, al cărei administrator este, potrivit Camerei Înregistrării de Stat, Victor Zalevschi, consilier raional din partea Partidului Comuniștilor. În anul 2016 au fost efectuate lucrări de peste 2 milioane de lei. Reparația a fost stopată din cauza vremii și a fost reluată în anul 2017. Atunci s-a constatat că este nevoie de lucrări suplimentare la acele străzi, iar pentru efectuarea lor nu a mai fost anunțat concurs de achiziții, ci a fost contractat, în urma negocierilor directe, același agent economic, SA „Magistrala”. Ca urmare a suplimentării lucrărilor, suma a crescut la 3 139 740 de lei.

L-am căutat pe Victor Zalevschi, care este și fost primar al orașului Fălești, însă la sediul din Bălți al firmei sale ni s-a spus că el se află în concediu și nu poate fi contactat la telefonul mobil.

De acum înainte CR Fălești nu va mai aloca bani pentru repararea drumurilor locale

Dacă până acum Consiliul Raional și-a permis să asfalteze drumuri locale, de acum încolo nu o a mai putea face. Asta ne-a spus Iraida Bânzari. Ea a făcut trimitere la două legi și o hotărâre de Guvern emisă la 30 decembrie 2016, care prevăd că „mijloacele financiare alocate din contul fondului rutier se distribuie proporțional între Administrația de Stat a Drumurilor și autoritățile publice locale de nivelul I și II”.

„Până anul trecut banii care se cheltuiau pentru reparația drumurilor erau alocați prin Consiliul Raional. Acum este o divizare categorică. Vin bani cu destinație specială din Fondul Rutier de Stat pentru primării și pentru Consiliul Raional. Respectiv noi nu mai putem să alocăm finanțare pentru reparația drumului din oraș. Nu avem dreptul să ne amestecăm în problemele Primăriei. Primăria singură hotărăște cum cheltuiește banii”, ne-a declarat președinta raionului Fălești. Iraida Bânzari a devenit președintă a raionului Fălești la 17 iulie 2015, fiind aleasă din partea Partidului Democrat. Anterior, potrivit CV-ului său de pe pagina Consiliului Raional, a fost, timp de 8 ani, vicepreședintă a raionului. De profesie este istoric. A condus, timp de mai mulți ani, Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” din orașul Fălești.

Secrete comerciale sau Cum autoritățile din Rezina toacă milioane de bani publici

Tudor Iașenco

(Cuvântul, 19 februarie 2018)

O companie din Chișinău ar fi schimbat ușile și ferestrele la școlile și grădinițele din Rezina după ce a câștigat o licitație publică de efectuare a lucrărilor într-un proiect ambițios de eficientizare a energiei termice inițiat de președinta raionului, Eleonora Graur. Suma contractului: 18,08 mln de lei. Conform www.tender.md contractul ar fi fost încheiat între Consiliul Raional Rezina și „Altcom Impex” SRL în urma licitației din 01 septembrie 2014. În realitate, Consiliul Raional Rezina nu a examinat și nu a aprobat vre-o decizie privind acest proiect și expunerea lui la licitația de achiziții publice, chiar dacă în acatele Agenției Achiziții Publice în calitate de autoritate contractantă figurează anume Consiliul Raional, iar o bună parte din lucrările de eficientizare a energiei termice, înscrise după „Altcom Impex” SRL fie au fost realizate în cadrul altor proiecte, fie nu au fost executate deloc. În același timp, Consiliul Raional a alocat sume importante instituțiilor de învățământ, tot pentru eficientizarea energetică a clădirilor, lucrările fiind executate de alte firme. Președinta raionului a refuzat să ne dea explicațiile de rigoare la această temă, făcând trimitere la legile privind „secretul comercial” și datele cu caracter personal, deși în joc au fost puse sume solide de bani publici.

În urma licitației, Consiliul Raional (CR) Rezina a încheiat, la 15 septembrie 2014, cu SRL „Altcom-Impex” din Chișinău un contract în valoare de 18,08 mln de lei, care prevedea schimbarea ușilor și ferestrelor la 21 de instituții de învățământ din raion. Contractul ar fi fost atribuit acestui agent economic în urma unei licitații publice. Însă mai mulți reprezentanți ai Consiliului Raional ne-au spus că nu-și amintesc ca proiectul dat să fi fost trecut prin consultări publice și prin procedura obligatorie de examinare și aprobare de către Consiliul Raional.

Oficial ne merge bine

Lucrările prevăzute în contract ar fi fost îndeplinite pentru toată suma (18,08 mln lei). Asta reiese din 2 procese-verbale de efectuare a lucrărilor, întocmite încă în 2015, care au intrat în posesia redacției CUVÂNTUL și la care sunt atașate și 2 facturi fiscale, toate confirmate cu ștampilele și semnăturile reprezentanților părților.

Realitatea este, însă, alta. În perioada 2014-2017, din bugetul raionului, pentru lucrări de conservare a energiei termice, prin instalarea ușilor și ferestrelor din tâmplărie PVC la mai multe școli și grădinițe, au fost alocați peste 3 mln de lei. Suma reprezintă însă contribuția bugetului raionului la niște proiecte finanțate de Fondul de Eficiență Energetică, de primărie, alți investitori și implementate de diverși agenți economici. Despre proiectul de 18,08 mln de lei și firma SRL „Altcom-Impex” directorii mai multor școli și primării cu care am reușit să discutăm nu ne-au putut spune nimic.

Cine și cum a valorificat contribuțiile din bugetul raionului

„Primăria Saharna Nouă a câștigat în semestrul doi al anului 2014 un grant în valoare de 1,66 mln de lei de la Fondul de Eficiență Energetică, destinat pentru reparația clădirii gimnaziului local. Consiliul Raional Rezina a suplimentat acest grant cu 327 mii de lei. Grupul de lucru de la primărie a decis să încredințeze proiectul SRL „Toplider”, care s-a angajat să facă lucrul în 6 luni... În septembrie 2014 – decembrie 2015 firma a efectuat lucrări în valoare de numai 612,6 mii lei. Ulterior termenul a fost prelungit, dar SRL „Toplider” nu și-a respectat obligațiunile și contractul a fost reziliat. Acum Primăria este în căutarea altui antreprenor pentru a încheia proiectul”, declară Maria Macrii, primara comunei Saharna Nouă, care nu a pomenit niciun cuvânt despre SRL „Altcom-Impex”.

Pentru schimbarea geamurilor la Gimnaziul Mateuți, în 2014, Consiliul Raional a alocat 400 mii de lei. Potrivit Aureliei Ursachi, directoarea instituției, până atunci, din surse proprii, a fost schimbată o parte din tâmplărie. În anii 2014-2015 au fost efectuate lucrări în valoare totală de 344 mii lei, alocați din bugetul raional. Lucrările au fost efectuate, însă, de SRL „Flux-Meșter V.A.” și SRL „Mobiport Lux” și nicidecum de SRL „Altcom-Impex”.

Și primarul s. Cuizăuca, Ion Țurcan, ne-a comunicat, că în 2014 Primăria a demarat un proiect de reparație a Liceului Teoretic „Ion Creangă” și grădiniței de copii din localitate, în valoare de 2,88 mln de lei, finanțat de Fondul de Eficiență Energetică. „Consiliul Raional a contribuit la acest proiect cu 500 mii de lei, alocați în aprilie 2017. SRL „Nobil-Invest”, care a câștigat licitația, continuă încă lucrările”, a precizat primarul. Iarăși, niciun cuvânt despre careva lucrări efectuate de SRL „Altcom-Impex”.

Bani alocați, dar neachitați

Într-un răspuns la solicitarea de informații a redacției ziarului CUVÂNTUL, președinta raionului, Eleonora Graur ne-a asigurat că „toate sumele alocate prin deciziile Consiliului Raional au fost transferate în întregime beneficiarilor și folosite integral conform destinației”.

În același context, Lidia Lazari, șefa Direcției Învățământ, Tineret și Sport Rezina susține că în anii 2014-2016 Consiliul Raional a alocat Gimnaziului Solonceni, LT „Ioan Sârbu” din Ignăței și Gimnaziului Echimăuți surse financiare pentru lucrări de eficientizare a energiei termice; că administrațiile instituțiilor respective au selectat antreprenorii prin licitații și aceștea au efectuat lucrările prevăzute în contracte.

Afirmațiile doamnelor Graur și Lazari însă sunt contrazise de declarațiile directorilor școlilor din Ignăței și Solonceni.

De exemplu, prin Decizia nr. 1/2 din 15 februarie 2016, cu titlu de contribuții la proiectele de eficiență energetică, Consiliul Raional Rezina a repartizat LT „Ioan Sârbu” din Ignăței 581 mii, iar Gimnaziului Solonceni – 324 mii lei. Galina Platon, directoarea LT „Ioan Sârbu” însă susține că nu au primit suma respectivă și lucrările nu au fost executate.

Directoarea Gimnaziului Solonceni, Irina Zaiăț ne-a spus că la instituția respectivă în a. 2015 a fost schimbată tâmplăria. Dar cine anume a efectuat lucrările, cât au costat acestea habar nu are. „A venit un grup de oameni, au schimbat tâmplăria și au plecat, nouă nu ne-au lăsat niciun document”, a precizat directoarea.

La Gimnaziul Pripiceni-Răzeși majoritatea ușilor și ferestrelor, după cum ne-a informat directoarea Ludmila Negară, au fost schimbate în anii 2013-2014, chel-

tuielile fiind acoperite de primăria comunei – 140 mii și Consiliul Raional – 200 mii de lei. „În 2015, în cadrul proiectului acela mare (de peste 18 mln de lei – n.r.), gestionat de administrația raionului, la noi au fost schimbate vreo 10 uși de la grupurile sanitare”, a menționat directoarea.

În unul din cele 2 acte despre lucrările executate de SRL „Altcom-Impex” este indicat că la Gimnaziul Ripiceni-Răzeși firma dată ar fi valorificat 342 mii de lei.

Și încă ceva. Potrivit actelor în valoare de 18,08 mln de lei, nominalizate mai sus, în 2015, la Gimnaziile din satele Țahnăuți și Lipcenii au fost cheltuiți, pentru schimbarea tâmplăriei, 356 mii și, respectiv, 241,2 mii de lei. E greu de înțeles care a fost rostul acestor cheltuieli, dacă în anii următori ambele gimnazii, din lipsă de elevi, au fost închise...

Cum Consiliul Raional Rezina a legiferat niște lucrări fictive

În semestrul doi al anului 2016, Consiliul Raional Rezina solicită de la Guvern, în cadrul Programului activităților de reintegrare a țării, finanțarea a trei proiecte în sumă totală de 1,32 mln de lei, care prevedeau schimbarea tâmplăriei în trei școli. Unul dintre acele proiecte, în valoare de 510,6 mii de lei, viza Școala primară-grădiniță Tarasova. Potrivit fostului viceprim-ministru Gheorghe Balan, informație confirmată și de viceministra Finanțelor, Maria Carauș, proiectele au fost acceptate, iar banii – transferați Consiliului Raional Rezina la sfârșitul anului 2016.

Și Marcel Rusu, șeful Secției Construcții, Drumuri și Gospodărie Comunală a Consiliului Raional Rezina, afirma într-un răspuns pentru CUVÂNTUL, că acest contract a fost gestionat de Consiliul Raional, iar lucrările în valoare de 184,2 mii de lei (nu 510,6 mii - n.a.) au fost efectuate în 2015 de SRL „Altcom-Impex”.

Președinta raionului Rezina, Eleonora Graur, însă ne-a comunicat că, în baza actelor prezentate despre lucrările efectuate la cele trei instituții, Ministerul Finanțelor a finanțat aceste lucrări prin transferuri cu destinație specială. Dar deoarece banii au fost transferați la finele anului, „resursele au fost incluse în soldul de mijloace constituit în urma executării bugetului raional pentru 2016, iar prin decizia nr.1/2 din 25 ianuarie 2017 au fost alocate conform destinației”. Președinta nu a concretizat cine anume și când a schimbat ferestrele și ușile și ce resurse au fost cheltuite efectiv în aceste scopuri. La solicitarea să ne prezinte copi-

ile proceselor-verbale ale licitațiilor în cadrul cărora au fost selectați antreprenorii pentru cele trei proiecte, Eleonora Graur a concretizat: „Nu le putem prezenta din motivul că ele (licitațiile - n.a.) nu sunt organizate de către Consiliul Raional, ci de instituțiile de învățământ, care au statut de persoană juridică și sunt nemijlocit responsabile de corectitudinea efectuării lor”. Adică afirmațiile demnitarilor de la Guvern și președintei raionului Rezina se bat cap în cap.

Iar Valeriu Palii, primarul comunei Solonceni, din care face parte și s. Tarasova, ne-a prezentat un set de documente, care confirmă că astfel de lucrări în perioada respectivă în genere nu au fost efectuate. „Mai exact, tâmplăria și acoperișul acestei școli au fost schimbate încă în anii 2011-2012, grație unui proiect finanțat de FISM și executat de SA „Spețmontaj” din Rezina. Ulterior primăria, care este stăpâna clădirii școlii, nu a solicitat finanțe și lucrări de schimbare a ușilor și ferestrelor nu au fost efectuate”, afirmă primarul. La rândul lor, directoarea școlii din Tarasova, Angela Calin, și fostul director de la școala din Lalova, Ion Grițco, ne-au declarat că între anii 2016-2017 nu au solicitat de la nimeni mijloace financiare pentru schimbarea ferestrelor, ușilor, pervazurilor și glafurilor. Ei susțin că instituțiile respective nu au primit resurse și că în această perioadă în școli nu au fost efectuate lucrări de reparație pentru care Consiliul Raional ar fi alocat peste 1,3 mln de lei.

Acest caz a fost subiectul unui articol aparte publicat în CUVÂNTUL. Consiliul Raional a reacționat la acea publicație într-un mod neașteptat: în ședința din 6 decembrie 2017 a adoptat o decizie prin care valoarea lucrărilor de schimbare a tâmplăriei la Școala-grădiniță Tarasova, neexecutate de fapt, a fost trecută de la balanța administrației raionului la cea a Primăriei Solonceni (!?). Ulterior, prin altă decizie, Consiliul Raional Rezina transferă sumele pentru lucrările în valoare totală de 18,08 mln de lei, care ar fi fost executate în 21 de școli, de la balanța sa la balanțele primăriilor proprietare ale clădirilor respective.

Guvernarea susține cu 10 mln de lei o afacere suspectă

În octombrie 2017 președinta Eleonora Graur se adresează cu un demers către colegul de partid, deputatul PDM Sergiu Sârbu. Informându-l despre contractul cu SRL „Altcom-Impex”, Graur menționează că firma și-a onorat obligațiile, dar Consiliul, din lipsă de mijloace, i-a achitat numai 558 mii de lei. Precizând că termenul de plată a datoriei a expirat la 1 septembrie 2017, președinta îl roagă pe

colegul deputat să contribuie la alocarea Consiliului Raional Rezina, din bugetul de stat, a sumei de 17,5 mln de lei. Președinta nu pomenește în scrisoare nici un cuvânt de un alt contract care, conform datelor Agenției pentru Achiziții Publice, ar fi fost încheiat între Consiliul Raional Rezina și SRL „Altcom-Impex” la 25 septembrie 2017, în valoare de 10 mln de lei, care prevedea același tip de lucrări și care la fel nu a trecut prin Consiliul Raional Rezina. S. Sârbu a reacționat imediat, iar peste două săptămâni Comisia parlamentară economie, buget și finanțe examinează demersul deputatului și îl susține. Guvernul procedează la fel, atât doar că reduce suma până la 10 mln de lei. Și Parlamentul votează fără probleme amendamentul. La 27 decembrie 2017 suma respectivă este transferată la contul Consiliului Raional Rezina, iar de acolo ajunge la SRL „Altcom-Impex” .

Ulterior, după ce Parlamentul votează amendamentele la Legea Bugetului de Stat pentru 2017, Consiliul Raional Rezina înregistrează la Trezoreria locală contractul cu SRL „Altcom-Impex” în valoare de 10,558 mln de lei (!).

Am încercat să obținem detalii vizavi de afacerea cu SRL „Altcom-Impex” de la președinta raionului, Eleonora Graur, dar și de la administrația firmei. Președinta a refuzat să ne ofere informații despre tranzacțiile de milioane cu SRL „Altcom-Impex” și firmele lui Liviu Jutari, referindu-se la legile cu privire la secretul comercial, datele cu caracter personal și achizițiile publice: „Consiliul Raional este obligat să ia în considerare dreptul operatorului economic la protecția proprietății intelectuale și a secretului comercial”, ne-a scris dumneaei.

Am expediat mai multe scrisori pe adresa juridică a „Altcom-Impex” SRL, însă proprietarul firmei, Alexandru Țugui nu a răspuns nici la demersurile în scris, nici la telefon.

Expertă: Autoritățile secretizează informațiile în mod abuziv

Stela Pavlov, expertă în cadrul Asociației „Juriștii pentru Drepturile Omului” consideră că pe parcursul ultimilor ani se atestă o tendință abuzivă de secretizare a informațiilor deținute de autoritățile publice, invocându-se varii motive, inclusiv secretul comercial.

„Potrivit Legii, prin divulgarea secretului comercial se înțeleg acțiunile intenționate sau din imprudență ale funcționarilor publici, demnitarilor de stat, lucrătorilor

agentului economic, precum și ale altor persoane care dispun de informații ce constituie secret comercial care le-au fost încredințate sau le-au devenit cunoscute în legătură cu serviciul sau munca lor, *ce au condus la dezvăluirea prematură*, folosirea și răspândirea necontrolată a acestora. Cu toate acestea, invocarea, atât de către operatorii economici, cât și de către autoritățile publice a confidențialității în cadrul procedurilor de achiziții publice nu este justificată. În acest context, președinta raionului nu avea nici un temei legal pentru îngrădirea accesului la informațiile de interes public din moment ce procedurile de achiziții publice au avut deja loc”, a spus experta.

Potrivit Stelei Pavlov, soluția ar fi ajustarea cadrului legislativ și stabilirea unor repere pentru informațiile confidențiale, precum și impunerea unor sancțiuni adecvate, eficiente și imediat aplicabile pentru încălcarea obligației de transparență.

Conflicte de interese, protectionism și afaceri camuflate.

Imperiul de construcții al primarului milionar de la Bogzești

Viorica Zaharia

(MoldovaCurata.md, 17 septembrie 2018)

Familia primarului PDM de la Bogzești, Telenеști, Vasile Ozun, deține trei firme de construcții care câștigă constant contracte de zeci de milioane de lei la concursurile de achiziții publice. O firmă este trecută în acte pe numele său, una – pe al fiului și a treia – pe numele fostei soții. Recent Consiliul Concurenței le-a amenadat pe toate trei cu sute de mii de lei pentru înțelegeri de cartel. Amenziile însă nu au schimbat nimic. Cel puțin două firme continuă să participe împreună la concursurile publice de achiziții. O relație deosebită cele trei întreprinderi o au cu Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, unde memoria instituțională e scurtă. În anul 2016 una dintre firme a fost obligată de judecată să restituie banii pe care Ministerul îi plătitise pentru proiectarea sediului Teatrului „Eugene Ionesco”, deoarece lucrările nu fuseseră executate. Acesta este temei de introducere a firmei în lista neagră a achizițiilor publice. Ministerul însă a uitat. În luna mai 2018 i-a încredințat două contracte de 32 de milioane de lei pentru reconstrucția unei instituții de învățământ. O altă firmă, cea a fiului, este singura care câștigă licitațiile pentru lucrări de construcție la Primăria Bogzești. Legea spune că o astfel de relație reprezintă conflict de interese.

ION MĂȘU

Primarul Vasile Ozun conduce Primăria Bogzești deja al patrulea mandat. Sătenii spun că el locuiește la Chișinău și face naveta. În declarația de venituri și interese personale Vasile Ozun arată că deține o singură firmă – „Oztor” SRL și indică și dividendele pentru anul 2017 – aproape 2 milioane de lei. Firma era administrată în anul 2017 de o persoană pe nume Alexandru Graur. „Oztor” SRL se bucură de încrederea mai multor instituții publice atât de la Chișinău, cât și din raioane, întrucât, așa cum se poate vedea din baza de date a Agenției Achiziții Publice, acestea îi oferă constant contracte de prestare a serviciilor de construcții și reconstrucții de clădiri și drumuri.

Alte două firme conectate la Vasile Ozun sunt „Eurodeviz”, fondator și administrator – Vitalie Marandici, fiul primarului, și „Ozun-Cons”, unde fondatoare este fosta soție, Zinaida Ozun, iar administrator – finul de cununie al primarului, Dumitru Diacenco, care este și consilier local PDM la Bogzești. Această întreprindere beneficiază de contracte de milioane de lei la diferite instituții de stat, mai ales la Ministerul Educației, Culturii și Cercetării.

Trei firme, același sediu. Înțelegeri de culise și refuzul de a se supune controlului Consiliului Concurenței

Dovada că cele trei firme au același centru de comandă o reprezintă o decizie din 2017 a Consiliului Concurenței (CC). Instituția a pornit controlul după ce s-a suspectat că cele trei firme au acționat concertat în cazul a două licitații organizate în anul 2012 de către o structură care azi face parte din Ministerul Agriculturii – „EMP Management Durabil POP”. Când inspectorii CC au vizitat sediul firmei „Ozun-Cons” (firma scrisă pe numele fostei soții), Vasile Ozun se afla acolo, „în biroul său” și ar fi interzis accesul inspectorilor. Cităm din Deciza CC: „Aproximativ la ora 10:40, fondatorul întreprinderii „Oztor” SRL, Vasile Ozun a ieșit din biroul său de serviciu amplasat în aceeași încăpere și s-a apropiat de membrii echipei de inspecție. Angajatul Consiliului Concurenței i-a comunicat acestuia, că în baza Ordinului Președintelui Consiliului Concurenței nr. 08 din 16 mai 2017 și în baza Ordinul Președintelui Consiliului Concurenței nr. 09 din 16.05.2017, urmează să efectueze inspecția la sediul întreprinderilor „Oztor” SRL și „Eurodeviz” SRL, care își desfășoară activitatea în (...). La rândul său, Ozun Vasile s-a opus efectuării inspecției, ducând în eroare membrii echipei de inspecție, precum că aceste întreprinderi nu desfășoară activitatea la această

adresă, chiar dacă în încăperea se afla contabilul-șef al întreprinderii „Oztor” SRL și „Eurodeviz” SRL – (...). De asemenea, în biroul respectiv erau vizibile documente contabile ale întreprinderii „Oztor” SRL pe mesele de lucru, iar pe perețele din încăperea se afla o diplomă eliberată administratorului „Oztor” SRL, Graur Alexandru, din partea colectivului”, au notat inspectorii CC. În continuare: „Fondatorul SRL „Oztor” – Ozun Vasile a interzis efectuarea inspecției la subdiviziunea întreprinderii numită supra, înregistrată în baza de date a Serviciului Fiscal, comunicând că va achita amenda pentru obstrucționarea acesteia”. Inspectorii au mai notat că în timpul vizitei, în curtea sediului firmei „Ozun-Cons” au observat și filmat urme de documente arse care ar fi conținut numele celor trei firme.

Amenzi de sute de mii de lei. Decizia Consiliului Concurenței, publicată doar după solicitarea noastră

Pentru refuzul de a se supune inspecției, firmele „Oztor” și „Ozun-Cons” au fost amendate cu 39 de mii de lei și, respectiv, 25 de mii de lei. Ambele firme au contestat în instanță decizia de amendare, însă au pierdut procesele.

În timp ce ne documentam pentru acest articol și am solicitat informații de la Consiliul Concurenței, am aflat că investigația inițiată în anul 2016 s-a încheiat și că cele trei firme fuseseră amendate încă în luna februarie 2018 pentru prezentarea de oferte trucate la licitații publice. Decizia însă nu a fost publicată decât după solicitarea noastră, în septembrie 2018. Serviciul de presă al CC ne-a comunicat că întârzierea publicării ar fi din cauză redactării și nu ar exista un alt motiv. [Documentul](#) prevede că întreprinderii „Ozun-Cons” i-a fost aplicată cea mai mare amendă – peste jumătate de milion de lei, „Oztor” a fost amendată cu 213,7 mii de lei, iar „Eurodeviz” – cu 18 mii de lei. Amenzile nu au fost contestate de cele trei firme.

Teatrul „Eugene Ionesco”, rămas nereconstruit din cauza firmei „Ozun-Cons”. În loc să o treacă pe „lista neagră”, Ministerul continuă să-i furnizeze milioane de lei

În luna iulie 2011 Întreprinderea „Ozun-Cons” a încheiat cu Ministerul Culturii, condus pe atunci de ministrul Boris Focșa, un contract prin care se angaja să proiecteze lucrările de reconstrucție a clădirii Teatrului „Eugene

Ionesco”. La o lună și jumătate de la semnare, Ministerul a transferat suma de 300 de mii de lei pe contul firmei, cu titlu de avans. Lucrările urmau să fie executate până la 30 noiembrie 2011, adică în trei luni de la plata avansului. În luna martie 2012 însă Boris Focșa a depus o plângere în instanță, în care susținea că firma nu execută lucrările. Din acest motiv, a cerut rezilierea contractului și restituirea avansului. Curtea de Apel a obligat întreprinderea să restituie Ministerului cele 300 de mii de lei. Instanța a notat că „nu s-a demonstrat că „Ozun-Cons” SRL a executat servicii de proiectare”, chiar dacă au fost prezentate copiile, nu originalele, unor facturi. Curtea Supremă de Justiție (CSJ) a confirmat decizia, la 18 mai 2016.

În loc de lista neagră, contracte noi. Memoria scurtă a Ministerului Culturii

În pofida acestui litigiu, firma nu a fost sancționată în vreun fel. Potrivit actelor normative, ea ar fi trebuit inclusă în lista de interdicții a Agenției Achiziții Publice, supranumită „lista neagră”, și ar fi rămas astfel timp de 3 ani fără dreptul de a participa la licitații la stat. Nimeni însă nu a inclus-o. Regulamentul cu privire la modul de întocmire a listei de interdicții prevede că agenții economici pot nimeri în această listă dacă:

- „există dovezi prezentate de autoritatea contractantă (decizia grupului de lucru, cu anexarea documentelor confirmative) sau de către organul de control care demonstrează faptul că operatorul economic nu-și îndeplinește obligațiunile contractuale...”;
- „există o hotărâre definitivă a instanței de judecată prin care au fost reziliate contractele de achiziții ca rezultat al neîndeplinirii sau îndeplinirii necorespunzătoare de către operatorul economic a clauzelor contractuale”.

În conformitate cu aceste două prevederi, firma ar fi trebuit trecută pe lista neagră încă în 2012. Cu toate acestea, nici în 2016, când a fost emisă hotărârea de judecată definitivă, nu s-a întâmplat nimic. Dimpotrivă, în luna mai 2018 Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, condus deja de un alt ministru, Monica Babuc, îi încredințează un contract de 28,6 milioane de lei pentru reconstrucția Colegiului de Construcții din Chișinău. Iar peste 2 luni suplimentează această sumă cu peste 3 milioane de lei.

Ce spune Agenția de Achiziții Publice

Într-un [răspuns](#) către portalul Moldova Curată, Agenția de Achiziții Publice anunță că, potrivit Regulamentului citat mai sus, includerea în lista de interdicții a operatorilor economici „presupune prezentarea la Agenție a unei solicitări de rigoare și decizia grupului de lucru a autorității contractante în acest sens sau a organului de control, cu anexarea tuturor documentelor confirmative”. „Astfel, luând în considerare că autoritatea contractantă (MECC – n.r.) nu a transmis către Agenția Achiziții Publice nici o solicitare în acest sens, și respectiv Agenția nu a cunoscut despre hotărârea respectivă (hotărârea definitivă a CSJ – n.r.), informăm că Agenția a fost în imposibilitate de a înscrie SRL „Ozun-Cons” în lista de interdicție”, se explică în răspunsul AAP.

Ce spune Ministerul Educației, Culturii și Cercetării

La rândul său, [Ministerul susține](#) că „la etapa de înregistrare și verificare a documentelor de calificare ale operatorilor economici participanți (la licitația pentru reconstrucția Colegiului de Construcții – n.r.), grupul de lucru pentru achiziții publice nu a identificat temeiuri de excludere de la procedura de atribuire a ofertatului SRL „Ozun-Cons”, de descalificare a acestuia sau de respingere a ofertei acestuia”.

La întrebarea dacă apartenența la PDM a administratorului „Ozun-Cons”, Dumitru Diacenco, a avut vreo influență la atribuirea contractului, Ministerul a răspuns: „Accentuăm că nici într-o procedură de achiziții publice Ministerul nu a aplicat criteriile politice la selectarea operatorilor economici”.

Fostul ministru Boris Focșa: „Nu am idee cine sunt patronii firmei. Cel mai grav este că Teatrul „Eugene Ionesco” a rămas nereconstruit”

„Eu m-am luptat mult cu această firmă. Nu am idee cine sunt patronii. A fost selectată atunci pentru că oferise cel mai mic preț. Pachetul de documente pe care l-au prezentat era impecabil. Ulterior ne-am dat seama că ei de fapt nu aveau capacitatea să proiecteze un teatru, chiar dacă la concurs prezentaseră o schiță, coordonată cu reprezentanții teatrului și verificată de specialistul nostru. Ei nu au executat nici o lucrare. De asta și i-am acționat în judecată. Cel mai mult regret că sediul Teatrului așa a și rămas nereconstruit. Eu obținusem acești bani foarte greu. Da, firma i-a restituit, dar ei s-au întors în bugetul de stat și ulterior nu au mai fost alocați pentru

reconstrucția teatrului”, ne-a declarat Boris Focșa. Întrebat de ce nu a cerut includerea firmei pe lista neagră, fostul ministru a răspuns că aștepta să existe o hotărâre de judecată în acest sens, iar când aceasta a fost emisă, el nu mai era în funcție. „Dar oricum, de atunci nu i-am mai văzut să participe la licitațiile de la minister”.

Solicitată să comenteze participarea firmei sale la licitațiile publice, litigiul cu Ministerul Culturii, conflictul cu inspectorii Consiliului Concurenței și amenda pentru trucarea ofertelor, Zinaida Ozun ne-a declarat că de câțiva ani nu mai activează în cadrul firmei „Ozun-Cons”, „de aceea nu sunt la curent cu nimic referitor la ce se petrece în cele trei firme”. Chiar dacă este fondatoare, ea ne-a spus că nu ne poate face legătură cu persoanele responsabile din cadrul întreprinderii care ne-ar putea răspunde la întrebări.

Afaceri în familie. Banii Primăriei ajung la firma fiului primarului

A treia firmă, „Eurodeviz”, care aparține fiului primarului, Vitalie Marandici, câștigă și ea licitații la stat, inclusiv la Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, dar și la Primăria Bogzești. De fapt, „Eurodeviz” este singura firmă căreia primarul Vasile Ozun îi încredințează să presteze servicii de construcții în sat. Numai în anul 2017 „Eurodeviz” și-a adjudecat două contracte. Unul – pentru lucrări de reabilitare termică a clădirii gimnaziului din localitate, de 2, 6 milioane de lei, iar al doilea – de 987 de mii de lei pentru „reconstrucția Remizei de pompieri voluntari din satul Bogzești”.

I-am expediat, prin intermediul Facebook, câteva întrebări lui Vitalie Marandici, referitoare la faptele descrise mai sus, însă el, desi a citit mesajul, nu ne-a răspuns.

Nici Vasile Ozun, pe care l-am căutat și pe Facebook, și la telefon, i-am expediat întrebările în scris, i-am trimis și sms, nu a vrut să comenteze faptele descrise în acest text.

În pofida constatărilor și amenzilor aplicate de Consiliul Concurenței și deciziei definitive a CSJ în privința „Ozun-Cons”, firmele apropiate primarului de Bogzești continua să participe nestingherit la concursurile publice și să câștige în mod sistematic noi contracte la stat. Dovadă: documentele unei licitații organizate de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, la care „Ozun-Cons” și „Eurodeviz” au participat împreună.

GBC – din offshorul lui Plahotniuc în Gibraltar

Ion Preașcă

(RISE Moldova, 11 octombrie 2018;

a contribuit: Lurie Rotaru, SP, Bălți)

Acum câteva luni, Finpar Invest SRL – companie de bază în imperiul imobiliar al oligarhului Vlad Plahotniuc, liderul Partidului Democrat (PD), a vândut trei proprietăți în valoare de peste jumătate de miliard de lei. Printre ele și Global Business Centre, reședința de afaceri unde Plahotniuc a fost vizat de o tentativă de asasinare.

Tranzacția nu s-a făcut direct, ci prin cedare de firmă. Cumpărătorul e o companie din paradisul fiscal Gibraltar cu beneficiari reali ascunși în spatele unor firme-paravan. Acum proprietățile sunt administrate de o rusoaică cu trecut afiliat gigantului energetic Gazprom.

Recent una dintre proprietățile preluate de la Finpar a și fost vândută unor companii controlate anterior de controversatul bancher Veaceslav Platon, condamnat în prima și a doua instanță la 18 ani de închisoare pentru implicare în „furtul miliardului”.

Iulie 2018. Finpar Invest fondează Real Concept Imobil SRL și varsă în capitalul social al noii companii trei proprietăți. E vorba de o vilă urbană cu statut de monument istoric din preajma Parlamentului, un teren de peste 10 hectare din zona Autogării de Nord și centrul de afaceri Global Business Centre. Preventiv imobilele au fost evaluate de Soclu, companie care în trecut a mai prestat servicii similare firmei Finpar. Valoarea totală a celor trei proprietăți – 608,5 milioane de lei.

Tranzacția în offshore

„Nu mă mai deranjați”

În iulie 2018, la câteva săptămâni de la fondarea Real Concept Imobil, Finpar vinde cota de 100% ale noii companii offshorului Querious Holdings LTD din Gibraltar. Oficial Finpar e deținută de Asirapal Enterprises LTD, o companie din Cipru.

Contractul de vânzare a capitalului social a fost semnat în prezența Olgăi Bondarciuc, notara care a autentificat în trecut mai multe tranzacții în care au fost implicate firme sau persoane din anturajul oligarhului Plahotniuc.

Mihai Pocnea, administrator al Finpar Invest, a refuzat să comenteze la telefon tranzacția și a solicitat să-i trimitem întrebările în scris, ceea ce am și făcut. După câteva zile de așteptare, timp în care nu am primit răspuns, am revenit la Pocnea, însă acesta a neglijat apelurile și mesajele noastre.

Am insistat repetat și, într-un final, Pocnea ne-a expediat următorul mesaj: *„Acesta este numărul meu personal de telefon și vă rog să nu mă mai deranjați în acest mod. Mulțumesc.”* Asta în condițiile în care numărul său de mobil este indicat în documentele de reprezentare ale companiei Real Concept Imobil în fața Agenției Servicii Publice.

Proprietarul din Gibraltar

Noul proprietar al Real Concept Imobil, Querious Holdings LTD, este deținut de Redmount Nomines LTD, o companie paravan tot din Gibraltar și care face parte din grupul Redmount, specializat în servicii de optimizare fiscală și gestionare de active.

Peste câteva zile după ce a cumpărat firma Real Concept Imobil, Querious Holdings a cedat cota de 100% unei alte firme din Gibraltar – Eastern Holdings LTD. Aceasta din urmă are acționari nominali tot din cadrul grupului Redmount.

Deja la mijlocul lunii august 2018, administrator la Real Concept Imobil devine Yulia Rogozhina. Femeia are 37 ani, e cetățeană a Federației Ruse și locuiește în Lytkarino, o suburbie a Moscovei. Anterior Rogozhina a activat în cadrul firmei *Gazpromstroyingineriing*, o subsidiară a gigantului rus Gazprom.

Contactată telefonic, Rogozhina a refuzat să dea detalii despre adevărații proprietari și planurile acestora referitoare la cele trei imobile cumpărate. *„Nu vă pot spune nimic despre planurile investitorilor, nici cine sunt ei... Reprezentantul meu poate că va lua legătura cu Dvs. și vă va oferi detalii la acest subiect”.*

Până la publicarea acestui material, nimeni nu a luat legătura cu reporterul RISE Moldova.

Proprietățile vândute de Finpar Invest

Activelor deținute de compania liderului democrat au fost supuse în ultimii ani unui proces mai amplu de reconfigurare. Amintim aici doar de vânzarea a [șapte benzinării](#) (2015), [clădirea](#) de pe malul lacului din Parcul „Valea Trandafirilor” (2016) și fosta [Cafenea „Guguță”](#) (2017). Pe fundalul acestor cedări continue a și avut loc înstrăinarea în offshore a celor trei proprietăți.

Global Business Centre (GBC) de pe bd. Dimitrie Cantemir din capitală a fost ani la rândul reședința de afaceri a lui Plahotniuc. Acesta e un imobil luxos compus din două clădiri: cea principală are șapte etaje, o suprafață totală de peste 5.200 de metri pătrați și o valoare cadastrală de 55,7 milioane de lei; cea secundară – două etaje, circa 300 de metri pătrați și o valoare de 4,6 milioane de lei.

Terenul de 16 ari pe care e amplasat centrul de afaceri, rezultat din comasarea a două loturi mai mici, a ajuns în proprietatea Finpar Invest în 2004-2006, în plină guvernare comunistă. Compania, care la acel moment avea denumirea veche de Minor SRL, a plătit pentru el aproape 270.000 de lei (circa 17.000 de euro la cursul de atunci). În 2018, când a ajuns să fie vândut, terenul a fost evaluat la un preț de aproape 70 de ori mai mare – 18,7 milioane de lei (circa 960.000 de euro).

La intersecția anilor 2017-2018, Plahotniuc s-a transferat în [noul sediu de lux al PD](#) din centrul Chișinăului, fiind urmat de mai multe organizații pe care le-a fondat, inclusiv [Asociația Oamenilor de Afaceri din Moldova](#) și [Fundația Edelweiss](#).

Odată cu plecarea proprietarului și a organizațiilor afiliate, centrul de afaceri de pe bd. Dimitrie Cantemir a fost părăsit și de alte companii și persoane. De exemplu, Victoriabank și-a închis [Agenția 51 din cadrul GBC](#), iar notara Olga Bondarciuc și-a mutat oficiul pe str. 31 august 1989 – nu departe de sediul PD, noua reședință a lui Plahotniuc. Pe când activa la GBC, Plahotniuc a fost vizat de o tentativă de asasinare, plan de jucat de forțele de ordine din Moldova și Ucraina în primăvara lui 2017. Conform imaginilor prezentate de poliție, killerii și-au schițat planul pe nisip și urmau să folosească aruncătoare de grenade.

Vila de lângă Parlament

Cel mai mare chilipir din tranzacția cu offshorul din Gibraltar Finpar l-a avut de pe urma unei vile urbane cu statut de monument istoric de importanță locală din imediata apropiere a Parlamentului. Clădirea e amplasată pe un teren de aproape 7 ari din str. Sfatul Țării și are o suprafață utilă de 674 de metri pătrați.

Vila urbană a fost cumpărată de la stat încă în 2001 de Minor SRL, actuala Finpar Invest, cu un preț de doar 249.000 de lei (circa 20.000 de euro la cursul de atunci). Tranzacția nu s-a lăsat fără probleme. Oficiul cadastral Chișinău a refuzat înregistrarea dreptului de proprietate pe motiv că lipsea actul de primire-predare a unor încăperi. Drept răspuns Finpar a apelat la instanța de judecată, care a obligat cadastrul să înregistreze totuși tranzacția.

În 2005 clădirea a fost reconstruită de Moldconstruct Market SRL, companie care a câștigat mai multe licitații publice în perioada guvernării comuniste și la care Oleg Voronin, fiul președintelui de atunci, a figurat ca economist.

În următorii ani monumentul istoric își mai schimbă proprietarii de două ori ca, în martie 2017, să fie răscumpărat de Finpar Invest. La finele aceluiași an firma reușește să privatizeze și terenul, achitând în bugetul statului suma simbolică de 145.000 lei (puțin peste 7.000 de euro).

Iar în aprilie 2018, când Finpar pregătea tranzacția cu offshorul din Gibraltar, terenul de lângă Parlament este evaluat la 11,6 milioane lei. O sumă de 80 de ori mai mare decât cel plătit la privatizare.

Nici vila urbană nu a fost de lăsat. Aceasta a fost evaluată la peste 47 de milioane de lei, sumă de aproape 190 de ori mai mare decât prețul de privatizare plătit la începutul anilor 2000.

După ce offshorul din Gibraltar a preluat controlul Real Concept Imobil, vila a fost transferată în proprietatea Real Grup Imobil, o societate pe acțiuni din Republica Moldova la care administrator a figurat până zilele trecute aceeași Yulia Rogozhina.

Paragina „Grădina Moldovei”

Totuși cea mai valoroasă proprietate pe care Finpar a cedat-o offshorului din Gibraltar e un teren de peste 10 hectare cuprins în perimetrul AutoGării de Nord, CET-1, piața de pe Calea Basarabiei și str. Tudor Vladimirescu.

În paragină și presărat cu gunoaie și fundații ale unor construcții nefinalizate, acesta e în prezent ascunzătoare pentru maidanezi și veceu în aer liber pentru șoferii și călătorii de la Gara de Nord.

Cândva pe el se întindeau sere, iar acum 14 ani guvernarea comunistă decidea să-l transforme într-un complex agricol numit „Grădina Moldovei”. A fost primul pas programat care a dus la privatizarea lui ulterioară.

2005. Guvernul Tarlev decide modificarea destinației terenului, care avea atunci suprafața de 10,65 hectare și se afla în folosința întreprinderii Vivaflora, *„în legătură cu excluderea acestuia din circuitul agricol, pentru construcția unui centru agricol comercial”.*

2006. Terenul este transmis în arendă, pe un termen de 99 de ani, firmei Gifi Vostok SRL, una dintre cele mai mari companii de microfinanțare din Republica Moldova din acea perioadă.

2007. Gifi Vostok obține girul Ministerului Economiei, condus pe atunci de actualul președinte Igor Dodon, și cedează dreptul de arendă firmei Best Travel SRL, motivându-și decizia prin incapacitate financiară.

2008. După o licitație organizată de Agenția Proprietății Publice, Best Travel achiziționează terenul cu doar 16,8 milioane de lei.

2010 (iulie). Curtea de Conturi constată că vânzarea terenului *„s-a efectuat în condiții nefavorabile statului, în lipsa transparenței, la prețul normativ prevăzut pentru terenuri aferente, neținându-se cont că terenul respectiv a fost destinat pentru construcții, ceea ce a determinat o diminuare a costului acestuia”.* Conform raportului curții, terenul a fost evaluat de Bursa Imobiliară „Lara” la un preț de 60,07 milioane lei, respectiv statul a ratat un venit de peste 43 de milioane de lei.

2010 (*septembrie*). Best Travel revinde terenul firmei Finpar Invest cu 29,2 milioane lei. Preț aproape de două ori mai mare decât cel achitat în 2008, dar de două ori mai mic decât cel real de piață.

Deja în 2014 firma controlată de Plahotniuc rupe 22 de ari din terenul cumpărat și îi vinde firmei Grand Oil SRL, pe care acum este amplasată o benzinărie Lukoil. Grand Oil e firma căreia tot în 2014 Finpar Invest i-a vândut șapte benzinării, lucru despre care [RISE a scris anterior](#).

Ajuns în aprilie 2018, terenul de 10,4 hectare este evaluat la 320 de milioane de lei, sumă de 10 ori mai mare decât prețul cu care a fost cumpărat. Anume cu această valoare este inclus în capitalul social al Real Concept Imobil și vândută offshorului din Gibraltar.

Cumpărat pentru a fi vândut?

Noul proprietar a și divizat terenul de peste 10 hectare în două loturi egale. Unul a fost ipotecat companiei de asigurări Asito, contra sumei de 50 de milioane de lei. Datele cadastrale arată că tranzacția s-a efectuat în baza unui anteacontract de vânzare-cumpărare din 28 septembrie 2018.

Tot în aceeași zi a fost ipotecat și al doilea lot, contra sumei de 60 de milioane de lei. Și în acest caz e vorba de o companie de asigurări – Moldasig SA.

Potrivit procurorilor, ambele firme de asigurări au fost controlate anterior de [Veaceslav Platon, controversatul bancher condamnat](#) în prima și a doua instanță la 18 ani de închisoare pentru escrocherie și spălare de bani în proporții deosebit de mari, după ce ar fi prejudiciat Banca de Economii cu peste 869 de milioane de lei.

Reprezentanții companiilor respective au evitat să comenteze cele două tranzacții.

Primăria rudelor la Bogzești

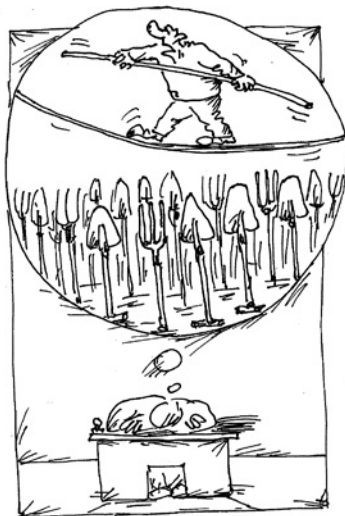
Viorica Zaharia

(MoldovaCurata.md, 12 octombrie 2018)

Primarul comunei Bogzești din raionul Telenești lucrează, atât la primărie, cât și în consiliu, cu rudele sale: soră, cumnat, fin, naș. Unii dintre ei lucrează, în același timp, și la firmele primarului. În anul 2016 Comisia Națională de Integritate a constatat situație de conflict de interese în privința primarului și surorii sale, Aurelia Sclifos, care este contabilă-șefă la Primărie. Cu toate acestea, primarul (reprezentant al PDM) nu a fost amendat și conflictul nu a fost soluționat. Cei doi continuă să lucreze împreună. Vasile Ozun a refuzat să ne comenteze această situație, iar sora și cumnatul său s-au supărat că abordăm subiectul, spunând că primarul face multe lucruri bune pentru sat.

Din cei 9 consilieri locali de la Primăria Bogzești, 3 sunt rude cu primarul. Oleg Sclifos îi este cumnat, Dumitru Diacenco îi este fin de cununie, iar Ion Petică – nănaș.

Oleg Sclifos este soțul surorii primarului, care exercită în Primărie funcția de contabilă-șefă. În declarația de avere și interese personale pentru anul 2017, Oleg Sclifos arată că anul trecut a avut calitatea de consilier local, de angajat al Primăriei și de angajat al firmei primarului, „Oztor” SRL. Contactat de Moldova Curată, el a confirmat că anul trecut a fost angajat al Primăriei, însă a refuzat să spună ce funcție a ocupat. „Ce importantă are ce funcție am avut? Am văzut că s-a scris despre primar... De ce îl ponegriți? Primarul numai bine face pentru sat, și gaz a tras, și la grădiniță a făcut reparație... dar Dvs. îl ponegriți. Mai mult nici nu vreau să vorbesc”

Un alt consilier, Dumitru Diacenco, care este administrator al firmei înscrise oficial pe numele fostei soții a primarului, „Ozun-Cons”, indică și el în declarația de avere faptul că este atât angajat al firmei primarului „Oztor” SRL, cât și consilier local. Pe Dumitru Diacenco, la fel ca și pe Ion Petică, nu i-am putut găsi pentru a le solicita o reacție.

Aceste relații dintre primar și consilieri reprezintă o sursă de potențiale conflicte de interese, a comentat pentru Moldova Curată Mariana Kalughin, expertă a Asociației ADEPT. „În sensul prevederilor Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală, pornind de la atribuțiile autorităților publice locale, funcțiile de primar și consilier, într-o mare măsură, sunt interconectate și chiar interdependente. Bunăoară, consiliul local aprobă, la propunerea primarului, organigrama și statele de personal ale primăriei, ale structurilor și serviciilor publice din subordine, precum și schema de salarizare a personalului acestora. Sau, consiliul local este autoritatea care poate decide inițierea revocării primarului. La rândul său, primarul, în cazul în care consideră că decizia consiliului local este ilegală, poate sesiza oficiul teritorial al Cancelariei de Stat și/sau instanța de judecată. Evident, în atare condiții respectarea regimului declarării și soluționării conflictelor de interese este imperioasă. Or, în speță, în condițiile art. 2 din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, primarul, finul și cumnatul acestuia, se confruntă cu numeroase eventuale situații de conflict de interese, ce rezultă atât din relațiile de rudenie prin afinitate (este cazul primarului și cumnatului), cât și din relațiile cu un agent economic (este cazul primarului, finului și cumnatului acestuia)”, a explicat Mariana Kalughin.

Sora contabilă-șefă, în pofida deciziei ANI

La Primăria Bogzești continuă să lucreze sora primarului, Aurelia Sclifos, în funcția de contabilă-șefă. Sătenii spun că, întrucât primarul locuiește la Chișinău și se întâmplă să lipsească mai mult, Primăria rămâne, de regulă, în grija surorii. Aurelia Sclifos lucrează la Primăria Bogzești din anul 2003, fiind inițial contabilă, apoi avansată în funcție de fratele său. La 7 iulie 2016 Comisia Națională de Integritate (în prezent, Autoritatea Națională de Integritate – ANI) a emis un act de constatare prin care a stabilit încălcarea regimului juridic al conflictului de interese de către Vasile Ozun. CNI a sesizat Centrul Național Anticorupție pentru a-i aplica o amendă, dar și Primăria și Consiliul local Bogzești „în vederea încetării raporturilor ierarhice nemijlocite între primarul localității și contabilul-șef

al Primăriei”. Asta înseamnă că unul dintre cei doi – contabilă sau primarul – ar fi trebuit concediat sau transferat la o altă funcție.

Atunci, Vasile Ozun [declara pentru Moldova Curată](#) că nu intenționează să-și concedieze sora și a atacat în instanță actul de constatare al CNI. „Există acte internaționale ratificate de către Republica Moldova, care protejează angajații administrației publice locale, la ele vom face referire”, a spus atunci primarul. Prima instanță, judecătoria Chișinău, a [respins](#) însă acțiunea ca nefondată, iar ulterior acest litigiu nu mai apare în bazele de date ale Curții de Apel și celei Supreme.

CNA, care a primit actul CNI și urma să-l amendeze pe primar în baza art. 313 al Codului Contravențional (nedeclararea sau nesoluționarea conflictului de interese), ne-a informat că procedura nu a fost finalizată. „La acea etapă, s-a stabilit că respectivul act al CNI a fost atacat la judecătoria Râșcani mun. Chișinău, CNA fiind în imposibilitate legală de a aplica vreo sancțiune. Între timp, în temeiul Legii 134 din 17.06.2016, în vigoare din 01.08.2016, competența de examinare a art. 313² Cod Contravențional a fost atribuită Autorității Naționale de Integritate (ANI), despre rezultatul examinării ulterioare de către ANI, CNA nu a fost informat”, se spune în răspunsul CNA.

ANI a refuzat să ne ofere informație referitoare la acest caz, solicitând să expediem o petiție. Vasile Ozun nu ne-a răspuns la mesajul în care l-am întrebat de ce nu a executat actul CNI privind soluționarea conflictului de interese.

Aurelia Scifos, contactată la numărul de telefon al Primăriei, a refuzat să ne răspundă la întrebări. „Da Dvs nu mai aveți nimic ce face? Eu nu vreau să vorbesc cu voi”.

Firma fiului controlează lucrările firmei tatălui

Într-o [investigație publicată acum o lună](#), Moldova Curată scria că primarul Vasile Ozun deține de jure o firmă de construcții, „Oztor”, iar de facto și altele două – „Ozun-Cons”, înregistrată pe numele fostei soții și unde administrator e finul său Dumitru Diacenco, și „Eurodeviz”, înscrisă pe numele fiului său Vitalie Marandici. Vasile Ozun a refuzat să ne răspundă atunci la întrebările legate de firmele sale și nu a comentat în nici un fel investigația după apariție, nu a negat faptele expuse.

Una dintre aceste firme, „Ozun-Cons”, construiește în prezent, cu bani de la buget, un bloc de locuit în orașul Rezina, destinat persoanelor cu venituri mici, după ce, în anul 2017, a obținut, la un concurs de achiziții publice un contract de 26 mln. lei, iar ulterior suma a fost suplimentată cu alte peste 2 mln. lei.

Supravegherea tehnică a acestor lucrări a fost atribuită, tot prin concurs de achiziții publice, firmei „Eurodeviz”, înregistrată oficial pe numele fiului primarului. Astfel, supraveghetorul tehnic ar trebui să fie o entitate independentă, care verifică dacă antreprenorul respectă angajamentele din contract, folosește materialele potrivite, construiește după proiect, dacă construcția corespunde normelor de calitate etc. Consiliul Concurenței, într-o decizie din luna februarie 2018, a demonstrat că cele două firme folosesc același sediu și își desfășoară activitatea în comun. Cât de independent va fi supraveghetorul tehnic al unei firme conectate la afacerea antreprenorului-constructor? Această întrebare am adresat-o Unității de implementare a proiectului de construcție a locuințelor pentru păturile socialmente vulnerabile II – instituție care gestionează construcția blocului de la Rezina.

Directoarea Unității, Iunona Lungul, ne-a răspuns că la etapa de organizare a licitației nu existau dovezi că reprezentanții celor două firme ar fi rude între ele, iar chiar și dacă ar exista Legea achizițiilor publice „nu califică acest fapt drept o interdicție, ce ne-ar oferi posibilitatea descalificării sau respingerii ofertei”. „De asemenea, considerăm că propriu-zis activitatea de verificare a lucrărilor la șantier nu poate fi afectată de presupusa relație de rudenie dintre fondatorii SRL „Ozun Cons” și SRL „Eurodeviz”, deoarece controlul nemijlocit al calității lucrărilor este efectuat de către specialiștii atestați pentru domeniul corespunzător și nu de către administratorul SRL „Eurodeviz”, care are atribuții de manager al întreprinderii. (...) Fiecare responsabil tehnic atestat poartă răspundere personală pentru lucrările verificate la șantier, confirmate prin semnătura și ștampila proprie. Suplimentar, vă informăm, că pînă la moment, responsabilii tehnici și-au îndeplinit atribuțiile conștiincios, profesionist și în termenii stabiliți de UIP II, nu sunt obiecții asupra calității serviciilor prestate. Reieșind din cele menționate, la moment nu există premise clare care ar constitui teme de îngrijorare privind calitatea serviciilor prestate de către SRL „Eurodeviz””, se mai spune în răspunsul formulat de Iunona Lungul, directoarea a Unității de implementare a proiectului de construcție a locuințelor pentru păturile socialmente vulnerabile, structură subordonată Ministerului Agriculturii.

Parlamentare 2019: alegătorul A.L.

Iurie Sanduța

(RISE Moldova, 22 octombrie 2018)

A – vine de la Alla. L – de la Lerman.

Alla Lerman s-a născut pe 11 septembrie 1977. Peste doi ani și două luni a decedat.

Mult mai târziu, o grupare de crimă organizată a cules datele ei din cimitir și a creat o identitate falsă. Astfel, în bazele de date oficiale din Republica Moldova a apărut un nou cetățean care, în realitate, nu mai există.

Se numește la fel – Alla Lerman.

Identitatea falsă a fost inclusă în Registrul de Stat al Alegătorilor de către autorități.

RISE Moldova a efectuat un experiment jurnalistic prin care arată cum un cetățean inexistent are statut de alegător și drept de vot la alegerile parlamentare din iarnă.

„Sunt amestecați. Aici, un evreu. Aici, un evreu... Cum o cheamă? Uite aici, Allocika!”, îmi arată paznicul pe care l-am întâlnit la intrarea în Cimitirul Sfântul Lazăr din Chișinău, situat pe str. Doina.

Pe o piatră funerară din granit de culoare neagră este fixată fotografia fetei Alla Lerman, cu inscripția în rusă – Аллочка Лерман (Allocika Lerman), 11.IX.1977 – 11.XI.1979.

În partea de jos a pietrei stă un coș din nuiele cu flori artificiale. Paznicul care mă însoțește îl studiază: „A fost lăsat aici de vreun an și ceva. Florile au fost arse de soare, dar pământul e proaspăt...”

Transformarea

Datele fetei au fost furate în anul 2001 și utilizate pentru a crea o identitate falsă Annei Voiciulius, cetățeană a Republicii Moldova care atunci avea în jur de 20 de ani.

Conform documentelor consultate de reporterii RISE Moldova, în anii 2000-2005

Anna Voiciulis și concubinul ei de naționalitate ucrainean, Ghenadie Haritonov, au organizat ilegal un coridor de emigrare în Germania pentru cetățeni din Republica Moldova și Ucraina.

Emigranții moldoveni și ucraineni plăteau bani grei, iar la schimb primeau identități noi, cu date de identificare furate de la evreii decedați pe teritoriul Republicii Moldova. Asta ca să poată obține mai ușor vize pentru a călători în Germania.

Acest „coridor de emigrare” a fost descoperit de serviciul de securitate din cadrul Ambasadei Germaniei la Chișinău, după ce, concubinul ucrainean al Annei Voiciulis a depus dosarul pentru o nouă viză.

Germanii au observat că, anterior, acesta solicitase viză cu numele real – Ghenadie Haritonov, iar ultima dată a folosit un nume fals de evreu – Mihail Vaserman. De fapt, ceea ce l-a dat de gol au fost fotografiile atașate la cererile pentru viză.

Pe acest caz, Haritonov a fost arestat în mai 2006, iar la începutul anului 2007 a fost eliberat din arest, părăsind Republica Moldova.

Tot în 2007 o instanță de judecată din Chișinău l-a condamnat pe Haritonov la 17 ani de închisoare și l-a anunțat în căutare.

Ucraineanul nu a depus apel împotriva deciziei de condamnare, în schimb s-a plâns la CtEDO pentru condițiile rele suportate în timpul detenției pe parcursul câtorva luni.

În 2011, Curtea de la Strasbourg a obligat autoritățile de la Chișinău să-i plătească 4.000 de euro cu titlu de prejudiciu moral și 1.200 de euro cu titlu de costuri și cheltuieli.

După mai mulți ani de anchetă și judecată, în 2010, Anna Voiciulis, cea care s-a ascuns în spatele numelui de „Alla Lerman”, a încasat o pedeapsă mai blândă decât concubinul ucrainean Haritonov, fiind găsită vinovată de fals în acte și condamnată doar la o amendă penală de 4 mii de lei.

Între timp, Anna Voiciulis s-a căsătorit și purta numele – Anna Holod. Am încercat să o găsim. Apartamentul în care a locuit anterior a fost vândut, iar la

numărul de telefon mobil ne-a răspuns un bărbat care a negat orice legătură cu aceasta. Totodată, printre documentele anexate la dosarul din instanță am găsit o adresă din Chișinău indicată drept domiciliul Annei Voiciulis. Imobilul respectiv aparține Mariei Holod. Am contactat-o, iar după voce era o femeie în vârstă: „Asta a fost demult. Ați pierdut-o? Nici nu vreau să știu unde-i!” Povestea „Alle Lerman” nu s-a terminat însă în 2010.

Registrele de stat

Reporterii RISE Moldova au pornit pe urmele identității false – Alla Lerman. Mai întâi am verificat în Registrul de Stat al Populației dacă există vreo persoană cu numele Alla Lerman. Rezultatul afișat – zero persoane. În același registru am căutat și după codul unic personal al identității false, însă rezultatul a fost același. Zero.

Următoarea căutare am făcut-o în Registrul de Stat al Alegătorilor (RSA). Pe pagina electronică a Comisiei Electorale Centrale (CEC), la rubrica „Verifică-te în RSA”, am introdus codul personal al Allei Lerman. Rezultatul a fost surprinzător, confirmând, calitatea ei de alegător.

Inițialele alegătorului: A. L.

Anul nașterii: 19X7.

În rândul „secția de votare” este menționat că datele lipsesc (această mențiune apare în special în cazul persoanelor care la moment nu au domiciliu sau reședința valabilă – n.r.). Dar asta nu înseamnă că persoana nu are drept de vot. Prin intermediul platformei oficiale „inregistrare.cec.md” sau „alegator.md”, Comisia Electorală Centrală oferă opțiunea de „înregistrare prealabilă” a cetățenilor cu drept de vot care în ziua alegerilor parlamentare din 2019 se vor afla în străinătate. Tot aici se pot înregistra și cetățenii cu domiciliul înregistrat în localitățile din stânga Nistrului (regiunea transnistreană – n.r.) care intenționează să voteze la secțiile deschise pe teritoriul aflat sub jurisdicția constituțională.

Înregistrarea prealabilă poate fi făcută on-line sau prin cerere scrisă.

În continuarea demersului jurnalistic am optat pentru prima variantă, adică să ne înregistrăm on-line în sistemul CEC cu datele Allei Lerman. Scopul urmărit a fost să observăm dacă persoana inexistentă ar putea fi inclusă în listele electorale din afara țării.

Primul pas

Am accesat platforma inregistrare.cec.md și am ales opțiunea de înregistrare on-line. S-a deschis fereastra „Verificare persoană”, iar după ce am introdus codul unic personal al Aliei Lerman și data ei de naștere am apăsat butonul „Verifică identitatea”.

Practic, identitatea a fost verificată automat în mod electronic. Am trecut la următorul pas. În secțiunea „înregistrarea prealabilă” am indicat dorința de a vota la o secție din Franța, care face parte din Circumscripția nr. 50.

Confirmarea

După aceasta Comisia Electorală Centrală a expediat confirmarea de înregistrare prin e-mail: „Stimate/ă LERMAN ALLA NATAN ați confirmat cu succes declarația de înregistrare prealabilă...”

În continuare am accesat din nou site-ul CEC la rubrica „Verifică-te în RSA” – Registrul de Stat al Alegătorilor, iar de această dată am observat că Alla Lerman nu deține doar statut de alegător, dar este și „înregistrată prealabil în afara țării pentru alegerile parlamentare ordinare din 2019”.

Extras din Regulamentul Registrului de Stat al Alegătorilor

- Registrul de Stat al Alegătorilor este un sistem informațional unic integrat de evidența a alegătorilor din Republica Moldova și este constituit în baza Registrului de Stat al Populației, fiind actualizat cu datele furnizate de Agenția Servicii Publice, Ministerul Justiției și administrația publică locală.
 - *Datele conținute în Registru sunt destinate exclusiv întocmirii listelor electorale.*
 - *Registrul constituie unica sursă oficială despre datele cu caracter personal ale cetățenilor Republicii Moldova cu drept de vot.*
 - *Deținătorul Registrului este subdiviziunea din cadrul Aparatului Comisiei Electorale Centrale, responsabilă de ținerea și funcționarea Registrului, care este și administratorul acestuia.*

- *Modificarea statutului alegătorului poate fi realizată doar de către deținătorul Registrului, prin selectarea uneia dintre următoarele situații:*
 - a) *decedat – prin indicarea numărului certificatului de deces;*
 - b) *[...]*
 - c) *hotărârea judecătorească – pentru cazurile când persoana este declarată incapabilă sau nu are drept de vot, în baza informației prezentate de Ministerul Justiției în fiecare an, cel târziu până la data de 31 ianuarie, precum și periodic, iar în cazul desfășurării alegerilor cu cel târziu 25 zile înainte de ziua alegerilor;*
 - d) *[...]*

Iurie Ciocan, membru al Comisiei Electorale Centrale: Nu-mi vine să cred acest lucru pentru că, practic, în fiecare noapte se face update (actualizare – n.r.) la sistemul informațional, adică se aduce în concordanță cu datele din Registrul de Stat al Populației. [...] În principiu, sistemul a fost construit în așa mod ca funcționarii electorali să nu poată voluntar pe cine vor ei să includă sau pe cine doresc ei să excludă. [...] Este conflict de sistem ceea ce spuneti dvs.. Update-ul trebuie să fie făcut o dată la 24 de ore, pe parcurs de noapte, și orice schimbări din Registrul Populației trebuie oglindite în Registrul Alegătorilor.

După discuția cu Iurie Ciocan, acesta a revenit cu o precizare: „Am avut acum un schimb de păreri cu tehnicienii de la CEC. În principiu, sistema, din start, așa cum am gândit-o noi, are un „buffer de conflict” – așa numit, unde se adună situațiile incerte. Acum, la nivel de țară, el spune că, sunt câteva sute de chestiuni, adică conflicte: de exemplu Cecan / Ciocan. [...] Situații unde sistema sesizează că ceva nu se leagă cu bazele de date din Registrul. Sunt anumite iregularități pe baze de date și fiecare conflict are o anumită explicație. Și eu vă sun acum ca să ieșiți la legătură cu doamna președintă Russu...”, ne-a sugerat Ciocan.

Am contactat-o pe Alina Russu, președinta CEC, însă aceasta se afla într-o ședință, ne-a spus o angajată de la anticameră. La scurt timp ne-a contactat Corneliu Pasat, șef Direcția comunicare, relații publice și mass-media din cadrul CEC.

Reporter: În Registrul de Stat al Alegătorilor am găsit persoane (alegători) care

au decedat sau au avut identități false, dar nu se găsesc în Registrul Populației, de unde apare problema asta?

Corneliu Pasat, șef Direcția comunicare, relații publice și mass-media din cadrul CEC: Am vrea să vedem și noi această informație ca să putem să ne expunem. Sistemul nostru este legat la RSP (Registrul de Stat al Populației), respectiv update-urile se realizează în baza informației de acolo. Noi importăm datele din RSP, dar în cazul în care cetățenii găsesc careva probleme pot să se adreseze la noi cu prezentarea documentelor și noi operăm astfel de modificări...

Din numărul total de alegători (3.259.025 – n.r.), CEC susține că, la data de 12 octombrie 2018, erau 2.515 de cetățeni înregistrați prealabil atât on-line, cât și în formă scrisă, pentru a vota la alegerile din iarnă.

La 31 martie 2018, în RSA erau înregistrați 203 mii de cetățeni fără domiciliu sau reședință, adică cu 28,5% mai mulți decât în aceeași perioadă a anului 2017.

Pavel Postică, jurist și director de program la Prom-LEX: Numărul persoanelor care nu au viză de reședință și domiciliu a crescut destul de mult. Aceste persoane care, teoretic, sunt cetățeni ai Republicii Moldova și sunt documentați, adică cu actele de identitate în regulă, dar nu sunt arondați la nicio circumscripție electorală, în circumstanțele în care fiecare vot contează și diferența de un vot poate desemna candidatul câștigător, acești două sute și ceva de mii de alegători pot face diferența.

UPDATE:

La scurt timp de la publicarea articolului „Alegătorul A.L.”, Comisia Electorală Centrală „i-a retras” calitatea de alegător – persoanei inexistente Alla Lerman.

Autoritățile raionului Rezina au cheltuit ilegal 1,5 milioane de lei pentru un drum, care riscă să devină impracticabil

Tudor Iașcenco

(Cuvântul, 10 aprilie 2019)

Autoritățile raionului Rezina „au tocat” 1,5 milioane de lei din bugetul local pentru reparația unei porțiuni a unui drum care nu ține de responsabilitatea lor. Este vorba de drumul Rezina – Saharna Nouă – Cinișeuți – Gordinești, proprietate a ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor”. Și mai problematic este faptul că, din cauza unor erori tehnologice grave, după reparație, drumul riscă să devină impracticabil.

Licitații aranjate

În anul 2017, conducerea raionului Rezina a demarat reparația unui tronson al drumului regional L161 Rezina – Saharna Nouă – Cinișeuți – Gordinești, alocând în acest scop peste 1,5 mln de lei din bugetul raionului. Autoritățile din Rezina și-au asumat aceste cheltuieli deși, de fapt, drumul aparține ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” (ASD), care este direct responsabilă de reparația și întreținerea acestuia. Pentru reparația acestui sector, autoritățile din Rezina au organizat două licitații. Prima – în luna martie. La concurs au participat cinci agenți economici. Câștigătoarea contractului de 847.844,00 lei a fost desemnată „Armo-Beton” SA. A doua licitație a avut loc pe data de 16 august 2017, la ea participând trei agenți economici, iar contractul de 715.944,44 lei a fost câștigat tot de firmă „Armo-Beton” SA.

Conform datelor portalului IDNO, printre cele 31 de genuri de activitate ale acestei firme se regăsește: cultivarea legumelor și a pepenilor, a rădăcinoaselor, tuberculilor și fructelor, comerțul cu băuturi alcoolice și produse din tutun, dar și fabricarea elementelor din beton, ipsos și ciment, construcții de autostrăzi, drumuri, aeroporturi.

Bani din Fondul rutier raional cheltuiți pentru reparația unui drum regional

Când, la ședința Consiliului Raional Rezina, se discuta proiectul de decizie privind alocarea banilor pentru reparația tronsonului Saharna – Saharna Nouă, unii consilieri au fost de părerea că de acest drum trebuie să aibă grijă stăpânul lui, adică Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor” (ASD). Președinta raionului, Eleonora Graur a declarat însă că după ce lucrările vor fi executate, Î.S. „ASD” va restitui banii în bugetul raionului, lucru care nu s-a mai întâmplat.

Solicitat să comenteze declarația președintei, Andrei Cuculescu, fost șef al Î.S. „ASD” a spus că, în cazul în care reparația este inițiată de administrația locală și aceasta a selectat tronsonul respectiv, tot ea suportă cheltuielile.

Trei în unu – proiectant, finanțator și responsabil de proiect

Realizarea proiectului a început cu mare scandal. Verificând un semnal de la cititorii ziarului CUVÂNTUL din Saharna Nouă, jurnaliștii, însoțiți de colaboratorii Inspecției Ecologice Rezina, au constatat, că antreprenorul SA „Armo-Beton”, contrar tehnologiei, în locul materialelor prevăzute, utilizează la reparația drumului nisip și pietriș dobândite ilegal pe teritoriul comunei.

Solicitat de CUVÂNTUL, Marcel Rusu, șeful Secției Construcții, Drumuri și Gospodărie Comunală a Consiliului Raional Rezina, a recunoscut că proiectul reparației tronsonului Saharna – Saharna Nouă a fost elaborat de secția pe care o conduce și tot ea este responsabilă de calitatea lucrărilor la acest obiectiv (!?). Dânsul a mai menționat că utilizarea materialelor de construcție locale nu va influența durabilitatea drumului, iar problema dobândirii neautorizate a acestora ține de competența altor instituții – Primăria comunei, Cadastru ș.a.

Grigore Carpov, șef interimar al Inspecției Ecologice Rezina a remarcat, că ceea ce s-a întâmplat la Saharna Nouă contravine legislației în vigoare, vinovații urmând să fie trași la răspundere. Pentru că zăcămintele minerale, inclusiv nisipul, pietrișul pot fi extrase doar cu autorizarea Ministerului Mediului. La scurt timp după constatarea faptului, Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale a „apreciat” acțiunile antreprenorului „Armo-Beton” SA cu o amendă de 10 mii de lei.

„Un astfel de proiect nu trebuia admis spre realizare”

Multe semne de întrebare a trezit și tehnologia de reparație a drumului. Tronsonul cu o declivitate avansată a fost acoperit cu patru rânduri de plăci din beton, cu grosimea de circa 8 cm, așezate pe nisipul dobândit în partea locului. Vizitând obiectul, inginerul Nicolae Severin, responsabil tehnic la SA „Drumuri-Orhei”, a remarcat că plăcile din beton instalate acolo sunt prea subțiri și slabe pentru un astfel de drum, dar și foarte lucioase. Pe timp de iarnă drumul nu va putea fi exploatat, existând riscul ca automobilele să derapeze de pe șosea. Specialistul spunea că astfel de plăci pot fi utilizate la construcția trotuarelor, gardurilor, dar în nici un caz la carosabil, mai ales pe o pantă atât de înclinată. „În mod normal, șeful de șantier, responsabilul tehnic de acest obiect, dar și comanditarul din start nu trebuiau să admită acest proiect”, a mai adăugat Nicolae Severin.

Temerile inginerului N. Severin s-au adeverit foarte repede. Prima ploaie mai puternică a dus la deplasarea plăcilor de pe carosabil.

Antreprenorul afirma că nu există motive de neliniște

Alexei Catrinici, administratorul firmei „Armo-Beton” SA afirma că nu există motive de neliniște și că dânsul garantează securitatea fluxului rutier în două direcții, pe acest tronson cu lățimea de doar 4,2 metri. Potrivit lui, firma ar fi suportat cheltuieli suplimentare, neprevăzute în contract. „Ținând cont de specificul landşaftului (coasta povârnișului foarte înclinată), și pentru a garanta securitatea fluxului atât pe o direcție, cât și pe cealaltă, am hotărât să mai adăugăm în lățime. Asta n-a fost în contract, nici nu s-au mărit cheltuielile. Va fi un bonus din partea noastră de 0,20 cm la lățime, ca donație din partea întreprinderii”, afirma antreprenorul. Catrinici a mai declarat că „fisurile dintre plăci încă urmează a fi acoperite cu amestec uscat de ciment, iar între rigolă și drum, ca hidroizolant, va fi turnată smoală topită, lucrări care la așa tip de drum se recomandă a fi făcute după ce plitele se vor poziționa definitiv pe stratul de materiale inerte”.

În pofida declarațiilor lui A. Catrinici, după primul incident a urmat al doilea, al treilea, plăcile de beton deplasându-se ba pe un sector, ba pe altul.

Ion Perciun, care timp de 20 de ani a exercitat funcția de arhitect-șef al raionului Rezina, a comentat afirmațiile administratorului „Armo-Beton” SA în felul următor: „Alexei Catrinici se laudă că firma sa a modificat proiectul, mărinind lățimea drumului cu 0,2 metri(!). Dl Catrinici, dacă este inițiat cât de cât în construcții rutiere, trebuie să știe că nimeni în afară de proiectant nu are dreptul să intervină în cerințele proiectului tehnic. Și-apoi, dacă dânsul s-a implicat în construcții rutiere, ar fi bine să mai știe că lățimea minimală a unui astfel de drum trebuie să fie de cel puțin 6,0 metri”.

De fapt, promisiunea referitoare la bonusul de 0,20 m așa și nu a fost realizată, lățimea drumului rămânând de 4 m.

Ion Perciun se arăta indignat și de faptul că administrația publică a raionului Rezina iarăși s-a apucat să repare un drum ce nu-i aparține, dar și conform unui proiect dubios, iar stăpânii drumului, Î.S. „ASD” și SA „Drumuri-Orhei” nu se implică în niciun fel.

De remarcat că normele tehnice privind proiectarea, construcția și modernizarea drumurilor prevede că lățimea platformei părții carosabile a unui drum se stabilește în funcție de clasa tehnică, categoria funcțională și elementele prevăzute în anexa nr. 1 la acest document, unde este specificat expres, că la drumurile cu două benzi de circulație lățimea fiecăreia trebuie să fie de minimum 5,5 – 7 m.

Cine și-a asumat responsabilitatea pentru realizarea acestui proiect?

„Reparația” tronsonului Saharna-Saharna Nouă a fost subiectul mai multor articole critice în presa locală și pe rețelele sociale, autorii cărora menționau că la mijloc ar fi fost niște interese: firma respectivă să utilizeze plitele confecționate și neachiziționate de altcineva, administrația raionului pe de o parte să-și facă PR, iar pe de alta, posibil, să câștige și niște bani de la antreprenor. Administrația raionului n-a reacționat oficial la aceste publicații. În schimb, Primăria Saharna a trimis redacției ziarului CUVÂNTUL o scrisoare colectivă vădit organizată, semnată de câteva zeci de persoane, care se declarau „extrem de recunoscătoare conducerii raionului Rezina pentru lucrările de reparație efectuate pe acest drum”.

Marcel Rusu, șeful Secției Construcții, Drumuri și Gospodărie Comunală a Consiliului Raional Rezina a declarat că lucrările au fost achitate, drumul a fost dat – primit în exploatare cu participarea reprezentanților administrației raionului și ai SA „Drumuri-Orhei”.

Maria Macrii, primara comunei Saharna Nouă, ne-a spus că nu a participat în vreo comisie care să fi decis soarta acestui proiect. „Primăria n-a avut nicio treabă în această afacere, de elaborarea, realizarea și achitarea proiectului s-a ocupat administrația raionului”, a spus primara.

Și Nicolae Severin, responsabil tehnic la SA „Drumuri-Orhei” a negat că reprezentanții întreprinderii pe care o reprezintă ar fi semnat careva acte privind reparația tronsonului de la Saharna. „Eu ar fi trebuit să fiu în comisia de predare – primire a lucrărilor, ceea ce nu s-a întâmplat. Nu cred că ai noștri și-au asumat responsabilitatea pentru ilegalitățile cuiva”, a spus Severin.

Gheorghe Curmei, directorul Î.S. „ASD” ne-a confirmat că încă în decembrie 2016, printr-o Hotărâre a Guvernului RM, drumul local L161 Rezina – Saharna Nouă – Cinișeuți – Gordinești a fost trecut în categoria drumurilor regionale, adică în gestiunea Î.S. „ASD”. „Finanțarea de către o autoritate publică a lucrărilor rutiere executate pe drumurile care se află în gestiunea altei autorități publice nu prevede restituirea mijloacelor financiare utilizate pentru reparația sectorului de drum respectiv”, a mai afirmat Gh. Curmei.

Frăția privatizării

Ion Preașcă

(RISE Moldova, 30 aprilie 2019)

a contribuit: Liuba Șevciuc

La începutul acestui an, mai multe imobile din Chișinău care aparțineau statului au ajuns pe mâini private la prețuri mai mici decât cele de piață. Printre ele – fosta cantină a Guvernului, o vilă cu statut de monument istoric și aproape două mii de metri pătrați din Casa Presei. Pentru a putea cumpăra clădirile pe bani mărunți, proprietarii le-au luat inițial în arendă, iar câteva luni mai târziu au solicitat privatizarea lor.

Cantina cu teren strategic

Chișinău, strada Alexei Mateevici. Vizavi de Universitatea de Stat din Moldova se află un complex de clădiri care aparțin statului. Unele imobile sunt într-o stare bună, altele servesc drept adăpost pentru oamenii străzii. În schimb locul în care sunt amplasate este unul strategic – practic este centrul Capitalei, iar alături se află Lacul Valea Morilor. La sfârșitul lunii ianuarie, câteva dintre ele au fost vândute. Este vorba de Cantina Cancelariei de Stat, cunoscută drept Cantina Guvernului, un garaj, un depozit și un restaurant, din care au rămas doar pereții. Fosta cantină, spre exemplu, a fost cedată cu 9 milioane de lei, ceea ce înseamnă că un metru pătrat a costat puțin peste cinci mii de lei, sau circa 270 de euro. În ultimii ani imobilul nu a fost utilizat și se află în stare de degradare.

Cumpărătorul este compania Construct Deluxe SRL, al cărei proprietar este Marcel Botnariuc, un tânăr de 26 de ani dintr-un sat din raionul Florești. Firma a fost fondată pe 17 august 2018 și inițial a luat în arendă imobilele de pe strada Mateevici. Se întâmpla cu două luni înainte de a bate palma cu statul.

Casa Presei – 15% vândută

Marcel Botnariuc, proprietarul Construct Deluxe, are un frate mai mare. Îi spune Igor și are 29 de ani. La începutul acestui an și el a făcut afaceri cu statul prin intermediul

unei companii pe care o deține. Este vorba de Construct Elegant SRL, firmă cu denumire asemănătoare cu cea a fratelui mai mic.

Similaritățile dintre cele două companii nu se opresc aici. Ambele au fost înregistrate în aceeași zi – 17 august 2018, ambele au un capital social de doar două mii de lei și ambele își au sediul juridic la aceeași adresă – strada Mateevici A, 84/1. Construct Elegant a preluat peste o mie de metri pătrați din Casa Presei, care este amplasată la câțiva pași de clădirea Guvernului. La fel ca fratele mai mic, și Igor Botnariuc a reușit să obțină un preț bun. A cumpărat metrul pătrat cu circa 490 de euro.

Exact în aceeași zi în care firma lui Igor Botnariuc și-a oficializat tranzacția cu statul, și alți doi agenți economici – Quantum Imobil SRL și Rîul Vechi Prim SRL – au fost împrăprietăriți din contul Casei Presei. Aceștia au cumpărat în total 700 de metri pătrați, dintre care doar pentru 15 metri pătrați statul a cerut un preț de 875 de euro metrul pătrat. Pentru restul metrajului s-a mulțumit cu 440 de euro.

Astfel, statul a încasat din aceste trei tranzacții de la Casa Presei peste 16 milioane de lei. În schimb cele trei companii au intrat în posesia a peste 15 la sută din toată Casa Presei, fiind vorba preponderent de spații aflate la parterul și subsolul clădiri.

Pe lângă o bucată din Casa Presei, compania Rîul Vechi Prim a arendat și un teren de șapte ari și jumătate din spatele clădirii, care aparține întreprinderii de stat Editura Universul. Acum aici au loc ample lucrări de construcție a unei clădiri cu destinație comercială.

Proprietarii [ne]conectați

Analizând datele celor patru companii, RISE Moldova a constatat că în spatele tranzacțiilor de preluare a bunurilor statului se află același grup de persoane. Fie că sunt proprietarii reali, fie niște interpuși. Așadar, firmele celor doi frați Botnariuc și Quantum Imobil SRL au fost create exact în aceeași zi – 17 august 2018 și sunt înregistrate la aceeași adresă – strada Mateevici A, 84/1.

O altă conexiune între noii proprietari o reprezintă fondatorul și administratorul companiei Quantum Imobil, Sergiu Glinca. Acesta este diriginte pe șantierul viitoarei construcții a firmei Rîul Vechi Prim din spatele Casei Presei. Iar Inga Pruteanu, a cărei întreprinderea individuală – ÎI I.Pruteanu a făcut proiectul viitoarei clădiri, mai deține o companie – Archidesign Projects SRL care tot în ianuarie a cumpărat de la stat un

imobil de pe strada București. Este vorba de o vilă de 250 de metri pătrați construită în secolul XIX și cu statut de monument istoric. Un metru pătrat a fost vândut cu 347 de euro, ceea ce înseamnă că statul a luat pe ea 1,7 milioane de lei, echivalentul a circa 87 de mii de euro.

„Aș începe de la un milion și jumătate”

Experta în imobiliare Olga Vorobiova susține că statul ar fi putut încasa prețuri de câteva ori mai mari în urma acestor tranzacții.

Despre Cantina Cancelariei de Stat: *Clădirea are 1.700 de metri pătrați. Prețul minim este de 850 de mii de euro. În general, aș începe de la un milion și jumătate de euro. Pentru că e atractiv însuși teritoriul, amplasarea și clădirea în sine.*

Despre Casa Presei: *Casa Presei este atractivă prin faptul că are acces la rețeaua de transport. Din orice colț al orașului poți ajunge la Casa Presei. De asemenea, are o curte unde pot fi parcate mașinile. Dacă e să zicem un preț rapid – atunci 500 de euro metrul pătrat. Dar ținând cont de amplasare și posibilitatea de a obține venituri, atunci nu mai puțin de 800 de euro metrul pătrat.*

Despre vila urbană de pe strada București: *Asta este de râs, pentru că imobilul are ferestre spre drum. Clădirea nu este mare, ar fi cel puțin 1000 de euro metrul pătrat. Respectiv, dacă clădirea are 250 de metri pătrați – costul 250 de mii de euro. De trei ori mai mult.*

De la arendă la privatizare – doar un pas

Absolut în toate cazurile bunurile au fost vândute după ce, cu două – trei luni înainte de tranzacții, actualii proprietari le-au luat în arendă. Care ar putea fi interesul? Ne explică chiar șeful Agenției Proprietății Publice, instituție care gestionează bunurile statului.

Vladimir BALDOVICI, șeful Agenției Proprietății Publice: *Acum conform legislației și legii, după o lună de locațiune aveți dreptul să înaintați cerere la privatizare. Nu există nicio problemă. Când lumea gestionează, au chirie, au primul drept de a privatiza aceste bunuri. Prețul corespunde cu cel de piață. Nu cred că Cancelaria ar fi vândut un bun care astăzi este mai mic ca valoare lui pe piață. Ar fi ilegal.*

Dacă corespunde sau nu prețul de vânzare cu cel de piață – am vrut să aflăm de la Direcția generală pentru administrarea clădirilor Guvernului, instituție care se află în subordinea Cancelariei de Stat.

În solicitarea expediată am întrebat mai multe detalii despre imobilele privatizate la începutul acestui an, inclusiv motivul înstrăinării, cât și informații despre modul în care acestea au fost evaluate.

După o săptămână de așteptare, am primit un răspuns scurt, de doar două propoziții, prin care ni s-a confirmat „faptul privatizării bunurilor enunțate în demersul Dvs.”

Vladimir Baldovici mai spune că multe dintre bunurile statului aduc doar pierderi, din care cauză multe dintre ele demult trebuiau vândute.

Vladimir BALDOVICI, șeful Agenției Proprietății Publice: *Dacă bunurile acestea ar fi fost realizate câțiva ani în urmă și Dvs. știți foarte bine acest lucru, atunci noi am fi câștigat mult mai mult. Prețul de piață era altul, interesul față de aceste obiective era altul. Și starea lor fizică era alta. Noi suntem gata astăzi să liberalizăm accesul la mult mai multe proprietăți ca cei care doresc să investească să preia aceste bunuri, să le relanseze, să le reconstruiască, să le refacă, ca să le dăm această posibilitate. Or, noi astăzi suntem legați de un mecanism destul de complicat, destul de complex, care de multe ori dă de bănuț, foarte de multe ori. Or, interesul față de aceste obiective a căzut drastic.*

Noii proprietari – no comment

Marcel BOTNARIUC, proprietar Construct Deluxe: *Nu vreau să vorbesc despre asta... O zi bună.*

Igor BOTNARIUC, proprietarul Construct Elegant: *Nu avem noi despre ce discută... O zi bună.*

Andrei BÎSTRITȚHI, proprietar Riul Vechi Prim: *Spuneți-mi, vă rog: Eu am cumpărat legal? Legal. Bani sunt plătiți. După mine nu e nicio întrebare. Eu nu am furat, ea a fost scoasă la vânzare. Totul conform procedurii.*

Inga PRUTEANU, proprietara Archidesign Projects: *Noi am avut clădirea în locațiune și la moment nu dorim nimic să facem cu ea. Să știți că mie mi-e greu să vă răspund acum la unele întrebări.*

Deputatul Ghenadie Buza și-a construit drum până la poartă din banii destinați întreținerii drumurilor din raionul Hâncești

Viorica Zaharia

(MoldovaCurata.md, 11 iunie 2019)

Drumul până la casa în care locuiește actualul deputat Ghenadie Buza a fost construit recent din banii destinați întreținerii mai multor drumuri ale raionului Hâncești. Toamna trecută, când Ghenadie Buza încă era președinte al acestui raion, Consiliul raional a anulat o finanțare de aproape 400 de mii de lei pentru drumurile din raion, direcționând banii spre construcția străzii G. Enescu din orașul Hâncești. Pentru că această sumă nu era suficientă, o altă parte din bani a fost luată de la capitolul privatizarea unor clădiri. Ghenadie Buza a refuzat să comenteze faptele stabilite de Moldova Curată.

În prezent, Ghenadie Buza este deputat al Partidului Democrat, fiind ales la alegerile din 24 februarie pe circumscripția nr. 39. Până la alegeri însă, a deținut funcția de președinte al raionului Hâncești.

La ședința Consiliului Raional din 28 septembrie 2018, consilierilor li s-a propus să voteze o serie de modificări la Hotărârea privind bugetul raionului pentru anul 2018. Una dintre ele (p. 3.4) prevedea ca suma de 385,5 mii de lei, destinată „întreținerii drumurilor de acces în localitățile din raion” să fie folosită la „lucrări de reparație a drumului str. G. Enescu mun. Hâncești”. O altă prevedere a aceleiași hotărâri arată că o altă sumă – de 225,5 mii de lei este direcționată Aparatului Președintelui Raionului pentru „lucrări de reparație a drumului str. G. Enescu mun. Hincești”.

În consecință, s-a anunțat un concurs de achiziții publice, în urma căruia, la 26 noiembrie 2018, a fost declarată câștigătoare firma „InvestConstruct Pro”, fondată de o persoană pe nume Ion Ungureanu, la 9 ianuarie 2018. Valoarea totală a contractului (inclusiv TVA) este de 604 861 de lei. Președintele grupului de lucru care a desemnat câștigătorul a fost chiar Ghenadie Buza, așa cum arată darea de seamă a concursului de achiziții, pe care am obținut-o de la Consiliul Raional Hâncești. Tot el a semnat

contractul cu antreprenorul. Moldova Curată va sesiza Autoritatea Națională de Integritate ca să verifice această situație sub aspectul unui eventual conflict de interese.

Un grup de cetățeni anonimi ar fi cerut ajutor pentru reparația străzii

Solicitat de Moldova Curată, Consiliul Raional Hâncești, cu semnătura actualului președinte al raionului, Anatolie Chetraru, ne-a expediat și un document care ar veni să justifice alegerea acestei străzi pentru reparație. Anume: copia unei cereri „de la un grup de cetățeni” de pe strada G. Enescu, în care aceștia ar cere ajutor pentru reparația străzii. Documentul nu are nici o semnătură, deci nu e clar cine sunt „cetățenii” care scriu că „în urma ploaii torențiale din seara zilei de 31.07.2018 drumul din strada sus-menționată a fost totalmente deteriorat, ceea ce a făcut imposibil circulația rutieră și pietonală, sau format gropi mai mari de un metru” (reproducere exactă, inclusiv a greșelilor gramaticale – n. r.).

În schimb, acest „demers” nesemnlat a fost luat în serios de Ghenadie Buza care a dat dispoziție, la scurt timp, ca lucrările de reparație să fie „contractate și executate în termeni cât mai restrânși”. Deși licitația a fost făcută în toamnă, drumul a fost construit din beton (nu reparat, așa cum prevăd actele) abia peste câteva luni, în primăvara anului 2019.

Drumul respectiv se află în gestiunea Primăriei Hâncești. Respectiv, Primăria este cea care ar fi trebuit să aloce bani pentru reparația lui.

„Noi, Primăria, am expediat o scrisoare Consiliului Raional cu o listă de 8 străzi, care au fost deteriorate în urma unor inundații, care au fost spălate de ploi. Dar Consiliul Raional a decis să repare doar o stradă, Enescu. Asta e tot răspunsul meu. Nu Primăria a reparat-o. Tot Consiliul Raional a făcut licitația. Toate întrebările le dați la Consiliul Raional” – a fost răspunsul primarului Alexandru Botnari când am cerut detalii despre reparația străzii George Enescu.

Primarul susține că Primăria Hâncești nu a fost pusă la curent cu faptul că o stradă de pe teritoriul ei va fi reparată: „Primăria nu are nici o atribuție, fiindcă foarte multe decizii se iau la nivel de consiliu. Noi tot nu am știut. Primăria nu a fost pusă la curent că au fost alocate resurse la cutare stradă. Când au fost alocate resurse pentru strada Sadoveanu, a fost un contract trilateral, Primăria, Consiliul Raional și agentul conomic. Acolo sunt multe blocuri loctive, este grădiniță, liceul cel mai performant

din tot raionul, numai la nivel de republică au obținut în acest an 13 medalii... A durat vreo doi ani până noi am făcut acel drum, a costat 6 milioane de lei și nu am avut resurse. Noi întotdeauna ceream de la Consiliul Raional să ne dea. Deci în acel caz noi cunoșteam. Dar aici când s-a luat decizia, noi nu am știut nimic”.

**Unul dintre consilieri: „Și dacă s-au mai făcut 100 de metri și au ajuns și la el la poartă, ce, asta e o crimă?
Acolo nu locuiește numai președintele”**

Solicitați de Moldova Curată, unii consilieri raionali spun că nu au știut, când au votat modificarea de buget, că strada George Enescu duce anume la casa președintelui de raion.

Octavian Gălățeanu: „Posibil că am votat, nu mai țin minte, dar precis nu știam că acolo locuiește președintele. Noi ne bucurăm când sunt proiecte de decizie privind repararea drumurilor, de asta probabil am votat”.

Ruslan Oleinic, Partidul Nostru: „Nu țin minte exact, dar eu de regulă mă abțin de la votarea unor astfel de proiecte”.

Valentina Manic, PLDM: „Am verificat acum. Da, a fost făcută modificarea respectivă. Acele 385 de mii de lei au fost schimbate și date la o localitate de nivelul I. S-a transferat la municipiul Hâncești. Eu consider că asta e o încălcare, întrucât ele au fost prevăzute pentru nivelul II, adică de nivel raional, dar au fost date la nivelul I, adică local. Și desigur că noi nu am știut că G. Enescu este strada care duce spre casa președintelui, pentru că el și-a făcut casă un an-doi în urmă. Desigur că nu am știut. Am ridicat materialele mele și văd că în cea Hotărâre prevederea asta este subliniată cu roșu. Nu mai țin minte cum am votat, dar precis că am spus ceva de ce de la nivelul II trece la nivelul I. Clar că aici a fost un interes”.

Igor Eremia, PDM: „La acea intersecție era catastrofă când erau ploii. Anul trecut a fost o situație, a fost comisia pentru situații excepționale. Erau probleme și noi încă de anul trecut am decis că trebuie să facem ceva pe sectorul acela, că Primăria nu are posibilitate să facă. Este și decizia comisiei pentru situații excepționale și în baza acestei decizii am alocat acești bani. I-am alocat anul trecut, dar nu s-a reușit și a rămas pe anul ăsta. Practic s-a construit, nu s-a reparat. Eu înțeleg situația, dar e un drum de care o să se folosească toată mahala aceea, nu doar un om. Sunt lucruri stringente,

care sunt necesare orașului. Noi am dat și la strada Mihai Sadoveanu, care duce spre liceu, era catastrofa, noi am dat 1,2 milioane de lei, iar anul ăsta am mai dat un milion, ca să fie condiții bune pentru elevi și profesori. Sunt președintele comisiei buget și finanțe, sunt un om cu poziție și mă străduiesc să fiu obiectiv. Tot timpul ne-am străduit să facem acolo unde trebuie. Da, s-au mai întins câțiva metri acolo și am ajuns și la poarta președintelui. Și ce, asta e o crimă? Că dl președinte a adus un milion de euro numai cât a alergat prin România și a adus în oraș practic 1 milion de euro, și dacă s-au mai făcut 100 de metri și au ajuns și la el la poartă, ce, asta e o crimă? Acolo locuiește numai președintele? Acolo locuiesc mai mulți locatari”.

Melentie Moraru: „Nu țin eu minte să fi votat așa ceva. Poate s-a spus că se dau bani pentru una, dar până la urmă au fost folosiți pentru alta. Putea fi așa caz și noi să nu fi fost atenți. Conștient nu puteam să votez așa ceva. Au mai fost așa cazuri. Se spunea una și se făcea alta. Consiliul nu mai urmărea până la urmă unde se duc banii”.

Mihail Vănață: „Este președintele raionului, sunați, întrebați. Eu acum sunt în ședință, trebuie să stau să mă gândesc, să vă răspund”. A pus receptorul când l-am întrebat la ce oră să-l sunăm ca să ne dea un răspuns.

Ghenadie Buza a devenit președinte al raionului Hâncești e 17 iulie 2015. Potrivit datelor biografice publicate pe pagina web a PDM, el a lucrat în jur de 30 de ani la Spitalului Raional, fiind de meserie medic-chirurg și, o vreme, exercitând funcția de „șef al Secției Consultative a Policlinicii”. S-a implicat în politică inițial cu Partidul Comuniștilor, care s-a aflat la putere până în anul 2009. În anul 2010 a fost ales consilier pe lista democraților.

I-am cerut o reacție la cele expuse mai sus, însă Ghenadie Buza a refuzat să răspundă la apelurile noastre telefonice, la mesajul de tip SMS pe care i l-am expediat și la întrebările formulate în scris, pe care i le-am expediat prin mesageria de pe Facebook. Anul trecut, Moldova Curată [a scris despre un alt caz](#) în care drumul până la poarta unui președinte de raion a fost construit din banii publici. Este vorba despre fosta președintă a raionului Fălești, Iraida Bânzari, și ea reprezentantă a Partidului Democrat.

Notă: Pe acest caz, al lui Ghenadie Buza, ANI a pornit un control sub aspect de conflict de interese, care, la moment, e în curs de desfășurare.

Fabricat în Parlament

Iurie Sanduța

(RISE Moldova, 25 septembrie 2019)

Materia primă a venit de la Guvern.

Deputații au tras de text până l-au făcut lege. Au numit-o #amnistia.

Apoi s-a format coadă. Libertate, gratis!

În primele rânduri s-au îmbulzit: un judecător, un procuror-șef, un polițist călău din „Dosarul 7 aprilie”, un gardian, un avocat, infractori în devenire, interlopi cu vechime, violatori și proxeneți de minore, iar lista nu are sfârșit.

Încă se stă la coadă.

E rândul gulerelor albe.

Fostul Procuror General Interimar, Andrei Pântea, se numără printre beneficiari. RISE Moldova a aflat că acest procuror, judecat penal pentru că a reformat Procuratura în favoarea unei autorități criminale, și-a semnat cererea de amnistie la data când legea nici nu exista.

Procurorii Anticorupție l-au prins și l-au scăpat de închisoare pe primarul spăgar de la Rădulenii Vechi.

Un pas în față l-a făcut și Ilan Șor, primarul „Miliardului dispărut”.

„Fabricat în Parlament” este un proiect de investigație. Timp de un an, [RISE Moldova](#) a urmărit #amnistia, răspândită cu viteză în lumea penalilor.

CUM S-A DAT LEGEA?

18 februarie 2016. Cinci deputați socialiști înregistrează în Parlament „*Proiectul legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXV-a de la adoptarea Declarației de Independență a Republicii Moldova*”. Motivul de bază declarat este „*tendința negativă de creștere a numărului deținuților*”.

11 iulie 2016. Guvernul Filip înregistrează la Parlament un alt proiect de lege privind amnistia, cu numărul și textul diferit decât cel al socialiștilor, însă cu o denumire asemănătoare. Prim-ministrul Pavel Filip roagă Parlamentul să examineze proiectul „*în mod prioritar*”.

21 iulie 2016. În mod prioritar, peste 10 zile, deputații discută ambele proiecte de lege și decid aprobarea lor în prima lectură. Deputata democrată Raisa Apolschii a propus în plen, pentru lectura a doua, ca proiectul de lege al deputaților socialiști să fie comasat cu cel al Guvernului – care va fi de bază.

29 iulie 2016. Ultima ședință a Parlamentului din sesiunea de primăvară. Fără multe discuții și dezbateri, proiectul de lege al Guvernului este votat în lectură finală de 83 de deputați. Parlamentarii pleacă în vacanță.

9 septembrie 2016. Legea intră în vigoare. Documentul prevede că în anumite condiții, amnistia poate fi aplicată în cazul deținuților aflați după gratii, dar și atunci când procesul penal se află pe masa procurorului și a judecătorului – persoanele eligibile sunt acelea care au săvârșit infracțiunea până la intrarea legii în vigoare.

STOP-CADRU. AȚI VOTAT?

Sergiu Sirbu, deputat PDM: Bineînțeles, tot Parlamentul a votat amnistia.

Zinaida Greceanii, deputată PSRM: N-am votat.

Tudor Deliu, deputat PLDM: Of, dacă sincer, eu nu-mi mai aduc aminte. Sincer, nu pot acum să zic dacă da sau nu. [...] Trebuie să mă documentez.

Vladimir Hotineanu, deputat PDM: Nici nu mai țin minte, știți, fiindcă această lege a trecut așa, cam pe alături de mine.

Inna Șupac, deputată PCR: Dumnevoastră aveți o părere foarte bună despre mine dacă considerați că eu din start pot să vă răspund. Nu țin minte. Sincer să vă spun, nu este domeniul meu, avem juriști [...].

Valentina Stratan, deputată PDM: Of, dacă îmi amintiți despre ce era vorba, că nu este un domeniu pe care să țin mâna pe puls. Despre ce era legea amnistiei? Recunosc, nu m-am băgat așa ca să știu și-am înțeles că sunt probleme mari, că există multe obstacole [...].

BENEFICIARI

Procurorul amnistiat de judecător

Andrei Pântea a lucrat aproape 20 de ani în Procuratură.

În ianuarie 2013, funcția de Prim-adjunct al Procurorului General, pe care o deținea, și demisia fostului Procuror General, Valeriu Zubco, l-a catapultat pe Pântea direct în vârful instituției, în funcția de șef interimar al Procuraturii.

Acolo nu a stat mult. Aproape trei luni, timp în care a reușit să reorganizeze Procuratura, prin crearea Secției control și investigare a infracțiunilor de criminalitate organizată.

Prin această secție nou-creată, Pântea a dispus ca dosarul penal al autorității criminale Grigore Caramalac, alias „Bulgaru” – cu profilul activ pe Interpol, să fie transmis autorităților din Federația Rusă.

În 2015, procurorii ruși au clasat dosarul lui Caramalac, iar Pântea și-a depus demisia „în legătură cu plecarea onorată din funcție”.

În august 2016, în timp ce Pântea se afla în orașul turistic Antalya (Turcia), procurorii moldoveni i-au deschis dosar penal pentru depășirea atribuțiilor de serviciu, în cazul Caramalac.

Întors la Chișinău, Pântea a fost surprins în cadrul unei întâlniri private cu fostul Procuror General, Corneliu Gurin.

În octombrie 2016, Pântea a fost arestat. O lună mai târziu, procurorii Anticorupție au transmis dosarul în instanța de judecată. Învinuirea – „*depășirea atribuțiilor de serviciu*”, infracțiune incompatibilă cu Legea amnistiei.

Însă, pe 4 ianuarie 2017, procurorii Anticorupție îi modifică învinuirea lui Pântea din „*depășirea atribuțiilor de serviciu*” în „*amestecul în înfăptuirea justiției și în urmărirea penală*” – infracțiune pentru care Pântea, deja, putea fi amnistiat. Doar că, pentru încetarea procesului penal, mai era nevoie de acordul său în scris.

Fostul Procuror General Interimar, Andrei Pântea, n-a stat mult pe gânduri și i-a solicitat judecătorului de caz să-i înceteze procesul penal prin amnistie. În formă scrisă, el recunoaște vina integral și se căiește sincer pentru cele întâmplate. Cererea o semnează cu data de 5 ianuarie 2016, atunci când legea nici nu exista.

Pe 16 ianuarie 2017, judecătorii îl condamnă la 2 ani de închisoare, însă îl eliberează prin amnistie. În sentință, magistrații au mai subliniat că: *„Pe parcursul cercetării judecătorești Andrei Pântea a recunoscut integral vina de comitere a infracțiunii impuse, solicitând aplicarea în privința sa a prevederilor Legii cu privire la amnistie și a depus o cerere în acest sens”* – adică cererea semnată cu data de 5 ianuarie 2016, în timp ce Legea a intrat în vigoare abia pe 9 septembrie 2016.

Andrei Pântea: *Sunt lucruri pe care vreau să le uit și nu vreau să revin la ele. Nu vreau să discut la subiectul respectiv.*

Pântea s-a retras din Procuratură, însă nu a plecat departe de domeniul Justiției. În aprilie 2016 a obținut licența de avocat, iar ulterior și-a exprimat intenția de a deveni judecător.

Judecătorul amnistiat de procuror

Andrei Balan de la Judecătoria Rezina a devenit cunoscut după ce, în 2010, l-a amnistiat și, ulterior, eliberat pe killerul Vitalie Proca. Ieșit de după gratii, Proca a fost înarmat și trimis să vâneze oameni, la București și la Londra.

Abia peste șase ani, pe 11 octombrie 2016, Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale a pornit urmărirea penală pe numele judecătorului Andrei Balan pentru fapta comisă în 2010.

„Procurorul General interimar, Eduard Harunjen, a primit astăzi acordul Consiliului Superior al Magistraturii la pornirea urmării penale și tragerea la răspundere penală a unui judecător de instrucție din cadrul Judecătoriei Rezina pentru pronunțarea cu bună-știință a unei încheieri contrare legii, legată de învinuirea de săvârșirea unor infracțiuni deosebit de grave și excepțional de grave și soldată cu urmări grave”, se arată în [comunicatul Procuraturii din 11 octombrie 2016](#).

Însă, peste două luni, mai exact, cu trei zile înainte de Revelion procurorii au decis să-l amnistieze pe Andrei Balan pentru „infracțiuni deosebit de grave și excepțional de grave și soldată cu urmări grave”.

Andrei Balan: *A fost la cererea mea. Chestiuni personale. La revedere!*

În ianuarie 2017, Balan a cerut CSM-ului să-i fie anulată suspendarea din funcție. Ulterior, a fost eliberat din funcția de judecător.

Amnistia călăului de la Poliția Criminală

Andrei stă în genunchi, cu fața la perete și mâinile la spate. Un polițist îl lovește cu bastonul de cauciuc și cu pumnii. Pe cap, pe umeri... Îl duce într-o altă cameră. Biroul 63 de la Comisariatul de poliție Buiucani. Polițistul îl obligă să recunoască că a furat de la Parlament. Strigă să se dezbrace de pantaloni pentru „un raport sexual pervers”. Îl lovește. Încearcă să se apere. Cade jos. Polițistul îi întinde o cârpă să șteargă sângele de pe podea și pereți. Este noapte. 7 spre 8 aprilie 2009.

Andrei este unul dintre protestatarii torturați în timpul manifestațiilor sângeroase din aprilie 2009.

Polițistul care l-a torturat în acea noapte era îmbrăcat sport și purta adidași albi. Îl cheamă Dumitru Dudca, iar în timpul infracțiunii era inspector al secției poliției criminale de la Comisariatul de poliție Buiucani.

După mulți ani de anchetă și judecată, într-un final, în 2016, Dudca a fost condamnat la 5 ani de închisoare. Însă, în același an, amnistia îl scapă pe polițist de pedeapsă.

L-am contactat pe Dudca la numărul de telefon de la domiciliu, însă nu a răspuns apelurilor noastre.

Salvarea unui primar șpăgar

492 de voturi ale oamenilor din Rădulenii Vechi, Florești, l-au făcut primar pe Iurie Radu. S-a întâmplat în 2015, iar anul trecut ofițerii CNA și procurorii Anticorupție l-au reținut într-un dosar de trafic de influență.

În primele pagini ale dosarului s-a regăsit denunțul unui cetățean, care a invocat că primarul Iurie Radu, împreună cu un fost angajat al Consiliului raional Florești, ar fi pretins de la el 9000 de lei. Pretextul a fost că, aceștia să influențeze un funcționar de la Camera de Industrie și Comerț Soroca care să evalueze câteva bunuri imobiliare la un preț mai mic.

„Parte a înțelegerii era și influențarea membrilor comisiei de licitație, în rezultatul căreia denunțatorul urma să fie desemnat câștigător. Astfel, primarul a fost documentat la primirea banilor extorcați și transmiși sub controlul CNA. Funcționarul a fost recunoscut în calitate de bănuț și reținut pe un termen de 72 de ore”, se arată în comunicatul CNA din 22 august 2016.

Dacă procurorii mergeau cu dosarul în instanță și primarul era declarat vinovat, acesta risca până la șase ani de închisoare sau cel puțin o amendă penală cu multe zerouri.

Însă, peste o lună de la reținere sa, procurorii Anticorupție au recalificat fapta din „Trafic de influență” în „Escrocherie” și l-au amnistiat.

Am vizitat și noi localitatea Rădulenii Vechi, aflată la aproape 10 km de Florești și 50 de km de orașul Bălți. Angajații de la primărie ne-au spus că „primarul este plecat, dar nu știm unde. [...] Noi toți am trecut prin toate greutățile. Am avut aici și CNA și poliția economică”.

Tot atunci, l-am contactat pe primarul Iurie Radu care a precizat că se află într-o deplasare de serviciu la Chișinău și revine seara.

Iurie Radu, primar de Rădulenii Vechi: *Aha, interesantă chestie. Acum te temi să nu răscolești ceva ca să nu nimerești iarăși. Nu pot să vă vorbesc pe cazul acesta. Nu este secret, dar nu pot vorbi.*

Potrivit declarației de venit pe anul 2015, primarul Iurie Radu a declarat o casă, un apartament și un automobil de model Dacia.

Căpcăunul din Iași, amnistiat și dispărut

Marian Plugaru Chirilă, zis „Căpcăunul” este unul dintre cei mai temuți interlopi

ieșeni. La începutul anului 2015, fiind anunțat în căutare de către autoritățile române și pus sub anchetă penală pentru constituirea unui grup infracțional organizat, trafic de migranți, tentativă de omor, contrabandă de țigări, furt calificat și favorizarea făptuitorului – a trecut Prutul ilegal cu o barcă pneumatică. Din Ungheni s-a deplasat la Chișinău.

Pe 11 martie 2015, Marian Plugaru Chirilă a fost condamnat de autoritățile române, printr-o decizie definitivă, la 12 de închisoare. Câteva luni mai târziu, autoritățile moldo-române au început procesul de extrădare a „Căpcăunului”.

La rândul său, interlopul ieșean a încercat să-și legalizeze șederea pe teritoriul Republicii Moldova solicitând statutul de refugiat. Acesta și-a argumentat cererea prin faptul că autoritățile române l-au arestat după ce el a refuzat să mai mituiască polițiștii și procurorii ieșeni, dar și pentru faptul că el fiind un susținător al „Partidului Social Democrat al lui Victor Ponta” – este persecutat politic și amenințat cu moartea.

Biroul Migrație și Azil a respins cererea lui Marian Plugaru Chirilă.

În Republica Moldova, Căpcăunul a fost anchetat și judecat pentru traversarea ilegală a frontierei. În septembrie 2016, magistrații de la Judecătoria Ungheni l-au condamnat la o amendă penală de 6 mii de lei și au dispus expulzarea lui din Republica Moldova. Însă, în aprilie 2017, Curtea de Apel Bălți a casat sentința Judecătoriei Ungheni și l-a amnistiat.

În același timp, ședințele de judecată în dosarul de extrădare a lui Marian Plugaru Chirilă se amână din motiv că interlopul ieșean nu mai poate fi localizat și a fost anunțat în căutare pe teritoriul Republicii Moldova. „Pe 12 septembrie am amânat ședința de judecată pentru că el este aflat în căutare. Nici eu nu cunosc (unde-i – n.r.). Băieții îl caută, dar nu știu cum: bine sau rău”, ne-a spus Olga Kelsa, avocata interlopului ieșean.

Amnistia violatorilor

Și violatorii au îmbrățișat Legea amnistiei. În fața judecătorilor, aceștia s-au comportat ca băieții cuminiți, care se căiesc sincer că au violat și cer să fie puși la libertate, acolo unde se află și victimele lor.

Unul dintre ei este Ștefan Axenti. În 2016 a pătruns în locuința unei femei. A imobilizat-o. A urcat peste ea și a întreținut un act sexual forțat. Femeia a suportat leziuni fizice și psihice.

Dosarul penal pe numele lui Ștefan Axenti a ajuns pe masa judecătorilor. Violatorul a recunoscut vina integral. Le-a spus magistraților că se căiește sincer de cele întâmplate și a cerut să fie amnistiat. Judecătorii au considerat că infracțiunea se califică „mai puțin gravă” și l-au eliberat de pedeapsă.

Un alt violator este Vasile Bulgaru. A tras-o de păr. A lovit-o de mai multe ori. A amenințat-o cu moartea. A violat-o, iar când ea striga după ajutor o strângea de gât.

Judecătorii l-au condamnat la 4 ani de închisoare, iar prin amnistie l-au eliberat.

Iuri Rotari, violator și el, a fost amnistiat după ce „în cadrul ședinței de judecată preliminară, inculpatul a dat dovadă de căință sinceră de cele comise, asigurând instanța că și-a făcut concluziile respective pentru sine și nu va mai comite alte fapte ilicite”, se arată în sentința de eliberare prin amnistie.

L-am căutat pe Rotari în localitatea sa din nordul țării, însă acesta nu era acasă. Fratele și cumnata lui ne-au spus că, violatorul e plecat în Rusia. „A vândut tot ce avea în sat ca să poată plăti avocații, iar apoi a plecat”, ne spus fratele lui, în timp ce cumnata consideră: *Cel de sus l-a salvat!*

În cazul violatorilor, Centrul Național Anticorupție menționa în raportul de expertiză anticorupție până să se dea Legea amnistiei: „[...] *Este certă inexistența unei satisfacții echitabile a victimei infracțiunii de viol, în cazul în care agresorul său va fi amnistiat în virtutea acestei legi, iar aceasta va suporta consecințele. Există riscul prejudicierii intereselor victimelor, prin acordarea unor acte favorizate de acest tip infractorilor și diminuarea încrederii societății în actul justiției [...]*”.

Proxenetul amnistiat de două ori

Îl cheamă Grigore Olari. În 2005, Judecătoria Centru l-a condamnat la 10 ani de închisoare într-un dosar de trafic de ființe umane, iar magistrații de la Apel i-au

redus pedeapsa la o amendă penală de 10 mii de lei. Tot atunci a fost condamnat la 2 ani de închisoare pentru proxenetism, însă pedeapsa i-a fost substituită prin „*Legea amnistiei în legătură cu aniversarea a X-a de la Adoptarea Constituției*”.

Tot el, în 2010, a fost *condamnat* la 5 ani de închisoare, cu suspendare, într-un caz de „*vătămare intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății*”.

În 2016, într-un caz de exploatare sexuală asupra unei minore – Olari a fost condamnat, în prima instanță, la 5 ani de închisoare pentru proxenetism, dar a fost amnistiat și de această dată. În același dosar, o pedeapsă similară a primit și Ilarion Mocan, finalizată cu amnistie. Acum dosarul se află pe rol la Curtea de Apel Chișinău, asta după ce procurorii au atacat sentința Judecătoriei Buiucani.

Proxenetul de la Hotelul Manhattan

Dmitrii Darii are 27 de ani și s-a lansat pe piața neagră a prostituției acum doi ani când i-a trimis pe doi străini la Hotelul Manhattan din capitală, în camera 108. Acolo îi așteptau două prostituate, Inga și Liliana, ambele lucrau pentru Dmitrii. Procurorii i-au deschis dosar penal proxenetului, iar judecătorii l-au amnistiat. Darii nu ne-a răspuns la telefon. E închis de mai multe săptămâni.

Amnistia ucigașilor de pietoni

Pe 15 ianuarie 2016, ora 20:25, jurnalista din Glodeni Ana Curcudel, fostă directoare la ziarul „Accent Provincial”, traversa una dintre trecerile de pietoni aflate pe str. Bogdan Voievod din Capitală. Andrei Caraman, șoferul unui automobil de model Dacia Logan, a lovit-o frontal, iar femeia a decedat.

Judecătoria Rîșcani l-a condamnat pe Andrei Caraman la 4 ani de închisoare. Însă, magistrații de la Apel au casat sentința de condamnare și au decis să înceteze procesul penal în legătură cu amnistia. Procurorii nu au fost de acord cu achitarea lui Caraman și au făcut recurs la Curtea Supremă de Justiție, care a respins solicitarea procurorului.

Un alt șofer care a tamponat mortal un pieton este Grigore Sîrbu. Pe 1 decembrie 2015, acesta în timp ce se deplasa cu automobilul Toyota Corolla pe str. Voluntarilor din sect. Ciocana a lovit-o mortal pe Liuba Cegodari.

În prima instanță, el a fost condamnat la 3,6 ani de închisoare. Și judecătorii de la Apel au menținut sentința din prima instanță, însă Curtea Supremă de Justiție l-a eliberat de pedeapsă prin Legea amnistiei.

Falsificatorii de bani

Sergiu Pîslari și Eduard Rîbac au pus pe roate o fabrică de bani. Cu ajutorul unor substanțe chimice și imprimante speciale, transformau bancnota de 10 lei în bancnotă de 100 de lei.

Banii falsificați îi aruncau pe piață sub diferite tranzacții comerciale. Doar în 2014-2016, au falsificat peste 60 mii de lei, iar 70% din ei au intrat în circuitul financiar din Republica Moldova.

Prin sentința Judecătoriei Botanica din 28 iunie 2016, Sergiu Pîslari a fost condamnat la 5 ani de închisoare cu suspendare, iar Eduard Rîbac la 4 ani cu suspendare.

Procurorii au făcut Apel și au cerut ca cei doi să facă câte șase ani de închisoare. În același timp, falsificatorii de bani au solicitat să fie amnistiați. Judecătorii au decis: se încetează procesul penal prin amnistie.

As-ul lui Șor

Până să voteze Legea amnistiei, în prima lectură, unii deputați l-au întrebat pe viceministrul Justiției, aflat la tribuna Parlamentului, dacă această lege îl va scăpa de pârnaie și pe Ilan Șor.

„Chiar dacă am fost atenționat de către multe persoane că eu risc să fiu criticat pentru ceea ce am declarat în comisie și voi declara și acum că nu cunosc faptele care îi sunt incriminate domnului Șor și nu pot să răspund la întrebarea, dacă va nimeri sub amnistie”, a răspuns atunci Nicolae Eșanu, viceministrul Justiției.

Faptele sunt următoarele. Ilan Șor a fost anchetat penal în dosarul „Miliardului dispărut” supranumit și „Jaful secolului”. Dosarul, în care Șor a fost învinuit de escrocherie și spălare de bani, a trecut recent de prima instanță, etapă la care acesta a solicitat reducerea pedepsei de la 19 la zero ani de pușcărie.

Cum? Procurorii i-au încadrat infracțiunea la două articole din codul penal: Escrocheria – în proporții deosebit de mari și Spălarea banilor, articole din Codul Penal pentru care Ilan Șor, legal, nu putea fi amnistiat.

În prima instanță, procurorii au cerut ca Șor să fie condamnat la 19 ani de închisoare.

Însă, Ilan Șor a jucat o carte importantă. La rândul său, a cerut judecătorilor să recalifice fapta de învinuire de la art.190, alin. 5 – *Escrocheria*, la art.196, alin .4 – *Cauzarea de daune materiale prin înșelăciune sau abuz de încredere* – articol pentru care Șor devenea deja eligibil de amnistie pe unul dintre episoadele incriminate.

În același timp, Șor le cere judecătorilor să-l amnistieze, după ce aceștia acceptă recalificarea faptei, iar pentru celălalt episod – *spălarea de bani*, să fie achitat.

Într-un final, judecătorii din prima instanță l-au condamnat pe Șor la șapte ani și șase luni de închisoare din 19 – atât cât au cerut procurorii. Totodată, aceștia au acceptat recalificarea faptei solicitate de Șor – infracțiune eligibilă cu amnistia – de care Șor ar putea beneficia la Curtea de Apel Chișinău sau la Supremă.

Denis Ulanov, avocatul lui Ilan Șor: *A fost depus Apelul. Nu comentăm poziția noastră, strategia noastră pe dosarul penal. Comentariile vor fi numai după sentința de la Curtea de Apel.*

CIFRELE AMNISTIEI

Datele obținute de la Departamentul Instituțiilor Penitenciare arată că de la intrarea în vigoare a Legii amnistiei până pe 22 august 2017 – au beneficiat de amnistie 2601 de deținuți, dintre care 489 au fost eliberați din penitenciar. **Detalii, [AICI](#)**
În aceiași perioadă, procurorii au amnistiat peste o mie de persoane anchetate penal.

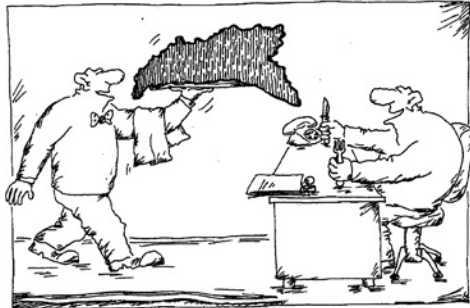
„La inițiativa” lui Pavel Filip, pe banii statului

Daniela Calmiș

(Ziarul de Gardă, 8 octombrie 2019)

Cât este de corect ca un sat să fie „scăldat” în bani publici din momentul în care un consătean ajunge prim-ministru? Cât este de just ca premierul să promită în campaniile electorale obiecte sociale construite la inițiativa sa, fără să explice tranșant că este vorba de banii tuturor cetățenilor? Cine trebuie să decidă dacă într-un sat e nevoie de complex sportiv sau de alte obiective, premierul sau sătenii?

În anul 2016, odată cu venirea lui Pavel Filip în funcția de prim-ministru al R. Moldova, a început să crească și numărul de proiecte finanțate din bugetul de stat, care au fost implementate în comuna Pânășești, satul de baștină al fostului premier. Cu șase zile înainte de alegerile

parlamentare din 24 februarie 2019, pe pagina sa, www.pavelfilip.md (a noului lider al Partidului Democrat din Moldova, ales la 7 septembrie curent), acesta și-a „etalat meritele” în fața consătenilor. În postare se arată că, datorită lui, s-ar fi făcut „multe lucruri” în sat. Trebuie să menționăm doar că toate aceste proiecte realizate „la inițiativa” lui Filip au fost finanțate din bani publici sau din donații de la Guvernul României.

„Consătenii au ținut să-i mulțumească lui Pavel Filip pentru proiectele realizate atât în țară, cât și în localitatea de baștină. Printre acestea – reparația Casei de Cultură și a grădiniței, instalarea iluminatului stradal, reabilitarea drumurilor, renovarea Centrului de sănătate din satul Ciobanca, comuna Pânășești. Locuitorii comunei au spus că așteaptă cu nerăbdare inaugurarea complexului sportiv, care se constru-

iește acum, la Pânășești, la inițiativa lui Pavel Filip”, se arată în materialul din 18 februarie 2019 de pe pagina fostului prim-ministru.

Proiectele implementate la baștina lui Filip:

Anul 2015 – 400 mii lei

Din Fondul de Investiții Sociale din Moldova (FISM), în cadrul Programului de asistență tehnică și financiară acordată de Guvernul României pentru instituțiile preșcolare din R. Moldova, au fost alocați 400 mii lei pentru gazificarea grădiniței din satul Pânășești.

Anul 2016 – 352,6 mii lei

Din Fondul Ecologic Național au fost alocați 352,6 mii lei pentru aprovizionarea cu apă a grădiniței de copii din satul Pânășești.

Pentru aceste lucrări a fost contractată compania Migor-Plus. Pe site-ul achizițiilor publice găsim, în 2016, un acord adițional de majorare a contractului de bază în valoare de 99,4 mii lei între primăria Pânășești și firma respectivă, dar nu și contractul inițial.

Contactat de ZdG, Valeriu Bujoreanu, primarul comunei Pânășești, spune că contractul de bază ar fi fost semnat în anul 2011, iar valoarea acestuia ar depăși suma de 1,2 milioane lei. Acesta susține că agentul economic nu ar fi fost achitat integral și că din Fondul Ecologic ar mai trebui să se achite datoria de 301 mii lei pentru lucrări. Tot în 2016, primăria semnează un contract de 237,3 mii lei cu firma Star Construct SRL pentru realizarea lucrărilor de reparație a acoperișului clădirii primăriei.

Anul 2017 – 2,2 milioane de lei

Din Fondul Rutier sunt alocați 862,6 mii lei pentru reparația drumurilor din comuna Pânășești. În iulie 2017, primăria semnează cu Ivis-Construct SRL un contract în valoare de 321,6 mii lei pentru realizarea lucrărilor de reparație ale drumurilor din comună. Mai târziu, în luna noiembrie mai semnează un contract în sumă de 499,9 mii lei cu aceeași firmă, la fel pentru reparația drumurilor.

Tot în 2017, din bugetul de stat au fost alocați 340 mii lei pentru proiectul tehnic de aprovizionare cu apă și canalizare a comunei Pânășești. Respectiv, în luna decembrie 2017, a fost contractată firma Gazmolproiect SRL, valoarea contractului fiind de 292,8 mii lei. De asemenea, au mai fost alocați 380 mii lei din fonduri publice pentru extinderea iluminatului stradal. Ulterior, în luna decembrie 2017, primăria a semnat un contract de achiziție în valoare de 236,8 mii lei pentru extinderea iluminatului stradal în comună cu firma Neoenerg-Construct SRL.

Tot din bugetul de stat au fost alocați 60 mii lei pentru proiectarea reconstrucției străzii Alexandru cel Bun din sat și 40 mii lei pentru proiectarea reconstrucției Casei de Cultură. Din FISM, în cadrul Programului de asistență tehnică și financiară acordată de Guvernul României pentru instituțiile preșcolare din R. Moldova, a fost alocată suma de 500 mii lei pentru gazificarea și reparația grădiniței de copii din satul Ciobanca, comuna Pânășești.

De asemenea, Consiliul Raional Strășeni (CRS) a alocat 55,5 mii lei din bugetul raional pentru servicii și expertiză tehnică a construcțiilor portante ale acoperișului gimnaziului Pânășești și pentru elaborarea proiectului tehnic pentru reparația capitală a acoperișului. Ulterior, CRS a contractat firma Devastcom SRL pentru reparația acoperișului, valoarea obiectivului fiind de 1,4 milioane lei, bani care ar fi fost alocați din bugetul raional.

Anul 2018 – 6 milioane de lei

În anul 2018, din bugetul de stat sunt alocați 361 mii lei pentru reparația drumurilor din comună. În luna octombrie, primăria semnează contractul în valoare de 363 mii lei, la fel, cu Ivis-Construct SRL.

Pentru reconstrucția Casei de Cultură din comună, Guvernul Filip a alocat 4,2 milioane lei. În iulie 2018, primăria a semnat un contract în valoare de 7,9 milioane lei cu SC Luxgaz SRL pentru reconstrucția Casei de Cultură. Potrivit primarului comunei, agentul economic a primit jumătate din valoarea contractului, dat fiind faptul că nu a mai fost finanțat proiectul. Valeriu Bujoreanu spune că avea garanția că va primi și restul banilor din bugetul de stat, însă motivează că din cauza alegerilor nu au fost alocați aceștia. Primarul relatează că așteaptă rectificarea bugetului pentru anul 2019 și că a făcut demers către Ministerul Finanțelor în acest sens.

Tot în 2018, 500 mii lei au fost alocați pentru extinderea iluminatului stradal din localitate. Astfel, în luna mai, primăria a semnat contractul în valoare de 468,8 mii lei cu Neoenerg-Construct SRL.

În luna iunie 2018, IMSP Centrul de Sănătate Pânășești, Strășeni, a semnat un contract în valoare de 803,6 mii lei cu IM Leviatan SRL pentru reparația capitală a Oficiului de Sănătate Ciobanca, localitate din componența comunei. În vederea realizării acestui proiect, potrivit CRS, Compania Națională de Asigurări în Medicină a alocat 950 mii lei, iar CSR, ca fondator, a contribuit cu 20 mii lei la implementarea acestuia.

În 2018, primăria a mai semnat un contract de 135,3 mii lei cu Gazmolproiect SRL în vederea proiectării lucrărilor de termoizolare a pereților, reparație a acoperișului, amenajarea teritoriului la grădinița de copii din Pânășești.

În septembrie 2018, pentru lucrările de reparație a cantinei gimnaziului Pânășești, Aparatul Președintelui Raionului Strășeni semnează un contract în valoare de 436,1 mii lei cu firma Elve-Construct SRL. Ulterior, în anul 2019, cu aceeași companie, Direcția de Învățământ Strășeni mai semnează un contract pentru lucrări de construcție-montaj, în valoare de 85,6 mii lei, pentru același obiectiv.

Anul 2019 – 3,5 milioane de lei

Și în anul 2019, pentru reparația drumurilor din comună, din bugetul de stat au fost alocați 367,5 mii lei. Iar din FISM, în cadrul Programului de asistență tehnică și financiară acordată de Guvernul României pentru instituțiile preșcolare din R. Moldova, au fost alocați 3,2 milioane lei pentru reparația capitală a acoperișului, termoizolarea pereților și amenajarea teritoriului grădiniței din satul Pânășești.

2018-2019: Complex sportiv în valoare de 57,4 milioane de lei „la inițiativa” lui Filip: „Cumpărați-vă costume de baie”

În vara anului 2018, la marginea comunei Pânășești, au început și lucrările de construcție a unui complex sportiv cu săli de antrenamente și cu piscină. Acesta ar urma să fie gata până la sfârșitul anului 2019. Deși terenul e public și banii utilizați sunt din fonduri publice, atât consătenii fostului premier, cât și însuși Filip, susțin că inițiativa îi aparține.

„Știți, casa de aici, de la Pânășești, am moștenit-o eu. Eu aici vreau să vin la pensie, nu să stau acasă, dar să mă duc la bazin. Așa că noi până la sfârșitul anului terminăm complexul sportiv, cumpărați-vă costume de baie”, scria fostul premier pe pavelfilip.md.

Totuși, într-un răspuns al CSR pentru ZdG, se spune că inițiativa realizării proiectului îi aparține președintelui raionului, dat fiind faptul că acest proiect este un obiectiv raional. Menționăm că atât Mihail Popa, președintele raionului Strășeni, cât și Valeriu Bujoreanu, primarul comunei Pânășești, sunt din partea PDM.

Potrivit CRS, în urma deciziei Consiliului comunei Pânășești din 23 martie 2018, terenurile din satul Pânășești pe care se construiește complexul au fost transmise cu titlu gratuit în proprietatea unității administrativ-teritoriale, de nivelul al doilea, administrarea Aparatului președintelui raionului, având deja denumirea de complex sportiv, stabilindu-se și condiția de a se construi o sală sportivă cu amenajarea întregului complex. Prețul normativ al terenurilor este de 4,1 milioane lei. Acestea au fost incluse în lista bunurilor imobile proprietate a unității administrativ-teritoriale prin decizia CRS din 17 august 2018 și ulterior înregistrate în Registrul bunurilor imobile. Valoarea obiectului de construcție a fost estimat la 61,4 milioane lei.

În mai 2018, Aparatul președintelui raionului a semnat un contract de achiziție în valoare de 179,9 mii lei cu firma Sorom Proiect în vederea elaborării studiului de fezabilitate pentru complexul sportiv, și un alt contract pentru serviciile de proiectare a complexului sportiv, pentru care a alocat 179,9 mii lei aceleiași companii.

În urma licitației publice, la 18 iunie 2018, Aparatul președintelui raionului a contractat firma Devastcom SRL pentru realizarea lucrărilor de construcție a complexului sportiv. Valoarea contractului este de circa 57 milioane lei. La 5 decembrie 2018, CRS a semnat un contract de achiziție în valoare de aproape 180 mii lei cu firma Ferodin Grup SRL în vederea asigurării serviciilor de supraveghere tehnică și verificare a calității la executarea lucrărilor la CSR Pânășești. Astfel, suma totală a contractelor încheiate pentru edificarea complexului sportiv se ridică la 57,4 milioane lei, bani alocați din bugetul de stat.

Potrivit deciziei din 23 noiembrie 2018, Aparatului președintelui raionului a alocat 360 mii lei din bugetul raional pentru proiectarea complexului sportiv și

pentru achitarea responsabilului tehnic de executarea lucrărilor de construcție a complexului. De asemenea, președintele raionului a comunicat ZdG, că prin Legea Bugetului de Stat pe anul 2018, CRS a beneficiat de 20 milioane lei pentru construcția complexului sportiv. În anul 2019, la fel au fost prevăzute transferuri în sumă de 37 milioane lei din bugetul național pentru continuarea lucrărilor de construcție.

Ce spun lucrătorii complexului sportiv?

Localnicii spun că proiectul urma să fie terminat în luna septembrie 2019, însă termenul ar fi fost extins până la sfârșitul toamnei, respectiv urmează să fie dat în exploatare la sfârșitul lunii noiembrie. Astfel, lucrătorii au mărturisit că lucrează „benevol” fără zile de weekend, câte două săptămâni la rând cu pauze de 3-4 zile. Deși muncitorii confirmă că sunt plătiți, inclusiv cu plăți suplimentare pentru week-end, unii afirmă că ar fi remunerați neoficial.

Petru este angajatul companiei Devastcom SRL de la 1 octombrie 2018 și este șeful echipei care se ocupă de construcția complexului. Bărbatul spune că lucrează și sâmbăta, și duminica pentru că există „anumite priorități și un termen oarecare pe care trebuie să-l respectăm”. Angajații spun că muncesc în așa ritm din luna iulie 2018, de când au și început lucrările.

„Noi suntem de acord să lucrăm așa, îmi trebuie bani ca să-mi întrețin familia. Ne plătește normal, nu vă spun cât, e secret, o să vreți și dvs.”, a spus șeful de echipă.

Vitalie sapă șanțurile cu excavatorul, de trei ani este angajatul firmei Devastcom SRL. Bărbatul locuiește în Zubrești, sat din apropiere, și zice că „datorită lui Filip se construiește complexul sportiv” din Pânășești și că asta ar fi părerea celor care lucrează la acest complex.

„Eu am înțeles că se străduie pentru satul acesta, dacă nu se străduia nu se primea așa sală sportivă”, a povestit Vitalie.

Iunison SRL este firma contractată pentru instalarea țiglei metalice. Lucrătorii companiei spun că nu ar fi plătiți oficial, dar că sunt remunerați „foarte bine”, salariul lor lunar ar varia între 10 000 – 12 000 lei. *„Nu îmi dau interesul să lucrez oficial. Cu legile din Moldova nu e rentabil să lucrezi oficial – asta și e problema la*

moldoveanul nostru, nimeni nu vrea să lucreze oficial. Am mulți ani lucrați oficial prin alte companii, dar salariul nu era acela care trebuia să fie, nici oficial, nici neoficial”, a mărturisit unul dintre angajații Iuniskon SRL.

Ce spune primarul comunei?

Valeriu Bujoreanu este primarul comunei Pânășești la primul mandat. La alegerile din 2015 a candidat din partea PDM. Primarul a povestit că a candidat din întâmplare: „Tot așa s-a apropiat echipa de la PDM și «hai, te rog»”. Cât despre construcția complexului sportiv, primarul susține că „un rol foarte mare l-a avut conducerea raionului, deoarece, în primul rând, ei au venit cu inițiativa, a fost inițiativă și de la noi, dar ei au vrut ca să fie construit anume în Pânășești – știu precis asta”.

— *Care este rolul lui Filip atunci?*

— *Cum care este? Deoarece dumnealui a fost prim-ministru și ne-a mers în întâmpinare, Guvernul a acceptat proiectul și l-a înaintat la Parlament. Deoarece și acolo, tot nu Guvernul decide, dar Parlamentul”, afirmă Valeriu Bujoreanu.*

Cu toate că primarul mai mult neagă contribuția lui Filip și spune că ar „fi putut să se implice și mai mult”, în anul 2018 primarul i-a oferit fostului prim-ministru titlul de cetățean de onoare al comunei „pentru implicare activă la buna dezvoltare a localității”. Întrebat pentru ce merite Filip a primit acest titlu, primarul menționează reconstrucția Casei de Cultură și construcția complexului sportiv. Totodată, Bujoreanu a spus că dacă și el ar fi fost prim-ministru, „la fel avea să-și ajute localitatea de baștină în primul rând”.

Ce spun oamenii din Pânășești?

Comuna Pânășești, în administrarea căreia sunt satele Pânășești și Ciobanca, face parte din Circumscripția nr. 20, Strășeni. Pânășești este și satul de baștină al fostului prim-ministru, unde la alegerile parlamentare din 24 februarie, din numărul total de oameni care și-au exprimat dreptul la vot, 76,5% au votat pentru Pavel Filip. Unii zic că l-au votat pentru că face lucruri în sat și menționează complexul sportiv și Casa de Cultură, alții zic că și-au exprimat votul pentru el, doar pentru că e consătean, „e bun la inimă” sau „pentru că e băiat cumsecade”. Cei mai vârstnici argumentează că „le-a mărit” pensia de Crăciun și de Paști.

„Păi e și normal, consătean, coleg de școală, de clasă, coleg de facultate. Oamenii îl cunosc, îi cunosc familia – e și normal. Au avut loc întâlniri cu dumnealui, oamenii l-au ascultat, oamenii știu ce a făcut domnul Filip pentru dezvoltarea țării și e normal ca oamenii să-l aleagă”, a spus Angela Mîndrilă, directorul adjunct al școlii. Ea ne-a explicat că „până acum nu se făceau lucruri în sat pentru că era greu cu finanțarea”.

„Au fost primari destul de meritoși, dar nu puteau să facă prea multe lucruri, pentru că totul se oprea în finanțare”, a povestit aceasta.

Andrei, locuitor al satului Pănășești, spune că odată cu venirea PDM la guvernare au început să se facă lucruri în satul său. „A făcut în sat tot ce se vede, dap' cine era să facă? Filip și primarul le-au făcut pe toate. Complexul sportiv, tot de la Guvern se face, Pavel Filip – el acolo e la guvern – el face”, a relatat bărbatul.

Sergiu este un alt localnic care povestește că „trebuie de făcut multe în sat, dar nu se fac, pentru că nu sunt bani”. „S-au mai închis acum cu toate, s-au mai tăiat din ce a mai fost, cu noua guvernare. Până la asta, au mers lucrurile, dar acum s-a stopat, s-a tăiat din investiții”, a zis bărbatul.

Ce spune Pavel Filip?

Deși pe pagina sa web scrie că proiectele realizate în Pănășești ar fi meritul său, solicitat de ZdG, Pavel Filip a negat că toate aceste proiecte s-ar fi realizat la inițiativa sa și a declarat că doar a contribuit prin faptul că și-ar fi consultat colegii (primarul comunei și președintele raionului), „pentru că noi suntem aceeași echipă, suntem parte a PDM”.

„Oamenii cred că e meritul meu, pentru că am pus umărul la realizarea acestor proiecte, fiind din localitatea Pănășești și de fiecare dată îi voi ajuta, în continuare, atunci când voi avea posibilitatea. Dar nu am fost părtinitor”, a spus Filip.

Cât despre construcția complexului sportiv, fostul premier afirmă că a fost inițiativa președintelui raionului Strășeni și că toate fondurile sunt alocate de CSR. Întrebat despre câți bani au fost alocați de Guvernul R. Moldova pentru construcția acestuia, Filip a precizat că nu ne poate spune „câți bani am alocat și pentru care raion; banii au fost alocați pentru Consiliul Raional”.

Ce constată Curtea de Conturi?

În cadrul ședinței Curții de Conturi (CCRM), din data de 12 aprilie 2019, a fost examinat auditul rapoartelor financiare ale unităților administrative din raionul Strășeni încheiate la 31 decembrie 2018. Astfel s-a constatat că rapoartele financiare ale Consiliului Raional Strășeni au suferit denaturări semnificative. CCRM a remis hotărârea și raportul de audit către Serviciul Fiscal de Stat, pentru informare și asigurarea administrării conforme a veniturilor bugetului raional Strășeni provenite din taxa pe apă, cu elucidarea volumelor de apă recepționate/ livrate în acest scop pentru îmbuteliere de către agenții economici; Ministerului Finanțelor, pentru informare și asigurarea controlului privind utilizarea transferurilor cu destinație specială; Cancelariei de Stat și Oficiului Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, pentru informare și asigurarea uniformității controlului administrativ al deciziilor autorităților administrației publice locale; Procuraturii Generale, pentru autosesizare, în vederea încadrării juridice a situațiilor reflectate în raportul de audit și întreprinderea măsurilor de rigoare; Guvernului și Parlamentului R. Moldova, pentru documentare și luare de atitudine, dar și Președintelui, pentru informare.

Ce spune expertul Congresului Autorităților Locale din Moldova?

„Poate prim-ministrul ar fi rugat ministerele să aloce bani pentru localitate sau poate autoritățile publice locale s-ar fi străduit să iasă bine în fața „șefului”, ceea ce nu e corect. Fondurile ar trebui să fie repartizate după niște criterii obiective, care să nu depindă de voința unui sau altui factor de decizie. În majoritatea statelor, banii sunt alocați după o anumită formulă și autorităților administrative teritoriale care corespund – le sunt alocate mijloace pentru dezvoltare, și nu poate fi una mai presus decât cealaltă. Principiul echității ar trebui respectat, pentru asta este legea privind descentralizarea administrativă. Tuturor autorităților administrativ-teritoriale trebuie să li se aloce mijloace suficiente ca să se dezvolte. Dacă sunt localități mai sărace, atunci trebuie să se găsească mijloace pentru a contribui la ridicarea nivelului unității administrativ teritoriale”, a spus Viorel Rusu, expert CALM.

Dosarele ex-președintelui CSJ: Note informative cu indicații și bunuri imobile de milioane în Chișinău, cumpărate de fiică, părinți și socri pensionari

Victor Moșneag

(Ziarul de Gardă, 25 octombrie 2019)

Ion Druță, ex-președintele Curții Supreme de Justiție (CSJ), este anchetat penal pentru îmbogățire ilicită și amestec în înfăptuirea justiției după ce fiica, socrii și părinții pensionari ai magistratului au cumpărat, în ultimii 5 ani, mai multe bunuri imobiliare în Chișinău, care valorează, la prețul lor de piață, peste 13 milioane de lei, iar în biroul acestuia au fost găsite mai multe note informative cu indicații exacte pentru judecătorii care examinau dosare de rezonanță în care erau vizați omul de afaceri Valentin Eșanu, Oleg Pruteanu, alias „Borman”, sau persoanele învinuite de tentativa de asasinat asupra lui Vladimir Plahotniuc.

ZdG a localizat bunurile imobiliare procurate în ultimii ani de membrii familiei Druță și a consultat mai multe note informative care au fost găsite în biroul magistratului de la CSJ.

Oficial, în ultimii trei ani, nici judecătorul Ion Druță, nici soția sa nu au făcut achiziții importante. Socrii magistratului, părinții acestuia, dar și fiica sa, însă, au achiziționat mai multe apartamente și spații comerciale în blocuri noi din Chișinău, construite recent.

Fiica judecătorului a procurat bunuri imobile de peste 5 milioane de lei

Cristina Druță este fiica lui Ion Druță, născută în 1991. În decembrie 2011, pe când avea 20 de ani, aceasta semnează un contract de investiții cu „Exclusiv Imobil” pentru procurarea unui spațiu nelocativ (comercial) cu suprafața de 164 m.p. într-un bloc construit pe str. Serghei Lazo din Chișinău. Imobilul, unul exclusivist, se află la o stradă distanță de cel mai important și cunoscut bulevard, Ștefan cel Mare și Sfânt.

Încăperea a devenit, oficial, proprietatea Cristinei Druță în august 2014, când blocul a fost dat în exploatare. Prețul unui metru patrat de spațiu comercial în zonă depășește suma de 1000 de euro astfel că, un simplu calcul arată că cei 164 de m.p. procurați de fiica judecătorului au costat, cel puțin, 164 mii de euro, adică peste 3,2 milioane de lei.

În august 2014, pe când avea 23 de ani, Cristina semnează un alt contract de investiții cu firma de construcții „Urbanconstruct”, pentru două apartamente situate la etajul patru al unui bloc de locuit aflat atunci în construcție, pe str. Independenței. O locuință are două etaje și o suprafață de 75,7 m.p. Cea de-a doua este la același etaj și are o suprafață de 42,9 m.p. În decembrie 2015, este semnat procesul verbal de transmitere a apartamentelor. La scurt timp, în februarie 2016, dreptul de proprietate este înregistrat la Cadastru pe numele Cristinei Druță.

Firma „Urbanconstruct” a vândut apartamentele în blocul din str. Independenței cu prețuri care variau între 670 și 720 euro pentru un metru patrat. Un calcul simplu arată că cele două apartamente au costat-o pe fiica judecătorului aproximativ 80 de mii de euro, echivalentul a 1,6 milioane de lei.

În noiembrie 2016, în același bloc, Cristina Druță a semnat contractul de cumpărare a unui spațiu nelocativ (debara) cu suprafața de 14,5 m.p. În aceeași perioadă, Cristina a cumpărat și două locuri de parcare în același bloc, ambele cu suprafețe de câte 15 m.p., astfel că investiția finală în aceste cinci bunuri imobile a depășit suma de 90 de mii de euro.

Cristina Druță este una dintre fondatoarele firmei „Lic-Dana” SRL, deschisă încă în 1999 de Victoria Ciumacu, soacra lui Ion Druță și o rudă a familiei, Natalia

Țurcan. În noiembrie 2017, Cristina Druță a preluat cota parte din firmă deținută de Natalia Țurcan. Compania acordă servicii farmaceutice.

Socrii pensionari au procurat bunuri de peste 7 milioane de lei

Victoria și Pavel Ciumacu sunt socrii judecătorului Druță. Pavel Ciumacu are 76 de ani, iar soția sa, Victoria, 75 de ani, ambii fiind de mai mult timp la pensie. Socrii lui Ion Druță au locuit toată viața în orașul Bălți, acolo unde s-au căsătorit în 1968. În mai 2019, Primăria din localitate a organizat, în cinstea căsătoriei lor, dar și a altor 22 de cupluri, un eveniment „de omagiere cu prilejul a 50 de ani de căsătorie comună”, în document fiind indicată adresa de domiciliu din Bălți a soților Ciumacu.

În februarie 2010, socrii lui Ion Druță semnează un contract de investire într-un spațiu nelocativ (comercial) de 184,6 m.p. în blocul din str. Serghei Lazo, acolo unde, peste aproape un an, avea să investească și fiica lui Ion Druță. În august 2014, soții Ciumacu au intrat, oficial, în proprietatea spațiului comercial, care costă, la prețul de piață, aproximativ 200 de mii de euro, echivalentul a 4 milioane de lei.

În aprilie 2016, în urma unui contract de schimb, socrii judecătorului Druță au intrat în posesia altor două bunuri imobile într-un bloc de locuit construit de compania „Basconslux” pe str. Melestiu, în imediata apropiere a complexului construit de aceeași companie pentru angajații din procuratură.

O încăpere procurată de familia Ciumacu are 164,8 m.p., iar a doua – 20 de m.p. Oficial, bunurile imobile nu sunt încă date în exploatare, dar prețul lor de piață, în funcție de destinația lor, este de aproximativ 100-150 de mii de euro (aproximativ 3 milioane de lei).

ZdG a scris anterior că Pavel și Victoria Ciumacu dețin, în capitală, alte trei bunuri imobile pe str. Independenței (1, 2, 3), toate dobândite în anii 2002-2004, acestea fiind date în arendă rețelei maghiare de farmacii „Gedeon Richter”.

Părinții judecătorului au cumpărat un apartament în Chișinău

Serghei și Ana Druță sunt părinții judecătorului. Aceștia locuiesc în satul Inești, raionul Telenești. Serghei are 77 de ani, iar soția sa, Ana, 69 de ani, ambii fiind pensionari. În aprilie 2016, și aceștia au semnat un contract de investiții în construcția

unui apartament de 80 m.p., amplasat pe str. Melestiu din Capitală, chiar în complexul construit special pentru lucrătorii procuraturii. Bunul imobil a intrat, oficial, în posesia părinților lui Ion Druță în decembrie 2016, când a fost dat în exploatare și costă, la prețul său de piață aproximativ 45-50 de mii de euro (un milion de lei).

Oameni din satul Inești ne-au anunțat că Ana Druță a locuit și lucrat mai mulți ani în Italia, de unde a revenit acum câțiva ani, stabilindu-se definitiv în localitatea de baștină. Tot în Italia locuiesc și cele două surori ale judecătorului Druță.

Declarațiile judecătorului Druță la audieri

Eugen Rurac, procurorul care gestionează dosarul penal deschis pentru îmbogățire ilicită pe numele judecătorului Ion Druță, precizează că urmărirea penală este aproape finalizată. „În scurt timp, dosarul va fi expediat în instanța de judecată. Așteptăm niște răspunsuri de peste hotare. Cum vor fi aceste răspunsuri, dosarul este planificat pentru a fi expediat în judecată la sfârșitul lunii noiembrie, începutul lunii decembrie. Membrii familiei (Druță, n.r.) nu au nicio calitate la această etapă, ținând cont de faptul că nu ne-am apreciat cum să-i audiem. În calitate de martori, ei au dreptul să nu facă declarații, dar în calitate de complici, încă nu am luat decizia respectivă. Deci, ei încă nu au fost audiați. Dl Druță a fost audiat. A declarat că bunurile au fost cumpărate cu venituri de peste hotare ale rudelor sale și că nu el este beneficiarul lor”, menționează procurorul Eugen Rurac.

Anterior, Procuratura Generală anunța că, temei pentru urmărirea penală a lui Ion Druță a servit sesizarea Serviciului de Informații și Securitate (SIS), care a analizat proprietățile dobândite de membrii familiei Druță, fiind constatată „o discrepanță esențială între acestea și veniturile legale declarate”. În urma perchezițiilor în biroul de serviciu al judecătorului, efectuate în lipsa acestuia, din motiv că este plecat peste hotare, procurorii au ridicat mijloace bănești provenite din surse necunoscute, un calculator de birou pentru verificarea informației relevante, acte necesare investigației.

Note informative cu indicații pe mai multe dosare, baza unui proces penal

Numele judecătorului Ion Druță este asociat și cu un alt dosar penal, în care acesta ar putea fi anchetat pentru ingerință în înfăptuirea justiției. Aceasta are la bază

mai multe acte ridicate de oamenii legii în urma perchezițiilor din septembrie, efectuate în biroul lui Ion Druță de la CSJ. Mai exact, în biroul său au fost găsite mai multe note informative cu indicații exacte pentru judecătorii care examinau dosare de rezonanță în privința soluțiilor pe care aceștia urmau să le adopte.

„Documentele au fost depistate în cadrul perchezițiilor cu prezența reprezentanților CSJ și a grupului de urmărire penală”, a confirmat procurorul Eugen Rurac, evitând să ofere detalii la subiect.

Procurorul General cere ridicarea imunității lui Druță. Din a doua încercare, CSM eliberează acordul

O sesizare privind ridicarea imunității lui Ion Druță a fost depusă în cancelaria CSM în dimineața zilei de marți, 22 octombrie 2019. „Astăzi (marți, 22 octombrie, n.r.) la 8:30, în cancelaria CSM, a parvenit sesizarea Procurorului General interimar privind eliberarea acordului de urmărire penală, reținere și aducere silită, percheziții, arestare, tragere la răspundere penală a unui judecător. Sesizarea în cauză necesită o verificare, după cum prevede legea de către inspectia judiciară și în cinci zile CSM urmează să se pronunțe vizavi de sesizarea dată. Cu părere de rău nu pot să dau nume și să va spun conținutul. În sesizarea dată sunt vizați mai mulți judecători, inclusiv mai mulți judecători din mai multe instanțe. Inclusiv judecători, care s-au aflat pe scenă la Adunarea Generală a Judecătorilor din 27 septembrie, inclusiv judecători care sunt candidați la alegerile din 25 octombrie pentru a fi aleși în calitate de membri CSM”, a declarat Musteață, evitând să ofere numele judecătorului vizat în sesizarea procurorului general.

Ședința CSM de marți, 22 octombrie, nu a avut însă loc din lipsă de cvorum, fiind amânată pentru a doua săptămână consecutiv, după ce un membru ales din rândul profesorilor de drept, Ion Postu, nu s-a prezentat. Joi, 24 octombrie 2019, CSM a avut încă o tentativă de a se întruni în ședință. De această dată, cu succes. Lui Ion Druță i-a fost ridicată imunitatea, iar magistratul a fost audiat la procuratură, în legătură cu noua cauză penală.

Dosarul lui Valentin Eșanu și cel al tentativei de asasinat a lui Plahotniuc, printre „note informative” cu indicații

ZdG a consultat mai multe documente, denumite „note informative”, ridicate în urma perchezițiilor din biroului judecătorului Druță în luna septembrie 2019.

Într-un document datat cu 5 octombrie 2018 se menționează, între paranteze, numele „Eșanu Valentin” și „Notă Informativă”, se conțin detalii despre dosarele în care figura numele omului de afaceri, cunoscut opiniei publice după ce a declarat în mai multe rânduri că dosarele pe numele său ar fi fost fabricate. La finalul documentului se precizează: „reieșind din cele expuse se propune: respingerea cererilor avocaților de conexare a dosarelor care se află pe rolul instanțelor de judecată. Urgentarea examinării dosarului din Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, în care figurează doar Valentin Eșanu, cu adoptarea în termen de maximum două luni a unei sentințe de condamnare la pedeapsa cu închisoarea”.

Valentin Eșanu a fost eliberat din arest după aproape doi ani, în iunie 2019, după schimbarea guvernării. În timp ce se afla în arest, acesta a fost inclus în lista persoanelor persecutate politic de către Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei (APCE).

În alt document similar, datat cu 4 octombrie 2018, se face referire la dosarul în care mai multe persoane erau judecate pentru tentativa de asasinat asupra lui Vladimir Plahotniuc. În document se solicita „urgentarea examinării dosarului, pronunțarea unei decizii prin care să fie admis apelul procurorului și dispusă condamnarea inculpaților Zabolotnii Valerian, Melnic Igor, Șevenco Dmitrii, Chirov Stepan, Cojocari Ivan și Dragulea Vasile pe toate capetele de acuzare înaintate”. Dosarul penal se examina în acea perioadă la CA Chișinău, iar peste o lună și jumătate, la 18 decembrie 2018, toți inculpații au primit pedepse mai aspre, la solicitarea procurorilor.

Notă informativă cu indicații în dosarul „Borman”. Un inculpat condamnat la Apel la 20 de ani de închisoare, după ce, prima instanță i-a dat doar trei ani cu suspendare

Într-o altă „notă informativă” din 4 octombrie 2018 se face referire la un alt dosar gestionat de Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale (PCCOCS) – cel în care Oleg Pruteanu, alias „Borman”, împreună cu Roman Slutu, Ion Corcodel și Alexandr Onișciuc erau judecați pentru circulația ilegală a drogurilor, dar și pentru alte infracțiuni. În document se dădeau indicații și în dosarul lui Anton Zaharov, cel care era judecat într-un alt dosar, trimis în judecată separat.

„Ținând cont de faptul că dosarul „Borman” este unul complex și cu mulți participanți, iar pentru acumularea probatoriului au lucrat atât procurorii PCCOCS cât și polițiști și procurori din alte țări, inclusiv din UE, se impune o implicare mai eficientă a instanței de judecată. Reieșind din cele expuse, se propune: numirea ședințelor de judecată în dosarul „Borman” în fiecare zi, pentru o durată de timp cât mai mare, iar în cazul absenței avocaților aleși de inculpați, examinarea dosarului cu avocați din oficiu. Pronunțarea unei decizii prin care să fie admis apelul procurorului și dispusă condamnarea lui Zaharov Anton pe toate capetele de acuzare înaintate”.

Igor Hlopețchi, unul dintre avocații inculpaților din dosarul „Borman” a confirmat pentru ZdG că în octombrie 2018 au existat mai multe tentative de a organiza ședințe în zile consecutive pe dosar, dar și cereri de urgentare din partea procurorilor. Doar că, avocații s-au opus, sesizând inclusiv Curtea Constituțională, astfel că, în acest dosar nu există nici până astăzi o sentință.

Totodată, în aprilie 2019, conform informațiilor de pe portalul instanțelor de judecată, Anton Zaharov, dosarul căruia a fost examinat separat de cel al celorlalți inculpați din dosarul „Borman” a fost condamnat la 20 de ani de închisoare cu executare, judecătoria Oxana Robu, Igor Mânăscuț și Alexandru Spoială admitând apelul procurorilor. Prima instanță, prin judecătorul Grigore Manoli îl condamnă pe Anton Zaharov la doar trei ani de închisoare, pedeapsa fiind suspendată condiționat.

Într-o altă notă informativă se face referire la mai multe dosare examinate de CSJ, printre care dosarul Baștovoii, dar și alte litigii civile, examinate de CSJ. Surse apropiate anchetei au precizat pentru ZdG că ar exista, de fapt, mai multe note informative similare, cu indicații și în alte dosare de rezonanță.

Alexandru Tabarcea, avocatul lui Ion Druță: „DI Druță pledează nevinovat”

Despre dosarul privind amestecul în înfăptuirea justiției: „În acest moment, noi nu cunoaștem care sunt detaliile. Ridicarea imunității este solicitată de procurorul general. Careva detalii despre procesul penal, pentru că la etapa actuală este deschis doar un proces penal și nu cauză penală, respectiv, nu avem cunoștință de cauză despre bănuielile sau învinuirile care se prezumă în

privința dlui Druță. Note informative cu indicații noi nu am cercetat, respectiv, nu cunoaștem despre esența acestora”. (*discuția cu acesta a avut loc înainte de ridicarea imunității de către CSM, respectiv, înainte ca Ion Druță să fie audiat de procurori*)

Despre dosarul de îmbogățire ilicită: „Dl Druță pledează nevinovat. Și-a expus poziția în fața organului de urmărire penală, respectiv. Evident, bunurile respective au fost procurate de membrii familiei sale. Învinuirea își bazează presupunerile doar pe faptul deținerii de către membrii familiei sale a câte un bun imobil, respectiv, articolul incriminat depășește prezumția de nevinovăție stipulată în Codul de Procedură Penală. Respectiv, noi urmează să probăm faptul că nu dlui este proprietarul și nu dlui este beneficiarul”.

Cash din Emiratele Arabe pentru AIR MOLDOVA

Ion Preașcă

(RISE Moldova, 1 noiembrie 2019)

Au contribuit: Vasili Bydun, Olga Ceaglei, Marcela Zămosteanu

Acum un an, la 2 octombrie 2018, Guvernul democratului Pavel Filip privatiza în regim de urgență și în condiții suspecte cea mai mare companie aeriană din țară – Air Moldova. Statul a încasat – doar 50 de milioane de lei.

Banii ar fi ajuns în vistieria statului din valiza unui moldovean care, în ajun, aterizase la Chișinău din Dubai, cu escală în Istanbul. Cel puțin asta este una dintre versiunile analizate de anchetatori în cadrul unui dosar penal deschis pentru spălare de bani.

O altă versiune a provenienței banilor implică un împrumut de la Moldasig – companie de asigurare controlată o perioadă de controversatul bancher Veaceslav Platon, o firmă fondată de un cetățean al Federației Ruse, o femeie de 62 de ani care a scos banii cash de la bancă și pe fiul ei grav bolnav, decedat între timp.

La finele lunii iulie 2019, oamenii legii pornesc o urmărire penală în cadrul căreia încearcă să afle proveniența celor 50 de milioane de lei plătiți pentru Air Moldova. Bănuiala lor e că în spatele tranzacției de privatizare a companiei aeriene a fost orchestrat un caz de spălare de bani. Angela Starinschi, ofițera de presă a Centrului Național Anticorupție, ne-a confirmat că instituția are pe rol un astfel de caz, fără să ofere detalii.

Însă datele obținute și analizate de RISE Moldova arată că oamenii legii au cel puțin două versiuni privind originea banilor cu care a fost cumpărată Air Moldova.

În paralel, am discutat cu unii eroi implicați în tranzacție și am analizat modul în care Air Moldova a fost pregătită și scoasă la privatizare.

Cash din Emirate

Luni, 1 octombrie 2018, cu o zi înainte de semnarea contractului de privatizare a companiei Air Moldova, pe Aeroportul Internațional Chișinău aterizează un avion de pe cursa Istanbul. Unul dintre pasageri, un bărbat de 39 de ani, cară cu el în bagaj aproape 2,6 milioane de euro cash. Acesta declară vameșilor banii care, potrivit Serviciului prevenirea și combaterea spălării banilor, au fost împrumutați cu patru zile mai devreme de la Gold Craft FZE, o companie din Emiratele Arabe Unite.

La rândul lor, vameșii, conform procedurii, verifică suma și completează formularul TV-28 – document obligatoriu la introducerea valutei sau altor obiecte de preț în țară.

În seara aceleiași zile, bărbatul duce banii la Moldova-Agroindbank și-i depune, în două tranșe, pe un cont deschis pe numele său: 2.264.400 de euro (circa 44,31 milioane de lei) și 300.000 de euro (5,87 milioane de lei). Tot atunci îi convertește în lei și efectuează două transferuri: unul de 44,2 milioane de lei și altul de 5,85 milioane. Total – 50,05 milioane. Ambele tranzacții sunt motivate drept „împrumut” și ambele au ajuns la Civil Aviation Group SRL.

Civil Aviation Group SRL este compania care a privatizat Air Moldova, iar bărbatul care a adus banii din Emirate – Andrei Ianovici, unul dintre asociații ei, cu o cotă de 25,5%.

Semnarea contractului

După ce primește banii de la Ianovici, Civil Aviation Group transferă în aceeași seară pe contul Trezoreriei de Stat suma de 49,8 milioane de lei, ca plată pentru privatizarea Air Moldova. Alte 200 de mii de lei fuseseră plătiți anterior, ca garanție de participare la concursul comercial de privatizare a Air Moldova.

A doua zi, 2 octombrie 2018, Vladimir Baldovici, directorul Agenției Proprietăți Publice și Pomers Dzintars, administratorul Civil Aviation Group, semnează contractul de vânzare-cumpărare a Air Moldova.

Astfel, noii proprietari ai companiei aeriene cu capital de stat au devenit operatorul low-cost Blue Air Aviation SA din România, care deținea 49% din Civil Aviation Group, și doi moldoveni: Serghei Melnik și Andrei Ianovici – cu cote egale

de 25,5% fiecare. Dintre cei doi, doar Melnik a intrat în vizorul public în 2016, atunci când a candidat la funcția de guvernator al Băncii Naționale a Moldovei, în timp ce Ianovici era un necunoscut.

Indianul din Emirate cu litigii în Ucraina

La scurt timp după privatizarea Air Moldova, angajații Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor (SPCSB) au solicitat colegilor din Emirate informații despre Gold Craft FZE, firma care i-a împrumutat bani lui Ianovici, și i-au întrebat despre sursa celor aproape 2,6 milioane de euro. Însă răspunsurile primite de SPCSB nu a făcut lumină la acest capitol.

Compania Gold Craft FZE a fost fondată în 2015 și îl are ca administrator și asociat unic pe Nikhil Skariah, originar din India, iar ca domenii de activitate: comercializarea materialelor de construcții, metalului și pieselor de schimb auto. Firma are și o pagină web pe care se laudă că sfera ei de activitate se extinde de la servicii logistice până la livrarea de echipamente pentru automobile, avioane și yachturi.

Verificările efectuate de RISE Moldova arată că Gold Craft FZE a fost implicată în mai multe procese de judecată pe teritoriul Ucrainei. Cel mai recent se referă la un litigiu prin care Gold Craft își cerea dreptul de proprietate asupra unui avion Il-76 pe care l-ar fi cumpărat în 2017. Potrivit unei decizii a instanței, aparatul de zbor se află pe teritoriul Ucrainei la o uzină de reparație și că, în general, acesta nu a fost vândut niciodată.

Cash de la MOLDASIG

În ziua de luni, 1 octombrie 2018, angajații SPCSB au fost anunțați de către Moldova-Agroindbank despre un alt transfer care, ulterior, i-au făcut să ia în calcul și versiunea că banii folosiți la privatizarea Air Moldova ar proveni, de fapt, de la o companie din țară.

Totul a început vineri, 28 septembrie 2018, când Moldasig transferă, de pe contul său de la Moldindconbank pe contul de la Moldova-Agroindbank al firmei Style Design Imobil SRL, un împrumut de 59,22 milioane de lei. Destinația banilor: „plata pentru acțiuni ordinare conform antecontractului de vânzare-cumpărare”.

În aceeași zi, Style Design Imobil transferă 59,21 milioane de lei în contul Olgăi Evdochimova, o femeie de 62 de ani din Chișinău. Tranzacția a fost justificată doar ca „împrumut”.

Oficial, banii s-au reținut în contul Olgăi Evdochimova doar câteva ore, când bătrâna i-a ridicat în numerar. O parte în lei – 13.254.500, o parte în euro – 2,3 milioane.

Aceste împrumuturi le-au trezit oamenilor legii „suspiciuni rezonabile” că banii pe care Ianovici i-a depus cash la bancă și, ulterior, au fost folosiți drept plată pentru privatizarea Air Moldova, provin, de fapt, din împrumutul luat de Evdochimova, și nu de la compania din Emirate.

Totuși, din datele analizate de RISE, anchetatorii încă nu au putut demonstra că banii scoși de pe contul Olgăi Evdochimova au ajuns la Andrei Ianovici, dar nici nu au reușit să afle ce anume a făcut bătrâna cu milioanele ridicate de la bancă.

Intermediarii

Firma Style Design Imobil, cu domeniu de activitate „agenții imobiliare, dezvoltare și administrare imobiliară”, este administrată și deținută de un cetățean al Federației Ruse pe nume Roman Mishchenkov. În Registrul rus al companiilor acesta mai apare și ca administrator al companiei OOO „Russkomoldavski Tor-govy Dom”.

De notat că Style Design a fost fondată pe 12 septembrie 2018, cu două săptămâni înainte să împrumute cele 59 milioane de la Moldasig și să le redirecționeze Olgăi Evdochimova.

Oлга Evdochimova a confirmat că banii au intrat într-un cont deschis pe numele ei, dar precizează că nu a făcut nimic altceva decât să-i dea mai departe unei cunoștințe de-a fiului său, care a decedat între timp, fiind grav bolnav.

RISE Moldova a reușit să stea de vorba cu Evdochimova. Femeia locuiește, împreună cu mama sa, într-un bloc vechi din sect. Botanica al capitalei. Ușa de la intrarea în apartamentul cu două camere este din pal, iar tapetele din antreu – jerpelite.

- *Dar banii i-ați văzut? Or era vorba de numerar?*
- Nu. Banii desigur că nu-mi erau destinați.
- *Dar știați care era destinația banilor?*
- Nu și nici nu mă interesa tare mult.
- *Dar nu v-ați gândit că veți avea probleme?*
- Dar ce probleme ar putea apărea?! Pur și simplu m-au rugat să deschid un cont și prin el să facă transferul de bani.
- *Dar acum este dosar penal și numele Dvs. figurează acolo!*
- Formidabil! Dacă ceva, [oamenii legii] nu au decât să se adreseze.

„Au plătit asociații de atunci”

Am vrut să obținem un comentariu și de la Andrei Ianovici, așa că am sunat la domiciliul din Chișinău pe care l-a indicat în actele de înregistrare a companiei Civil Aviation Group, dar ne-a răspuns mama lui. Femeia zice că, de fapt, fiul ei e stabilit de mai mulți ani în Emirate și s-a arătat surprinsă de informația precum că el ar fi implicat potrivit procururilor în activități ilicite. Totodată, ea ne-a promis că va lua legătura cu fiul ei și-l va anunța că îl căutăm, însă, până la publicarea acestui text, Andrei Ianovici nu ne-a contactat.

La rândul lui, letonul Pomers Dzintars, administratorul Civil Aviation Group SRL la momentul privatizării Air Moldova și asociat al companiei din octombrie 2019, când a preluat cota de 49% de la Blue Air Aviation, spune că nu știe de unde provin cei 50 de milioane de lei plătiți pentru compania aeriană de stat.

Pomers DZINTARS: *Ceea ce cunosc eu e că pentru privatizarea Air Moldova au plătit asociații de atunci de la Civil Aviation Group SRL. De unde au luat ei acești bani, nu cunosc, pentru că nu am participat și nu am plătit la acel moment nimic. În același timp, compania Blue Air Aviation a refuzat să comenteze bănuiala*

anchetatorilor moldoveni precum că Air Moldova a fost privatizată printr-o operațiune de spălare de bani și doar a confirmat că a cedat cota de 49% deținută în cadrul Civil Aviation Group.

Ana ZIDARESCU, coordonatoare relații publice la Blue Air: *Încă de la înființarea Civil Aviation Group, Blue Air și-a păstrat opțiunea unei perioade de evaluare a eventualelor sinergii create de această asocieră. În urma analizei efectuate, la începutul acestui an Blue Air a luat decizia de a renunța la părțile deținute și a demarat procedurile legale în acest sens.*

Naționalizarea din anii 2000

De-a lungul istoriei sale, Air Moldova nu a fost întotdeauna controlată integral de stat. În martie 2000, pe vremea Guvernului Braghiș, Victor Țopa, nașul de cununie al actualului lider al Platformei DA, Andrei Năstase, fiind director al Administrației de Stat a Aviației Civile (ASAC), a semnat un contract cu firma Unistar Ventures GmbH din Germania. Documentul prevedea că Guvernul rămânea cu o cotă de 51% în capitalul social al Air Moldova, iar restul 49% trecea la compania germană, care urma să vină cu un aport de 2,38 milioane de dolari.

Ulterior Țopa a devenit ministru al Transporturilor, dar la începutul anului 2002 acesta a fost demis din funcție de comuniștii care, între timp, au preluat guvernarea. Practic imediat după aceasta, între proprietarii Air Moldova au început să apară disensiuni.

Respectiv, la adunarea acționarilor din iunie 2002, ASAC a decis în mod unilateral să-l demită pe directorul Air Moldova. Mai mult, a obținut în instanțele din Republica Moldova și rezilierea contractului de parteneriat cu compania germană, fără să returneze Unistar Ventures GmbH investițiile efectuate.

După un lung proces în instanțele naționale și internaționale, în decembrie 2008, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a obligat Republica Moldova să-i achite firmei Unistar 6,7 milioane de euro cu titlu de prejudiciu material, 3.000 de euro cu titlu de prejudiciu moral și 9.855 euro cu titlu de costuri și cheltuieli.

Istoria unei mite pentru procurori

Julieta Savițchi

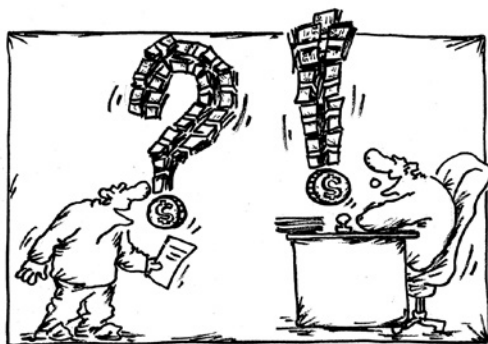
(*Anticoruptie.md*, 6 noiembrie 2019)

O „remunerare” de 235 de mii de euro i-ar fi determinat pe procurorii Anticorupție să înceteze urmărirea penală și să-l elibereze din arest pe un om de afaceri, suspectat de spălare de bani în proporții deosebit de mari. Intermediarul care a filmat cu camera ascunsă momentul în care transmitea banii unei procurore, a raportat cazul la Procuratura Anticorupție. Cazul a fost mușamalizat, iar plângerea a fost iradiată de la evidență.

De la traficant, la om de creație și mecenat

Omul de afaceri care a fost cercetat de CNA pentru spălare de bani se numește Gheorghe Vîrtosu și locuiește în satul Mălăești, raionul Orhei. La începutul anilor 90 acesta a reușit să emigreze în Marea Britanie, iar peste câțiva ani a obținut și cetățenia engleză. În 2004, Gheorghe Vîrtosu este încarcerat în Franța și condamnat la opt ani de închisoare pentru trafic de persoană. Totodată, **istanța a dispus confiscarea imobilelor** și a automobilului de lux, deținute de Vîrtosu, precum și a peste 300 de mii de lire sterline, deținute de Vîrtosu în bancă. **Presa scria** în perioada respectivă că Vîrtosu ar fi fost capul celei mai mari rețele de trafic de carne vie pentru bordelurile din Europa.

În tip ce își ispășea pedeapsa, Gheorghe Vîrtosul începe să scrie proză, cărțile sale „O inimă de broscuță” și „Destin încarcerat” fiind apreciate de criticii din Europa. Fiind în închisoare, basarabeanul din Mălăești descoperă încă o vocație a sa, pictura. Ulterior, lucrările sale ajung expozatele mai multor galerii de artă din afara țării.

După ispășirea pedepsei, Gheorghe Țirtosu revine în satul său de baștină, Mălăești, și începe să construiască locuințe pentru el și membrii familiei sale, restaurează casa părintească pe care o transformă în muzeu, amenajează un parc și începe construcția unei biblioteci. În același timp, Țirtosu începe și construcția unui depozit frigorific, în care în prezent păstrează fructele majoritatea producătorilor agricoli din împrejurimi.

Oamenii din sat au doar cuvinte de laudă pentru Țirtosu: a sponsorizat grădinița și școala, a creat locuri de muncă și a făcut doar fapte bune pentru sat.

Gheorghe Țirtosu nu a dat curs solicitării noastre de a discuta. În parcul din Mălăești ne-am întâlnit cu sora sa, Iulia. Femeia ne-a comunicat că fratele ei nu dorește să apară în public și că „s-a retras la tablourile sale”.

Sora lui Gheorghe Țirtosu ne-a mai spus că acesta a avut de suferit din cauza dosarului fabricat, că Adriana Bețișor a condus ancheta și că i s-a făcut percheziție. „Bețișor a trimis mascații. Au răscolit peste tot, au căutat documente privind contabilitatea dublă, dar nu au găsit nimic”, a precizat femeia.

Cum a ajuns Țirtosu în vizorul CNA

Urmărirea penală pe numele lui Țirtosu a început în toamna anului 2014, după ce acesta, ajutat de câteva persoane, aduce în țară un milion 546 de mii de euro în numerar. Ulterior, banii sunt oferiți ca împrumut unor firme nou-create care investesc în construcțiile pornite de Țirtosu. Alte 936 de mii de euro sunt aduse în Republica Moldova prin intermediul unei firme offshore care transferă banii pe conturile firmelor controlate de Țirtosu, ca împrumut.

Tranzacțiile sunt observate de către angajații Serviciului de combaterea și prevenirea spălării banilor din cadrul CNA. Este pornită urmărirea penală. Țirtosu și administratorul firmelor sale, Constantin Gamarț, sunt reținuți, iar pe bunurile și conturile bancare ale firmelor este aplicat sechestrul.

Cum a fost transmisă „răscumpărarea”

Pentru „rezolvarea problemei” de la Țirtosu s-ar fi cerut mită de 250 de mii de euro. Cel care a transmis banii este Andrei Cociorvă, un tânăr om de afaceri din

satul Brăviceni, localitate vecină cu Mălăeștiul, moștenitorul afacerii cu brânzeturi și a brandului „Mozzarella de Brăviceni”, creat de tatăl său, regretatul Vladimir Cociorvă.

Banii, în sumă de 235 de mii de euro, ar fi fost transmiși în două tranșe, în octombrie 2015, prin intermediul Victoriei Pascalov, pe atunci procuroră în sectorul Râșcani al Capitalei. Andrei Cociorvă a reușit să filmeze cu o cameră ascunsă momentul în care transmite Victoriei Pascalov peste o sută de mii de euro și îi spune ca până vineri problema să fie rezolvată, iar procurora îi dă asigurări că totul „va fi normal”.

La 16 octombrie 2015, procurora Anticorupție Adriana Bețișor emite o ordonanță prin care acceptă propunerea ofițerului de urmărire penală din cadrul CNA, Vasile Șeremet, privind scoaterea de sub urmărire penală și clasarea procesului penal în privința lui Vîrtosu și a asociaților săi. Prin aceeași ordonanță este dispusă și ridicarea sechestrului de pe bunuri și mijloacele financiare.

Darea de mită, raportată fără succes la Procuratura Anticorupție

Deși au fost ridicate sechestrul de pe bunuri, lui Gheorghe Vîrtosu nu i-au fost restituite toate mijloacele de transport. În ianuarie 2016, Cociorvă i-a comunicat despre mită și i-a arătat înregistrarea video colonelului Ruslan Ghenciu, șef de secție în cadrul Serviciului Protecție Internă și Anticorupție al Ministerului de Interne (SPIA). „Am înțeles că e ceva serios și am înregistrat oficial plângerea la SPIA, apoi personal am trimis plângerea și înregistrarea video la Procuratura Anticorupție. Cazul a ajuns în gestiunea procurorului Andrei Băeșu. Nu a avut finalitate. Personal l-am întrebat pe Băeșu despre cum decurg investigațiile, dar mi-a spus că Gheorghe Vîrtosu nu are pretenții. În schimb eu am început să fiu hărțuit de către procurorii Anticorupție”, ne-a declarat Ruslan Ghenciu, care are statut de învinuit într-un dosar de corupție.

Andrei Cociorvă, într-o discuție privată, a recunoscut că a transmis mită din partea lui Vîrtosu prin intermediul Victoriei Pascalov, dar a refuzat să facă declarații în fața camerei pe motiv că îi este frică și candidează pentru funcția de primar în Brăviceni (La data apariției articolului, Cociorvă a fost ales primar la Brăviceni, pe listele PDM, n.r.).

Cociorvă s-a arătat dezamăgit de faptul că nu i s-a dat curs plângerii sale, după ce i-a oferit detalii procurorului Băeșu. „Mi-am făcut datoria de cetățean, dar nu s-a luat atitudine, nu am primit niciun răspuns de atunci”, ne-a declarat ulterior la telefon Andrei Cociorvă.

Minsterul de Interne „da”, Procuratura Anticorupție „ba”

Într-un răspuns oficial la solicitarea de informație, Vasile Harea, șef interimar al SPIA, a confirmat că Andrei Cociorvă a depus în ianuarie 2016 o plângere privind transmiterea mitei, și că această plângere a fost remisă către Procuratura Anticorupție.

Procuratura Anticorupție, în persoana procurorii Mirandolina Sușițaia, ne-a comunicat că este în imposibilitate de a satisface cererea de acces la informație. „În Procuratura Anticorupție evidența documentelor este realizată potrivit sistemului electronic de management al documentelor „e-Management.Documente”. Sistemul permite procesarea și căutarea informației după anumite criterii, cum ar fi: tipul documentelor (de intrare, de ieșire, interne), numerele de ieșire / intrare și data documentelor, corespondent, categoria documentelor, modul de parvenire, cuvinte cheie din conținutul succint și alte criterii. În rezultatul verificărilor potrivit criteriilor existente, în coraport cu informația disponibilă din solicitarea de acces la informație, sistemul informațional nu a generat careva rezultate vizând investigarea unei astfel de cauze penale, precum cea la care ar face trimitere solicitantul de informații”, a explicat Sușițaia.

Ce spun procurorii vizați

Procurorul Andrei Băeșu a confirmat că a avut de investigat plângerea lui Cociorvă și îl învinuiește pe acesta că nu a finalizat dosarul. „L-am invitat de mai multe ori să vină și să facă declarații, dar nu a mai venit. Nu-mi aduc aminte toate detaliile, a fost cu mult timp în urmă, dar din câte îmi amintesc, se pare că rudele lui nu au vrut”, ne-a declarat Băeșu.

Fosta procuroră Adriana Bețișor recunoaște că a avut în gestiune cauza penală pe numele lui Vîrtosu, dar a spus că nu cunoaște nimic despre presupusa mită. „Îmi amintesc, a fost așa un caz. Eu am verificat suplimentar materialele și am constatat că nu sunt elemente pentru pornirea unui dosar penal. Cât privește înregistrarea

video cu transmiterea mitei, eu nu cred. Știți și Dumneavoastră câtă manipulare există în spațiul public”, a precizat Bețșor.

Victoria Pascalov a depus cerere de demisie la scurt timp după înregistrarea videoului cu transmiterea banilor

După ce i-a fost **acceptată demisia**, Pascalov a aplicat pentru obținerea licenței de avocat, însă cererea i-a fost respinsă. Fosta procuroră a intrat în posesia **licenței de avocat** abia la finele anului 2018, după ce a câștigat în instanță procesul civil împotriva Uniunii Avocaților.

În aprilie 2016, Victoria Pascalov a **primit undă verde** din partea Consiliului Superior al Magistraturii pentru a aplica la funcția de judecător.

Telefonul avocatei Pascalov nu este public, iar în Cancelaria Uniunii Avocaților a fost găsită doar adresa baroului, pe strada Dosoftei 65. Acolo ușa la birou era închisă, iar intendentul clădirii ne-a comunicat că încăperea este arendată de avocatul Ștepan Pascalov. Contactat la telefon, Ștepan Pascalov ne-a comunicat că Victoria îi este fiică și că aceasta este în concediu de maternitate. Apărătorul nu a vrut să ne spună telefonul fiicei sale, însă a promis că-i va transmite rugămintea noastră de a ne oferi un comentariu. Ulterior, acesta nu a mai răspuns la apeluri.

Am încercat s-o contactăm pe Pascalov pe rețelele de socializare. A răspuns, iar când a aflat că suntem jurnaliști, a declarat că nu vrea să comunice și ne-a blocat accesul la pagina sa.

Culisele achizițiilor de ambulanțe: dosare, neconformități și legături politice

Anatolie Eșanu

(Ziarul de Gardă, 18 noiembrie 2019)

După ani de zile în care parcul de ambulanțe, al cărui necesar este de 450 de unități, a fost mai mult „cârpit” cu autosanitare cumpărate sporadic, într-un număr insuficient, în 2018 un lot de 69 de ambulanțe noi ajungeau în R. Moldova, procurate cu bani din bugetul de stat. În urma unei licitații organizată de Centrul Național de Asistență Medicală Urgentă Prespitalicească, câștigătoare a fost declarată oferta unei companii care a propus ambulanțe rusești, de model Gaz Sobol.

În același an, 2018, un alt lot de ambulanțe, 36 la număr, au fost achiziționate cu bani publici. Autoritățile promiteau că acesta este doar începutul și că „vindecarea sistemului de sănătate” va continua cu achiziția a încă 170 de ambulanțe noi grație unui împrumut european. Realitatea s-a dovedit a fi însă diferită. Procurorii anticorupție anchetează acum corectitudinea procedurilor de achiziții și modul de executare a contractelor încheiate, iar ultimele 170 de ambulanțe promise de autorități anul trecut au făcut „pană de cauciuc” în drum spre R. Moldova și nu au mai ajuns.

Ziarul de Gardă a analizat zeci de acte și a discutat cu oamenii implicați direct sau indirect în achiziția de ambulanțe din ultimii doi ani, dar și în exploatarea lor ulterioară. Am găsit angajați ai sistemului sanitar care se tem să vorbească deschis despre calitatea ambulanțelor pe care le-au primit în folosință, licitații suspecte, dar și tangente politice ale firmelor care au livrat ambulanțe sau se ocupă de mentenanța lor.

69 de ambulanțe rusești pentru pacienții din sate

Licitația publică pentru achiziționarea autosanitarelor a avut loc pe 27 decembrie 2017. Autoritatea contractantă – Centrul Național de Asistență Medicală Prespitalicească (CNAMUP), a desemnat drept câștigătoare oferta înaintată de ÎM

„Autoritate Grup” SRL, o companie puțin cunoscută în acel moment. „Autoritate Grup” are adresa juridică în satul Coșnița din raionul Dubăsari și aparține, în cote egale, moldoveanului Vasile Cucu și cetățeanului turc Aygar Necati. Valoarea achiziției era de 44,99 milioane de lei.

Trei luni mai târziu, pe 12 martie 2018, CNAMUP semnează cu „Autoritate Grup” majorarea valorii contractului cu încă 6,74 milioane lei, pentru furnizarea unui număr suplimentar ambulanțe. Astfel, valoarea totală a contractului a ajuns la 51,74 milioane lei, iar în schimbul acestei sume „Autoritate Grup” urma să livreze, într-un termen de 5 luni de la semnarea contractului, 69 de autosanitare rusești, de model Gaz Sobol.

Prețul unei unități a constituit 749,98 mii lei, adică aproximativ 36 de mii de euro la cursul valutar din decembrie 2017, atunci când a avut loc licitația. Primele 10 ambulanțe rusești au ajuns la Chișinău în aprilie 2018, iar Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale (MSMPS) anunța atunci că „până la finele lunii mai urmează să fie livrate și altele 59”.

În realitate, ultimele 12 ambulanțe au fost repartizate punctelor de asistență medicală urgentă abia pe 24 septembrie, deoarece „Autoritate Grup” a întârziat livrarea lor cu câteva luni. Din cauza acestei întârzieri, Boris Gilca, fost secretar general de stat în MSMPS, spune că a solicitat rezilierea contractului de achiziție a ambulanțelor Gaz Sobol.

„Conform contractului cu firma furnizoare, acele 69 de ambulanțe de tip Sobol, ambulanțe de producție rusească, urmau să ajungă în R. Moldova până la 15 mai anul 2018. Acest lucru nu s-a întâmplat. Am cerut explicații de la CNAMUP urmate de răspunsuri evazive. Ulterior, pe 4 iulie 2018, am solicitat printr-o scrisoare oficială, adresată conducerii CNAMUP, rezilierea imediată a contractului cu compania-furnizor inclusiv încasarea penalității de cca 2,5 mln lei, conform prevederilor legale din acel contract. Acea scrisoare, din 4 iulie, a creat o mare agitație în rândul unor persoane implicate în această licitație defectuoasă. Drept urmare, chiar a doua zi, pe data de 5 iulie, ministrul a emis o altă scrisoare care a anulat scrisoarea mea precedentă, menționând că ministerul va monitoriza livrarea corectă și în totalitate a ambulanțelor, conform contractului”, afirmă Boris Gilca.

Un UAZ ruginit în locul ambulanței noi

Una dintre cele 69 de ambulanțe rusești a fost repartizată Punctului de Asistență Medicală Urgentă (PAMU) Bobeica, din raionul Hâncești, care deservește locuitorii câtorva sate din zonă. În luna octombrie am mers la Cărpineni și Bobeica (raionul Hâncești) pentru a vedea cum au fost îmbunătățite serviciile medicale odată cu venirea noilor ambulanțe. La Bobeica însă, în locul noii ambulanțe, am găsit o autosanitară ruginită, produsă la sfârșitul anilor '90.

Angajații Punctului de urgență au evitat să vorbească deschis, în fața camerei de filmat, despre problemele cu noua ambulanță fără a avea permisiunea superiorilor. Totuși, în afara camerei de filmat, ne-au spus că ambulanța primită în vara anului 2018 s-a defectat câteva luni mai târziu, în aprilie 2019, și de atunci se află la Chișinău pentru a fi reparată. Între timp, pacienții sunt transportați cu o autosanitară proiectată încă în perioada sovietică, cu termenul de exploatare demult expirat.

L-am întrebat despre cazul de la Bobeica pe reprezentantul companiei care a livrat ambulanțele, Vasile Cucu. Inițial, acesta a negat că autosanitară ar fi defectată însă ulterior ne-a spus că trebuie să se mai documenteze. În schimb, i-a acuzat pe șoferi că nu exploatează corect unitatea de transport.

„Dacă o să-mi permiteți să mă documentez pot să vă zic și anume pe unitatea de transport intervenții, și pe echipamentul medical separat. Dar cunosc că această unitate de transport, din spusele inginerului mecanic, mereu se aduce cu reclamații că se gestionează incorect de către acești utilizatori, au o atârnare negospodărească față de această unitate de transport și chiar cu rea voință”, ne-a spus Vasile Cucu, cofondator și administrator al companiei „Autoritate Grup”.

De fapt, ambulanța de la Bobeica stă de câteva luni la service-ul auto care asigură mentenanța autosanitarelor în perioada garanției. Angajații de acolo ne-au spus că ambulanța a avut o defecțiune gravă la motor și că reparația durează atât de mult din cauza procedurilor anevoioase de import a unui motor nou. Pe 6 noiembrie, atunci când am vizitat service-ul auto, angajații de acolo ne-au spus că lucrările de reparație sunt aproape de final și că, în câteva zile, ambulanța ar urma să ajungă din nou la pacienții din raionul Hâncești. Despre fiabilitatea autosanitarei rusești primită vara trecută i-am întrebat și pe angajații PAMU Cărpineni. Și aceștia au

refuzat inițial să discute cu noi în fața camerei de filmat, dar ulterior au admis că defecțiunile tehnice sunt frecvente.

„Mașina ca mașina, se mai strică, se mai... Drumurile-s rele. Când se strică o dată pe lună, când... Dar băieții au grijă de ea, o îngrijesc, o repară dacă ceva se defectează nu tare grav. Băieții îs de treabă și au grijă. Dacă e ceva mai complicat, o duc la Chișinău. A fost de multe ori. Nu pot să vă spun precis, dar a fost”, afirmă Larisa Macaru, felcer la PAMU Cărpineni, Hâncești.

Directorul și un vicedirector CNAMUP, reținuți în „dosarul ambulanțelor”

Calitatea îndoielnică a ambulanțelor de producție rusească nu este singura problemă apărută în urma achiziției lor. Recent, licitația organizată de CNAMUP a intrat în vizorul procurorilor anticorupție. Directorul CNAMUP, fostul deputat democrat Boris Golovin, dar și unul dintre adjuncții săi, Oleg Barbă, au fost reținuți fiind acuzați de depășirea atribuțiilor de serviciu.

Mai exact, spun procurorii, Boris Golovin, care era director al CNAMUP însă suspendat din funcție pe perioada exercitării mandatului de deputat, i-a dat indicații lui Oleg Barbă, proaspăt numit director interimar la CNAMUP, să semneze transferul ultimei tranșe de bani, în valoare de peste două milioane de lei, către firma „Autoritate Grup” deși aceasta nu livrase la timp ambulanțele, iar suma respectivă urma a fi reținută de stat drept penalități pentru neexecutarea obligațiilor contractuale.

„Învinuitul (Boris Golovin, n.r.) l-a determinat pe acest adjunct al său (Oleg Barbă, n.r.), să spunem așa, deși învinuitul era suspendat atunci din funcție, deținea funcția de deputat, să efectueze acest transfer persoanei juridice, deși directorul anterior și toți care cunoșteau problema, au refuzat să facă acest transfer. În ce privește învinuitul Barbă, acesta de asemenea este învinuit în săvârșirea infracțiunii de depășire a atribuțiilor de serviciu, însă a recunoscut vina și a colaborat cu organul de urmărire penală”, ne-a spus procurorul anticorupție Mihail Ivanov, precizând că cei doi sunt prezumați nevinovați până când instanța va lua o decizie pe cazurile lor.

Nu am putut discuta cu Boris Golovin deoarece acesta se află în arest preventiv. Avocata sa însă ne-a spus că Golovin pledează nevinovat. Oleg Barbă, reținut și

el în „dosarul ambulanțelor”, a fost ulterior plasat în arest la domiciliu după ce, potrivit procurorilor, și-ar fi recunoscut vina.

Deputat și director al CNAMUP în același timp

În urma alegerilor parlamentare din 30 noiembrie 2014, Boris Golovin a fost ales deputat pe listele Partidului Comuniștilor din Republica Moldova (PCRM). Un an mai târziu, pe 21 decembrie 2015, un grup de 14 deputați comuniști, printre care și Golovin, anunță că părăsesc PCRM și se alătură majorității parlamentare formată în jurul Partidului Democrat din Moldova (PDM). Peste câteva zile, pe 30 decembrie 2015, Boris Golovin participă la concursul pentru funcția de director al CNAMUP și este desemnat câștigător, fiind numit în funcție prin decretul ministrei Ruxanda Glavan în ultima zi a anului.

Deși a câștigat concursul pentru funcția de director al CNAMUP, Golovin a ales să rămână deputat până la încheierea mandatului așa că, pe 27 ianuarie 2016, a solicitat suspendarea contractului individual de muncă încheiat cu CNAMUP. Sursele Ziarului de Gardă din interiorul CNAMUP spun însă că Boris Golovin, chiar dacă oficial era suspendat din funcție, conducea de facto instituția medicală, venind aproape în fiecare zi la sediul CNAMUP și dând indicații directorului interimar și vicedirectorilor. Totodată, deși oficial deținea funcția de deputat, Boris Golovin participa la majoritatea evenimentelor publice organizate de CNAMUP, precum repartizarea noilor ambulanțe sau tăierea panglicilor de inaugurare a punctelor de asistență medicală urgentă din diverse localități.

Modul în care deputatul Golovin a deținut, concomitent, și funcția de director al CNAMUP a făcut și obiectul unui control inițiat de Comisia Națională de Integritate (CNI), după o sesizare depusă de Vladimir Voronin, deputat în acel moment. Printr-un act din 28 aprilie 2016, CNI constata încălcarea regimului juridic al incompatibilităților de către Boris Golovin.

Nefiind de acord cu acest act, Golovin l-a contestat în judecată. La 26 decembrie 2016, Judecătoria Râșcani, mun. Chișinău, i-a admis cererea, anulând actul de constatare al CNI. Litigiul a ajuns la Curtea de Apel (CA) Chișinău care, în iunie 2017, a casat hotărârea primei instanțe și a declarat legal actul CNI prin care a fost constatată încălcarea regimului juridic al incompatibilităților de către Boris Golovin. Punctul final pe acest caz însă l-a pus Curtea Supremă de Justiție care,

la 1 noiembrie 2017, [a anulat decizia CA Chișinău și a menținut hotărârea Judecătoriai Chișinău](#), care-i dădea dreptate lui Golovin.

Cofondator „Autoritate Grup” cu domiciliul în apartamentul familiei unui fost viceministru

Documentele analizate de Ziarul de Gardă arată că și compania „Autoritate Grup”, cea care a vândut statului ambulanțele rusești, are tangențe cu Partidul Democrat din Moldova. În 2012, atunci când cetățeanul turc Aygar Necati a devenit coproprietar al companiei „Autoritate Grup”, acesta avea domiciliul într-un [apartament din Chișinău care aparține familiei fostului viceministru democrat al economiei Valeriu Triboi](#).

Vasile Cucu, asociat și administrator la „Autoritate Grup”, spune că el a fost cel care i-a găsit apartamentul partenerului său turc, Aygar Necati, dar că nu ar fi știut despre apartenența politică a lui Triboi. „Cu domnul Valeriu Triboi mă cunosc personal. Nu cunoșteam despre apartenențele politice, doar închiriam spațiu în respectivul edificiu de pe str. Malinovschi, orașul Codru. Am avut o relație pur economică”, afirmă Cucu.

Un alt reprezentant al companiei „Autoritate Grup” din perioada implementării contractului, Constantin Sula, a fost, în ultimii patru ani, consilier raional la Strășeni din partea Partidului Democrat. Anterior, acesta a fost consilier local și primar al comunei Roșcani, dar și [director adjunct al Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și a Corupției](#), predecesorul Centrului Național Anticorupție. În 2016, Sula a făcut parte din [lista persoanelor de încredere din partea democratului Marian Lupu](#), candidat la alegerile pentru funcția de Președinte.

„Constantin Sula a fost, pe parcursul executării contractului de livrare a ambulanțelor, antrenat de către companie la unele etape. Ne-a reprezentat cu producătorul, cu furnizorii, cu transportatorii și multe altele”, spune Vasile Cucu, care recunoaște că știa despre legătura lui Sula cu PDM, dar afirmă că acest lucru nu a influențat în niciun fel câștigarea licitației de livrare a ambulanțelor de către firma sa. Același lucru îl susține și Constantin Sula: „Nu are nicio tangență chestia asta, absolut deloc. Aici nu sunt chestiuni politice vreau să vă spun. Nu are nimic cu Partidul Democrat”.

Partenerul lui Cucu dintr-o altă firmă – donator și „persoană de încredere” a democrațiilor

O altă persoană din anturajul lui Vasile Cucu conectată la PDM este omul de afaceri Andrei Furculiță. Cei doi sunt asociați la compania „Mercuriy Trade” SRL. Furculiță este membru al Consiliului Politic Național al Partidului Democrat, dar și unul dintre donatorii formațiunii. Pe 22 octombrie 2016, în campania electorală pentru prezidențiale, Andrei Furculiță a donat PDM 70 de mii de lei, iar în februarie 2019, în timpul campaniei pentru alegerile parlamentare, Furculiță a donat partidului 30 de mii de lei.

Totodată, acesta s-a numărat și printre persoanele de încredere din partea lui Victor Mîndru, candidat la funcția de deputat într-o circumscripție uninominală din Chișinău la alegerile din februarie curent.

Și de această dată administratorul companiei care a livrat ambulanțele spune că firma sa nu a beneficiat de pe urma conexiunii pe care partenerii săi o aveau cu partidul aflat atunci la guvernare și din care făcea parte și Boris Golovin, cel care conducea de facto CNAMUP.

„Mă cunosc cu Furculiță Andrei de o perioadă de timp impunătoare, avem o companie împreună. Chiar nu am știut că este membru al Partidului Democrat. Tranzacția respectivă (contractul de livrare a ambulanțelor, n.r.) a fost efectuată în numele companiei gestionată de către mine, eu nu sunt membru a niciunui partid, n-am apelat la nicio susținere de la dl Furculiță sau, eventual, de la dl Triboi”, afirmă Vasile Cucu.

695 mii lei pentru Partidul „Șor” de la firma care asigură mentenanța ambulanțelor

Pentru cele 69 de ambulanțe livrate către CNAMUP, „Autoritate Grup” a oferit o garanție de doi ani de exploatare sau parcurgerea a 100 de mii de kilometri. Totodată, pentru deservirea tehnică a autosanitarelor în perioada de garanție (schimburi de ulei, filtre, plăcuțe de frână etc.), pe 25 iunie 2018, „Autoritate Grup” a încheiat un contract cu SA „Servicii Auto Prosper” – una dintre companiile împuternicite de grupul rusesc Gaz să presteze servicii de întreținere și reparații de garanție pe teritoriul R. Moldova a automobilelor Gaz.

Potrivit contractului, obținut de ZdG, costul pentru mentenanța celor 69 de ambulanțe în perioada de garanție se ridică la 1,91 milioane lei, sumă ce include costul consumabilelor și a manoperei.

Potrivit datelor de la Comisia Electorală Centrală, „Servicii Auto Prosper” a fost, în 2019, unul dintre cei mai generoși donatori ai Partidului „Șor”. Conform raportului privind veniturile și cheltuielile Partidului „Șor” în campania electorală pentru alegerile parlamentare din 24 februarie, SA „Servicii Auto Prosper” a donat partidului condus de Ilan Șor 695 de mii de lei, indicând drept sursă a banilor profitul înregistrat de companie. Donația a fost făcută într-o singură tranșă, pe 28 ianuarie 2019, în plină campanie electorală.

„Servicii Auto Prosper a fost recomandată de producătorul GAZ fiindcă ei dețin service autorizat de către acest producător. Nu am cunoscut despre donații. Am fost pus în fața faptului, ulterior, precum că Auto Prosper are o legătură tangențială cu Partidul Șor. Nu am știut. Acum avem relații economice, nu ne cunoaștem”, afirmă Vasile Cucu, administratorul „Autoritate Grup”, despre donația companiei pe care a contractat-o să facă lucrări de întreținere a ambulanțelor în perioada garanției.

Nu am reușit să vorbim cu Alexandr Vidrițki, directorul „Servicii Auto Prosper”, pentru a-l întreba cum a ajuns să fie donator al Partidului „Șor” și dacă această donație are vreo legătură cu obținerea contractului de mentenanță a ambulanțelor. Vidrițki nu se afla la serviciu în ziua în care am vizitat service-ul auto al societății pe care o conduce și nici la telefon nu ne-a răspuns deși i-am transmis și prin intermediul a doi angajați de-ai săi că vrem să discutăm la subiectul donațiilor pentru partidul „Șor”.

Alte ambulanțe, alte neconformități

Tot în 2018, pe lângă ambulanțele din Federația Rusă, statul a cumpărat și 36 de autosanitare Mercedes, destinate municipiului Chișinău. În acest scop, din surse bugetare, au fost alocate peste 50 de milioane de lei.

Potrivit fostului secretar general de stat în MSMPS Boris Gilca, cele 36 de unități de transport au fost, de fapt, dube marfare transformate în ambulanțe de către firma din Turcia care a câștigat licitația organizată, de această dată, de Centrul pentru achiziții publice centralizate în sănătate.

„Probabil coordonarea cu Ministerul Sănătății s-a efectuat la nivelul ministrului de atunci, deoarece nici o altă persoană din minister nu a deținut informații despre procurarea ambulanțelor Mercedes. Ulterior, după ce aceste ambulanțe au fost aduse în R. Moldova, rând pe rând, personalul medical și șoferii au început a raporta anumite deficiențe tehnice: fie la sistemul de electricitate, fie la sistemul de aer condiționat, fie asupra echipamentelor medicale care se demontau și cădeau din mers. După ce aceste raportări au devenit foarte multe la număr, noi, ca minister, ne-am pus întrebarea: de ce se întâmplă acest lucru? Și cineva din personalul de mentenanță al ambulanțelor ne-a spus: ce vreți dvs. de la niște ambulanțe neconforme? Eu am întrebat ce înseamnă ambulanțe neconforme? Și mi s-a răspuns că aceste ambulanțe, de fapt, nu au parvenit ca ambulanțe din fabrică, ci au fost procurate ca Mercedes-uri marfare și reutilate în ambulanțe. Acest fapt a fost confirmat prin defecțiunile care s-au întâmplat și se întâmplă încă foarte des la aceste ambulanțe. Am atenționat, prin scrisoare oficială, asupra acestor neconformități firma din Turcia”, susține Boris Gilca.

Cele 168 de ambulanțe care nu au mai venit

Pe 12 iulie 2018, premierul de atunci, Pavel Filip, semna un acord de împrumut, în valoare de 12 milioane de euro, cu Banca de Dezvoltare a Consiliului European. Din acești bani, Guvernul anunța că vor fi cumpărate 170 de ambulanțe noi. La scurt timp a fost organizată o licitație în urma căreia a fost desemnată câștigătoare aceeași firmă din Turcia care livrase și ambulanțele Mercedes. De această dată însă oferta câștigătoare propunea ambulanțe Ford.

În total, urmau a fi achiziționate 168 de autosanitare, dintre care 35 de ambulanțe de terapie intensivă (de tip C) și 133 pentru acordarea primului ajutor medical (de tip B). Livrarea ambulanțelor însă nu a mai avut loc, iar soarta acestui contract este, deocamdată, neclară pentru că și această achiziție a intrat în vizorul oamenilor legii. Procurorii însă evită să ofere detalii motivând că ancheta se află abia la început. Întrebată despre motivele stopării achiziției ambulanțelor Ford, ministra Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Ala Nemerenco, ne-a comunicat, că „au fost găsite nereguli în procedura de achiziții”, dar că nu ne poate oferi detalii pentru a nu prejudicia ancheta oamenilor legii. (discuția cu Ala Nemerenco a avut loc pe 5 noiembrie 2019. Între timp a fost votat un alt guvern, n.r.)

Gilca: După inspecție a devenit clar că și aceste ambulanțe erau neconforme

În perioada 27-29 iunie 2019 un grup de specialiști din R. Moldova s-au deplasat în orașul Adana din Turcia pentru inspectarea și constatarea corespunderii tehnice a ambulanțelor și dotării cu utilaj și aparataj medical a unităților sanitare Ford, care urmau a fi livrate în țara noastră.

„Am fost delegat de guvern în Turcia pentru a inspecta modelele de ambulanțe care urmau a fi livrate conform contractului: o ambulanță de tip B și una de tip C. Nu am plecat singur, am plecat cu un grup de experți-specialiști din R. Moldova. După inspecție a devenit clar că și aceste ambulanțe, la fel ca și echipamentele medicale din dotare, erau neconforme. Mai mult, echipamentele medicale erau montate aproape în condiții artizanale, de câțiva meseriași neautorizați ai companiei turcești care nu aveau competențele profesionale necesare. Ne-am dat seama de acest lucru deoarece dânsii ne întrebau pe noi: „unde doriți să vă instalăm echipamentul X sau Y? Pe peretele din stânga sau pe peretele din dreapta, mai sus sau doriți mai jos?” Conform standardelor europene pentru ambulanțe montarea echipamentelor este strict reglementată și standardizată și nu este un subiect de negociere”, constată Boris Gilca după vizita la uzina care pregătea ambulanțele.

Astfel, susține fostul secretar general de stat, „grupul de experți din Moldova a concluzionat că ambulanțele nu sunt conforme, echipamentele sunt de foarte proastă calitate, montarea lor este efectuată neautorizat, iar costul acestora este surprinzător de înalt. Astfel, în raportul despre deplasare, remis către Prim-ministru, m-am expus asupra necesității rezilierii contractului, reconsiderarea licitației și demararea unei noi licitații internaționale, absolut transparente, pentru procurarea unor ambulanțe conforme, de cea mai bună calitate, conform standardelor europene”.

Ambulanțele pacienților vs mașinile șefilor de la CNAMUP

În timp ce procurările de ambulanțe s-au soldat cu anchete penale și întârzieri de livrare a autosanitarelor, cei care administrează CNAMUP se deplasează cu mașini de serviciu noi, produse de companii japoneze sau americane. În luna octombrie am surprins în curtea CNAMUP mai multe automobile

de teren de model Chevrolet Captiva, costul cărora începe de la 25 de mii de euro pentru o unitate. Mașinile, opt la număr, au fost cumpărate în 2016. Ulterior, CNAMUP a achiziționat și câteva mașini Suzuki Vitara, destinate tot deplasării conducerii instituției, inclusiv a șefilor stațiilor regionale.

Un șantier-monstru, tocmai bun pentru fraude de milioane

Tudor Iașenco

(Cuvântul, 25 noiembrie 2019)

Construcția Complexului sportiv din Rezina, proiect estimat inițial la 72 de milioane de lei, a fost prezentată, în anii 2015-2018, de Administrația raionului Rezina, mai multe publicații afiliate Consiliului Raional Rezina și Partidului Democrat din Moldova drept una dintre realizările de anvergură ale președintei raionului, Eleonora Graur, tot ea și vicepreședintă a PDM, ulterior parlamentară și vicepreședintă a Partidului Pro-Moldova.

În 2018, printr-o Hotărâre a Guvernului Filip din 20 iunie, acest proiect, redenumit „Dezvoltarea durabilă și competitivă a orașului Rezina prin amenajarea structurilor turistice aferente Complexului sportiv Rezina”, devine parte componentă a Documentului unic de program pentru anii 2017-2020. Astfel guvernarea democratică confirmă deschiderea față de noi linii de finanțare a Complexului, inclusiv din Fondul Național pentru Dezvoltare Regională. Iar Eleonora Graur afirma public, că proiectul va costa deja circa 118 mln de lei și, grație lui, Rezina va deveni o destinație turistică de excepție. În realitate nu a existat un proiect și un deviz de cheltuieli concrete și toate aceste decizii, declarații, s-au dovedit a fi doar o schemă ordinară de fraudare a banilor publici.

Un proiect rebutat, altul – comandat firmei vărului președintei

Rezina a rămas fără stadion prin anii '90 ai secolului trecut. Situat în lunca Nistrului, în urma multiplelor revărsări și ridicării nivelului apelor subterane, stadionul a devenit impracticabil. Ulterior, au fost enunțate mai multe intenții de a construi un nou stadion, dar fără rezultat, pentru că fie lipseau resursele financiare, fie administrația orașului avea alte griji. Prin 2009, o firmă a propus administrației raionului proiectul unui stadion nou. Fostul șef al Secției Construcții, Drumuri și Gospodărie Comunală a Consiliului Raional Rezina, Ion Ciorbă, își amintește că pentru construcția lui era nevoie de vreo 16 mln de lei. „Prețul mi s-a părut umflat

și am propus ca devizul de cheltuieli să fie revăzut. După mai multe negocieri cu proiectanții, inclusiv cu participarea colaboratorilor Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, prețul stadionului a ajuns la circa 14 mln de lei”, își amintește I. Ciorbă.

Conducerea democrată-comunistă a raionului de după alegerile locale din 2011 și-a amintit de stadion la începutul anului 2015, înainte de noile alegeri locale. Renunțând la proiectul deja modificat și aprobat al stadionului, Aparatul președintei E. Graur comandă alt proiect la firma „Armonic-Urban” SRL, administrată de Valeriu Lupașcu, vărul președintei, construcția căruia, potrivit informațiilor mediatizate de E. Graur când SRL „Armonic Urban” abia începuse să lucreze asupra proiectului, urma să coste deja 72 mln de lei. Apropo, după proiectarea primei tranșe – construcția tribunelor pentru 2500 de locuri, Consiliul Raional Rezina a reziliat contractual cu SRL „Armonic Urban”. Vasile Gobjilă, președintele Asociației raionale de fotbal și care în 2019 câteva luni a exercitat și funcția de președinte al raionului, menționa într-un răspuns redacției ziarului CUVÂNTUL, că asta s-a întâmplat pentru că în 2015 SRL „Armonic-Urban”, în termenul stabilit, nu a efectuat nici 30 la sută din lucrările de proiectare comandate. „Ulterior lucrările respective de proiectare nu au mai fost contractate cu altă companie”, a concretizat Vasile Gobjilă.

Și responsabilul tehnic de acest obiect, Alexandru Ucrainciuc, solicitat să comenteze costurile proiectului Complexului, ne-a spus: „Se vorbește de 72 mln, iar mai nou și de peste 100 de milioane, dar din câte eu știu există doar proiectul primei etape – tribunele, cu o serie de încăperi și acoperișul acestora”, a precizat dumnealui.

Iar Marcel Rusu, șeful Secției Construcții, Drumuri și Gospodărie Comunală a Consiliului Raional Rezina ne-a declarat că ar exista și proiectul tranșei a doua, care prevede construcția terenului de fotbal, a gardului din jurul lui, rețelei de iluminat, dar acesta s-ar afla la Agenția de Dezvoltare Centru (!?) și dânsul nu ține minte costul lui.

Promisiuni frumoase, dar deșarte

În iunie 2015, cu oaspeți de la Guvern și mare tam-tam informațional, s-a pus piatra de temelie a obiectului, despre care viceministrul Dezvoltării Regionale și

Construcțiilor, Anatolie Zolotcov declara de pe ecranele televizoarelor și portaturile afiliate guvernării, că noul Complex sportiv din Rezina va fi unul dintre cele mai moderne din țară, un complex contemporan, care va include nu numai stadionul cu tribune, dar și piste de alegări, un bazin, hotel și palat al sporturilor.

Iar Liviu Jitari, administratorul firmei „Litarcom” SRL, una dintre firmele preferate ale administrației raionului, selectată să construiască prima tranșă a Complexul (tribunele) în valoare de 12.9 mln de lei, mai adăuga atunci, pentru aceleași surse, că până la sfârșitul anului va fi construit stadionul, cabinele de schimb și cele de duș, iar Complexul în întregime va fi gata peste trei ani, adică în 2018.

Milioanele care au bulversat opinia publică

Costul de 72 de milioane de lei al Complexului sportiv a bulversat opinia publică din teritoriu. Or, în anul 2015, bugetul total al raionului la venituri și cheltuieli fusese aprobat în mărime de 104 mln 656 mii de lei, din care circa 95 mln erau transferuri cu destinație concretă din bugetul de stat și doar circa 10 mln constituiau veniturile proprii. Deoarece Rezina este un centru raional cu o populație de circa 12 mii de oameni și tradiții sportive destul de modeste, ziaristii de la săptămânalul CUVÂNTUL au întrebat președinta cine și din care considerente a ales anume acest proiect și nu unul mai modest. Dânsa a răspuns că aceasta a fost voința Consiliului Raional.

Victor Lupașcu, consilier raional, arhitect de specialitate, însă, era de altă părere. „În luna februarie 2015, când la ședința Consiliului Raional au figurat câteva chestiuni privind alocarea resurselor financiare pentru Complexul sportiv, am declarat că asta este o aventură, că Rezina nu are nevoie de un asemenea Complex cu tribune pentru 2500 de locuri și de alte obiective de care vorbea președinta; că cheltuielile preconizate sunt absolut iraționale, iar întreținerea unui asemenea Complex va necesita cheltuieli peste puterile orașului și ale raionului. Dar majoritatea de guvernare, formată din consilierii democrați și comuniști, ca de obicei, fără a intra în discuții, nu a îndrăznit să meargă împotriva voinței președintei raionului”.

Și consilierul raional Andrei Gârlea spunea că cifra de 72 de milioane de lei, costul declarat al Complexului, a trezit discuții în Consiliu, dar președinta raionului a dat asigurări că cea mai mare parte a cheltuielilor va fi acoperită nu din bugetul

raionului, ci din investiții atrase din bugetul de stat, diverse proiecte investiționale și majoritatea consilierilor a susținut-o.

De fapt, în perioada când Eleonora Graur exercita deja al doilea mandat de președintă a raionului Rezina, deținând totodată și funcția de vicepreședintă a PDM, care guverna republica, pentru majoritatea factorilor de decizie din administrația raionului Rezina, dar și membrilor Consiliului Raional cuvântul ei era lege și toate poftele dânzei erau susținute fără discuții.

O nouă viziune: Dezvoltarea orașului Rezina prin amenajarea obiectivelor turistice, aferente Complexului sportiv

Exact peste trei ani, în iulie 2018, când, conform promisiunilor inițiale, la acest Complex rezinenii trebuiau deja să facă sport, drept reacție la niște critici în mass-media vizavi de situația reală, pe [pagina web](#) a Consiliului Raional apare o știre cu imaginea președintei raionului și a șefului de șantier pe fundalul tribunelor în proces de construcție, unica componentă a Complexului la care până atunci s-a lucrat, unde trebăluiau câțiva muncitori. De fapt, din toamna lui 2017, acolo nu se mai lucra. Dar Eleonora Graur se pregătea de alegerile parlamentare din 2019 și anunța că administrația raionului a câștigat la Agenția de Dezvoltare Regională Centru un proiect finanțat din Fondul Național pentru Dezvoltare Regională prin care va fi finanțată a doua etapă a construcției Complexului și că, costul total al obiectului se ridică deja la circa 118 milioane de lei.

„Atunci când proiectul a fost derulat, în anul 2015, s-a contat foarte mult pe impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător, care venea în bugetul raional de la Compania „Lafarge Ciment (Moldova)” SA. Dar așa cum ulterior acest impozit a fost direcționat în Bugetul de Stat, raionul a rămas fără importante surse financiare. Astfel, autoritățile sunt în căutare de bani din diferite surse”, motiva Eleonora Graur, concretizând că, la moment, sunt în desfășurare lucrările din prima etapă, care costă aproape 13 milioane de lei și care prevăd efectuarea lucrărilor de terasament și de construcție a tribunelor. Etapa a doua va fi finanțată inclusiv din Fondul Național de Dezvoltare Regională, la care va contribui și Federația Moldovenească de Fotbal”, aburea rezinenii cu informații optimiste președinta.

Și, într-adevăr, la 20 iunie 2018, Guvernul Filip adoptă Hotărârea nr. 585 prin care include proiectul „Dezvoltarea durabilă și competitivă a orașului Rezina

prin amenajarea structurilor turistice, aferente Complexului sportiv Rezina” în Documentul unic de program pentru anii 2017-2020 și finanțarea lui din mijloacele financiare alocate din Fondul Național pentru Dezvoltare Regională începând cu a. 2018. La 09 august 2018 însă Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale, din componența căruia fac parte majoritatea miniștrilor și alți demnitari de rang național și regional, contrar Hotărârii Guvernului, respinge unanim solicitarea Eleonorei Graur privind includerea proiectului dat pentru finanțare în anul 2018.

„Complexul sportiv, un nou obiect de fraudare a banilor publici”

Între timp, luând cunoștință de diverse afaceri dubioase realizate în teritoriul din inițiativa E. Graur și dezvăluite de presa locală, mai multă lume din raionul Rezina și nu numai, a ajuns la concluzia că la fel ca și alte proiecte din domeniul reparațiilor și construcțiilor obiectivelor de menire socială, Complexul sportiv este de fapt pentru E. Graur și PDM un obiect destinat pentru deturnarea unor sume importante de bani publici. Și iată de ce.

Administrația raionului Rezina, susținută de guvernarea democratică, a preferat un complex-monstru, absolut neadecvat teritoriului, anume pentru a-și putea încălzi buzunarele cu o sumă mult mai solidă decât în cazul unui obiectiv de 14 milioane, atenționau redacția cititorii ziarului.

Am încercat să aflăm pe ce se bazau afirmațiile președintei E. Graur, dar și Hotărârea Guvernului Filip referitoare la costurile de 72 milioane, iar apoi de 118 milioane de lei ale Complexului. Dar nimeni de la Consiliul Raional Rezina nu a putut răspunde.

Construcția primei tranșe a Complexului a fost încredințată firmei „Litarcom” SRL, o întreprindere cu o reputație dubioasă, administrată, alături de alte două întreprinderi similare, SRL „Capillati” și SRL „Ave-Borș”, de același Liviu Jitari și care, în perioada președinției E. Graur, au obținut cele mai scumpe contracte de investiții capitale în domeniul construcțiilor și reparațiilor obiectivelor de menire socială inițiate în raionul Rezina. Și asta în pofida încălcării serioase de către aceste firme a obligațiilor contractuale la toate obiectivele, calitatea proastă a lucrărilor, secretizarea (din ambele părți) a oricăror informații despre încheierea și realizarea contractelor.

De exemplu, la apeductul și rețeaua de evacuare a apelor reziduale din satul Sârcova, „Litarcom” SRL s-a obligat să efectueze lucrările în 12 luni, dar au durat patru ani. Stația de epurare a apelor reziduale din Rezina, construcția căreia a fost încredințată tot „Litarcom” SRL la începutul anului 2014, pentru a fi dată în exploatare cel târziu în toamna lui 2015, nu funcționează nici astăzi, deși s-au cheltuit circa 13 mln de lei din Fondul Ecologic Național și bugetul local. Contractul privind eficientizarea energetică a clădirii grădiniței de copii din s. Ignăței, finanțată de Fondul de Eficiență Energetică, încheiat prin 2012, nici până astăzi nu-i dus la capăt. La licitația pentru selectarea antreprenorului care urma să repare încăperile Consiliului Raional Rezina grupul de lucru în frunte cu E. Graur a dat prioritate ofertei SRL „Litarcom” pe motiv că ar fi fost cea mai avantajoasă din punct de vedere financiar. Mai apoi însă au fost încheiate două acorduri adiționale, care au majorat costul lucrărilor cu circa 30 la sută. La fel de suspectă este și istoria construcției în mod camuflat, sub peretele Primăriei Rezina, a unui havuz, pentru care Consiliul Raional Rezina a plătit firmei „Capillati” SRL o sumă de câteva ori mai mare decât una reală, iar havuzul a ieșit din funcțiune chiar în perioada de garanție și antreprenorul nu se grăbește să-l repare. Redacția săptămânalului CUVÂNTUL a sesizat în repetate rânduri, vizavi de problemele nominalizate mai sus, administrația SRL „Litarcom”, dar aceasta nu a reacționat nici la o scrisoare.

Construcția Complexului sportiv a început nu cu terenurile pentru sport, cum ar fi fost logic, dar cu zidirea tribunelor la care, potrivit datelor oferite de Vasile Gobjilă, succesorul E. Graur la conducerea raionului după plecarea ei în Parlament, până la sfârșitul a. 2017 au fost executate lucrări de terasament și circa 70% din lucrările de construcție a tribunelor, pentru care Consiliul Raional a achitat deja 12 mln 247 mii lei, aproape toată suma prevăzută în contract.

Cheltuieli triplate față de cele reale?

După publicarea primei investigații la această temă, redacția a solicitat Consiliul Raional Rezina, CNA, Procuratura să analizeze istoria acestui obiectiv, cât de adecvat este el pentru localitatea dată și cât de corect au fost cheltuite finanțele publice alocate pentru prima tranșă. Nu a urmat nicio reacție. Atunci redacția a rugat doi ingineri constructori din Rezina cu experiență în domeniu să calculeze costul real al lucrărilor efectuate de SRL „Litarcom”, având ca puncte de reper cantitatea materialelor utilizate: Mina de piatră din Lalova a eliberat firmei SRL „Litarcom”, pentru construcția tribunelor, 324 de metri cubi de cotileț în valoare

de 167,04 mii de lei, iar firma „Covcor” SRL din Rezina – 787,5 metri cubi de beton de diverse mărci în valoare de 915 mii de lei. Luând în calcul și lucrările de terasament, volumul tribunelor, specialiștii noștri au calculat în mod independent că cheltuielile reale pentru tribune s-ar încadra în cel mult 4 milioane de lei. Totodată specialiștii au menționat că după trei ani de la oprirea lucrărilor, acestea ar putea fi continuate numai după o expertiză tehnică a obiectului.

Solicitat să comenteze cheltuielile suportate de bugetul raionului la acest obiectiv și calculele experților independenți, ex-șeful raionului, Vasile Gobjilă, în prezent secretar al Consiliului Raional Rezina, ne-a răspuns: „Ar fi bine să le comenteze colaboratorii Secției Construcții... Eu personal regret că nu am putut să influențez conducerea raionului să nu înceapă construcția acestei «mahine»”.

Marcel Rusu, șeful Secției Construcții, Drumuri și Gospodărie Comunală a Consiliului Raional Rezina s-a arătat contrariat de calculele specialiștilor noștri, declarând că nu le recunoaște.

Cum construiesc stadioane în alte localități

Ne-am interesat ce cheltuieli au suportat pentru construcția unor obiective similare autoritățile din alte localități.

Acum vreo zece ani, a fost reconstruit stadionul din orașul Telenești. Boris Burcă, în acea perioadă șeful raionului, ne-a spus că reamenajarea câmpului de fotbal, construcția tribunelor, a unei clădiri ce servește ca vestiar, oficiu și pentru alte necesități, a gardului stadionului autoritățile au cheltuit circa 100 de mii de lei.

Anul trecut a fost dat în exploatare, după o reconstrucție capitală, stadionul din or. Glodeni care, în afară de câmpul de fotbal, mai include un teren de volei, unul de tenis de câmp și o pistă de alergări. Reconstrucția a costat 5,5 milioane de lei.

Câțiva activiști, originari din satul Țareuca, raionul Rezina, au decis să caute mijloace și să construiască în localitatea lor un stadion modern, cu tribune pentru suporteri, parcare auto, alte comodități. La Primăria Țareuca am văzut proiectul acestui obiectiv, costul căruia, conform calculelor prealabile, ar ajunge la circa un milion de lei.

Asociația băștinașilor din s. Pepeni, Sângerei a inițiat un proiect de renovare a stadionului din localitate. În primăvara anului 2019 Asociația a depus un proiect la concursul de proiecte al Programului Migrațiune și Dezvoltare Locală (MiDL) și a obținut o finanțare de 10 mii de euro (circa 200 mii MDL) pentru renovarea stadionului și amenajarea unei zone de parc în regiunea adiacentă. Proiectul care se numește „Stadion cu parc amenajat – localitate atractivă pentru traiul tinerilor – emigrare în descresștere”, presupune și acumularea unei sume similare de 10 mii de dolari (circa 170 mii MDL) din donații, în special de la diasporă.

Proiectul presupune amenajarea tribunei stadionului (360 de locuri confortabile) dar și a unor bănci pe partea opusă a terenului de fotbal, construcția unor trotuare pavate spre tribună, amenajarea unui scuar la intrarea pe stadion, a unei parcări și reabilitarea fântânii din preajmă. Lucrările, după cum ne-au relatat liderii Asociației în luna august 2020, sunt în toi.

Dezvăluirile din presă, lăsate fără reacții de către autorități și organele de drept

După publicarea în noiembrie 2019 a primei investigații la această temă, așteptam că noua administrație a raionului, organele de drept, în mod special sesizate pe acest subiect, vor încerca să clarifice lucrurile, or este vorba de cheltuieli suspecte de milioane de lei publici. Dar nici APL din Rezina, nici administrațiile „Litarcom” SRL, „Armonic-Urban” SRL n-au reacționat.

Ulterior redacția săptămânalului CUVÂNTUL a propus autorităților raionului să formeze o comisie oficială, împuternicită să verifice situația și cheltuielile reale la Complexul sportiv, dar și la alte obiective reparate și construite în ultimii ani și asupra cărora planează suspiciuni de delapidări masive a finanțelor publice. Deoarece iarăși nu a urmat nicio reacție, CUVÂNTUL a organizat o consultare publică cu cetățenii din raion la această temă, participanții la care au avut, de fapt, o singură opinie: Consiliul Raional Rezina trebuie să formeze o comisie împuternicită să verifice veridicitatea lucrărilor și a cheltuielilor suportate de comanditar la acest obiectiv. Reacția președintelui raionului Valeriu Ciorici la interpelarea redacției a fost: „Conform prevederilor Legii 436/2006 privind administrația publică locală, președintele raionului nu are competențe să constituie o comisie de evaluare, cea din urmă fiind de competența consilierilor raionali”.

Centrul Național Anticorupție și Procuratura Generală la câteva interpelări ale redacției și unor activiști locali pe acesta și alte subiecte, ne-au comunicat în 2019 că „*faptele de sustragere a mijloacelor financiare destinate pentru construcția stadionului din Rezina sunt investigate în cadrul unui proces penal*”.

Peste aproape un an, un grup de rezineni a protestat la Procuratura Generală, invocând faptul că Poliția și Procuratura nu investighează ci mușamalizează actele de corupție și abuzurile comise de administrația raionului Rezina în frunte cu ex-președinta raionului și actuala parlamentară E. Graur. Drept reacție, procurorul Adrian Rusu a răspuns: „*Procese sau cauze penale în privința acțiunilor fostului președinte al raionului Rezina, Eleonora Graur nu au fost inițiate de către organul de urmărire penală al Inspectoratului de Poliție Rezina sau procuratura teritorială, nefiind înregistrate astfel de sesizări*”.

Asta, deși sesizări bine documentate au fost multe, inclusiv în adresa CNA și Procuraturii Generale. Dar toate plângerile se întorceau la Procuratura Rezina, colaboratorii căreia, invocând argumente supte din deget, reacționau cu ordonanțe de neîncepere a urmăririlor penale. Iar organele ierarhic superioare nu s-au trudit să verifice legalitatea deciziilor colegilor din teritoriu, lăsând să se înțeleagă că la noi, pentru funcționari și demnitarii de stat din partidele de la guvernare, obligațiuni și lege nu există...

Lacul Sărat de la Cahul, rămas în paragină, deși în el s-au investit 11 milioane de lei

Viorica Zaharia, Vitalie Hotnogu

(MoldovaCurata.md, 24 decembrie 2019)

În jur de 11 milioane de lei a investit Agenția de Dezvoltare Regională (ADR) Sud începând cu anul 2012 într-un proiect care urma să devină loc de agrement și destinație turistică în orașul Cahul – Lacul Sărat. La lansare, se anunța că în doi ani sursa de apă minerală curativă, cu proprietăți unice, va redeveni accesibilă pentru oameni, așa cum a fost până în anii 80 ai secolului trecut. Astăzi Lacul este pe jumătate amenajat, însă în el nu există apa minerală promisă, ci apă de ploaie și crește stuf. Locul degradează cu fiecare zi. Proiectul în care s-au investit milioane de lei a fost compromis de interese, pe alocuri de corupție, și de incompetență. Deși ADR Sud a fost gestionara banilor și a proiectului, astăzi nimeni nu își asumă responsabilitatea pentru starea în care se află Lacul, iar Maria Culeșov, directoarea ADR Sud, spune că Agenția a făcut totul ce a depins de ea, dar că a fost greu, de parcă... duhurile rele s-ar fi opus. Primăria și Consiliul Raional Cahul caută acum soluții (cel puțin așa declară) să pornească lucrurile din punctul mort și să facă, totuși, Lacul, funcțional.

La patru mai 2012, la Cahul se lansa promițător un proiect de reabilitare a sursei de apă minerală Lacul Sărat. Aici, încă din perioada sovietică, fuseseră descoperite zăcăminte de apă cu proprietăți unice, care ajută la tratarea maladiilor aparatului locomotor, sistemelor nervos și sangvin. Lacul, care existase din 1963, a ajuns în paragină din cauză că nu mai fusese folosit din 1984, când în oraș s-a deschis Sanatoriul „Nufărul Alb”, ai cărui pacienți sunt tratați și astăzi cu această apă. Sanatoriul extrage apa printr-o sondă proprie.

Solicitarea de finanțare fusese depusă la ADR Sud în anul 2010 de către Primăria Cahul, condusă atunci de Petru Burlacu, care intenționa să revitalizeze lacul și să-l transforme într-un proiect social, adică accesibil tuturor doritorilor, cum era pe timpuri. În 2011 proiectul a fost anunțat câștigător, iar în 2012 s-au lansat lucrările de construcție.

Gestionarul principal al proiectului era ADR Sud, care acționa sub atenta supraveghere a unui reprezentant al Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor (MDRC). ADR a selectat compania „Sabris Com”, cu sediul în Chișinău, să efectueze lucrările.

Cu un contract de 7 229 148 de lei, firma s-a apucat de lucru în luna mai 2012. Potrivit planului, antreprenorul urma: să evacueze nămolul acumulat; să betoneze albia și marginile lacului; să foreze sonda, prin care urma să fie extrasă apa minerală pentru umplerea lacului și să să îngredească teritoriul. Totul urma să fie făcut în 18 luni.

Deja peste câteva luni, în august 2012, firma anunța ADR Sud despre faptul că e nevoie de „finanțarea unor lucrări adăugătoare, care au fost descoperite în urma procesului tehnologic”. De asemenea, peste un an, în perioada august – septembrie 2013, albia lacului, adică acolo unde se făcuseră deja lucrări, a fost inundată de câteva ori. „În urma ploilor abundente din 29 august 2013 au fost puternic spălate malurile Lacului Sărat. Aceasta a dus la deteriorarea lucrărilor de îndreptare a malurilor cu nisip, care au fost executate în proporție de 50%. Ca urmare a ploilor, fundul lacului a fost umplut cu ape pluviale și nămol cu o adâncime de aproximativ 50 de metri, pe o suprafață de 4 350 de metri pătrați”, se spune într-un proces-verbal din 29 august 2013 al ședinței convocate la ADR Sud imediat după inundație. În document se pune în sarcina Primăriei și antreprenorului să măsoare volumul lucrărilor suplimentare care trebuiau făcute după inundație. Astfel, ADR Sud a încheiat un contract suplimentar cu „Sabris Com”, în valoare de 2 167 580 de lei.

Schimbarea antreprenorului. „Nu am fost lăsat să termin lucrările. Pur și simplu am fost alungat”

În raportul de evaluare a impactului proiectului, întocmit în anul 2015 de ADR Sud, se arată că față de antreprenorul care executa lucrările au existat obiecții, întrucât acesta ar fi comis „abateri grave”, deși nu se aduc exemple concrete din care să reiasă gravitatea, astfel că în anul 2014 s-a ajuns la desfacerea contractului, când lucrările încă nu erau terminate.

„Noi am fost nevoiți să reziliem contractul cu «Sabris Com», deoarece nu și-a onorat obligațiile în termenii în care au semnat”, ne-a spus directoarea ADR Sud, Maria Culeșov, care era în funcție și în perioada desfășurării proiectului „Lacul Sărat”.

„Din ce considerente nu am fost informați, dar ni s-a spus din start, de la ADR Sud că lucrurile nu merg bine și contractul a fost reziliat cu acest antreprenor”, ne-a spus și Petru Burlacu, primar al orașului Cahul în perioada respectivă (2011 – 2015).

La rândul său, administratorul Sabris Com, Ion Sârbu, afirmă că toate procesele-verbale de recepție a lucrărilor au fost semnate de reprezentanții ADR, ai Primăriei Cahul și ai Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, fapt ce ar însemna că la acel moment ei nu aveau obiecții la executarea lucrărilor. Antreprenorul spune că el nu a fost lăsat să continue proiectul. „Este și cartea tehnică, sunt și prescripțiile de la Inspekția de Stat în Construcții Cahul. Toate s-au făcut, nu a fost nimic grav acolo. Pur și simplu mi s-a spus să îmi iau ce am de luat și să plec de acolo. Eu nu am predat nimic, nu am transmis nici un material. Pe mine pur și simplu m-au alungat”, ne-a spus Ion Sârbu, administratorul „Sabris Com”.

Antreprenorul afirmă că cel care i-a cerut să întrerupă lucrările și să plece de pe șantier cu tot cu mașini a fost Valerian Bânzaru, șef al Direcției dezvoltare regională de la MDRC, care era responsabil din partea Ministerului de acest proiect: *„Atunci, am cerut să se achite cu mine, pentru lucrările care au fost făcute suplimentar după inundare. Șantierul a fost inundat de trei ori, de ploile abundente. Am construit digul de trei ori, am scos nămolul, am pompat toată murdăria care a fost acolo. A fost vorba că primarul îmi dă banii să facem lucrările până la urmă, apoi – că Primăria nu prea avea bani și îmi va da măcar materiale... La urmă au spus că avem ședință mai târziu. Stopăm lucrările pur și simplu așa, nu facem nimic și o să avem o ședință. La ședință, care a avut loc la sediul ADR Sud, la Cimișlia, la începutul lunii ianuarie 2014, dl Bânzari mi-a spus că mai mult acolo să nu mă arăt, că va fi altă firmă care o să construiască. Și cu asta s-a terminat tot”.*

Valerian Bânzaru refuză să discute la subiectul „Lacul Sărat”

Valerian Bânzaru este în prezent inculpat într-un dosar penal pentru abuz în serviciu, aflat pe rol în instanța de judecată, iar într-un alt dosar, aflat încă la faza de urmărire penală, în gestiunea CNA, este urmărit pentru îmbogățire ilicită. Înviniuirile care i se aduc nu au legătură cu proiectul Lacul Sărat. Ambele cauze au fost pornite în anul 2015. Bânzaru pledează nevinovat. În prezent, el nu mai lucrează în vreo instituție de stat. Când ne documentam pe acest subiect, i-am solicitat un interviu la tema „Lacul Sărat”, însă a refuzat. Ne-a spus doar că dacă ar fi rămas în funcție la Minister, ar fi terminat acest proiect.

După ce antreprenorul Ion Sârbu l-a acuzat că l-a forțat să întrerupă lucrările, l-am contactat din nou pe Bânzaru, pentru o reacție. *„Eu nu am alungat pe nimeni, nu am avut așa imputerniciri și la revedere”*, a spus fostul șef de direcție și a închis telefonul. Ulterior, când am insistat, printr-un Sms, că avem nevoie de o reacție la acuzația care i se aduce, Valerian Bânzaru ne-a întreat mai întâi de unde avem numărul său de telefon, apoi a promis că ne va oferi un interviu în zilele următoare, cand va reveni în țară. Apoi nu a mai răspuns la mesajele noastre în care îi ceream, totuși, o întâlnire, ca să facem interviul și nici pe altă cale nu ne-a oferit vreo reacție.

În prezent, o investigație a modului cum au fost cheltuiți banii pentru proiectul Lacul Sărat desfășoară ofițerii de la Inspectoratul Național de Investigații, care au fost sesizați acum câteva luni de Petru Burlacu și alte două persoane. Ancheta încă nu s-a încheiat.

Reluarea lucrărilor

Lucrările au fost continuate de „Gebhardt Construct” SRL, o întreprindere din Cahul, selectată din nou prin concurs de achiziții publice. „Gephardt Construct” a încheiat cu ADR un contract de 5 mln 763 de mii 93 de lei, în luna august 2014. Firma se angaja să efectueze lucrările în 5 luni, însă termenul a fost extins ulterior de două ori, ultimul fiind 31 octombrie 2015, așa cum se arată în actele de proiect ale ADR Sud. La acest antreprenor Agenția nu a avut deja pretenții.

Într-un final, lucrările efectuate au fost recepționate de către ADR Sud și în luna iunie 2017 „obiectul”, adică zona amenajată, a fost transmisă Primăriei Cahul. La acel moment, deși considerat finalizat, în proiect nu se realizase principalul – sonda.

Ministerul a interzis accesul la apa minerală, încercându-se implicarea în ecuație a Sanatoriului „Nufărul Alb”

La scurt timp după începerea lucrărilor, în februarie 2013, deși în proiect era prevăzută forarea sondei pentru extragerea apei, viceprimarul orașului Cahul, Iurie Arnăut, declara că Ministerul Construcțiilor și Dezvoltării Regionale nu mai permite acest lucru, întrucât Codul Subsolului interzice folosirea zăcămintul de apă, dacă cel care îl folosește nu are drept de concesiune. Iar dreptul de concesiune

se poate obține în urma unui concurs, organizat de Agenția Proprietății Publice. Astfel, problema putea fi rezolvată dacă se organiza un concurs de concesiune, iar Primăria Cahul participa la el și ieșea învingătoare.

Înainte însă să se discute despre procesul propriu-zis de concesiune, administrației locale i-au fost sugerate, de la „centru”, diferite variante de soluționare a problemei privind dobândirea apei. Una dintre acestea, discutată intens, a fost ca Primăria să folosească apa pe care o extrage prin sonda sa Sanatoriul „Nufărul Alb”. *„A fost posibilitate să încheiem lucrările și în anul 2012, însă din cauza birocrăției persoanelor din Chișinău, care au încercat să ne convingă că bazinul Lacului Sărat trebuie să fie umplut prin conductă de la «Nufărul Alb», să aducem apa, altă variantă a fost să aducem apa cu mașinile în lacul Sărat, altă variantă a fost în general să umplem bazinul cu apă dulce și să construim alături unul mic de 20 m pe 30 m, unde să fie apă sărată. Din cauza aceasta s-au stopat lucrările”,* spunea Iurie Arnăuț în februarie 2013.

Acum, în 2019, fostul primar Petru Burlacu, care s-a ocupat de proiect, oferă și mai multe detalii: *„Când s-a ajuns la problema apei minerale, de la Ministerul Dezvoltării Regionale ni s-a propus: «Bine, dar de ce să nu luați apa minerală de la Sanatoriu? Păi, s-ar putea, dar este o distanță. Trebuiește adusă apa. Dar apa e mineralizată foarte concentrat, nu rezistă aproape nici țevile din plastic. Este dură. Doar ceramica poate să reziste. Atunci am zis că se poate. Dar. Volumul bazinului este de 17 mii metri cubi. Apa minerală este necesar să fie diluată 50 la 50. Deci 8 500 de cuburi». Când i-am întrebat pe managerii Sanatoriului: «Exploatați sonda. Ne vindeți apă». «Nu vă vindem, nu avem dreptul». «Dar cât ne va costa un serviciu?» Ni s-a spus că 300 de lei un metru cub. Acum înmulțim un metru cub la 8,5. Am socotit că ieșim la 2,5 mln lei ca să umplem bazinul. Zilnic, apa se adaugă, întrucât are loc evaporarea, alte pierderi, în fine, zilnic trebuie adăugată apă. Și am spus: păi nu este sens să forezi sonda de trei milioane, dar aduci apa permanent de la Sanatoriu... Și iarăși după aceasta s-a insistat mult pe varianta respectivă, apoi am revenit la aceea ca să concesionăm”.*

Și directoarea ADR Sud, Maria Culeșov, confirmă că la etapa discuțiilor despre dobândirea apei un „actor” important în schemă a devenit Sanatoriul „Nufărul Alb”: *„Paralel cu construcțiile se discuta și despre forarea sondei. Noi am fost nu o dată, deja era și dl Bânzaru, primar era dl Burlacu, chiar la «Nufărul Alb». Și erau sugestii ca să nu fie făcută forarea, apa să fie luată*

de la Sanatoriu, că ei au sondă. Ei nu au ajuns la un numitor comun. Cei de la „Nufărul Alb” au pus un preț mare pentru apă, ceilalți nu au vrut să facă contract cu ei. Eu țin minte cum noi am fost la dl Scutelnic (directorul Sanatoriului «Nufărul Alb» – n.n.) eu, cu primarul, cu dl Bânzaru, și el a spus că nu, nu putem noi să colaborăm cu Primăria. Iar noi nu putem să-i forțăm cu ceva și atunci s-a decis ca să fie forarea sondei aparte. Și când s-a ajuns la forarea sondei aparte, vă zic, conform legislației noi nu avem dreptul. Fiindcă trebuie să foreze cel care va gestiona în continuare această sondă și va avea venituri”.

La rândul său, directorul Sanatoriului „Nufărul Alb”, Vasile Scutelnic, a refuzat să ne ofere un interviu în fața camerei, dar, solicitat să comenteze afirmația că Sanatoriul ar fi interesat ca proiectul Lacul Sărat să nu evolueze, a răspuns: „Dvs. ați fost acolo pe loc, la Lacul Sărat? 15 milioane pentru ce au dat? Noi trebuie să dăm la anticorupție, nu să dăm în acela care a fost inițiatorul, cum spuneți Dvs. Noi suntem numai pentru. Și dacă cineva ia lacul cela las să vină, să consultăm, că noi avem medici, oameni care lucrează cu apa, care e problema? De ce nu au venit să ne întrebe atunci: «Cum să facem ca lacul cela ca să fie normal?». Acum, când e băja, au venit la sanatoriu”.

Proiect viciat de incompetență sau compromis de interesele apărute pe parcurs?

Am întrebat-o pe Maria Culeșov, directoarea ADR Sud, care a acceptat și gestionat proiectul, de ce la etapa inițială proiectul a fost acceptat având prevăzută în el forarea sondei și dobândirea apei, deși se știa că legislația nu permite acest lucru. Răspunsul: „Așa a fost proiectul prezentat de ei, de Primăria Cahul. La noi în foarte multe proiecte pe parcursul implementării se fac diferite modificări. Și aici exact așa: ei au avut în drept să-l prezinte la noi, dar conform legislației noi nu am avut dreptul”. „Dar cum a fost acceptat proiectul? Legea exista și la momentul depunerii proiectului”. „Ascultați. În 2010. Și noi niciodată nu avem experți care să verifice, cât e de legitim sau cât e de bine, noi nu avem așa surse ca să plătim experți, adițional să vină să vadă dacă proiectul ăsta e fezabil și e perfect și nu știu ce. Asta a fost depistat pe parcurs”.

Acum, majoritatea celor implicați în proiect pe care i-am interviuat susțin că, dincolo de interesele din diferite părți legate de apa minerală, blocajul la care s-a ajuns e și din cauză că ADR și Ministerul Dezvoltării Regionale au aprobat

proiectul și finanțarea fără să-și pună problema că legislația interzice exploatarea zăcămintului de apă. Încă din iulie 2010 exista o Hotărâre de Guvern care stabilea că apele minerale curative cu rezerve ce depășesc 300 metri cubi/24 de ore sunt considerate substanțe minerale utile de importanță națională, iar dreptul de dobândire a lor se obține prin concurs de concesiune.

În august 2013, într-un răspuns la o scrisoare a primarului de atunci, Petru Burlacu, ministrul Mediului Gheorghe Șalaru anunța că va propune Agenției Proprietăți Proprietăți Publice să inițieze concesionarea, dar numai dacă Primăria va prezenta un studiu de fezabilitate.

Studiul a fost făcut, iar în anii 2017 și 2018 Ministerul Mediului a organizat două concursuri pentru concesionarea zăcămintului de apă minerală „Cahul”, pe o perioadă de 25 de ani. La primul nu a participat nici un ofertant, întrucât caietul de sarcini ar fi fost întocmit de o asemenea manieră, încât potențialii ofertanți nu intrneau condițiile, iar la al doilea – doar Primăria Cahul, mai exact, întreprinderea „Lacul Sărat”, fondată de Consiliul municipal Cahul. Însă oferta i-a fost respinsă.

„Această întreprindere municipală, obiectivul ei de bază nu era de a avea un venit, dar de a presta, așa cum fac întreprinderi similare din România, servicii doar pentru cei care doresc pe parcursul unei zile sau două să beneficieze de acest tratament și să perceapă o taxă simbolică, pentru a acoperi cheltuielile de menținere a ordinii sau de angajare a specialiștilor care trebuie să supravegheze”, explică Petru Burlacu.

„Guvernarea ar trebui să-și pună întrebarea: este oare util să investești 11 milioane de lei ca pe urmă să inventezi niște virgule și puncte care pun obstacole?”

Actualul primar, Nicolae Dandiș, precizează: *„Am depus din partea municipiului Cahul dosarul în conformitate cu cerințele anunțate în caietul de sarcini și a fost respinsă aplicația noastră, invocându-se drept motiv lipsa de expertiză și de personal calificat pentru a gestiona un astfel de proiect”.*

Unul dintre consilierii municipali independenți din Cahul, Vasile Vanțevici, consideră că descalificarea ofertei Primăriei/Consiliului Municipal Cahul pe motiv că întreprinderea „Lacul Sărat” pe motiv că nu are un „istoric financiar”

ar fi neconsistentă, de vreme ce ea a fost creată special pentru a gestiona Lacul: „Problema cea mai principală e că întreprinderea pe care am creat-o noi la insistența autorităților publice centrale nu ar avea un istoric financiar, dar n-are de unde să-l aibă istoricul ăsta financiar. Or, ea a fost înființată anume în scopul propus – de a exploata bazinul Lacului Sărat. Evident că chestiunile astea trebuiesc depășite și sunt toate posibilitățile de a fi depășite. De la nivelul nostru local avem toate posibilitățile financiare de a fora sonda și de a exploata bazinul. De la autoritățile centrale rămâne numai dorința de a debloca situația creată. Eu consider că asta este o chestiune strategică nu de nivel local, dar de nivel național. Și guvernarea ar trebui să-și pună întrebarea: este oare util să investești 11 milioane de lei ca pe urmă să nu acorzi dreptul întreprinderii noastre ... să inventeze pe parcurs niște virgule și niște puncte care ar înainta obstacole”.

În căutare de soluții, Primăria și Consiliul Municipal Cahul a pus, periodic, în discuție, la ședințe, problema deblocării proiectului Lacul Sărat. Una dintre ultimele dezbateri publice la subiect a avut loc în anul 2016.

Problema/rana rămâne deschisă. Ministerul sugerează că ar putea fi organizat un nou concurs de concesionare

Până acum, au fost avansate două posibile soluții. Una ar fi ca Parlamentul să adopte o modificare a Codul Subsolului prin care să atribuie Primăriei Cahul dreptul de folosință, pe un termen nelimitat, a sectorului de subsol în perimetrul zonei Lacul Sărat pentru forarea sondei și dobândirii apei minerale curative. A doua este organizarea unui al treilea concurs de concesionare a zăcământului, la care să participe, din nou, întreprinderea fondată de Consiliul Municipal Cahul. Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, ne-a informat, la solicitare, printr-o notă semnată de șeful Serviciului protecția solului și subsolului, Victor Gălușcă, că membrii Comisiei de concurs (formată anterior, când s-au organizat primele două concursuri – n.n.) privind concesionarea vor revedea documentația, inclusiv caietul de sarcini, iar dacă aceasta va fi aprobată, prin vot, în comisie, se va anunța un nou concurs, la care vor putea participa „oferanții-agenti economici doritori”.

Nicolae Dandiș: „E nevoie de o asumare la nivel de stat”

Având în vedere starea în care este lacul astăzi, există riscul ca zona să degradeze și mai mult, și, implicit, investițiile făcute de stat să se piardă, dacă în următoarele luni nu va avea loc deblocarea situației, adică dobândirea apei. Maria Culeșov spune că acum mingea e în terenul Consiliului Municipal Cahul, care ar trebui să „aibă voință politică” și să „facă pași să miște lucrurile”, fără să precizeze care sunt, concret, acești pași. Ea spune că a solicitat de mai multe ori, în anii 2017, 2018 și 2019 de la Primăria Cahul (ne-a prezentat scrisorile corespunzătoare) să informeze ce a făcut pentru a asigura durabilitatea proiectului după ce ADR Sud a predat bunurile, așa cum prevedeau angajamentele încheiate, însă nu a primit răspuns.

La rândul său, Nicolae Dandiș, actualul primar al municipiului Cahul, spune că la această etapă, pentru deblocarea situației, este nevoie de acțiuni la nivel central: *„La nivel de stat trebuie să fie asumat un rol, pentru că banii când au mers din bugetul statului nu era prezentat la dosar ce va fi în etapa a doua și de aceea acum poate nu e cazul să găsim cine a fost responsabil până la mine, la Chișinău sau alte lucruri. Dar să vedem mai bine că este bunul tuturor, este bunul comun și trebuie să vedem deja cum valorificăm la maxim investiția făcută, să-i dăm viață și să vedem ce mai trebuie investit, ca această zonă, așa cum este desenată, cel puțin într-un plan zonal înca de prin anii 2000, să arate așa: pe această pantă spații hoteliere, în zona stadionului – piscine... Deci toată această zonă poate să prindă contur, dar este nevoie de investiții majore și de conștientizarea că acest proiect este de importanță națională. Este important ca la nivel național să conștientizăm că poate fi oricând un astfel de blocaj, pe alte tipuri de zăcăminte, având în vedere neconcordanța, fie că e Codul Subsolului sau Legea cu privire la concesiuni, și deblocarea sau clarificarea juridică a acestei situații va fi un factor ca să evităm astfel de potențiale proiecte neclare și în restul țării. Este nevoie de o abordare de politică publică, de strategie, foarte clară”.*

Noul beneficiar din Cipru al Aeroportului Chișinău și conexiunile cu Plahotniuc

Ion Preașcă

(RISE Moldova, 27 decembrie 2019)

a contribuit: Stelios Orphanides

Andrey Goncharenko, noul beneficiar final al companiei cipriote care controlează Aeroportul Chișinău, a început să-și extindă relația de afaceri cu Republica Moldova încă pe timpul fostei guvernări democratice.

Prin intermediari și firme-paravan, conexiunile lui Goncharenko duc la câteva proprietăți de milioane care au aparținut fostului lider democrat Vladimir Plahotniuc, fugit din țară în vara lui 2019.

O altă conexiune a afaceristului rus duce la AIR Moldova, compania aeriană de stat privatizată, în octombrie 2018, în regim de urgență și în condiții suspecte, de Guvernul democratului Pavel Filip.

Mai mult, pe lângă faptul că a depus cerere ca să obțină cetățenia Republicii Moldova, Goncharenko o vânează și pe cea a Ciprului, conform documentelor obținute de RISE Moldova.

22 DECEMBRIE 2019. Aproape de miezul nopții, compania NR Investments Ltd din paradisul fiscal Guernsey, controlată de baronul britanic Nathaniel Rothschild, anunță că nu mai este proprietara Komaksavia Airport Invest LTD. Compania cipriotă este cea care deține 95% din Avia Invest SRL, firmă din Republica Moldova care, în 2013, a luat în concesiune Aeroportul Internațional Chișinău pe un termen de 49 de ani.

Plecarea lui Rothschild are loc la nici patru luni de la preluare, pe fundalul schimbării puterii de la Chișinău și fuga din Republica Moldova a fostului lider democrat, Vladimir Plahotniuc, și a lui Ilan Șor, fostul primar din Orhei condamnat, în primă instanță, în dosarul „Furtul Miliardului”.

23 DECEMBRIE 2019. Compania Avia Invest SRL confirmă public că noul beneficiar al Komaksavia Airport Invest din Cipru, respectiv cel care controlează Aeroportul Internațional Chișinău, este omul de afaceri rus Andrey Goncharenko.

Dar în extrasele din Registrul Comercial din Cipru nu găsim nici pomină de Goncharenko. Din documente reiese că off-shore-ul lui Rothschild a cedat acțiunile Komaksavia Airport Invest înapoi bulgarului Marin Mihov Tenev, de la care le-a și preluat în august 2019. Tenev este partener de afaceri în Bulgaria cu moldoveanul Vladimir Russu, fostul proprietar al „Casei Albe” din Chișinău.

Boris SALOV, administratorul Avia Invest SRL: *Nu cunosc cine figurează la compania din Cipru. Tot ce pot să vă zic e că asociații companiei Avia Invest sunt Komaksavia Airport Invest și Aeroportul din Habarovsk. În scurt timp informația despre beneficiarii finali va fi prezentată autorităților din Moldova.*

La câteva zile de la discuția noastră cu Salov, Avia Invest a precizat public că numele lui Andrey Goncharenko în calitate de beneficiar al Komaksavia Airport Invest abia urmează să fie inclus oficial în Registrul Comercial al Ciprului, menționând că afaceristul rus „demult era interesat de Aeroportul Internațional Chișinău”.

De altfel, Goncharenko a și promis deja investiții de 200 milioane de euro în dezvoltarea aeroportului și majorarea numărului anual de pasageri la 5 milioane.

Conexiunea cu GBC-ul lui Plahotniuc

Înainte de a se afișa public drept beneficiar al companiei care controlează Aeroportul Internațional Chișinău, Andrey Goncharenko și-a setat conexiuni la trei imobile deținute de Finpar Invest SRL – cea mai veche companie a familiei oligarhului Vladimir Plahotniuc.

Afacerea de peste jumătate de miliard de lei, care a inclus o vilă urbană de lângă Parlament, un teren de 10 hectare din preajma Autogării Nord și deja celebrul Global Business Centre, a avut loc în iulie 2018. Atunci Finpar a vândut cele trei proprietăți, pe care mai întâi le-a inclus în capitalul social al Real Concept Imobil SRL, unui off-shore din Gibraltar.

Extrasele din Gibraltar arătau că noul proprietar al Real Concept Imobil, Querious Holdings LTD, era deținut de Redmount Nominees LTD, o companie paravan tot din Gibraltar, parte din grupul Redmount, specializat în servicii de optimizare fiscală și gestionare de active.

La câteva zile după ce a cumpărat Real Concept Imobil și, implicit, cele trei proprietăți, Querious Holdings și-a cedat cota unei alte firme din Gibraltar – Eastern Holdings LTD, care avea acționari nominali tot din cadrul grupului Redmount.

Iar grupul Redmount reprezintă o piesă importantă în relațiile de afaceri ale lui Goncharenko. O investigație din 2014 a publicației britanice The Daily Mail relatează că Goncharenko a cumpărat în Londra patru case de lux pentru care urma să plătească uriașă sumă de 250 milioane de lire sterline. Iar una dintre case a fost cumpărată prin intermediul unei companii din Gibraltar gestionată direct de grupul Redmount.

„MCA Shipping din Gibraltar îl arată pe Andrey Goncharenko ca acționar. Printre directori se numără Redmount Management Services care, la rândul său, îi are ca secretari pe Redmount Corporate Services”, nota The Daily Mail.

Totodată, publicația britanică menționa că documentele separate dezvăluiau faptul că grupul Redmount era conectat și la celelalte trei imobile de lux din Marea Britanie cumpărate de Goncharenko.

Colega lui Goncharenko, șefă de companie în Moldova

O altă conexiune cu Moldova și fostele active ale lui Plahotniuc apare prin Yulia Rogozhina (în extrasele din Republica Moldova figurează *Iuliia*), administrațoarea Real Concept Imobil, firma în care Global Business Centre, vila de lângă Parlament și terenul de lângă Autogara Nord au fost incluse în capitalul social.

Femeia de 38 ani, cetățeană a Federației Ruse, a activat în cadrul *Gazprom-stroyengineering*, o subsidiară a gigantului rus Gazprom și care, din anul 2009, a fost redenumită în Gazprom Invest Yug, în prezent fiind în procedură de lichidare. Tot la *Gazprom-stroyengineering*, apoi la Gazprom Invest Yug, a activat până în anul 2013, în calitate de manager, și Andrey Goncharenko.

Am încercat să obținem o reacție de la Yulia Rogozhina, dar aceasta nu a răspuns la apelurile noastre. Anterior, [Rogozhina a refuzat să dea detalii](#) despre adevărații proprietari și planurile acestora referitoare la cele trei imobile cumpărate de la firma lui Plahotniuc.

Yulia ROGOZHINA: *Nu vă pot spune nimic despre planurile investitorilor, nici cine sunt ei... Reprezentantul meu poate că va lua legătura cu Dvs. și vă va oferi detalii la acest subiect.*

Urme în privatizarea Air Moldova

A altă conexiune a lui Goncharenko cu Republica Moldova apare în cazul privatizării Air Moldova. Amintim că [cea mai mare companie aeriană din țară a fost vândută în octombrie 2018, în regim de urgență, de Guvernul democratului Pavel Filip, pentru doar 50 de milioane de lei.](#)

Pe acest caz, la finele lunii iulie 2019, după ce democrații au pierdut puterea, oamenii legii au pornit o urmărire penală în cadrul căreia încearcă să afle proveniența celor 50 de milioane de lei plătiți pentru Air Moldova. Bănuiala lor e că în spatele tranzacției de privatizare a fost orchestrat un caz de spălare de bani. Astfel, una dintre versiunile provenienței banilor plătiți pentru Air Moldova duce spre Style Design Imobil SRL, o companie din Republica Moldova administrată și deținută de Roman Mishchenkov din Federația Rusă.

Mishchenkov este numele de fată al actualei soții a lui Andrey Goncharenko, Anna. Ambii, Roman și Anna, au același patronimic și, până în anul 2016, au fost asociați în două companii din Moscova. Mai mult, conform datelor din Registrul rus al companiilor, Roman Mishchenkov administrează și OOO „*Ruskomoldovski Torgovy Dom*”, firmă în care Andrey Goncharenko este asociat unic.

În așteptarea cetățeniei moldo-cipriote

În aceeași zi de 23 decembrie 2019 în care Goncharenko a fost recunoscut drept noul beneficiar final al Aeroportului Chișinău, [TV8 a publicat un document](#) din care reiese că acesta, împreună cu mai mulți membri ai familiei sale, a depus cerere de dobândire a cetățeniei Republicii Moldova [prin investiție](#).

Informația a fost ulterior confirmată de președintele Igor Dodon. Într-un [interviu](#)

pentru Europa Liberă, șeful statului a sugerat că cererea a fost depusă încă pe când la guvernare erau democrații, cei care au și insistat pe modificarea Legii cetățeniei, în pofida criticilor din partea societății civile și a partenerilor externi. Igor DODON: *Eu cred că în timpul apropiat o să iasă mai multă informație referitor la legăturile lui [Andrey Goncharenko] cu fosta guvernare. [El este] O persoană care are probleme în Federația Rusă, care a încercat să obțină cetățenia Republicii Moldova prin programul cetățenie prin investiții, care a fost stopat. Apropo, cererea lui nici nu a ajuns la președinție, ea a rămas la Guvernul Filip.*

Doar că, pe lângă cetățenia Republicii Moldova, Goncharenko își dorește s-o obțină și pe cea a Ciprului, tot printr-un program de investiție. Potrivit documentelor obținute de RISE Moldova, Andrey Goncharenko și soția sa Anna, au depus cerere la autoritățile cipriote în 2018.

Fuga Oligarhului

Mădălin Necșuțu, Ilie Gulca

(Anticorupție.md, 14 ianuarie 2020)

- **Oligarhul Vladimir Plahotniuc și-a planificat fuga din Republica Moldova imediat după alegerile parlamentare din 24 februarie 2019.**
- **Un document exclusiv obținut de Centrul de Investigații Jurnalistice din Moldova (CIJM) demonstrează că fostul lider al Partidului Democrat din Moldova (PDM) și-a pregătit din timp ieșirea din scena politică moldovenească și exit-ul, împreună cu toată familia sa, în Occident.**
- **SUA i-au declarat pe Plahotniuc și familia sa indeziderabili pe teritoriul american.**

Departamentul de Stat al SUA i-a refuzat fostului lider al PDM, Vladimir Plahotniuc, viza de ședere pe teritoriul SUA, motivând implicarea acestuia în „semnificative acte de corupție” în Republica Moldova. De asemenea, invocând aceeași cauză, autoritățile americane au declarat întreaga familie Plahotniuc drept „neeligibilă” pentru a primi vize de ședere pe teritoriul SUA.

„În calitatea sa oficială, Plahotniuc a fost implicat în acte de corupție care au subminat statul de drept și au compromis grav independența instituțiilor democratice din Moldova”, se menționează în [comunicatul](#) Departamentului de Stat al SUA, emis pe 13 ianuarie.

„Pe lângă Plahotniuc, îi desemnăm [drept neeligibili] pe soția sa, Oxana Childescu, fiul său, Timofei Plahotniuc, și copilul lor minor”, mai anunță diplomația americană.

„Acțiunea de astăzi [13 ianuarie curent] transmite un semnal puternic. Statele Unite nu tolerează corupția și stau alături de oamenii din R. Moldova în lupta împotriva acesteia. Departamentul va continua să folosească aceste principii pentru a promova responsabilitatea pentru actorii corupți din această regiune și la nivel global”, a conchis Departamentul de Stat.

Cronica ieșirii

Vladimir Plahotniuc a părăsit R. Moldova în după-amiaza zilei de vineri, 14 iunie, după ce PDM a decis să cedeze puterea politică, la o săptămână de confruntări cu majoritatea nou-formată, PSRM-ACUM. Decizia democraților a fost luată după o întrevedere a lui Plahotniuc cu ambasadorul SUA la Chișinău, Dereck J. Hogan.

Reprezentantul diplomatic al SUA a făcut publice detaliile acestei întrevederi în cadrul emisiunii „În Profunzime”, difuzate la sfârșitul lui iunie 2019 de Pro TV Chișinău. Diplomatul american a menționat atunci că „nu a fost făcută nicio înțelegere între SUA și Plahotniuc”. El a mai precizat că discuția cu Vladimir Plahotniuc a durat ceva mai mult de 15 minute și a avut la bază subiectul transmiterii democratice a puterii.

Ambasadorul a relatat că discuția a fost influențată și de posibilitatea unor proteste organizate de ACUM și PSRM: „Am vrut să ne asigurăm că toți știu care este poziția noastră și care este nivelul nostru de pregătire să lucrăm cu noul guvern”.

În ce privește faptul că Plahotniuc s-ar fi refugiat la Miami, ambasadorul a declarat că fostul lider democrat nu se va bucura de niciun fel de privilegiu peste ocean.

„Este în totalitate posibil să fie extrădat. Dacă Guvernul SUA va primi o asemenea solicitare, o va analiza. Dacă fondul cauzei va duce la concluzia că el va trebui extrădat, acest lucru se va întâmpla”, a spus diplomatul.

În urma întrevederii cu ambasadorul Hogan, Vladimir Plahotniuc a părăsit Republica Moldova. Deși avea pregătit un avion, cu care să plece din țară, a ieșit prin regiunea transnistreană, teritoriu necontrolat de autoritățile constituționale de la Chișinău.

Deputatul Mihai Popșoi, fostul președinte al Comisiei de anchetă privind „pucciul anticonstituțional”, ne-a declarat că deține documente potrivit cărora oligarhul ar fi utilizat mașina colegului și complicei săi Vladimir Andronachi. Deși se spune că s-a aflat o perioadă în Ucraina, autoritățile acestui stat nu au răspuns la solicitarea reporterilor.

Cetățenii și reședințe

Centrul de Investigații Jurnalistice a intrat în posesia cererilor de vize pentru SUA depuse de Vlad Plahotniuc, soția sa și feciorii săi. În solicitarea de viză, Plahotniuc a indicat că deține cetățenia Republicii Moldova, a României și a Federației Ruse. Drept serviciu a trecut funcția de deputat în Parlamentul R. Moldova și un salariu lunar de 30.000 de lei. Fostul președinte al PDM a mai indicat că pe parcursul lunilor aprilie–noiembrie 2018 a efectuat cinci vizite în SUA, având șederi de cinci-șase zile.

La rândul său, soția sa, Oxana Childescu, a menționat în solicitare că deține cetățenia R. Moldova, a României și a Federației Ruse. Aceasta a trecut ca viză de reședință Chemin des Mareches 17, Geneva, Elveția, locație descrisă, pe larg, într-o investigație realizată de Rise Moldova.

Fiul său, Timofei, a indicat aceleași cetățenii, că are viza de reședință la adresa din Geneva, că își face studiile la Școala de Business din Lausanne, Elveția.

Welcome to Miami

Destinația aleasă de familia Plahotniuc a fost orașul Miami, statul Florida, un loc preferat de magnatii din Europa de Est. Plahotniuc a apelat la serviciile firmei Candela Eig Jurgens LLC din Miami, pentru a-și facilita obținerea vizei de investiții de tip VISA- E2. Acest tip de viză se referă la „investiții substanțiale” pe care candidatul este obligat să le facă pe teritoriul SUA.

Pregătirile pentru plecarea din Moldova au început în martie 2019, cu aproape trei luni înainte să cadă guvernul democraților. Anume atunci actele de obținere a vizei pentru America au fost trimise la biroul companiei de consultanță menționată. Conform documentului, Plahotniuc își anunța intrarea în SUA, împreună cu soția și cei doi fii ai săi, la 15 mai 2019. Aceeași sursă arată că fostul președinte al PDM avea intenția să locuiască pe teritoriul SUA cinci ani de zile.

Solicitată să ne ofere informații despre cererea de viză în SUA depusă de Plahotniuc, firma de consultanță Candela Eig Jurgens LLC nu a dorit să ne ofere detalii în ciuda insistențelor repetate.

După ce reporterii CIJM au intrat în posesia documentului cu pricina, au solicitat opinia lui Vladimir Plahotniuc despre solicitarea de viză prin intermediul reprezentanților săi legali, Casa de Avocatură „Efrim, Roșca și Asociații”. Doar că reprezentanții acestei case de avocați au comunicat că nu dispun de împuterniciri să răspundă la întrebările reporterilor.

Totodată, ei au afirmat că au obligația să păstreze secretul profesional și, prin urmare, în lipsa acordului expres al clientului, nu au „dreptul să comunice informații obținute întru exercitarea profesiei”.

Reporterii Centrului au contactat de asemenea Ambasada SUA la București, deoarece Vladimir Plahotniuc este și cetățean al statului român și au primit următorul răspuns: „Ambasada nu comentează asupra cazurilor ce privesc vize” / „The embassy does not comment on visa cases”.

Lux și opulență

Reședința din SUA menționată de oligarh în cererea de viză reprezintă un apartament dintr-un imobil de lux de câteva zeci de etaje în zona de coastă de la adresa 300 South Pointe Drive, apart. 2103, Miami Beach, FL 33139.

La această adresă este înregistrată ca votant o avocată americană înscrisă în Baroul Florida pe nume Mara Beth Sommers. Prețul unui apartament de trei camere în acest complex rezidențial ajunge undeva spre valoarea de 2,9 milioane de dolari, conform [site-urilor specializate](#). Chiria lunară a unui astfel de apartament este de peste 15.000 de dolari americani.

Dosarele penale

Vladimir Plahotniuc este cercetat penal în Federația Rusă și în România. În Republica Moldova primele dosare pe numele său au fost deschise abia după ce s-a schimbat guvernarea. În septembrie 2019, Procuratura Generală a anunțat că Vlad Plahotniuc este cercetat penal într-un dosar [legat de spălarea banilor în proporții deosebit de mari](#).

În octombrie 2019, procurorul anticorupție Viorel Morari a anunțat că Plahotniuc este cercetat în două cauze penale, care au fost conexe ulterioare. „În primul caz,

acesta este învinuit pentru faptul că în perioada 2013–2015 a organizat o schemă de spălare a banilor prin intermediul unor firme pe care le controla.”

Prin această schemă, potrivit lui Morari, au fost spălați, prin firme off-shore, 18 milioane de dolari și 3,5 milioane de euro, proveniți din cele trei bănci devalizate, Banca Socială, Banca de Economii și Unibank.

Cel de-al doilea capăt de acuzare se referă la faptul că în perioada 2013–2014 de la Tukumaan Limited au fost efectuate plăți: cu destinația „acordare împrumut” către Finpar Invest în valoare de 7.204.439 de dolari, cu destinația „air transport services for passengers” către Nobil Air în valoare de 381.344 de euro, către Abd Asiana Development Limited care a efectuat transferuri bănești către soția lui Plahotniuc pe contul deschis la ABLV Bank, valoarea cărora constituie 1.550.000 de euro și 1.140.000 de dolari.

Șeful Procuraturii Anticorupție a adăugat că temei pentru pornirea urmăririi penale au servit și informațiile parvenite de la autoritățile elvețiene. Cele două cauze au fost conexe într-un singur dosar.

La sfârșitul lui octombrie, Procuratura Anticorupție a aplicat sechestrul pe bunurile fostului lider al Partidului Democrat în valoare de 55 milioane de lei, în cadrul dosarelor pentru spălare de bani în proporții deosebit de mari.

Procurorii anunțau că „în perioada desfășurării urmăririi penale au fost aplicare sechestre pe conturile bancare deținute de Plahotniuc la Victoriabank ce conțin mijloace bănești în valoare de circa 15.275.000 de lei și 278.090 de euro deținuți pe contul bancar pe numele unei persoane fizice în Victoriabank; cota parte de 100% din capitalul social al SRL Bb-Dializă, a cărei valoare constituie 31.826.322 de lei; Cota parte de 100% din capitalul social al SRL Bass-Systems, a cărei valoare constituie 2.950.000 de lei și SRL Gmg Production – 10.800.000 de lei”.

La 11 octombrie, magistrații Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, au emis mandat de arestare pe numele lui Plahotniuc. Această decizie a fost luată după ce fostul lider al PDM nu s-a prezentat la organul de urmărire penală când a fost citat. La sfârșitul lunii octombrie, Plahotniuc a fost dat în urmărire internațională și interstatală.

Trei dosare penale în Federația Rusă

Vladimir Plahotniuc este cercetat și în Federația Rusă, în cadrul a trei dosare penale. În primul dosar, Plahotniuc ar fi suspectat de tentativă de omor și crearea unui grup criminal organizat. În al doilea dosar, ex-președintele PDM este acuzat de organizarea unui grup criminal și efectuarea unor operațiuni valutare ilegale, prin retragerea ilegală a mai mult de 37 de miliarde de ruble din Rusia în 2013–2014 (cu rata actuală de aproximativ 560 milioane de dolari).

Al treilea dosar a fost deschis pe numele lui Plahotniuc și al lui Constantin Țuțu, de această dată, pentru trafic de droguri, în cantități deosebit de mari. Secția investigații a Ministerului Afacerilor Interne din Rusia a cerut la 29 iunie instanței de judecată din Tver, regiunea Moscova, să emită un mandat de arest pe numele fostului lider PDM, acuzat de organizarea unui grup criminal și implicarea în activitățile infracționale ale acestuia.

Aflarea în România

Vladimir Plahotniuc s-ar fi aflat în ultimele luni în România. Dovadă este un document al Centrului Național Anticorupție, prin care autoritățile moldovenești solicită Direcției Generale Anticorupție din cadrul Ministerului Afacerilor Interne din România să îl identifice pe teritoriul României pe Vlad Plahotniuc. CNA a confirmat că fostul lider al democraților s-ar fi aflat în orașul Iași, în perioada 25–28 octombrie 2019, în zona Spitalului Parhon din Copou.

Investigația a fost realizată în cadrul Campaniei media „Jurnalismul de investigație pentru transparență și bună guvernare”, desfășurată de Centrul de Investigații Jurnalistice, cu suportul National Endowment for Democracy.

Latifundiarul de la șefia Procuraturii Generale

Julieta Savițchi

(Anticoruptie.md, 22 ianuarie 2020)

Procurorul general-adjunct, Ruslan Popov, și-a organizat în mai puțin de patru ani o afacere de perspectivă în domeniul agriculturii, pe care a înregistrat-o pe numele tatălui său, un simplu pensionar din satul Mileștii Mici, raionul Ialoveni. Omul legii nu recunoaște că afacerea îi aparține, în schimb declară că este ajutat de părinții pensionari, care întreaga viață au avut un trai modest. Oamenii din sat și chiar angajații susțin că afacerea este a procurorului.

Livada pe 100 de hectare

Ruslan Popov gestionează o afacere impresionantă în satul Mileștii Mici, din raionul Ialoveni, în apropiere de Chișinău – o livadă care se întinde pe o suprafață de circa o sută de hectare. Afacerea este înregistrată juridic în 2015, ca Gospodăria Țărănească Alexandru Popov, pe numele tatălui procurorului.

Când intri în Mileștii Mici nu este greu de loc să afli ale cui sunt livada și terenurile din împrejurimi. Oamenii întâlniți la stația de autobuze, la benzinăria de la intrarea în localitate, ne-au spus, unii chiar vădit revoltați, că mai toate terenurile din împrejurimi îi aparțin procurorului Ruslan Popov.

„Construiește un procuror, Popov, îi spune. Cumpără pământuri de la oameni care nu le lucrează. Iată mai încolo are livadă”, ne răspunde un bărbat la întrebarea cine construiește frigidierul de lângă livadă.

„Construiește procurorul care a luat toate pământurile, o sută de hectare. El toate pământurile acestea le-a cumpărat. El și ea. Amândoi”, ne spune o femeie.

O altă consăteancă de a lui Ruslan Popov se arată revoltată și se întrebă de unde acesta ar avea bani pentru o astfel de afacere: „El a luat toate pământurile până pe

malul râului și a pus copăcei. Și sus, și jos. Are pruni, de toate are puse acolo. Păi atâtia bani să aibă ca să cumpere o sută de hectare? Cui i se mai dă voie să planteze livadă pe malul râului? De ce îi scot acum afară pe judecători și procurori? De ce iau mite de 30 de mii de euro? Aici îi bănăritul pământului. Ruslan și femeia lui au cumpărat. Degrabă ai să mergi ca în țara iobăgiei, într-un picior. Și mai spun că procurorii nu-s bandiți....”, se revoltă femeia-Terenurile pe care se întinde afacerea nedeclarată a familiei Popov au fost procurate începând din 2014, de la administrația locală din Mileștii Mici, de la Primăria Ialoveni, și de la persoane fizice, proprietari de loturi de pământ, fiind înregistrate în mare parte pe numele părinților pensionari ai procurorului Ruslan Popov.

Părinții acuzatorului de stat au în jur de 70 de ani și sunt oameni simpli care au avut venituri modeste. Alexandru Popov a lucrat în mina de piatră din Mileștii Mici, apoi în agricultură. Și mama sa a fost lucrătoare de rând în gospodăria din localitate.

În 2019, Ruslan Popov a înregistrat pe numele soției **15 terenuri agricole**, cu suprafața totală de 8,3 hectare, pentru care ar fi achitat 114,8 mii de lei.

În 2018, GT Alexandru Popov a început construcția unui frigider, cu suprafața de circa 2.000 de metri pătrați. Construcția este racordată la rețelele de înaltă tensiune, iar în apropiere a fost construită și o fântână arteziană. Gospodăria mai dispune și de un tractor, cisterne și are și angajați.

Deși Ruslan Popov infirmă că ar avea vreo atribuție la întreprinderea înregistrată pe numele tatălui, oamenii din sat, inclusiv angajații susțin că afacerea este a procurorului Ruslan Popov. Poziția omului legii este combătută chiar de tatăl său. Alexandru Popov spune că el este proprietarul afacerii, însă toate deciziile le ia împreună cu fiul său Ruslan și îi culege imediat numărul de telefon dacă este întrebat ceva despre afacere. Despre frigider, Alexandru Popov a declarat că ar putea fi dat în exploatare peste vreo cinci ani, căci în prezent s-ar fi terminat banii.

Casă de milioane, evaluată sub șase mii de euro

Ruslan Popov locuiește într-o casă cu trei niveluri, cu suprafața de 211,8 metri pătrați, despre care susține în declarația de avere și interese personale că ar costa

111,8 mii de lei, circa 5,8 mii de euro. Imobilul, cu o arhitectură modernă, este amplasat pe un teren de 24,32 ari, îngrădit cu gard din piatră. În curtea procurorului sunt amenajate două sere, iar terenul pe care îl ocupă, omul legii l-a dat în arendă Gospodăriei Țărănești Alexandru Popov.

Deși casa a fost finisată în 2006, imobilul a fost înregistrat la cadastru tocmai în octombrie **2013**, după ce a fost deconspirat de reporterii de la **ZdG**.

Jurnaliștii au scris atunci, cu referință la experți imobiliari, că prețul de piață al imobilului procurorului Popov este de cel puțin 2 milioane de lei. **Autoritatea Națională de Integritate** s-a autosesizat și a dat curs verificărilor averii lui Popov, iar în septembrie 2013 a constatat oficial declararea necorespunzătoare a veniturilor și proprietăților. În octombrie 2013, Ruslan Popov a fost suspendat din funcție în legătură cu faptul că pe numele său a fost pornită o cauză penală conform art. 352 (1) Cod Penal, pe faptul declarării necorespunzătoare a datelor despre venituri și proprietăți înscrise în declarația cu privire la venituri și proprietate.

Dosarul nu a avut finalitate, fiind clasat în scurt timp de către colegii lui Ruslan Popov.

Terenul făcut cadou socrilor

În perioada anilor 2005-2013, Ruslan Popov a cumpărat două terenuri, cu suprafața totală de opt ari, în vecinătate cu gospodăria sa. A comasat cele două terenuri în unul, pe care, în septembrie 2014, l-a donat socrului său, Ivan Oprya, originar din regiunea Odesa, Ucraina.

Atunci socrii lui Ruslan Popov au vândut gospodăria din satul Utkonosovka, raionul Izmail, Ucraina, pentru care ar fi încasat 36 de mii de euro, și s-au mutat cu traiul la Mileștii Mici, alături de fiica lor.

Pe terenul donat de ginere a fost construită în scurt timp o casă cu suprafața de 160 de metri pătrați, care a fost dată în exploatare în august 2017.

După decesul lui Ivan Oprya, întreaga gospodărie este înregistrată pe numele soției, Pelaghia, care este moștenitor legal.

Afacerile cu apartamente procurate la preț preferențial

Deși dispunea de locuință, Ruslan Popov a fost beneficiarul a două proiecte ce țin de asigurarea procurorilor cu apartamente la preț redus. Aceste proiecte aveau menirea să-i ajute pe procurorii care nu au locuințe sau trăiesc în condiții nu prea bune.

În 2008, Ruslan Popov a **intrat în posesia unui apartament** de 112 metri pătrați, la preț preferențial, în blocul procurorilor de pe strada Nicolae Sulac din sectorul Ciocana. Procurorii au avut posibilitatea să-și procure apartamente la jumătate de preț în blocul respectiv, cu 270-330 de dolari pentru un metru pătrat, de două ori mai puțin decât prețurile de pe piața imobiliară. .

În **declarația de avere pentru anul 2012**, Ruslan Popov susținea că a vândut locuința cu o sută de mii de lei (aproximativ 5 mii de euro), mult sub prețul de piață și cel pe care l-a achitat oficial (cel puțin 30 mii de euro).

Puțin mai târziu, Popov mai procură un apartament la preț preferențial, cu suprafața de peste 122 de metri pătrați, într-un alt bloc construit pentru procurori, pe strada Melestiu, în apropierea parcului Valea Trandafirilor din Chișinău. Procurorii au avut posibilitatea să procure locuințele la prețul de 300 de euro pentru un metru pătrat. Astfel, Ruslan Popov ar fi achitat pentru acest apartament 36.840 de euro. În declarația de avere și interese personale, imobilul a fost raportat la prețul de 52.752 de euro, fără a fi indicate și cele două locuri pentru parcare. O perioadă, locuința s-a aflat în proprietatea tatălui procurorului, Popov Alexandru, printr-un contract de cesiune.

În februarie 2019, Ruslan Popov **declară că a vândut** cu 850 de mii de lei apartamentul de pe strada Melestiu și cu 200 de mii de lei cele două locuri pentru parcare – în total – un milion 50 de mii de lei, ceea ce constituia în perioada respectivă în jur de 53 de mii de euro. Și acest preț este sub media prețurilor la apartamente în această regiune a Capitalei.

Slăbiciunea pentru mașini

În afară de traiul luxos, Ruslan Popov mai preferă și mașinile scumpe. În 2012, Popov **și-a procurat un Renault Megane**, fabricat în 2001, pentru care ar fi achitat 30 de mii de lei. În 2013, **omul legii își procură încă un automobil**, de model

BMW X5, fabricat în 2010, pentru care a făcut schimb cu un automobil BMW X5 de model mai vechi și cu 20 de mii de lei (1000 de euro). În 2015, **procurorul indică că a vândut automobilul Renault** cu 60 de mii de lei (cam 3 mii de euro), iar la începutul anului 2016 și-a procurat cu 334 de mii de lei un Hyundai Tucson, fabricat în 2014 (aproape 17 mii de euro).

În 2016, Ruslan Popov raportează că a vândut cu 150 de mii de lei (7500 euro) automobilul BMW X5 și că a procurat un automobil de același model, doar că fabricat în 2016, pentru care a achitat 1,129 milioane de lei (aproximativ 57 mii de euro). În 2017, procurorul Popov anunță repetat că a vândut cu 150 de mii de lei un automobil de model BMW X5. Totodată, omul legii a raportat și vinderea celui de al doilea BMW, cu 998 de mii de lei (aproximativ 50 mii de euro), și a automobilului Hyundai Tucson, cu 14 mii de euro. În schimb, procurorul **își procură două autoturisme** de model Hyundai Santa Fe, fabricate în același an, pentru care a achitat în total 1.245.844 de lei (62 mii de euro).

La volanul mașinii de culoare albă a fost surprinsă soția procurorului. În 2018, Popov mai **cumpără o Toyota Corolla**, fabricată în 2006, pentru care indică în declarația de avere că ar fi achitat doar 10 mii de lei (500 de euro (!)).

Veniturile familiei

Începând cu anul 2012, Ruslan Popov a raportat până în 2019 venituri din salariul de procuror, activitate didactică și onorarii în sumă totală de 1.450.611 lei.

Soția procurorului, Iulia Popov, a lucrat până în 2016 procuroră în Ialoveni, după care a plecat în avocatură. Timp de șapte ani, femeia a raportat venituri legale de 697.024 de lei.

Astfel, familia a avut în perioada respectivă, adică timp de șapte ani, venituri de 2.147.635 de lei, ceea ce constituie puțin peste 100 mii de euro. Chiar dacă soții Popov declară că locuința lor costă puțin peste 111 mii de lei (aproape 6 mii de euro), banii câștigați oficial nu se încadrează în cheltuielile avute de familia Popov în perioada respectivă, pentru mașini și apartament. În afară de aceasta, familia, în care cresc trei copii, a avut nevoie de cheltuieli pentru întreținere, mobilier, hrană, îmbrăcăminte, resurse energetice etc, ne mai vorbind de terenuri, material sădător, tractor, frigider și alte cheltuieli pentru afaceri.

Părinții „cămătari”

În declarațiile de avere, Ruslan Popov a raportat trei împrumuturi pe termen lung, cu care s-au îndatorat membrii familiei sale.

În 2014, Iulia Popov ar fi împrumutat de la tatăl ei, care avea pe atunci 69 de ani, 10 mii de euro pe care s-a obligat să-i restituie în termen de 20 de ani. În același an, bărbatul a decedat. Peste doi ani, Iulia Popov ar fi împrumutat 50 de mii de euro și de la mama sa, la fel, pentru un termen de 20 de ani (!).

Chiar dacă afacerea înregistrată pe Alexandru Popov încă nu este rentabilă și suportă doar cheltuieli, Maria Popov, mama procurorului, aflată în prag de 70 de ani, i-a împrumutat nepotului Alexandru 125 de mii de lei pe care acesta s-a obligat să-i restituie până în anul 2030.

Maria Popov ar fi lucrat în Italia timp de 15 ani. Salariul moldovencilor care îngrijesc bătrâni în Italia este de cel mult o mie de euro pe lună.

Cum se justifică Ruslan Popov

Ruslan Popov susține că a fost ajutat de părinți și de socri să-și facă averea, dar a avut și economiile sale pe parcursul celor peste două decenii de muncă în Procuratură. Un ajutor substanțial i l-ar fi dat mama sa, care lucrează de mai mult timp în Italia, susține procurorul.

Întrebat despre afacere, adjunctul procurorului general a declarat că nu are nicio atribuție. „Este afacerea exclusivă a părinților. Nu sunt implicat absolut de loc”, a precizat Ruslan Popov.

Ce spun experții

Ianina Spinei, expertă Transparency International, susține că astfel de cazuri, când funcționari de rang înalt dețin și gestionează afaceri înregistrate pe numele rudelor apropiate sunt multiple, la fel ca și cazurile de declarare a bunurilor la prețuri derizorii, în scopul de a-și ascunde veniturile ilicite. Potrivit expertei, acest lucru se întâmplă din cauza că **Legea privind declararea averilor și intereselor personale** nu funcționează. „E timpul ca Autoritatea Națională de Integritate să

înceapă să lucreze, să constate aceste ilegalități, iar organele de drept să reacționeze conform legii. Altfel, acest fenomen va mai dura mult timp”, a declarat experta.

Codul de Etică al Procurorilor, aprobat în 2016, prevede expres ca procurorii „să nu tăinuiască și să nu denatureze informațiile privind averile deținute sau conflictele de interese, acestea urmând a fi făcute publice în virtutea funcției”.

Investigația a fost realizată în cadrul proiectului „Mobilizarea societății civile cu scopul de a susține integritatea în sectorul Justiției în Republica Moldova”, desfășurat de Centrul de Investigații Jurnalistice și Freedom House, cu susținerea financiară a Departamentului de Stat al SUA.

Cum ÎM „SCL” Rezina a devenit pentru băieții șmecheri o fabrică de bani

Tudor Iașenco

(Cuvântul, 19 martie 2020)

Situația economică-financiară deplorabilă de la Întreprinderea Municipală „Servicii Comunal Locative” (SCL), abuzurile și delapidările comise de factorii de decizie de la întreprinderea dată, în parteneriat cu unii demnitari locali, au devenit în ultimul timp una dintre cele mai mari dureri de cap ale autorităților orașului Rezina. Primăria și majoritatea din Consiliul Orașenesc s-ar afla parcă în stare de confruntare dură anume din cauza problemelor de la ÎM „SCL”. Dar dezbaterile pe acest subiect la câteva ședințe ale Consiliului Orașenesc, cu participarea unui grup mare de cetățeni, au demonstrat că, de fapt, pozițiile ambelor autorități aproape coincid. Adică, în timp ce ambele părți se învinuiesc reciproc, băieții șmecheri, instalați acolo cu concursul guvernanților locali, au transformat întreprinderea într-o adevărată fabrică de fraude financiare.

PDM și cadrele lui

În ultimii ani săptămânalul CUVÂNTUL în repetate rânduri a bătut alarma despre problemele serioase de la ÎM „Servicii Comunal Locative”, modul fraudulos de administrare a întreprinderii, utilizarea ei de către unii demnitari locali drept platformă de fraudare a averii și finanțelor publice. Nici administrația orașului, nici cea a raionului Rezina, dar nici organele de drept însă nu au reacționat în mod adecvat la acele publicații, astfel încurajând într-un fel iresponsabilitatea și abuzurile celor instalați pe principii de partid în fruntea ÎM „SCL”. Așa debandada de acolo a luat proporții deosebit de grave.

Faptele constatate la începutul anului 2020 de către Comisia de cenzori de la întreprindere în frunte cu Stepanida Druță, președinta acesteia, au șocat asistența chiar dacă dumneaei a menționat că cenzorii, cel mai probabil, au reușit să dezvăluie nu mai mult de vre-o 30 la sută din abuzurile și fărădelegile de la „SCL”.

Amintim că Ion Balan, cel care a gestionat în perioada 2016 -2019 ÎM „SCL”, anterior a fost eliberat din funcția de primar al s. Ignăței, în baza unei hotărâri de judecată, pentru încălcări serioase ale legislației, incompatibile cu funcția pe care o deținea. Dar, OT a PDM, care a guvernat raionul Rezina în ultimii opt ani, nu și-a lăsat colegul de partid la nevoie, încredințându-i în aprilie 2016 funcția de manager-șef al ÎM „SCL” din Rezina, cu un salariu și posibilități materiale mult mai mari ca la primărie.

În 3 ani pierderile la „SC” Rezina s-au majorat de 6,7 ori

Conform rapoartelor financiare pentru anii 2016-2019, ÎM „SCL” anual a înregistrat pierderi majore, care au crescut vertiginos de la un an la altul. Astfel, dacă în anul 2016 pierderile din activitatea economică a întreprinderii au constituit 193,6 mii lei, apoi în anul următor acestea au crescut de circa 4 ori, iar în 2019 au depășit 1,3 mln de lei, adică s-au majorat de 6,7 ori față de cele din 2016(!?).

Potrivit cenzorilor, cauza principală a acestor pierderi enorme a fost iresponsabilitatea totală și incapacitatea administrației întreprinderii de a face față obligațiilor de serviciu. Drept confirmare a acestei concluzii servesc documente concrete. De exemplu, din 2017, în gestiunea întreprinderii sunt 8 ascensoare din 4 blocuri locative. Pentru întreținerea și exploatarea lor, în perioada de referință, ÎM „SCL” a cheltuit peste 1,5 mln de lei (mai jos vom demonstra cum anume au fost adunate aceste cheltuieli), înregistrând numai 220,7 mii de lei venituri din plățile încasate de la locatari. Adică numai la acest sector pierderile au constituit 1,29 mln de lei. De fapt, o situație similară au depistat controlorii aproape la toate sectoarele întreprinderii.

10000-14000 lei pentru tăierea unui arbore

Aflându-se într-o situație economică extrem de precară, cu datoriile aproape la toate sectoarele, administrația întreprinderii a fost foarte generoasă față de unii parteneri de afaceri. De exemplu, în a. 2016 ÎM „SCL” a plătit SRL „Reparații Echipamente Mecanice” (REM), director Gheorghe Locoman, pentru diverse servicii 987,7 mii lei, inclusiv 355,6 mii – pentru tăierea arborilor, 42,7 mii lei – pentru montarea bradului de Anul Nou, alți peste 148 mii lei (!?) fiind cheltuiți pentru jucăriile utilizate la împodobirea bradului.

În anii următori relațiile dintre cele două întreprinderi se consolidează. În 2017 SRL „REM” acorda ÎM „SCL” servicii de tăiere a arborilor în sumă de peste 209 mii lei, alți 804 mii lei îi încasează pentru construcția a patru sere, aproape 28 mii – pentru demontarea bradului și încă 66,4 mii lei pentru servicii autospeciale, în total 1,32 mln de lei. În anul următor SRL „REM” mai câștigă din colaborarea cu ÎM „SCL” încă 1, 2 milioane de lei.

Apropo, până la venirea în fruntea ÎM „SCL” a lui I.Balan, întreprinderea singură defrișa arborii uscați din teritoriu. Conform documentelor, pentru aceste lucrări se cheltuiau circa 380 lei/copac. Noua administrație a decis să încredințeze aceste lucrări SRL „REM” și să-i plătească pentru un arbore tăiat de la 10000 până la 14000 de lei (!?). Toate facturile fiscale și procesele-verbale privind îndeplinirea lucrărilor de către SRL „REM” au fost semnate de Ion Balan.

Dezvoltarea sectorului agricol – o altă „operă” generatoare de pierderi de milioane de lei

O alta „operă” a administrației Balan, care a provocat la ÎM „SCL” pierderi de milioane de lei, a fost așa-numita „dezvoltare a sectorului agricol”, inclusiv construcția și exploatarea a patru sere. În anii 2017-2019, potrivit rezultatelor controlului, întreprinderea a cheltuit la acest sector circa trei milioane de lei, obținând un venit de ... 1,1 milioane de lei. Procesele-verbale de primire-predare a lucrărilor și facturile de prestare a serviciilor au fost semnate de Ion Balan, dar cenzorii așa și n-au găsit devizul de cheltuieli, contractul de îndeplinire a lucrărilor.

Semne de întrebare trezește și trecerea la pierderi a 2268 m de țevă în valoare de 85792.20 lei procurată la 17 martie 2017 de la SRL „Sematrus” și casată la construcția serelor. Asta pentru că serele au fost construite în 2017, iar actul de trecere la pierderi a țevii a fost întocmit la 02.01.2019. Mai mult, conform unei facturi fiscale datate cu 09 februarie 2018, SRL „REM” prestează ÎM „SCL”, la construcția serelor, cu diferite agregate, mai multe servicii, inclusiv de defrișare a tulpinilor și rădăcinilor de copaci în valoare totală de 132,9 mii de lei. Și asta s-a întâmplat când serele oficial fuseseră date în exploatare în 2017.

Alt partener activ în „opera” agricolă a ÎM „SCL” a fost GT „Alexei Balan” din Ignaței, a feciorului lui Ion Balan. În anii 2017-2018 acesta i-a vândut întreprinderii din Rezina răsad de roșii, harbuji, ardei și a participat la lucrarea terenurilor ÎM

„SCL”, câștigând în total 131,5 mii de lei. În același timp, GT „Caraman Dumitru Simion” din Brăviceni, Orhei (conform unor informații D.S. Caraman ar fi cuscurul lui I.Balan), a contribuit la „opera” agricolă a ÎM „SCL” cu material săditor în valoare de 130,4 mii de lei, iar SRL „Adriava Prim”, din comuna Stăuceni, Chișinău a prestat servicii de lucrare a pământului în valoare de 40 mii de lei.

Cu banii de la ÎM „SCL” I. Balan și-a soluționat problemele personale

La ÎM „SCL” Ion Balan a desfășurat o vastă activitate comercială. Conform unui proces-verbal din 16 martie 2016, grupul de lucru de la ÎM „SCL”, examinând ofertele de prețuri, decide să procure un tractor MTZ 82.1 cu nr. TAC 407, produs în 2003, de la Victor Lazari, mastru la sectorul reparații și construcții al „SCL”, contra sumei de 194 mii de lei. Nu există nici un document care ar confirma achitarea în avans a 30 de mii de lei vânzătorului (precum era stipulat în contractul de vânzare-cumpărare). Cenzorii însă au găsit alt document, care confirmă că, în 2016, în mai multe tranșe, ÎM „SCL” a transferat executorului judecătoresc Nicolae Pașa, pentru stingerea datoriei GT „Balan Ion” către BC „Procreditbank” SA, 194 mii de lei, costul tractorului MTZ 82.1 și a remorcii procurate de la Victor Lazari.

Apropo, în primăvara lui 2019, pentru controlorii de la Direcția control financiar a Ministerului Finanțelor, Victor Lazari a explicat că tractorul de marca MTZ 82.1 și remorca tip 2-TS-4 (procurată de ÎM „SCL” la prețul de 43 mii de lei) au aparținut de fapt SC „Nucarul Ignat” SRL, gestionată de I.Balan și au fost trecute formal în proprietatea lui V.Lazari pentru a nu fi sechestrate de către „Procreditbank”, care le putea vinde la prețuri mult mai mici. Astfel, cu ajutorul ÎM „SCL” și al lui V.Lazari, Ion Balan și-a onorat obligațiunile față de executorul judecătoresc Nicolae Pașa, transferându-i suma de 194 mii lei(!?). Potrivit angajatului „SCL” Alexandru Luchian, și tractorul, și remorca erau tocmai bune de dat la metal uzat, iar cu banii plătiți lui I. Balan întreprinderea putea să procure un tractor de această marcă nou.

După afacerera cu tractorul și remorca, I. Balan a mai propus grupului de lucru de la ÎM „SCL” să procure de la dânsul și autoturismul Volkswagen T-4, anul fabricării 1993, la prețul de 70 mii de lei. Grupul a acceptat propunerea.

Comerț în stilul celor de „SCL”

Teritoriul ÎM „SCL” seamănă mai mult cu un cimitir de automobile și tractoare, unele distruse, altele existente doar în documente, dar fiecare cu o valoare de bilanț de zeci de mii de lei.

În martie 2017, în conformitate cu decizia Consiliului Orășenesc, Primăria a transmis în gestiunea ÎM „SCL” 89,66 ha de pământ agricol. Acest bun însă n-a fost luat la evidență contabilă în modul prevăzut de lege. În trei ani, de la exploatarea terenurilor s-a înregistrat un venit de circa 63,1 mii de lei. Conform calculului cenzorilor însă venitul putea să fie de minimum 422 mii de lei.

Controlorii au mai constatat că la 1 ianuarie 2019 mai mulți factori de decizie din administrație aveau datorii solide față de întreprindere. Ion Balan, de exemplu, era dator 189,4 mii de lei, Alexandru Movileanu, inginerul-șef – 47,8 mii de lei; Lidia Staroșciuc, contabilă-șefă – 16,7 mii de lei etc., în total 293,5 mii de lei. I. Balan a găsit o cale avantajoasă de stingere a datoriilor față de întreprindere, propunând contra sumelor luate din casă diferite mărfuri, procurate de la deținători de patentă.

Conform actelor, Ion Balan ar fi procurat de la întreprinzătorul Valeriu Burduja piese pentru autovehicole în sumă totală de aproape 89 mii de lei; de la Iurie Botnari – piese pentru ascensoare în sumă de 32,8 mii de lei; de la Ion Racu – două pompe în valoare de 41,6 mii de lei; de la Liliana Vișnevschi – o piloramă în valoare de 62 mii de lei etc.

Din spusele lui Victor Lazari, pilorama a fost adusă la întreprindere în anul 2017, iar conform actelor completate de Ion Balan aceasta ar fi fost procurată la 07 mai 2019, ziua când dânsul a fost demis din funcție. Iar consilierul orășenesc Alexandru Vișnevschi a calificat drept minciună faptul că soția sa, Liliana, ar fi vândut ÎM „SCL” o piloramă.

Un comerț similar era practicat și de alți factori de decizie de la întreprindere. Inginerul-șef, Alexandru Movileanu, pe parcursul anilor 2018-2019, a deținut în gestiune 213,5 mii de lei cu care ar fi procurat diferite bunuri materiale pentru necesitățile întreprinderii. De la același Valeriu Burduja dânsul a cumpărat prin act de achiziții piese de schimb pentru ascensoare în valoare de 75,7 mii de lei și

alte piese în sumă de 15 mii de lei, iar de la Iurie Botnari – un panou de dirijare a ascensorului și un motor electric pentru ascensor în sumă totală de 40,3 mii de lei; de la Rodica Lupan – două robinete cu bilă în valoare de 10,8 mii de lei și un coș metalic pentru împrăștierea nisipului de 12,6 mii de lei. Lista patentarilor parteneri de afaceri ale celor de la ÎM „SCL” este mult mai mare, tranzacțiile cu fiecare fiind de zeci și chiar sute de mii de lei.

O dezordine totală au constatat cenzorii în domeniul procurării și utilizării carburanților

Încă în primăvara lui 2019 controlorii de la Direcția control financiar a Ministerului Finanțelor au constatat că contabilitatea IM „SCL” Rezina în ultimii trei ani a trecut neîntemeiat la pierderi combustibil și lubrifianți în valoare totală de peste 634 mii de lei (!?). Practica aceasta a continuat și după. În februarie 2020 a fost depistată o factură fiscală din 30.11.2019 de procurare a 668 litri de motorină, 200 litri de benzină A-92 și 190 litri de benzină A-95 cu valoarea totală de 16934 lei, care încă nu era luată la evidență.

Lucrări de dezăpezire contractate în aprilie

Un episod interesant, care caracterizează relațiile dintre Ion Balan și conducerea raionului Rezina, dar și alți agenți economici din teritoriu, este următorul: la 22 ianuarie 2018 șeful ÎM „SCL” se adresează președintei raionului, E. Graur cu două demersuri. În unul pentru executarea lucrărilor de dezăpezire solicită 32.241 lei, iar în al doilea – 262 mii de lei. La 29 martie (!?) dânsul vine la Consiliul Raional cu cererea ca ÎM „SCL” să fie admisă la concursul pentru achiziționarea lucrărilor de dezăpezire a drumurilor publice locale în iarna a. 2018. Consiliul Raional însă, cu o zi mai înainte (!?), alocă ÎM „SCL” 262 mii de lei, iar contractul respectiv dintre Consiliul Raional și ÎM „SCL” privind alocarea sumei respective este înregistrat la Agenția Achiziții Publice la 18 aprilie 2018.

Istoria de mai departe a acestei afaceri este și mai curioasă. Potrivit mărturiilor unor angajați ai ÎM „SCL”, la indicația lui I. Balan, întreprinderea transferă 256 mii de lei unei firme pentru servicii de transport, iar alți 85,8 mii de lei – Consumcoop Rezina pentru 260 de tone de material antiderapant (amestec de nisip și sare) utilizat pentru tratarea drumurilor din oraș. Angajatul ÎM „SCL” A. Buimistru a recunoscut că a ridicat de la Consumcoop Rezina două facturi pe

această sumă, dar la întrebarea unde-i materialul propriu zis, Ion Balan i-ar fi răspuns că a fost ridicat de colegul lui, Victor Lazari, care l-a împrăștiat pe drumurile Rezinei.

La rândul său, maistrul V.Lazari a declarat că nu a văzut în ochi acest material.

Procurarea materialului antiderapant de la o cooperativă de consum cu alt profil de activitate ni s-a părut un lucru suspect. Margareta Ursu, administratora Consumcoop Rezina a confirmat că tranzacția respectivă a avut loc, fiind unica operație de comercializare a acestui tip de marfă. „Grație acestei tranzacții cooperativa a înregistrat venituri mai mari decât din comercializarea produselor alimentare (lapte, pâine, mărfuri social-importante) care constituie genul principal de activitate al întreprinderii”, a accentuat dna Ursu.

Pentru datorii și delapidări – premii

În cheltuielile totale ale ÎM „SCL” din ultimii trei ani cele pentru remunerarea muncii constituie circa 40%. La 01 ianuarie 2019 întreprinderea era datoare salariaților 338.8 mii de lei, iar salariații datorau întreprinderii 192.7 mii de lei, din care 163,4 mii de lei aparțineau managerului-sef Ion Balan.

În pofida tuturor deficiențelor și lacunelor nominalizate mai sus, în anii 2016-2018 la ÎM „SCL” au fost calculate și achitate premii în sumă totală de 575.9 mii de lei. Premii solide „pentru dinamica pozitivă a indicatorilor principali, venituri și lipsă a datoriilor” a încasat și managerul-șef Ion Balan. Pentru anul 2016, bunăoară, prin dispoziția primarului, dânsul a fost premiat cu două salarii de funcție (19950 lei), în 2017 – cu un salariu de funcție, iar cu 2 mii de lei managerul-șef s-a premiat singur, „cu prilejul zilei profesionale”.

Și asta necătând la faptul că în toți acești ani dinamica indicatorilor economici principali ai întreprinderii a fost una critică. Potrivit datelor oficiale, la 01 ianuarie 2020 ÎM „SCL” era datoare la bugetul de asigurări sociale cu 153.1 mii de lei, la bugetul asigurărilor medicale obligatorii – 112.4 mii de lei, la bugetul de stat – 274.8 mii de lei, față de furnizori – 1875.5 mii de lei. Însuși Ion Balan datora întreprinderii 93.0 mii de lei.

Ion Balan susține că este supus presiunilor din partea unor consilieri

Ion Balan a fost prezent la ședința respectivă a Consiliului Orășenesc, dar la discuțiile pe marginea raportului Comisiei de cenzori n-a participat. Ca de altfel și inginerul-șef Alexandru Movileanu, în prezent consilier orășenesc. În apărarea intereselor celor de la ÎM „SCL” s-au ridicat Olesia Maximciuc, șefă de secție și Mihail Cuț, actualul manager-șef interimar, care au încercat să convingă consilierii și cetățenii prezenți în sală că administrația orașului ar trebui să poarte o grijă mai mare de ÎM „SCL” și să-i ofere o susținere financiară mai solidă; că la moment Primăria ar avea datorii de peste 2 milioane de lei față de întreprindere pentru mai multe lucrări efectuate anul trecut „la indicația primarului”.

Contactat de autorul acestui articol, Ion Balan a spus că nu dorește să comenteze raportul Comisiei de cenzori, deși ar putea da explicații la fiecare acuzație. Dânsul a mai spus că este supus unor presiuni serioase din partea unui grup de consilieri orășenești, ca să-l declare vinovat de cele întâmplate la „SCL” pe primarul orașului, Simion Tatarov, lucru ce nu este adevărat.

Primarul neagă acuzațiile și caută dreptatea în judecată

Solicitat să comenteze situația de la ÎM „SCL”, primarul Simion Tatarov, la rândul său, ne-a oferit un text de trei pagini de calculator. Dânsul afirmă că lucrările în valoare de 2 milioane de lei, realizate potrivit administrației ÎM „SCL” la indicația Primăriei și care ar trebui să fie achitate din bugetul orașului, de fapt au fost efectuate din inițiativa administrației întreprinderii, în baza unor contracte proprii, iar Primăria nu are nicio atribuție la ele și nu le va achita. Cât privește obligațiunile tradiționale față de ÎM „SCL”, administrația orașului le va onora ca și în anii trecuți. În replică la acuzațiile că o mare parte din vina de cele întâmplate la ÎM „SCL” ar purta-o Primăria și personal primarul, Simion Tatarov a menționat că anume dânsul anul trecut s-a adresat cu un denunț la Centrul Național Anticorupție, solicitând investigarea abuzurilor și delapidărilor de la ÎM „SCL”, dar i s-a răspuns că acolo nu există motive pentru implicarea organelor de drept.

Consiliul Orășenesc a decis să mai expedieze încă o dată rapoartele colaboratorilor Direcției control financiar din a. 2019 și al Comisiei de cenzori a ÎM „SCL” din 2020 spre examinare și luare de măsuri în conformitate cu legislația în vigoare la Ministerul Finanțelor și Procuratura Generală.

„Optimizare” de la gura copiilor: ultimul tun al Guvernului Filip

Mădălin Necșuțu, Ilie Gulca
(*Anticoruptie.md*, 6 aprilie 2020)

- **Grupul Pontem, acuzat de evaziune fiscală și de tendințe de monopol în Lituania, și-a făcut intrarea politic în Moldova pentru livrarea de produse în grădinițe și școli**
- **Contractul cu statul a fost semnat în condiții de favorizare în detrimentul companiilor moldovenești și producătorilor locali**
- **Prin așa-zise „meniuri-model”, Pontem își crează posibilitatea să reducă cheltuielile pentru pregătirea mâncării pentru copii**

O companie lituaniană cu filiale în Ucraina și Georgia a intrat, fără concurență, pe piața alimentației din grădinițele și școlile din R. Moldova. Pentru a „optimiza” cheltuielile, compania îi plătește chiar și sub salariul minim de 2.775 de lei pe bucătări și nu asigură blocurile alimentare cu utilaj și consumabile. Pentru a evita intoxicările alimentare, angajații grădinițelor sunt nevoiți să muncească indirect pentru Pontem. Toate acestea se întâmplă în condițiile în care Guvernul a majorat alocațiile pentru alimentație în instituțiile preșcolare și școlare.

Primul [contact oficial](#) al Pontem cu autoritățile de la Chișinău a avut loc pe 10 octombrie 2018, atunci când patronul Pontem UAB, Irmantas Norkus, s-a întâlnit cu fostul premier Pavel Filip la Chișinău.

După întrevedere, Guvernul a anunțat că firma lui Norkus va implementa în R. Moldova „cele mai bune practici internaționale” și că „actualul sistem de alimentație în școli și grădinițe din țara noastră este depășit și se confruntă cu mai multe probleme.”

Pe 19 decembrie 2018, Guvernul Filip a semnat o [hotărâre de guvern](#) prin care Pontem a primit undă verde să-și desfășoare activitatea comercială în R. Moldova în cadrul unui proiect pilot. Documentul a fost contrasemnat de către foștii

miniștri ai Educației, Sănătății și Finanțelor – Monica Babuc, Silvia Radu și Ion Chicu. Contractul dintre Pontem și Guvern a intrat în vigoare la 1 aprilie 2019.

Fostul premier Pavel Filip vizitează o grădiniță din Strășeni pentru a verifica hrana copiilor și se declara mulțumit. Sursa: Guvern.

Astfel, proiectul-pilot a fost demarat în raionul Strășeni, locul de baștină a lui Pavel Filip, pentru 6.800 de copii din grădinițe, gimnaziile și licee, circa jumătate din cei 13.700 de copii înregistrați oficial în învățământul din acest raion. Contractul are o valoare de 180 de milioane de lei (circa 9 milioane de euro) și se întinde pe o perioadă de cinci ani de la data intrării în vigoare.

Odată ce acest contract va fi extins în celelalte 34 de raioane ale R. Moldova, afacerea s-ar putea ridica până la 6,3 miliarde de lei (circa 315 milioane de euro) pentru următorii cinci ani. Și asta doar pentru contractele cu instituțiile de învățământ amintite.

La fel ca în Moldova, fără niciun concurs, Pontem a intrat în vara lui 2016, în timpul mandatului președintelui Petro Poroșenko, pe piața alimentației elevilor și militarilor din Ucraina, unde are contracte în valoare de peste 15 milioane de euro.

Reporterii CIJM au descoperit o suveică de firme care deține controlul de facto al grupului Pontem. Firma lituaniană – Pontem UAB – este deținută de Maistas.LT. La rândul său, Maistas.LT are ca acționar, cu 26,42%, firma Baltijos Paslaugu Grupe UAB proprietate 100% a lui Irmantas Norkus, conform unor documente oficiale puse la dispoziție de Organized Crime and Corruption Reporting Project (OCCRP).

Potrivit publicației lituaniene Delfi, o altă companie a lui Norkus din același domeniu, Bruneros, și-a schimbat denumirea după un scandal de evaziune fiscală. Compania se numea anterior Kretingos maistas și era condusă indirect de Irmantas Norkus. O investigație jurnalistică a dezvăluit că firmele afaceristului aveau conexiuni cu Ministerul Sănătății din această țară.

În R. Moldova, filiala se numește Pontem.X SRL. Aceasta a fost înregistrată oficial pe 11 decembrie 2018, cu opt zile înainte ca Guvernul de la Chișinău să emită hotărârea prin care aviza funcționarea pe teritoriul statului. Firma are doi asociați:

Dorin Ciurea (20%) și Baltijos Paslaugu Grupe UAB (80%) din acțiuni. Capitalul înregistrat în Moldova este de 10.000 de lei, iar administratorul companiei este Sergiu Brânzilă. Sergiu Brânzilă ne-a anunțat că filiala din Moldova urmează de asemenea să își schimbe denumirea.

Contract fără licitație

Pe 29 martie 2019, patronul lituanian Irmantas Norkus a semnat un contract cu președintele Consiliului Raional Strășeni, democratul Mihail Popa. Firma se angaja să livreze produse de calitate în instituțiile școlare și preșcolare din raionul Strășeni, să doteze bucătăriile cu utilaj și echipament corespunzător, precum și să repare cantinele.

De cealaltă parte, Consiliul Raional Strășeni trebuia să asigure plata serviciilor prestate la timp și punerea la dispoziție a cantinelor din școli și grădinițe acestei firme în schimbul unei arende nespicate.

Meniuri „dietetice” cu varză și sfeclă

O parte din administratorii de instituții de învățământ cu care am intrat în contact, fie nu vor să vorbească despre proiect, fie să o facă sub protecția anonimatului de frică să nu fie admonestați de șefii politici ai raionului.

Majoritatea angajaților din grădinițe cu care am vorbit au semnalat tendința Pontemului de a elabora meniuri din produse cât mai ieftine. „La început de proiect, luna mai era cum era, dar marțea ne dădeau salată de varză, ciorbă de varză și, seara, varză înăbușită. Copilul pleca acasă cu dureri de abdomen. Astfel, apăreau vomă și diaree. A doua zi era salată de sfeclă roșie, ciorbă de sfeclă roșie, iar seara – vinegret”, ne-a relatat directoarea Grădiniței nr. 5 din Strășeni.

După o adunare cu părinții situația s-a schimbat, iar directoarea Maria Miron a devenit „cea mai rea directoare” din Strășeni pentru cei din Pontem și funcționarii raionului. „De la Anul nou încoace, anotimpul iarnă-primăvară, de trei zile pe săptămână, erau numai chifteluțe cu sos. Fără niciun terci, fără porumb, care este cel mai sănătos pentru intestinele copiilor.” De cealaltă parte, Sergiu Brânzilă ne-a explicat că mâncarea este împărțită la copii în funcție de vârstele acestora.

„Am făcut un fel de optimizare pentru că se aruncau produse. Și acum se aruncă... Dar asta nu înseamnă că copiii nu sunt alimentați în conformitate cu normele stabilite. Avem un meniu unic în școli, care se respectă. Se respectă meniul și gramajul, dar există și factorul uman...”, a spus Brânzilă.

Experții din Lituania suspectează că meniurile elaborate de Pontem în această țară oferă firmei posibilitatea să reducă prețul de cost al mâncării. Astfel, prin aceste meniuri, afaceriștii și-au creat posibilitatea să reducă cheltuielile pentru pregătirea mâncării.

Igienă precară și lipsuri materiale

O serie de administratori, angajați și primari s-au plâns că bucătarilor angajați de Pontem le este impus un regim de muncă dur din cauza căruia le este greu să respecte normele sanitare.

Același bucătar trebuie să facă mâncare pentru copii, să care lăzi cu produse alimentare și să le sorteze. Să intre în contact cu oameni din afara instituției, să completeze tot felul de hârtii și borderouri. Tot ei sunt obligați să evacueze gunoiul din bucătărie cu aceleași haine de lucru. Iar programul lor de lucru poate depăși opt ore zilnic din cauza sumedeniei de sarcini impuse.

Toate aceste obligații sunt considerate drept normale de Pontem, deoarece firma nu are nevoie de magazioneri. „De aceea le mai și dăm detergenți la bucătărie. Să fim siguri că nu pățesc nimic copiii”, ne-a declarat directoarea Grădiniței nr. 2 din Vorniceni, Ecaterina Nicolăescu.

Asigurarea regulată a instituțiilor preșcolare cu detergenți este o altă problemă denunțată de managerii de grădinițe. „Au adus două cutii de detergent în septembrie–octombrie 2019, două de lavete, trei de înălbitor și apoi au mai adus acum în martie 2020”, ne-a spus o altă angajată a grădiniței din Vorniceni.

De asemenea, sacii menajeri de la bucătărie sunt cumpărați din bugetul grădiniței, în condițiile în care într-o bucătărie cantitățile de gunoi menajer sunt semnificative. „Eu nu pot să las bucătăreasa să pună gunoiul într-o ladă și apoi îl care la tomberonul de afară. Sunt foarte multe aspecte ce țin de igienă, care nu se respectă”, a precizat directoarea.

Aceeași situație a fost semnalată la grădinițele din Făgureni, Strășeni și Zubrești. „Noi am luat toate cele din bugetul grădiniței, ca să fie curat și să dezinfectăm. Noi nu putem să stăm așa”, a adăugat directoarea Nicolăescu.

Directorul Pontem.X, Sergiu Brânzilă, respinge aceste acuzații. „Ați fost indus în eroare. În fiecare zi, se verifică curățenia pe toate suprafețele. Când nu se respectă igiena, apar intoxicații.”

În marea majoritate a cazurilor, Pontem.X a angajat doar un bucătar care se ocupă de tot ce făcea înainte o întreagă comisie în fiecare grădiniță – director, magazioner/administrator, asistentă medicală și bucătari. „Totul pentru a se reduce riscul de toxinfecție alimentară. Acum, totul este la grămadă”, a mai precizat directoarea grădiniței din Vorniceni.

Conform datelor Agenției Naționale pentru Sănătate Publică, în raionul Strășeni nu a fost înregistrat niciun caz de intoxicații alimentare. Directorul Pontem.X ne-a declarat că în raionul Strășeni s-ar fi înregistrat o diminuare a numărului de cazuri de intoxicații alimentare și dureri în abdomen la copii, citând o sursă de la Centrul de Sănătate Strășeni.

Am solicitat responsabilul de date statistice de la Centrul de Sănătate Strășeni, Pentru Ganea, care ne-a declarat că nu a oferit aceste date nimănui. El ne-a direcționat la Agenția pentru Sănătate Publică Strășeni, care ne-a comunicat în 2019 a fost înregistrat în raionul Strășeni un caz de intoxicație alimentară la copii cu vârste trei-șase ani, iar în 2018 – trei cazuri. Nu putem susține dacă acest caz a fost înregistrat într-o grădiniță ce face parte din proiectul-pilot.

Cantina unui gimnaziu din Kiev, deservită de Pontem.UA, a fost închisă în urma încălcării mai multor norme sanitare.

Salarii mizere, plătite cu întârziere

Cu toate acestea, salariile angajaților Pontem au rămas aceleași și se achită mai târziu decât celorlalți angajați ai grădinițelor. „Leaflor este mizeră și nici nu o plătesc la timp. Luna trecută (februarie – n.r.), le-a fost plătit salariul pe data de 21, în timp ce ceilalți angajați ai grădiniței primesc salariul în data de 1 și 10 a lunii”, ne-a spus directoarea Grădiniței nr. 5 din Strășeni, Maria Miron.

În plus, o angajată a fost obligată să plătească din buzunar niște produse alimentare care nu au fost consumate de copii din motivul că numărul acestora ar fi fost mai mic decât cel anunțat cu o zi înainte. Sergiu Brânzilă susține însă că salariul angajaților firmei este achitat la timp. Acesta ne-a explicat că remunerarea bucătarilor este stabilită în funcție de numărul copiilor dintr-o grădiniță.

În ce privește reducerea salariilor ca pedeapsă pentru bucătari, directorul Pontem.X a ținut de asemenea să sublinieze că „am fost induși în eroare”. În pofida celor spuse de directorul companiei, directoarele de grădinițe din Făgureni, Vorniceni și Strășeni susțin că sunt permanent îngrijorate de faptul ar putea să rămână fără bucătari.

Iar Pontemul nu reacționează cu promptitudine în aceste situații, directoarele fiind obligate să caute angajate pentru această firmă privată. „Trebuie să lucreze de la 7 dimineața până la ora 5 seara, cu un salariu de 2.680 de lei”, a spus directoarea grădiniței din Făgureni. Deși este obligată prin contract, Pontem s-a ocupat în rare cazuri de igienizarea și reparațiile bucătăriilor în care gătește.

Furnizari în weekend

Directoarele de grădinițe denunță de asemenea programul haotic de furnizare a alimentelor, uneori chiar și în zilele de weekend. „Se întâmplă deseori ca paznicul să primească produsele din cauza că sunt aduse foarte dimineață. La început, ieșeam și eu sâmbăta și duminica să le primesc din cauza că nu puteam să scot colegele la lucru în zilele libere”, ne-a spus Maria Miron.

De partea cealaltă, administratorul Pontem.X susține că produsele sunt furnizate la timp. Mai mult decât atât, angajatele au telefoane performante cu care sunt obligate să fotografieze produsele alterate și facturile.

„Atunci când sunt primite produsele la cantină, sunt verificate și, în cazul în care sunt produse alterate, sunt întoarse furnizorului. Am avut mai multe cazuri în care furnizorii au recurs la șiretlicuri. La suprafață, sunt fructe sau produse proaspete, iar la mijloc alterate.” Brânzilă admite unele probleme care ar fi fost determinate de factorul uman.

Promisiuni nerespectate

Majoritatea surselor ne-au declarat că Pontem nu asigură cu utilaj grădinițele. De exemplu, la grădinița din satul Căpriana, utilajul este unul nou și performant grație eforturilor depuse de Primărie în cadrul unui program japonez de finanțare.

După ce acest utilaj a ajuns în gestiunea Pontem.X, nu numai că nu a fost înnoit, dar nici măcar reparat la timp. „Am mai avut probleme cu un robinet, care s-a defectat în noiembrie și l-au pus tocmai acum în luna martie. Trebuiau să repare și mașina de tocat carne. Fetele (de la bucătărie – n.r.) aduceau mașina de tocat de acasă”, ne-a declarat directoarea grădiniței Doina Radu.

Ea a adăugat că are în grădiniță 113 copii și este necesar ca Pontemul să plătească pentru consumabile și să repare utilajul pe care îl folosește gratuit. „La bucătărie s-a întâmplat, de exemplu, să li se termine detergentul și să cumpere din banii lor. Dacă vin cei de la medicină preventivă, ele sunt trase la răspundere”, a precizat directoarea.

La rândul ei, directoarea grădiniței din Făgureni, Silvia Moscalciuc, ne-a spus că Pontem nu a dotat nici bucătăria și nici nu și-a plătit facturile la utilități. „Aveam nevoie de dotare: plită electrică cu cuptor și mașină electrică de tocat carne. Restul eu am dotat. La insistența mea, mi-au adus nu de mult o mașină manuală de tocat carne”, ne-a precizat doamna directoare.

În replică, Brânzilă a argumentat că în toate școlile a fost schimbată complet vesela și că ar fi investit suma de 2,1 milioane de lei în reparația completă a cantinelor din două școli din Strășeni. Aceste investiții au fost prezentate cu mare pompă în timpul campaniei electorale și în prezența lui Pavel Filip, baștinaș și candidat la parlamentarele din februarie 2019.

„Au fost cumpărate mașini de tocat carne electrice și manuale. În instituții cu 15 copii noi, am cumpărat mașini manuale. De ce să cumperi mașină de tocat electrică pentru grădinițe cu 11 copii? Mai bine, am face în altă parte investiția”.

Plăți întârziate pentru utilități

Primarul localității Zubrești, Maria Manoli, ne-a declarat că Pontem nu a plătit nimic pentru serviciile comunale. „Noi am încheiat un contract cu Consiliul raional. Consumul de curent electric, de apă și gaz trebuie plătit de Pontem. Sunt cheltuieli pentru evacuarea deșeurilor. Pontem nu își evacuează deșeurile, după cum nu a plătit nimic pentru serviciile comunale”, a spus ea.

Și Primarul din Căpriană, Tudor Scutaru, ne-a declarat că Pontem nu a plătit pentru consumul de energie electrică, apă, agent termic, pentru evacuarea deșeurilor etc. „Localitatea Căpriană are peste 2.000 de locuitori și nu își poate asuma aceste cheltuieli private”, a spus Scutaru.

În schimb, directorul companiei susține că toate plățile se efectuează la timp și că reporterii au fost „induși în eroare”. „A fost plătit tot ce ține de plățile comunale și la Căpriană, și la Zubrești. Pentru tot ce am plătit avem facturi. Aceste primării nu au vrut să accepte proiectul din start”, a precizat Brânzilă.

Statul se declară mulțumit

Reticența primarilor față de proiect se explică, în opinia Mariei Vrânceanu, responsabilă de acest proiect în cadrul Ministerului Educației prin faptul că banii alocați de Ministerul Finanțelor pentru alimentația copiilor nu mai sunt gestionați de autoritățile locale, ne-a precizat dânsa într-un răspuns scris.

Proiectul-pilot de la Strășeni trebuia să fie supus unei evaluări la sfârșitul anului 2019 de către Ministerul Finanțelor, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării și Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale.

Evaluarea acestui proiect nu a fost încheiată nici până în prezent. Reprezentanții instituțiilor ne-au informat că un raport va fi făcut public în curând. La insistența reporterilor să își exprime opiniile despre proiect, oficialii au vorbit în termeni elogioși despre compania Pontem.X și proiect.

„Ministerul Sănătății este responsabil să actualizeze normele fiziologice de consum per copil/elev pe zi și să elaboreze meniuri-model în funcție de vârstă și

problemele de sănătate”, ne-a comunicat Daniela Demișcan, șefa Direcției politici în domeniul sănătății publice din cadrul ministerului.

Ea a mai afirmat că luna trecută [februarie – n.r.], în cadrul ședinței la nivel de prim-ministru, a fost făcut un raport și „a fost calificat cu bună practică”.

Și Maria Vrânceanu, responsabilă de acest proiect în cadrul Ministerului Educației, se declară satisfăcută de proiect. Ea a subliniat că trebuie apreciat faptul că firma Pontem.X are tehnolog și că meniurile sunt elaborate de un specialist.

După ce am vorbit despre problemele semnalate de angajații grădinițelor, ea ne-a precizat că se referă „strict la această practică”, „la modelul de funcționare”, și nu la felul în care își îndeplinește Pontem.X obligațiile asumate prin contract.

Investigația a fost realizată în cadrul Campaniei media „Creșterea gradului de conștientizare a corupției în domeniul achizițiilor publice”, desfășurată de Centrul de Investigații Jurnalistice cu suportul National Endowment for Democracy.

Taina „proprietarului” celor 1,6 milioane de euro de la vama Leușeni

Julietta Savițchi

(Anticoruptie.md, 19 mai 2020)

Omul de afaceri Adriano Dulgher, care pretinde că-i aparțin cele 1,6 milioane de euro, depistate în sâmbăta Paștelui de către vameșii de la Leușeni într-un tir, a fost vizat anterior într-un dosar penal pornit de Centrul Național Anticorupție pentru spălare de bani. Recent Dulgher a fost vedetă la mai multe televiziuni, unde s-a prezentat drept milionar și a declarat că va lupta să-i fie returnați banii sechestrați la vamă. Reporterii Centrului de Investigații Jurnalistice l-au surprins sâmbătă în satul Mălăești din raionul Orhei, în compania unui alt om de afaceri, Gheorghe Țirtosu, vizat anterior în scheme de trafic de persoane și condamnat penal pentru astfel de crime. Cei doi au fost cercetați în același dosar pentru spălare de bani.

Cine este Adriano Dulgher

Pretinsul proprietar al celor 1,6 milioane de euro confiscate la vamă a povestit presei că a intrat în afaceri pe când avea doar 16 ani, iar la 26 de ani a ajuns milionar în lire sterline. Tănărul de 32 de ani este unul dintre cei trei copii ai cuplului Andrei și Nadejda Dulgher din satul Ciocâlteni, raionul Orhei, foști profesori la școala din sat, care au emigrat în Marea Britanie în 1997.

Tănărul se laudă că este partener de afaceri cu una dintre cele mai bogate firme din India, că este proprietarul unui restaurant din apropierea Palatului regal din Londra și că ridică un oraș în Africa după ce a construit mai multe clădiri în Londra.

Pe numele lui Adriano Dulgher în Marea Britanie sunt înregistrate 13 firme, dintre care șapte sunt active. Datele din Registrul britanic Companies House arată că întreprinderea Platinum Award Limited a fost fondată în 2005, iar în aprilie 2019 a fost lichidată. Ultima companie, Ledgers Capital Limited, a fost înregistrată la 26 iunie 2016. Genul de activitate al firmei sunt cafenelele și restaurantele.

În 2012, pe când avea 24 de ani, Adriano Dulgher a fondat, în parteneriat cu un tânăr indian pe nume Raksha Ramaiah, firma de construcții Raad Industries Limited.

Afacerile din Moldova ale lui Adriano Dulgher

Milionarul din Londra susține că a început să investească în agricultura moldovenească cu vreo cinci ani în urmă, că are livezi și un frigider cu capacitatea de patru mii de tone, iar cei 1,6 milioane de euro intenționa să-i investească în extinderea frigiderului până la 10 mii de tone.

Locuitorii din satul Ciocâlteni ne-au comunicat că Dulgher ar avea o livadă de meri în satul Isacova din același raion. Cât privește frigiderul, acesta se află în satul Mălăești, localitate învecinată cu Ciocâlteni. Locuitorii din Mălăești însă susțin că frigiderul îi aparține consăteanului lor, Gheorghe Vîrtosu. Anterior acesta a fost condamnat pentru trafic de ființe umane, iar după ce și-a ispășit pedeapsa într-o închisoare din Franța, a revenit la baștină și a început să-și aducă pe diferite căi banii murdari câștigați în Europa.

În Republica Moldova, Adriano Dulgher este fondatorul a două întreprinderi, MGV Imobiliare și Spectrum consgrup. Ambele au fost înregistrate la data de 17 decembrie 2013, cu adresa juridică în satul Mălăești raionul Orhei.

Prima întreprindere este administrată de Dumitru Bunici, care gestionează și frigiderul din Mălăești. Genurile de activitate ale întreprinderii sunt cultivarea cerealelor, plantelor leguminoase și a plantelor producătoare de semințe oleaginoase, fructelor, comerțul cu ridicata a produselor agricole, depozitarea, prelucrarea și conservarea fructelor și legumelor etc.

Spectrum consgrup este administrată de Anatolie Bocancea, unul dintre nepoții lui Gheorghe Vărtosu. Întreprinderea este specializată în construcții.

Informația despre istoricul celor două întreprinderi este identică și rezultă că este vorba de una și aceeași firmă care își schimbă permanent denumirea din MGV Imobiliare în Spectrum consgrup și invers. Doar în anul curent, denumirea întreprinderii și codul fiscal au fost schimbate de trei ori, după schema Sprectrum consgrup–MGV Imobiliare-Spectrum consgup.

Anterior, în calitate de administratori ai întreprinderii au figurat Constantin Gamarț, un locuitor din satul Mălăești, din anturajul lui Gheorghe Țirtosu, și Daniel Varzari, un afacerist din Chișinău, administrator al expozițiilor de pictură ale lui Gheorghe Țirtosu.

Dosarul penal și mita pentru procurori

În 2014, CNA a pornit dosar penal pe numele lui Gheorghe Țirtosu pentru spălare de bani în proporții deosebit de mari. Afaceristului din Orhei i se imputa că, fiind ajutat de câteva persoane, a adus în Moldova 1.546.000 de euro în numerar. Ulterior, banii au fost oferiți sub formă de împrumuturi unor firme nou-create care investeau în construcțiile pornite de Țirtosu. Alte 936 de mii de euro sunt aduse prin intermediul unei firme offshore care transferau banii pe conturile firmelor controlate de Țirtosu, ca împrumuturi.

În dosar figurau firmele MGV Imobiliare, Spectrum consgrup SRL și Altessa Sity SRL. Ultima întreprindere este înregistrată pe numele Ninei Bocancea, sora mai mare a lui Gheorghe Țirtosu, iar administrator este Daniel Varzari.

Printre cei implicați în schema de spălare de bani de la Mălăești figura și numele lui Adriano Dulgher.

Atunci au fost reținuți de ofițerii CNA Gheorghe Țirtosu și Constantin Gamarț, iar pe bunurile și conturile bancare ale firmelor respective a fost aplicat sechestru.

Pentru „rezolvarea problemei” procurorii au cerut atunci de la Țirtosu mită în sumă de 250 de mii de euro. Banii au fost transmiși de Andrei Cociorvă, actualul primar din satul Brăviceni, localitate învecinată cu Mălăești. Cociorvă este moștenitorul afacerii cu brânzeturi și a brandului „Mozzarella de Brăviceni”, create de tatăl său, regretatul Vladimir Cociorvă.

Banii, în sumă de 235 de mii de euro, ar fi fost transmiși în două tranșe, în octombrie 2015, prin intermediul Victoriei Pascalov, pe atunci procuroră în sectorul Râșcani al Capitalei. Andrei Cociorvă a reușit să filmeze momentul în care transmite Victoriei Pascalov peste o sută de mii de euro și îi spune ca până vineri problema să fie rezolvată, iar procurora îi dă asigurări că totul „va fi normal”.

Cazul cu transmiterea mitei a fost documentat de reporterii Centrului de Investigații Jurnalistice din Moldova într-o investigație, publicată în noiembrie 2019.

Procuratura Anticorupție s-a autosesizat și a pornit un dosar penal. Nicolae Mătășaru, procurorul pe caz, ne-a confirmat că dosarul se află în gestiunea sa și se efectuează „acțiuni de urmărire penală”.

„Combinatorul” din Mălăești

Gheorghe Vîrtosu a reușit să emigreze la începutul anilor 90 în Marea Britanie, unde s-a declarat refugiat politic, iar peste câțiva ani a obținut și cetățenia engleză. În 2004, Vîrtosu este încarcerat în Franța și condamnat la opt ani de închisoare pentru trafic de persoane. Totodată, instanța a dispus confiscarea imobilelor și a automobilului de lux, deținute de Vîrtosu, precum și a peste 300 de mii de lire sterline, pe care le avea în bancă. Presa din Marea Britanie scria în perioada respectivă că Vîrtosu ar fi fost capul celei mai mari rețele de trafic de carne vie pentru bordelurile din Europa.

„Agenția de Recuperare a Bunurilor (ARA) din Marea Britanie a obținut un ordin civil la Înalta Curte din Londra, în valoare de aproximativ 750.000 de lire sterline, în cazul soților Gheorghe și Victoria Vîrtosu, implicați în trafic de carne vie”, titra www.gnn.gov.uk.

Vîrtosu a încercat diferite modalități pentru a-și scăpa bunurile de confiscare. El a declarat în instanță că mama sa i-ar fi donat 300 de mii de euro, bani pe care i-ar fi câștigat tatăl său din comercializarea anticariatului, însă aceste versiuni nu au fost acceptate de instanță.

Precizăm că părinții săi au fost oameni simpli și au dus un trai foarte modest. Tatăl a fost tractorist, iar mama, muncitoare în colhoz.

În sentința de condamnare a lui Gheorghe Vîrtosu în Franța apar numele lui Gavril și Tamara Dulghieru, originari din Ciocâlteni, învinuiți că ar fi gestionat la Londra mai multe case de toleranță. Gavril Dulghieru, alias Marcel, ar fi fost mâna dreaptă a lui Vîrtosu și ar fi îndeplinit ordinele acestuia.

În 2005, Gavril Dulghieru a fost condamnat de către un tribunal din Londra la nouă ani de închisoare, iar soția sa, la cinci ani. Ulterior, o instanță din Londra a admis plângerile depuse de patru dintre victimele lui Vîrtosu și Dulghieru, acestea fiind despăgubite cu peste 500 de mii de lire.

În timp ce își ispășea pedeapsa, Gheorghe Vîrtosu începe să scrie proză, cărțile sale „O inimă de broscuță” și „Destin încarcerat” fiind apreciate de criticii din Europa. Fiind în închisoare, basarabeanul din Mălăești descoperă încă o vocație a sa, pictura. Ulterior, lucrările sale ajung expozatele mai multor galerii de artă din afara țării.

După ispășirea pedepsei, Gheorghe Vîrtosu revine în satul său de baștină, Mălăești, și începe să construiască locuințe pentru el și membrii familiei sale, restaurează casa părintească pe care o transformă în muzeu, amenajează un parc și începe construcția unei biblioteci. În același timp, bărbatul începe construcția unui depozit frigorific.

Vîrtosu a construit pe o stradă din localitate șase case identice pentru rudele sale, iar peste drum și casa în care locuiește, gospodăria fiind ascunsă după un gard înalt.

Proiectele lui Vîrtosu din Mălăești nu au trecut fără de scandal.

Mai mulți locuitori s-au plâns organelor de poliție că ar fi fost impuși să-și cedeze gospodăriile în schimbul celor propuse de Vîrtosu, iar cei care nu acceptau erau intimidati.

Fostul primar din Mălăești, Ilie Vîrtosu, văr cu Gheorghe Vîrtosu, s-a opus în repetate rânduri proiectelor rudei sale. Drept urmare, ultimul l-a denunțat pe edil l-a CNA că i-ar fi dat 60 de mii de euro mită pentru autorizațiile de construire, dar primarul nu și-a ținut promisiunea. Ulterior, procesul penal intentat pe numele lui Ilie Vîrtosu a fost sistat din lipsă de probe.

Ilie Vîrtosu a fost zgârcit la vorbă. Fostul edil ne-a spus că a avut mult de suferit, că oamenii vărului său l-ar fi amenințat că îi vor trafica fiica, pe atunci studentă la Universitatea din Suceava. Omul a sesizat atunci organele de drept, dar justiție nu s-a mai făcut, spune el. „Am scris multe petiții în

perioada când eram primar, acum nu mai vreau nimic. În urma acestei lupte am suportat două atacuri de cord. Vreau sănătate și liniște”, ne-a spus edilul.

Locuitorii din Mălăești sunt împărțiți în două tabere. O parte au doar cuvinte de laudă pentru fostul traficant: a amenajat un parc frumos, a făcut donații, a creat locuri de muncă. Alții însă susțin că acesta e un mafiot și că le este frică de el.

Mălăeștenii cunosc și despre trecutul „european” al lui Vîrtosu. Ei susțin că Vîrtosu nu a traficant nicio femeie din satul lor, dar i-ar fi ajutat pe mai mulți consăteni să ajungă în Marea Britanie și i-a angajat la firma sa de construcții. Doar că oamenii ar fi rămas nemulțumiți pentru că ar fi fost remunerați mult sub nivel.

Lotul cu valută în sumă de circa 1,6 milioane de euro a fost depistat în cabina unui tir la punctul vamal Leușeni la 18 aprilie. În consecință, a fost reținut șoferul camionului, care mai întâi a fost plasat în arest la domiciliu, iar apoi a primit mandat de arestare preventivă pentru 30 de zile. În presă s-a vehiculat că banii ar proveni din contrabanda cu țigări, iar proprietarul lor ar fi Vladimir Mardar, alias Vova Tătăroi, dat în urmărire generală de către forțele de ordine din Ucraina și România, pentru contrabandă cu droguri și țigări.

Peste câteva zile, din mediul procurorilor are loc o altă scurgere de informație: ex-deputatul Constantin Țuțu ar fi negociat la greu cu factori de decizie din Procuratura Generală revenirea sa în Republica Moldova. Pentru a putea să se întoarcă acasă în plină pandemie de Covid-19 și să nu fie plasat în arest preventiv, fostul democrat l-ar fi denunțat procurorilor pe consăteanul și vecinul său, Vladimir Mardar, făcând posibilă capturarea celor peste 1,5 milioane de euro în sâmbăta Paștelui.

La mai puțin de două săptămâni, procurorii au depistat încă 50 de mii de euro în tirul în care vameșii de la punctul de trecere Leușeni au descoperit cele peste 1,5 milioane de euro. Banii erau ascunși în torpedoul mașinii.

La 12 mai, Adrian Dulgher a făcut declarații pentru postul de televiziune PRO TV Chișinău și a recunoscut că banii sunt ai săi. Tânărul a declarat că banii proveneau dintr-o afacere din Africa și intenționa să-i investească în

agricultură, în extinderea unui frigider pentru fructe. Afaceristul a mai spus că intenționa să declare banii, dar nu a putut să ajungă la timp din cauza restricțiilor impuse în legătură cu pandemia de Covid-19. Întrebat de ce nu a transferat banii prin sistemul bancar, Dulgher a răspuns că așa a găsit el de cuviință.

Procurorii l-au audiat pe Dulgher în calitate de bănuțit.

Milionarul Dulgher, „în carantină” în casa fostului traficant

De la locuitorii din Mălăești am aflat că Adriano Dulgher ar locui, după revenirea în Moldova, în casa lui Vîrtosu și că îi văd des pe cei doi plimbându-se pe biciclete prin sat.

Echipa noastră i-a surprins pe cei doi împreună în parcul lui Vîrtosu. Primul a ieșit pe poartă Gheorghe Vîrtosu, urmat de Adriano Dulgher, care a închis poarta. Cei doi au urcat pe biciclete și au pornit pe ulița centrală a satului.

Am încercat să vorbim cu ei. Adriano ne-a aruncat din mers că „nu acum”, iar Gheorghe Vîrtosu ne-a zis răspicat „Caută-ți mă, de treabă!”. După aceasta, cei doi au cotit pe drumul care duce spre casa lui Vîrtosu.

L-am contactat pe Adriano Dulgher la telefon. Inițial ne-a promis să ne răspundă la întrebări după ce va afla mai multă informație despre noi. Ulterior nu ne-a mai răspuns la apeluri. Peste două zile l-am contactat din nou, de pe alt număr de telefon și, după ce ne-am prezentat, ne-a spus că este într-o ședință cu oameni importanți din Anglia.

Am insistat printr-un SMS. Dulgher ne-a îndemnat să urmărim interviul lui pentru un post de televiziune și canalul său de Instagram. Tânărul ne-a mai scris că nu dorește să explice oamenilor de ce își administrează afacerile așa cum dorește el și că după 15 ani de aflare în afaceri nu trebuie să se justifice și să se simtă vinovat pentru că muncește din greu și are succes.

L-am întrebat în scris despre dosarul din 2015, despre relația cu Gheorghe Vîrtosu și dacă este rudă cu cuplul Gavril și Tamara Dulghier. Întrebările au rămas fără răspuns.

Procuror: „Vom ține cont și de această versiune”

Ion Caracuian, șeful Procuraturii pentru Combaterea Crimei Organizate și Cazuri Excepționale, ne-a comunicat că instituția pe care o conduce investighează „foarte multe versiuni” în dosarul celor 1,6 milioane de euro, dar se va ține cont și de aspectul investigat de noi.

Investigația a fost realizată în cadrul proiectului „Mobilizarea societății civile cu scopul de a susține integritatea în sectorul Justiției în Republica Moldova”, desfășurat de Centrul de Investigații Jurnalistice și Freedom House, cu susținerea financiară a Departamentului de Stat al SUA.

Emirul Offshore-urilor

Ilie Gulca, Mădălin Necșuțu
(*Anticoruptie.md*, 2 iunie 2020)

- **Zeci de milioane de euro provenind din licitațiile cu Moldtelecom au ajuns în conturile unor firme gestionate de oameni din anturajul oligarhului Plahotniuc**
- **Operațiunile au fost executate prin offshore-uri din Europa, Asia și Orientul Mijlociu, fapt ce îngreunează ancheta autorităților**
- **După pierderea puterii de către Plahotniuc, firmele abonate la banii statului și vehiculele financiare folosite în schemă fie au fost vândute, fie lichidate**

Reporterii CIJM au colaborat cu rețeaua jurnalistică de investigații Organized Crime and Corruption Reporting Project (OCCRP) pentru a demonstra o serie de legături directe sau prin interpuși între Bass Systems, mai multe firme din Elveția, Cipru, China, Singapore și Emiratele Arabe Unite și persoane apropiate lui Vladimir Plahotniuc.

Potrivit unui document al Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălarea Baniilor (SPCSB) intrat în posesia Centrului de Investigații Jurnalistice din Moldova (CIJM), în perioada 30 martie 2017–31 ianuarie 2019, SRL Bass Systems (în prezent, S&T IT Services) a câștigat contracte în valoare de 818.740.000 de lei moldovenești (circa 41 milioane de euro) de la Moldtelecom.

În plus, Bass Systems a beneficiat de transferuri în valoare de 107.600.000 de lei (5,4 milioane de euro) de la Agenția Servicii Publice, Radiocomunicații, Serviciul Național de Management al Frecvențelor Radio.

Toți acești bani, precizează sursa citată, ar fi „plata pentru echipament tehnic și/sau serviciile prestate”.

O sumă importantă din banii obținuți din contracte cu întreprinderile de stat de către Bass Systems – 8.082.782 de euro și 6.166.793 de dolari – au ajuns în

offshore-ul din Cipru, Assentis Holdings Limited, drept „rambursare împrumut”.

Avocatul Bass Systems, Ion Păduraru, susține că aceste contracte au fost profitabile pentru întreprinderile de stat.

„Investițiile făcute prin intermediul Bass Systems au dus la o optimizare excepțională a acestor companii [de stat] din punct de vedere al randamentului”, a spus el, invocând un audit efectuat de Ministerul Finanțelor la sfârșitul anului trecut.

Conexiunea Cipru – Elveția

SRL Bass Systems a fost înființată în 2008 și a funcționat până în 2014 cu o structură de acționariat în care figura principală a fost cetățeanul Onisim Popescu. Începând cu 2014, societatea a cunoscut succesul în ceea ce privește contractele cu întreprinderile de stat din domeniul telecomunicațiilor. Tot atunci demarează „internaționalizarea” companiei și legăturile de finanțare cu firme de tip offshore din Cipru și Elveția. Compania offshore Assentis Holdings Limited din Cipru a cumpărat 72% din acțiunile Bass Systems, în timp ce 28% au rămas în proprietatea lui Onisim Popescu.

Unul dintre administratorii Assentis Holdings Limited este Sergiu Talpă. Acesta apare în actele companiei pentru prima dată în octombrie 2015. Iar în aprilie 2017, conform raportului anual financiar, Popescu deținea toate cele 100.000 de acțiuni ale firmei.

În același timp, Assentis Holdings Limited este fondatoarea [Switchover AG](#), societate înregistrată în 2013 în Elveția. În board-ul acesteia figurează ca director același Sergiu Talpă. La rândul ei, Switchover AG este fondatoare a firmei ICS Switchover SRL din Moldova, beneficiară deopotrivă a unor contracte importante cu Moldtelecom.

SPCSB a stabilit că Switchover AG a avut între 2016 și 2019 tranzacții în valoare de circa 129,5 milioane de lei și cu alte companii din Moldova. [Mai mulți agenți economici acuză Moldtelecom](#) că a făcut din Switchover AG „furnizor exclusiv” de servicii de date și voce în și din străinătate.

Conexiunea Hong Kong – Singapore – Dubai

Din 2017–2018, Bass Systems urcă la un nivel și mai complex. Firma începe să facă tranzacții cu o serie de offshore-uri din Asia și Orientul Mijlociu.

În 2018, Vladimir Plahotniuc a declarat pentru prima dată două companii în Dubai – Vanguard International LTD și Vanguard International Group LTD. Tot atunci, în 2018, guvernul Filip și-a intensificat relațiile diplomatice cu Emiratele Arabe Unite, deschizând Ambasada Republicii Moldova la Dubai.

În 2017, în istoricul Assentis Holdings Limited apare o „companie-geamănă” în Dubai, cu denumirea Assentis International FZE. Între 2017 și 2019, Assentis Holdings Limited a efectuat transferuri din contul său bancar deschis la Victoriabank în conturile companiei Assentis International FZE din Emiratele Arabe Unite cu titlul de „dividende” și „împrumuturi”, se menționează în documentul SPCSB.

Documentele oficiale arată că pachetul majoritar de acțiuni trece ulterior în portofoliul Assentis International FZE, care preia 100% din acțiunile offshore-ului omolog din Cipru la 26 ianuarie 2018.

În același timp, potrivit autorităților de control fiscal din Dubai, în colaborare cu responsabilii de la Chișinău, beneficiar al companiei din Emirate este același Onisim Popescu. Cu alte cuvinte, Popescu și-a vândut lui însuși compania din Cipru.

Pivotul central – offshore-ul din Emirate

Figura centrală în toată această schemă devine Assentis International FZE din Dubai. În ultimii ani, Dubai a devenit un important centru financiar al lumii datorită discreției managementului, acționariatului și a tranzacțiilor.

În același timp, Dubai figurează drept una dintre destinațiile banilor negri din „Laundromatul rusesc”, dar și furtul unui miliard de dolari sistemul bancar moldovenesc.

Assentis International FZE a primit inițial zeci de milioane din Cipru și Elveția, după care a împărțit alte zeci de milioane către destinații din China și Singapore numai în 2017–2018.

Cea mai mare sumă pe care o primește Assentis International FZE (Emiratele Arabe Unite) de la Assentis Holdings Limited (Cipru) este de 20 de milioane de euro și peste 3 milioane de euro de la Switchover AG (Elveția).

Ulterior, compania din Dubai, indică sursa citată, a început să transfere bani spre țări din Asia. Mai întâi, a virat peste 15 milioane de euro către Sinoline INC Limited peste 3,8 milioane de euro către Sun-Asia International Ltd (China). Apoi peste 1 milion de euro către Asia Pacific Singapore Group și 1,8 milioane de dolari americani către Asia Med Singapore Group PTE LTD, ambele din Singapore.

Fost director în 2015 al Singapore Group PTE LTD și actualul unic acționar este Ileana-Mihaela Burcea. La rândul său, Asia Med Singapore Group PTE LTD îl are ca director și acționar unic pe cetățeanul Dr. Fischer Geb. Tabsch Peter Paul.

Dr. Fischer Geb. Tabsch Peter Paul a fost în 2015 beneficiar al offshore-ului Insidown Ltd din Cipru, care deținea un pachet de 39,3% din capitalul Victoriabank, instituție financiară controlată în aceeași perioadă de către Vladimir Plahotniuc, potrivit denunțului lui Veaceslav Platon către autoritățile române.

Responsabilii de combaterea spălării banilor de la Chișinău au stabilit, după consultarea cu omologii lor din Dubai, că ambele firme Asia Pacific Singapore PTE LTD și Asia Med Singapore Group PTE LTD au fost identificate ca fiind responsabile de finanțarea societății nerezidente Recon Business Data Services Limited cu sediul în Dubai.

Recon Business Data Services Limited, potrivit SPCSB, era responsabilă de transferuri bănești care ajungeau în final în conturile persoanei fizice Vladimir Plahotniuc. La data obținerii documentului de către reporterii CIJM, sumele exacte nu erau încă cunoscute de către anchetatori.

Partenerii români din Dubai

Recon Business Data Services Limited a fost înființată la 10 august 2016 și a fost dizolvată în decembrie 2019. Ultimii directori ai companiei au fost Sevinj Gasimzade și Mădălina Dumitrescu (Masilla), aceasta din urmă fiind cetățeană a României.

Anterior, compania a fost deținută de alte două offshore-uri din Dubai cu denumiri aproape similare – Recon SPC Limited și Recon Holdings Limited –, care i-a avut ca directori pe alți doi români Ileana-Mihaela Burcea și Silviu Țuțuianu pentru 2017–2018.

Numele Mădălinei Dumitrescu (Masilla) apare și în calitate de director al companiei Sun-Asia International Limited, despre care am menționat mai sus că a primit 3,8 milioane de euro de la Assentis International FZE.

În urma analizei circuitului financiar, autoritățile moldovenești au stabilit că firma Sun-Asia International Limited a efectuat transferuri companiei Blue Sound Investments Limited (Hong Kong).

Offshore-ul Blue Sound Investments Limited, condus de Sergiu Latiș, deține în Moldova compania media GMG Production, pe care Plahotniuc o indică în declarația sa de avere.

În același timp, Blue Sound Investments Limited a fost finanțată, potrivit datelor SPCSB, și de societatea nerezidentă Vanguard International Ltd al cărui beneficiar este Plahotniuc.

Mai mult, circuitul complex al banilor indică noi companii offshore, de data asta din Marea Britanie. Assentis International FZE a transmis bani companiei Sinoline INC Limited care, la rândul ei, a virat peste un milion de euro în conturile de la Victoriabank ale companiei Venture IQ LLP în perioada 20 aprilie 2017–26 iulie 2017 cu titlul de „plată conform acordului”.

Directorii Venture IQ LLP sunt Vitalie Bodea și soția acestuia, Ecaterina Bodea, iar banii din Dubai au fost folosiți la cumpărarea unui imobil din Chișinău. Vitalie Bodea este fost director al „Moldasig” și figurează în calitate de martor într-un dosar deschis pe numele lui Veaceslav Platon.

Caruselul Emirate–Cipru de peste 30 de milioane de dolari

Potrivit documentului obținut de CIJM, Assentis International FZE (Emiratele Arabe Unite) a transferat, la 22 mai 2019, circa 4,7 milioane de euro companiei Assentis Holdings Limited (Cipru), în conturile de la Victoriabank, cu destinația „rambursare

împrumut”. Aproape aceeași sumă a fost transferată lui Onisim Popescu, cu destinația „împrumut conform acordului din 03.06.2019”, un acord încheiat cu 11 zile înainte de căderea Guvernului Filip și fuga lui Plahotniuc din Moldova. Conform informațiilor Serviciului Fiscal de Stat, Onisim Popescu a avut dividende de la Bass Systems, în valoare de circa 81 milioane de lei (4,1 milioane de euro).

Comentând circuitul financiar din Chișinău în Emirate și din Emirate în Chișinău, avocatul S&T Services (Bass Systems), Ion Păduraru, ne-a declarat că banii obținuți din contractele cu Moldtelecom au fost întorși în Moldova.

„O parte din sume au fost investite în companii din Dubai și s-au întors înapoi, în conturile companiilor proprietarului Bass Systems”, a spus Ion Păduraru.

Transferurile efectuate de Assentis Holdings Limited către Assentis International FZE au avut la bază, potrivit SPCSB, un contract și niște acorduri adiționale privind efectuarea unor împrumuturi între cele două firme.

Valoarea totală a împrumuturilor conform acordurilor dintre cele două „companii-gemene” este de aproximativ 33.000.000 de dolari americani.

Pe 28 august 2019, pachetul majoritar de 51% din acțiuni al Bass Systems a fost vândut către firma austriacă S&T AG pentru 5,7 milioane de euro.

Reprezentanții austrieci au spus că acțiunile au fost cumpărate de la „o persoană fizică”, fără însă a-i preciza numele.

Documentele obținute de CIJM arată că la data tranzacției Bass Systems era deținută de Assentis Holdings Limited, care, la rândul ei, era proprietatea Assentis International FZE. Singurul acționar al acesteia din urmă era Onisim Popescu.

Firma comună de avocatură din Cipru

În tot acest circuit apare constant cu servicii de secretariat și avocatură compania cipriotă Kinanis LLC, căreia i-au fost făcute mai multe plăți pentru serviciile presate. În același timp, Kinanis, arată oamenii legii, a prestat o serie de servicii de avocatură offshore-ului cipriot BB-Hamodialyse Limited, care deține SRL BB-Dializă în Moldova.

Autoritățile moldovenești au stabilit transferuri financiare între BB-Hamodialyse Limited și Asia Pacific Textile LTD fondată de Ileana-Mihaela Burcea. De cealaltă parte, reprezentanții SRL BB-Dializă neagă orice legătură cu Vladimir Plahotniuc.

„Bănuielile invocate de organul de urmărire penală sunt neîntemeiate. Acestea au fost verificate inclusiv în baza actelor prezentate de administrația BB-Dializă”, ne-au spus reprezentanții companiei.

Despre relațiile cu Kinanis, aceiași reprezentanți ne-au precizat că BB-Hamodialyse Limited „a primit servicii de consultanță și deservire din partea acestei case de avocatură”.

SPCSB: Bass Systems și firmele lui Plahotniuc au adrese IP similare

Oamenii legii din Moldova susțin că conturile Bass Systems au fost gestionate de pe aceleași adrese IP, de unde au fost administrate conturile bancare ale mai multor societăți asociate lui Vladimir Plahotniuc.

Printre acestea se numără Finpar Invest SRL, Constar Invest SRL (proprietar al sediului Partidului Democrat din Moldova), Fundația lui Vlad Plahotniuc Edelweiss, Complexul hotelier Codru Hospitality SRL, Recon SPC Limited din Dubai (finanțatoare a conturilor personale ale lui Vladimir Plahotniuc), Argus-S SRL ICS OP, Prime Management SRL, Otiv Prime Hospitality BV și Asirapal Enterprises.

De asemenea, de la adresa IP de la care a fost gestionată compania Bass Systems SRL au mai fost administrate conturile bancare ale Vanguard International LTD, se menționează în documentul SPCSB.

La rândul său, avocatul Bass Systems, Ion Păduraru, a declarat că adresele IP sunt o probă falsă prin care procurorii au vrut să convingă judecătorul de instrucție să aplice sechestrul pe capitalul social al companiei. „Ei nu puteau să pună sechestrul pe capitalul social al Bass Systems și au recurs la această minciună”, a spus Păduraru.

Reporterii CIJM au solicitat SPCSB să explice acest detaliu, însă nu au primit niciun răspuns până în ziua publicării acestei investigații.

Avocatul susține că Bass Systems nu are nimic în comun cu dosarul deschis pe faptul spălării banilor pe numele lui Vladimir Plahotniuc. „Resursele financiare urmărite sunt dividendele companiei Bass Systems. Nu poate fi vorba nicidecum de spălare de bani [...] Licitățiile au fost organizate legal, nimeni nu le-a contestat în sensul legalității.”

Solicitat să explice decizia privind aplicarea sechestrului, fostul șef al Procuraturii Anticorupție, Viorel Morari, ne-a declarat: „Procuratura Anticorupție a aplicat sechestru pe Bass Systems și BB Dializă pentru a garanta recuperarea prejudiciului financiar cauzat prin infracțiune în urma licitațiilor fraudate. Procuratura Anticorupție a deschis o cauză penală în cazul unor licitații [câștigate de Bass Systems].”

Procuratura Anticorupție a precizat că SRL Bass Systems, SRL BB-Dializă, reprezentanții acestor companii, precum și Vladimir Plahotniuc nu au statut de bănuț/învinuit în cadrul prezentei cauze penale.

„Urmărirea penală este în desfășurare, au fost expediate mai multe cereri de asistență juridică internațională în Emiratele Arabe Unite, Singapore și Hong Kong, pentru verificarea tranzacțiilor financiare investigate, iar după primirea rezultatelor se va decide în consecință”, se menționează într-un răspuns al procuraturii.

Investigația a fost realizată în cadrul Campaniei media „Creșterea gradului de conștientizare a corupției în domeniul achizițiilor publice”, desfășurată de Centrul de Investigații Jurnalistice cu suportul National Endowment for Democracy.

Afaceri subterane: marea privatizare

Ion Preașcă

(RISE Moldova, 4 iunie 2020)

Un afacerist moldovean, un ucrainean și un francez au orchestrat una dintre cele mai importante privatizări, cu iz de tutun, făcute pe ultima sută de metri de fosta guvernare democrată.

Cei trei se știu de ani buni. „Ne-am cunoscut cu Viktor în Kiev, la niște prieteni, acum nouă ani. Cu Frank am botezat, acum 13 ani, copilul unui prieten comun”, recunoaște moldoveanul.

Acum un an, tot ei au preluat și controlul asupra companiei care deține în concesiune rețeaua de gări auto din țară, iar doi dintre ei – moldoveanul și ucraineanul – au mai preluat duty-free-urile lui Șor, dar și alte afaceri ale familiei fostului primar de Orhei.

Pregătirea

Tutun-CTC SA a fost și mai este cel mai mare producător de țigări din Republica Moldova, iar până la începutul anului 2019, 90,8% din acțiuni au aparținut statului.

Încercări de a ceda pachetul majoritar au fost făcute și anterior. Încă în noiembrie 2000, deputații au adoptat un Proiect individual de privatizare prin concurs investițional a Tutun-CTC, doar că atunci întreprinderea așa și nu a mai ajuns să fie scoasă la privatizare.

În iunie 2008, guvernarea comunistă a inclus pachetul statului în Tutun-CTC într-o nouă listă a bunurilor supuse privatizării și, deja în decembrie 2008, cele 90,8% din acțiuni au fost expuse la Bursa de Valori, la un preț de 304,57 milioane de lei (circa 29 milioane de dolari la cursul de schimb din acele zile). Însă licitația „cu strigare” s-a lăsat fără doritori de a cumpăra acțiunile.

Vor trece alți opt ani până când pachetul de acțiuni de la Tutun-CTC să fie scos iarăși la privatizare. Se întâmpla în primăvara anului 2016, prețul cerut de stat fiind

de 340,2 milioane de lei (mai puțin de *20 de milioane de dolari*). Ulterior au mai urmat alte șase licitații, fără ca cineva să depună o ofertă, timp în care prețul acțiunilor a scăzut treptat, astfel încât, la ultima licitație, din decembrie 2018, statul să ceară doar 165,8 de milioane de lei (circa *9 milioane de dolari*) pentru pachetul de 90,8% din Tutun-CTC. Adică de două ori și ceva mai puțin față de prețul anunțat inițial.

Scăderea prețului a fost practic și o consecință a reducerii abrupte a cifrei de afaceri a Tutun-CTC – de la nivelul maxim de 554,6 milioane lei în 2011, la doar 88,2 milioane lei în 2018, iar a profitului – de la 76,9 milioane lei în 2011, la mai puțin de un milion de lei în 2018.

Rezultatele unui audit, publicat la finele anului trecut de Curtea de Conturi, constată că unul dintre factorii care au dus la scăderea veniturii și profitului Tutun-CTC „au fost politicile bugetar-fiscale din ultimii ani privind majorarea cotelor accizelor, precum și acordarea facilităților fiscale unor agenți economici importatori”.

Baldovici – propune, Filip – acceptă

Organizarea ultimei licitații, în urma căreia a și fost vândut pachetul statului din Tutun-CTC, a demarat în octombrie 2018, la câteva luni de la numirea lui Vladimir Baldovici în fotoliul de director general al Agenției Proprietății Publice (APP). Atunci Baldovici l-a informat pe premierul democrat Pavel Filip despre intenția de a organiza, până la sfârșitul anului, o nouă rundă de privatizare, care prevedea inclusiv scoaterea în vânzare a pachetului de acțiuni deținute de stat în Tutun-CTC. Prețul – 165,8 milioane de lei, adică de două ori mai mic, după cum aveau să constate ulterior auditorii Curții de Conturi.

Propunerea APP a fost acceptată de Filip, iar până la 12 decembrie 2018, termenul limită pentru depunerea ofertelor de participare la concursul de privatizare a 90,8% din acțiunile Tutun-CTC, în cursă s-au înscris trei companii. Dintre ele, Le Bridge Corporation Limited SRL s-a arătat dispusă să plătească cel mai mult – 166 de milioane de lei, celelalte două firme – Unitabacco SRL și SRL Concept Invest, având oferte similare – 165,8 milioane de lei.

Iar Comisia de concurs a avut nevoie de o singură zi pentru a trece companiile prin cele două etape ale competiției de privatizare a Tutun-CTC și să desemneze câștigătorul.

Fiind convocată la 14 decembrie 2018, comisia a deschis ofertele de privatizare, a examinat documentele și informațiile incluse în oferte și a decis respingerea ofertei Concept Invest SRL, fiindcă aceasta nu a prezentat Planul de dezvoltare al Tutun-CTC, prevăzut în Caietul de sarcini. Astfel, în etapa a doua a concursului au fost promovate ofertele Le Bridge Corporation Limited (166 de milioane) și Unitabacco (165,8 milioane).

Imediat după, Comisia de concurs a continuat procedura și le-a cerut participanților rămași să propună îmbunătățirea prețului menționat în ofertă. Unitabacco a rămas pe poziția veche și nu a propus nicio majorare, iar Le Bridge Corporation Limited a adăugat doar 85 de mii de lei la suma inițială, urcând prețul la 166,1 milioane lei. În consecință, firma Le Bridge Corporation Limited a fost desemnată câștigătoarea concursului, devenind, în ianuarie 2019, noul acționar majoritar la Tutun-CTC.

Le Bridge Corporation Limited este controlată de omul de afaceri francez *Franck Arif*, care mai deține în Republica Moldova rețeaua de duty-free-uri „Le Bridge”, dar și o rețea de distribuție a diferitor mărfuri.

Concurs mimat

Însă Concursul de privatizare a cotei statului în Tutun-CTC a fost unul formal, aveau să constate ulterior auditorii Curții de Conturi în raportul publicat la finele anului trecut. Practic la aceeași concluzie ajunsese mai devreme și o Comisie parlamentară de anchetă constituită în iunie 2019 și care a analizat, în special, privatizarea [Air Moldova](#) și Tutun-CTC, și concesionarea [Aeroportului Internațional Chișinău](#) și a Gărilor Auto din Moldova.

Or, două din cele trei companii nici nu trebuiau să fie admise la concurs, zic auditorii, pentru că nu au prezentat copii ale situațiilor financiare pentru 2017, document prevăzut în Caietul de sarcini, ceea ce înseamnă că oferta lor trebuia să fie descalificată încă la prima etapă a concursului. Respectiv, Comisia de privatizare a încălcat legislația.

De exemplu, Concept Invest a fost înregistrată la 23 octombrie 2018, adică la mai puțin de două luni până la concurs, și nu a practicat activitate de antreprenariat. Firma are un capital social de 85 de mii de lei și e deținută de Investway Holding

LTD din Cipru, al cărei beneficiar efectiv este ucraineanul *Viktor Iakovlev* din Odesa. Tot Iakovlev este și administrator al Concept Invest, dar mai are și alte companii în Republica Moldova.

Cea de-a doua companie care trebuia să fie descalificată, potrivit auditorilor Curtii de Conturi, este Unitabacco. Firma a fost înregistrată la 6 decembrie 2018, cu doar șase zile înainte de depunerea ofertei de participare la privatizarea Tutun-CTC și, la fel, nu a desfășurat activitate de antreprenariat, în așa mod nefiind asigurat principiul concurenței între ofertanți.

Însă Sergiu Chicu, șeful Direcției contencios și control al legalității a APP, a declarat la audierile publice a raportului Curtii de Conturi că membrii comisiei de privatizare au dreptul discreționar de a decide dacă admit s-au resping oferta de participare la concurs a unei companii.

Sergiu CHICU: *Regulamentul [cu privire la organizarea și desfășurarea concursurilor comerciale și investiționale de privatizare a proprietății publice] nu determină expres că se resping sau se anulează [oferțele]. Regulamentul respectiv permite continuarea concursului și în cazul în care este și un singur participant. Chiar dacă și se excludea celălalt participant, care nu ar fi întrunit 100% criteriile, oricum rămânea al treilea... Comisia era în drept să continue concursul chiar și cu un singur participant, dar ea a lăsat doi participanți din raționamentul de a avea o anumită concurență la cea de a doua etapă, sub aspectul majorării prețului.*

„Accept rezilierea contractului”

Totuși Curtea de Conturi a sugerat că Ministerul Economiei și Infrastructurii și APP ar putea revizui decizia de vânzare a pachetului statului în Tutun-CTC companiei Le Bridge Corporation Limited, „*având în vedere constatările auditului public extern*”.

Iar două luni mai târziu, și Comisia parlamentară de anchetă propune Guvernului să examineze „*oportunitatea de reziliere a contractului de vânzare-cumpărare a acțiunilor statului deținute în Tutun-CTC*” și cere Procuraturii Generale (PG) și Centrului Național Anticorupție (CNA) să investigheze „*acțiunile și inacțiunile funcționarilor publici implicați, care au reprezentat statul în SA Tutun-CTC și care, prin acțiunile ori inacțiunile lor, [...] au dus valorile întreprinderii la depreciere.*”

Doar că Franck Arif anunțase încă în iulie 2019 că este gata să accepte rezilierea contractului de privatizare. Într-o scrisoare adresată conducerii Republicii Moldova, proprietarul Le Bridge Corporation Limited a ținut să clarifice „*situația reală ce ține de privatizarea întreprinderii Tutun-CTC*” și spera că, astfel, va „*opri speculațiile vehiculate în societate și tratarea eronată din partea autorităților*”.

Arif a enumerat mai multe cauze care au dus Tutun-CTC „*într-o stare dezastruoasă*” și a accentuat faptul că, „*fără suportul din partea autorităților de stat și crearea unui cadru legislativ adecvat, dezvoltarea întreprinderii exclusiv în domeniul de producere al țigaretelor este imposibil*”.

Iar la final, a dat asigurări că, „*în cazul menținerii suspiciunilor privitor la legalitatea participării mele la procesul de privatizare a întreprinderii, sunt dispus să accept rezilierea contractului de vânzare-cumpărare a acțiunilor statului din Tutun-CTC SA fără careva pretenții*”.

Într-un răspuns pentru RISE Moldova, compania spune că disponibilitatea de reziliere a contractului de privatizare este valabilă și în prezent, doar că „*nici pînă la ziua de astăzi, la aproape un an de la înștiințare, Le Bridge Corporation Limited nu a primit nici o invitație la dialog direct despre eventuala reziliere și modalitatea de recuperare a investițiilor efectuate*”.

Totodată compania precizează că și-a îndeplinit angajamentele investiționale, iar în cadrul ședinței Parlamentului din februarie 2020, „*Comisia de anchetă, ținând cont de constatările din Raport cu privire la situația financiară a Tutun CTC, nu a considerat oportun rezilierea contractului, iar în cadrul ședinței Comisiei de control al finanțelor publice, care a avut loc la 19.05.2020, unde a fost dezbătut raportul Comisiei [Curții] de Conturi, la care a participat în calitate de invitat și Le Bridge Corporation Limited, reprezentanții statului nu și-au expus intenția sau interesul de a rezilia acest contract*”.

Recent, procurorul general Alexandr Stoianoglo a declarat în cadrul unei [emisiuni TV](#) că oamenii legii au deja în vizor privatizarea Tutun-CTC, Air Moldova, dar și concesionarea Gărilor Auto.

Alexandr STOIANOGLO: *Pe toate aceste cazuri au fost efectuate o serie de măsuri procesuale și emise dispoziții speciale, pentru că o parte importantă din banii folosiți*

la procurarea acestor active sau la realizarea unor proiecte investiționale au venit în țară din anumite surse, de aceea noi le verificăm prin prisma spălării banilor și a provenienței lor. Totodată, dăm o apreciere și persoanelor cu funcții de răspundere care au participat la aceste proiecte.

Unitabacco – de la Sarrailh la Vilcu

La momentul desfășurării concursului de privatizare a Tutun-CTC, Unitabacco, una dintre cele două firme care trebuiau să fie descalificate, conform raportului Curții de Conturi, avea adresa juridică pe strada Varnița 6 – aceeași adresă la care este înregistrată și Le Bridge Corporation Limited, câștigătoarea licitației. Firma avea un capital social de 250.000 lei, iar fondator figura Patrick Sarrailh, un cetățean francez de 65 de ani cu domiciliul în Liban.

În răspunsul său pentru RISE Moldova, Le Bridge Corporation Limited a evitat să ne spună în ce relații a fost cu firma Unitabacco SRL, deși am întrebat expres despre această coincidență.

Iar două săptămâni mai târziu, după ce Le Bridge Corporation Limited a bătut palma cu statul pentru Tutun-CTC, Patrick Sarrailh se retrage din Unitabacco, iar noul asociat unic devine *Alexandru Vilcu*. Iar pe 31 ianuarie 2019, la 20 de zile de la semnarea contractului de vânzare a pachetului de acțiuni deținut de stat la Tutun-CTC, noul proprietar schimbă denumirea companiei din Unitabacco în IT Program Corp, îi completează domeniile de activitate cu IT, soft, editare, prelucrarea datelor, iar pe 21 mai 2019 îi schimbă și adresa juridică, mutând-o pe stradela Studenților.

Vilcu este un om de afaceri de 47 de ani și fiul lui Nicolae Vilcu, fost șef al Serviciului Vamal în perioada guvernării comuniste. Anul trecut, președintele Igor Dodon i-a conferit Ordinul „Gloria Muncii”, „*pentru muncă îndelungată și prodigioasă în complexul agroindustrial*”, iar la începutul lunii mai din acest an, businessmanul a fost surprins la o „întâlnire de taină” cu mai mulți fruntași ai democraților. Atunci el a fost prezentat drept „*omul lui Dodon*”, lucru negat de președinte.

Alexandru Vilcu a precizat pentru RISE Moldova că, de fapt, era la o discuție cu prietenii Vasile Botnari, Vladimir Andronache și Eugeniu Nichiforciuc, iar „*dom-*

nul [Dumitru] Diacov a venit pentru a discuta ceva cu unii din ei. Eu la discuții nu am asistat, eram la masa vecină cu domnul Botnari”.

De la tutun, la gări auto

Concursul de privatizarea a Tutun-CTC nu este singura afacere care le leagă pe cele trei companii participante. Mai exact, pe asociații lor – ucraineanul Viktor Iakovlev (Concept Invest), Alexandru Vilcu (Unitabacco/IT Program Corp) și Franck Arif (Le Bridge Corporation Limited).

La 6 iunie 2019, triumviratul Iakovlev-Vilcu-Arif au preluat controlul asupra Gările Auto Moderne SRL. Compania a fost fondată la finele anului 2018 de firma Exfactor SRL și cetățeanul american Liuka Muco, iar la scurt timp a luat în concesiune rețeaua de gări auto din toată țara.

Alexandru VÎLCU: *Cu Victor [Iakovlev] avem afaceri comune în Rusia și Kâr-gâzstan. Când am avut oportunitatea să îl invit în afaceri în Republica Moldova, am făcut-o. Ne-am cunoscut cu Victor în Kiev, la niște prieteni, acum nouă ani. Cu Frank [Arif] am botezat, acum 13 ani, copilul unui prieten comun.*

Este adevărat că, după ce, în iunie 2019, în Parlament va fi constituită Comisia de anchetă a privatizărilor din ultimii ani, Franck Arif se va retrage din compania Gările Auto Moderne. În consecință, Alexandru Vilcu deține acum 50% (25% direct și alte 25% prin firma Ramin-Lux SRL), iar Viktor Iakovlev este beneficiarul cotei rămase de 50%, prin intermediul soției sale Oksana Demchenko.

În același răspuns pentru RISE Moldova, Le Bridge Corporation Limited a evitat și întrebările despre relația dintre Franck Arif și Alexandru Vilcu, despre cum cei doi au devenit parteneri în compania Gările Auto Moderne și de ce Arif s-a retras din afacerea auto.

Concesionare penală

Comisia parlamentară de anchetă, dar și auditorii Curții de Conturi, au constatat o serie de nereguli și în procesul de concesionare a rețelei de gări auto și a solicitat PG și CNA investigarea acțiunilor și inacțiunilor celor care au reprezentat

interesele statului. Astfel, la 26 decembrie 2019, Procuratura Anticorupție a inițiat o urmărire penală pentru abuz de putere sau abuz de serviciu săvârșit de o persoană cu funcție de demnitate publică, fiind efectuate ridicări de documente și audierea unor martori.

Cât despre faptul că Parlamentul a mai cerut APP să demareze procedura de reziliere a contractului de concesiune a Gărilor și Stațiilor, Vilcu susține că nu cunoaște despre asta.

Alexandru VÎLCU: *Dar dacă se va ajunge la acest lucru, vom vedea opțiunile noastre și vom vedea ce vom face. Acum suntem axați pe reconstrucția gărilor, am finisat practic toate gările care au fost în planul de investiții pentru anul 2019. Au ieșit niște gări europene, cu WC în interior, sisteme de climatizare, condiții foarte bune de lucru pentru personal.*

Duty-free-urile lui Șor

În afară de Gările Auto, Alexandru Vilcu și Viktor Iakovlev sunt parteneri și la compania Tobacco House SRL, dar și la rețeaua de magazine duty-free din Republica Moldova care a aparținut lui Ilan Șor, fostul primar de Orhei condamnat, în primă instanță, la șapte ani și șase luni de închisoare, pentru spălare de bani și cauzarea de daune materiale prin înșelăciune sau abuz de încredere în dosarul „Furtul miliardului”.

Asta după ce, la începutul anului 2019, în plină campanie electorală pentru parlamentare, firma Dufremol se retrage din capitalul social al DFM SRL, căreia anterior i-a transmis și rețeaua de magazine duty-free cu același nume. Astfel, noul unic asociat al DFM devine Ilona Șor, mama vitregă a lui Ilan Șor. Detalii, AICI

Ea va fi asociat și administrator al DFM SRL doar până în iunie 2019, când vinde firma unui alt triumvirat: Alexandru Vilcu (30%), Victor Iakovlev (30%) și Andriy Minayev (40%), ultimul fiind cetățean al Germaniei și administrator al noii achiziții.

Două contracte, cu Vilcu și Iakovlev, Ilona Șor le-a semnat personal. Era vineri, 14 iunie 2019, ziua în care puterea la Chișinău a trecut de la Vladimir Plahotniuc și Partidul Democrat la coaliția dintre Partidul Socialiștilor și Blocul ACUM, eve-

niment în urma căruia Ilan Șor „a traversat în mod ilegal frontiera de stat, eludând controlul vamal și cel de frontieră”, după cum avea să anunțe ulterior procurorii. Astfel, ultimul contract, cu Minayev, va fi semnat luni, 17 iunie 2019, dar nu de Ilona Șor, ci de Nina Guranda, care a reprezentat-o în tranzacția respectivă.

Iar pe lângă DFM, triumviratul Vilcu-Iakovlev-Minayev au mai preluat controlul și asupra altor afaceri din imperiul construit de familia Șor, inclusiv al companiei Klassica Asigurări.

De menționat că Iakovlev nu este la prima afacere de acest gen cu familia Șor. RISE Moldova a [relatat în 2017](#) că acesta, împreună cu un partener de afaceri de-a lui Alexandru Vilcu, au preluat duty-free-urile lui Șor din Kirgîzstan.

Sechestrul și ridicarea lui

Însă achiziția noii companii de către Vilcu, Iakovlev și Minayev a fost pusă sub semnul întrebării la finele lunii iunie 2019, adică la două săptămâni de când au cumpărat-o. Atunci, în baza ordonanței procurorului Alexandru Cernei, Judecătoria Chișinău a emis mandate de punere sub sechestrul a activelor companiilor Dufremol, DFM și DFN, pe motiv că Dufremol ar fi beneficiat de bani ce provin din fraudă bancară.

Potrivit procurorului, „toate tranzacțiile, prin care dreptul de proprietate [a trecut] de la Dufremol către DFM și DFN, efectuate de Ilona Șor, poartă un caracter simulat, aceasta continuând să exercite controlul asupra societăților respective”.

Noii proprietari au contestat în instanță ordonanțele de aplicare a sechestrului. Unul dintre argumente era faptul că DFM nu poartă răspundere materială pentru acțiunile Dufremol și că ei „sunt investitori de bună credință, au cumpărat cotele sociale în baza contractelor de vânzare-cumpărare și au investit sume impunătoare în cumpărarea cotelor respective”.

Victoria Furtună, procurora anticorupție ce a participat la proces, a cerut respingerea cererii, calificând-o drept „acrobație juridică” și susținând că „la cauza penală sunt acte care confirmă strânsa legătură de activitate între Ilan Șor și actualii asociați ai DFM”.

Totuși instanța a dat câștig de cauză triumviratului Vilcu-Iakovlev-Minayev, astfel încât, la 16 decembrie 2019, oamenii legii s-au văzut nevoiți să ridice sechestrul de pe activele și bunurile DFN (în valoare totală de circa 12 milioane de lei, inclusiv capitalul social de 9,87 milioane de lei), cât și de pe activele și bunurile DFM (în valoarea totală de circa 26 milioane de lei, inclusiv capitalul social de 11,077 milioane de lei).

Iar peste câteva zile, Vilcu și Iakovlev renunță la cotele lor, asociat unic al DFM devenind Andriy Minayev. Dar nici acesta nu stă mult pe gânduri și, la 24 decembrie 2019, cedează întreg capitalul firmei unei companii cipriote, Hamstelia Limited LLC, fondată chiar în ajunul tranzacției. Conform datelor din dosarul companiei DFM SRL, beneficiarul efectiv al Hamstelia Limited este Marie Dzaghighian Ioannou.

Alexandru VÎLCU: *M-am retras [din DFM] din cauza problemelor cu instituțiile financiare din mai multe țări, scandaluri politice și crearea unei aure proaste asupra mea și familiei mele, din cauza proprietarilor precedenți [ai companiei].*

Acest material a fost realizat de RISE Moldova cu sprijinul National Endowment for Democracy în cadrul proiectului „Fostering Accountability through Investigative Journalism”, implementat de RISE Moldova. Opiniile exprimate în această publicație aparțin în exclusivitate autorului și nu reflectă neapărat poziția National Endowment for Democracy. Instituțiile finanțatoare nu influențează în niciun fel subiectul și conținutul materialelor publicate.

Măști anti-COVID pentru medici – doar muștele nu trec prin ele!

Violeta Colesnic

(Sanatateinfo.md, 15 iunie 2020)

Ne mor medicii din cauza noului coronavirus! Moldova e campion la medici infectați în Europa. Autoritățile dau asigurări că „situația e sub control” în timp ce șefii de spitale spun că locuri pentru pacienți nu mai sunt, iar medicii încep să cedeze. Sunt epuizați și dezamăgiți de acțiunile haotice ale autorităților.

Guvernul a făcut primele achiziții de echipamente pentru medici la o lună după introducerea „codului roșu”, țara intrând în pandemie cu doar 400 de teste.

Măștile pe care le vedeți în imagini ne-au fost transmise de medicii de familie de la AMT Buiucani. Ni le-au adus în pungă. Sunt măști în două straturi pe care le-au primit de la administrație pe vreme de pandemie. Par a fi niște șervețele umede din bumbac pe care le cumpărăm de la market. Doar că sunt împăturite în două, uscate și sunt tăiate prin părți ca să poată fi agățate de urechi. Dar ca să ajungă de la o ureche până la cealaltă, măștile trebuie întinse, iar când sunt întinse – se subțiază și „mai pot proteja doar de muște”, susțin medicii de familie care ni le-au adus. Nu au niciun fel de elastic, de aceea, se rup atunci când sunt întinse. Aceste măști au costat AMT Buiucani 48 de mii 150 de lei. AMT Buiucani a achiziționat măștile din bani publici... printr-un intermediar.

Măștile sunt produse de S.C. „ALICOM” SRL din Cimișlia, dar au fost livrate AMT Buiucani de către „RomedCom” SRL – o firmă fondată în 2004 care, conform informației de pe Openmoney.md, este un frecvent câștigător al licitațiilor în domeniul sănătății.

Producătorul, șocat

Directorul S.C. „ALICOM”, Adrian Carauș, ne-a comunicat că măștile din imagine sunt destinate „celor care intră în magazin pentru 20 de minute ca să-și

cumpere rapid ceva”, însăși ideea producerii acestora având la bază decizia autorităților prin care s-a interzis accesul fără măști în marketuri. „Sunt măști care ar trebui puse la intrare, pentru vizitatori. Sunt un pic șocat să aflu că aceste măști au ajuns la medici”, ne-a spus producătorul.

Potrivit lui Carauș, „operatorul” (intermediarul „RomedCom” – n.n.) a achitat pentru măștile în două straturi, procurate de la S.C. „ALICOM”, 1.30 lei per unitate în condițiile în care firma vinde aceste măști contra 2 lei bucata (dacă e vorba de o achiziție de cel puțin 30 de mii de bucăți).

Am contactat-o pe directoarea IMȘP AMT Buiucani, Liliانا Iașan, pentru a afla detalii despre această achiziție. Liliانا Iașan s-a interesat de unde avem măștile și a solicitat timp pentru a ne oferi un răspuns:

- *Și de unde aveți măștile acestea?*
- *De la medicii de la AMT Buiucani.*
- *Și eu de unde să știu că e așa?*
- *Doamnă, știu foarte sigur că măștile acestea au fost repartizate medicilor în AMT Buiucani... Întrebarea nu e dacă aceste măști au ajuns la AMT Buiucani, ci cum ajuns ele acolo, cât au costat și de ce le-ați cumpărat?*
- *Eu nu știu despre ce măști vorbiți Dvs. Unica ce știu e că tot ce s-a procurat – am procurat doar prin certificarea ANSP.*
- *Vă rog să ne spuneți foarte clar – aceste măști foarte ieftine au fost repartizate medicilor de familie?*
- *Ca să înțeleg – Dvs ați fi vrut ca eu să iau (să cumpăr – n.n.) măști scumpe? Ieftin nu înseamnă că nu este bun.*

Contactată telefonic repetat peste câteva zile, Liliانا Iașan a confirmat achiziția și faptul că măștile sunt repartizate atât pacienților care vin fără măști, cât și medicilor, pentru a le îmbrăca peste alte măști sau peste respiratoare. Când i-am cerut detalii despre achiziție, ne-a solicitat să-i transmitem un demers oficial cu toate întrebările:

- *Da, este adevărat, avem așa măști. Avizul sanitar este de la ANSP. Se mai întâmplă ca pacienții să vină fără măști... În plus, trierea de jos – asistentele medicale lucrează în respiratoare. Ele au un nivel mai înalt de protecție. Și, respectiv, ca să ridicăm nivelul de protecție, asistenta superioară a considerat necesar să cumpă-*

răm măști din acestea cu două straturi de protecție pe care ele le îmbracă peste respiratoare și sunt schimbate la fiecare două ore. Aceste măști au fost repartizate și medicilor de familie ca să le îmbrace peste măștile pe care le au. Cred eu că v-am răspuns la toate întrebările.

— Nu, mai am. Ele au fost procurate de către cine?

— De către instituția noastră.

— De la ce firmă au fost procurate?

— Acestea sunt date cu caracter personal.

— Eu întreb de firma care vi le-a livrat. Acestea nu pot fi date cu caracter personal. Datele despre o achiziție făcută de o instituție de stat nu sunt date cu caracter personal.

— Dacă Dvs considerați că eu lucrez cu firmele... nu cred că este cel mai important, dar vă spun. Este vorba de „RomedCom”.

— Dar câte au fost procurate?

— Dar ce importanță are? Câte ne-au trebuit – atâtea am procurat.

— Câte ați procurat, doamnă?

— Dar ce importanță are câte am procurat, doamne-dumnezeule! Sunteți un jurnalist...

— Are importanță. Vrem să știm câți bani au fost cheltuiți pe aceste măști. Eu vă întreb detalii despre o achiziție de stat...

— Specialista pe achiziții e la agenție acum. Contractul e la ea. Veniți cu o solicitare în scris pe e-mail și atunci vă anexez tot pachetul de documente.

Cutia-document. Ce scrie pe cutie, nu scrie în avizul sanitar

În răspunsul la solicitarea noastră de informații (pe care îl postăm integral mai jos), AMT Buiucani menționează că „măștile fotografiate nu sunt „șervețele” improvizate de medici, ci sunt măști de protecție din bumbac, destinate pacienților/vizitatorilor..., aceste măști nu au un nivel scăzut de protecție. Producătorul acestora – ALICOM SRL, or. Cimișlia, este autorizat în baza Avizului sanitar nr.P-5535/2020 din 20 mai 2020 (seria SP 10-XVI-09)... în aviz se mai menționează că: Articolele de protecție sunt confecționate din materiale admise pentru utilizare în scop de protecție. Pe cutiile în care sunt ambalate măștile, pot fi citite principalele referințe la cele menționate mai sus, inclusiv că acestea pot fi utilizate în scopuri medicale”.

Am contactat și firma intermediară – „RomedCom” SRL. Directorul comercial al acesteia, Rodica Cobzari-Țurcan, a refuzat să ne dea detalii despre tranzacție,

invocând secretul comercial. „Dar totul s-a făcut conform legii”, a ținut ea să precizeze.

„Noi tot ce vindem e de o calitate foarte normală și foarte OK. De calitate proastă noi nu vindem nimic. Tot ce se vinde – se vinde pentru pacienți și pentru medici”.

— *Aceste măști în două straturi pentru cine au fost livrate?*

— *Pentru pacienții care vin fără mască. Dar ce se întâmplă cu ele până la urmă – eu nu răspund. Eu vând, dar ce face cumpărătorul – nu știu.*

— *Încerc să urmăresc drumul banilor. AMT Buiucani a plătit pentru acele măști din bani publici...*

— *Nu aici căutați. Căutați acolo unde se fură milioane. Aici totul s-a făcut legal și s-a procurat de o sumă foarte mică. Căutați acolo unde se fură milioane. Nu căutați acolo unde nu trebuie.*

Rodica Cobzari-Țurcan ne-a spus totuși că „RomedCom” a adăugat la prețul producătorului doar 5%. Conform răspunsului oferit de AMT Buiucani, o mască a fost achiziționată cu 1,25 lei (fără TVA).

Am transmis câteva poze cu măștile buclucașe Ministerului Sănătății și i-am solicitat un comentariu. Cel mai probabil, ministerul a sesizat fondatorul AMT Buiucani – Primăria municipiului Chișinău, pentru că atunci când am telefonat la Primărie, o comisie creată prin dispoziția primarului deja investiga această achiziție.

Președintele comisiei, Boris Gilcă, ne-a spus că nu vede vreo derogare a AMT Buiucani și că „intenția în sine a fost bună”: „Eu am probat singur această mască. Ea este interesantă – este comodă... Trebuie să spun că este mare, comodă, acoperă integral și nasul, și gura, și bărbia...”

Coincidență? Inexactități.

Avizul sanitar eliberat de ANSP firmei „ALICOM” pentru măștile din bumbac în două straturi coincide exact cu data la care, potrivit lui Boris Gilcă, a fost semnat contractul de mică valoare între „RomedCom” și AMT Buiucani – 20.05.2020. „Este o coincidență”, susține directorul S.C. „ALICOM”, Adrian Carauș. În răspunsul oferit nouă de AMT Buiucani se menționează însă, că contractul nr.51/20

de achiziționare a bunurilor de valoare mică între AMT Buiucani și „Romed-Com” a fost semnat la 25.05.2020.

„Este o coincidență”, susține directorul S.C. „ALICOM”, Adrian Carauș. În răspunsul oferit nouă de AMT Buiucani se menționează însă, că contractul nr.51/20 de achiziționare a bunurilor de valoare mică între AMT Buiucani și „Romed-Com” a fost semnat la 25.05.2020.

I-am comunicat producătorului că am încercat să-mi pun masca primită de la medicii de la Buiucani și că ea s-a rupt... Și că nu văd cum poate fi îmbrăcată această mască, mai ales peste un respirator, așa cum susține șefa AMT Buiucani, Liliana Iașan.

„Peste respirator e cam greu să o pui. Poate peste masca din trei straturi o mai pui, dar peste respirator... Eu nu îmi închipui cum ar arăta asta. (...) O puneți după urechea stângă și, încetisor, o întindeți și o îmbrăcați. Brusc nu poți să o îmbraci. Noi am încercat să le facem mai lungi, de 27 de centimetri, dar am avut multe plângeri de la oameni că, peste o perioadă, se întinde prea tare și nu se mai ține pe nas. (...) Noi din start i-am prevenit că sunt măști de protecție de o singură folosință – ai întins-o, ai îmbrăcat-o, ai ieșit și ai aruncat-o! Masca în trei straturi tot de o singură folosință e, dar are inscripția: ME-DI-CA-LĂ! Noi de asta și am spus că sunt pentru magazine – ai pus-o, ai intrat și ți-ai procurat ce-ți trebuie și ai dat-o la coș”, susține Adrian Carauș.

Sunt sau nu ele „măști medicale”?

La această întrebare, răspunsurile primite de la autorități sunt contradictorii. Boris Gilcă ne-a citat la telefon din raportul comisiei: „Pe ambalaj este specificat că produsele respective sunt măști în două straturi, pentru utilizare în următoarele scopuri: medicină – pe primul loc, *îngrijirea echipamentelor, igiena personală, îngrijirea copiilor/bolnavilor, cosmetologie, curățenie umedă*”.

În plus, potrivit lui Gilcă, pe ambalaj se menționează că sunt „măști cu termenul de valabilitate nelimitat”.

Pe de altă parte, șeful ANSP, Nicolae Furtună, susține că măștile în două straturi, din bumbac, produse de firma din Cimișlia nu sunt măști medicinale.

„Eu tot sunt curios să aflu cum au ajuns ele la medicii de familie. Am în față fișa tehnică. Domeniul de utilizare: protejarea feței de particule de praf; protejarea feței împotriva alergiilor, datorită utilizării bumbacului antibacterian; protejarea feței împotriva lichidelor; protejarea feței împotriva contactului cu zona gurii și nasului”.

La rândul său, Ministerul Sănătății ne-a comunicat că ANSP a emis aviz sanitar doar pentru stofa din care sunt confecționate măștile – aviz care ar specifica, potrivit ministerului, că stofa urmează a fi „utilizată pentru măști nemedicinale”.

Directorul S.C. „ALICOM”, Adrian Carauș, ne-a mai spus că „RomedCom” a cumpărat de la firma din Cimișlia 535 de cutii cu măști din bumbac în două straturi a câte 60 de bucăți în fiecare (cifră confirmată și de AMT Buiucani).

Boris Gilcă susține că valoarea contractului semnat la 20 mai 2020 între „RomedCom” și AMT Buiucani a fost de 169 de mii 199 de lei – AMT Buiucani achiziționând de la intermediarul „RomedCom” inclusiv dezinfectanți de câteva tipuri, mănuși chirurgicale de câteva tipuri, măști chirurgicale și măști de protecție simple, din bumbac, bețișoare sterile pentru prelevarea probelor, cearșafuri de unică folosință – toate fără licitație, ci prin contract de mică valoare (permis de lege). De facto, potrivit lui Gilcă, „RomedCom” a livrat, deocamdată, AMT Buiucani bunuri în valoare de 145 de mii 399 lei.

Acest material apare cu sprijinul Departamentului Buna Guvernare al Fundației Soros Moldova. Informațiile prezentate în această publicație aparțin autorului și nu reflectă neapărat poziția Fundației.

Portretul unui șef de la ANP: Trăiește în casa mamei pensionare, primește donații de zeci de mii de euro de la rude și figurează într-un dosar pierdut de R. Moldova la CtEDO

Anatolie Eșanu

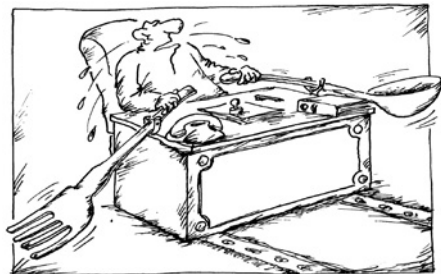
(Ziarul de Gardă, 29 iunie 2020)

Serghei Demcenco, cel mai longeviv dintre actualii conducători ai Administrației Naționale a Penitenciarelor, locuiește de mai mulți ani într-o casă dintr-o zonă selectă a Chișinăului, care nu se regăsește în declarațiile sale de avere. Directorul adjunct al Administrației Naționale a Penitenciarelor declară însă, începând cu anul 2014, „donații de la rude” în valoare de 60 de mii de euro.

Recent, Serghei Demcenco a fost declarat vinovat de admiterea unui conflict de interese, însă a fost achitat pentru că a intervenit termenul de prescripție. Într-o altă cauză în care figurează numele său, fiind acuzat de maltratarea unei persoane, Demcenco, de asemenea, nu a fost tras la răspundere de instanțele naționale, deși pe acest caz R. Moldova a fost condamnată la CtEDO, fiind obligată să plătească daune de aproape 30 de mii de euro.

Demcenco mai figurează și într-o cauză penală deschisă în noiembrie 2019, fiind bănuit de intimidare și presiuni psihologice asupra unui subaltern.

Serghei Demcenco este director adjunct al Administrației Naționale a Penitenciarelor (ANP) din mai 2018. Până atunci, mai bine de doi ani, a fost director adjunct al Departamentului Instituțiilor Penitenciare (DIP), predecesora ANP-ului. Înainte de a ajunge

adjunct la DIP, Demcenco a activat în cadrul aceleiași instituții, în funcție de șef al Direcției securitate internă. În timp ce directorii ANP s-au schimbat de mai multe ori în ultimii ani, Serghei Demcenco a reușit să se mențină în funcție, îndeplinind, periodic, și atribuțiile de director interimar.

De altfel, conform datelor din CV, întreaga carieră a lui Serghei Demcenco este legată de funcții de stat. În perioada 1993-2010, a activat în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, iar în anii 2010-2012 – la Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, transformată ulterior în Centrul Național Anticorupție (CNA) unde, de asemenea, a activat în anii 2012-2014, înainte de a intra în sistemul penitenciar. Serghei Demcenco deține gradul special de comisar-șef de justiție.

Casa mamei construită pe terenul cumpărat de la fostul director al CNA

Serghei Demcenco locuiește de mai mulți ani într-o casă amplasată în inima sectorului Râșcani al Capitalei, pe o stradă cu case de lux, închisă cu o barieră și supravegheată non-stop de un agent de pază de la o companie privată.

Oficial, imobilul aparține mamei demnitarului, Galina Demcenco, născută în 1945 și originară din satul Prodănești, raionul Florești. ZdG a scris anterior că părinții lui Serghei Demcenco au cumpărat terenul de 6 ari, pe care ulterior a fost construită casa, de la Viorel Chetraru, fost director al CNA, în prezent vicepreședinte al Curții de Conturi. Chetraru obținuse terenul la preț normativ, în decembrie 2001, de la primăria mun. Chișinău, și l-a vândut familiei Demcenco un an mai târziu. Din cauza amplasării și a gardului înalt, construcțiile din curtea lui Serghei Demcenco nu sunt foarte vizibile din stradă. Pot fi observate însă cel puțin două imobile cu câte două niveluri.

Din actele cadastrale aflăm că imobilul principal din curte – casa individuală de locuit, are o suprafață oficială de 112 m.p.. Totodată, la Cadastru sunt înregistrate și două construcții accesorii: de 74 și, respectiv, 37 m.p. Proceusul-verbal de recepție a celor trei construcții datează din luna noiembrie 2017.

Una dintre construcțiile accesorii, dar și curtea casei, se extind, parțial, și pe un teren aferent, de 2 ari, proprietate municipală, pentru care abia în

2014 a fost încheiat un contract de arendă. Conform actelor de la Cadastru, terenul aferent a fost arendat de către mama lui Serghei Demcenco pentru o perioadă de 10 ani, până în 2024. Mama lui Serghei Demcenco este și proprietara din acte a unui apartament de 45 m.p. din sectorul Buiucani, cumpărat în 2014.

Localnicii de la Prodănești, satul de baștină al lui Serghei Demcenco, ne-au comunicat că Galina Demcenco, mama demnitarului, a fost toată viața profesoară de limba franceză la școala din sat, iar tatăl, Mihail Demcenco, decedat între timp, a lucrat în fostul colhoz. Oamenii cu care am discutat ne-au mai spus că Galina Demcenco ar fi vândut casa din sat, care era una „obișnuită, pe malul unei râpi, fără niciun fel de comodități”. „Doamna nu trăiește acum în sat, am înțeles că e la fiică”, ne-a spus una dintre persoanele de la Prodănești cu care am discutat.

Donații de 60 de mii de euro „de la rude”

Deși de mai mulți ani se bucură de confortul casei, imobilul nu se regăsește în niciuna dintre declarațiile de avere ale lui Serghei Demcenco, depuse din 2014 până în prezent, fapt ce contravine Legii privind declararea averii și a intereselor personale.

În schimb, Serghei Demcenco a indicat în declarațiile de avere, la capitolul bunuri imobile, un apartament de 56 m.p., dobândit în 1994, și 1/2 cotă-parțe dintr-un teren intravilan de 6 ari, cumpărat în 2007. În declarația pentru 2019 Demcenco a indicat că deține în proprietate un autoturism Audi, fabricat în 2009 și achiziționat în 2019, o mașină de teren Chevrolet Tahoe, produsă în 2006, și o motocicletă din 1975.

În 2019, directorul adjunct de la ANP a ridicat un salariu de 254,6 mii de lei, adică peste 21 de mii de lei lunar. La acești bani se adaugă și pensia de 112,4 mii de lei, echivalentul a 9300 de lei pe lună. Soția, care apare în declarația lui Serghei Demcenco ca fiind angajată la Agenția Servicii Publice, a avut anul trecut un salariu lunar de cca 11 mii de lei. Totodată, în 2019, soții Demcenco au primit „donații de la rude” în valoare de 10 mii de euro. Și în anii precedenți rudele au fost darnice cu familia lui Serghei Demcenco. Din 2014, pe parcursul a șase ani consecutiv, Demcenco a indicat în declarațiile

de avere că a primit donații de la rude, suma totală ridicându-se la 60 de mii de euro. Demnitarul nu a indicat însă și gradul de rudenie cu persoana sau persoanele care-i donează cu regularitate mii de euro anual.

Vinovat pentru admiterea conflictului de interese, dar nepedepsit

Printr-o hotărâre a Judecătoriei Chișinău din 27 martie, curent, publicată pe 7 mai pe portalul instanțelor, șeful adjunct al ANP a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției privind „nedeclararea conflictului de interese de către persoana care activează în cadrul unei organizații publice”. Mai exact, potrivit ordonanței care a stat la baza pornirii procesului contravențional, Serghei Demcenco, fiind director adjunct al ANP, „a exercitat presiuni asupra lui Mîrzac Sergiu pentru ca ultimul, în perioada decembrie 2018 – ianuarie 2019, să desfășoare concursul, formal, de promovare în funcția de șef al secției logistică și administrare a Penitenciarului nr. 8 Bender a angajatului ANP Papca Mihail”, nepotul lui Demcenco de pe soră. Procurorul de caz a invocat faptul că, potrivit legii, Demcenco era „obligat să informeze Autoritatea Națională de Integritate (ANI) imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre orice situație de conflict de interese real în care se află”.

Cauza contravențională în care figura Serghei Demcenco a fost expedită spre examinare în instanța de judecată pe 22 noiembrie 2019, însă o hotărâre pe această cauză a fost emisă abia pe 27 martie 2020. Deși instanța a stabilit că „vinovăția lui Demcenco Serghei a fost pe deplin probată”, procesul contravențional de acuzare a lui Serghei Demcenco a fost încetat în legătură cu survenirea prescripției tragerii la răspundere contravențională. În motivarea deciziei se constată că Demcenco a comis fapta la 18 ianuarie 2019, iar termenul de tragere la răspundere contravențională de un an a expirat la 18 ianuarie 2020. Astfel, deși a fost declarat vinovat, șeful adjunct al ANP a scăpat de pedeapsa contravențională, întrucât hotărârea de judecată a fost emisă mai târziu de un an de la comiterea faptei.

Recent, Serghei Demcenco a fost subiectul unui control efectuat de Inspectoratul de integritate al ANI. Controlul a fost pornit în baza unor sesizări în care se spunea că, în paralel cu funcția publică, Demcenco ar fi administrat două firme, lucru interzis de lege. Printr-un act de constatare din 6 februarie 2020, inspectorul de integritate de la ANI a stabilit că informațiile din sesizări nu s-au adeverit, iar procedura de control în privința lui Demcenco a fost încetată.

Maltratare cu implicarea lui Demcenco, soldată cu un dosar pierdut de R. Moldova la CtEDO

Numele lui Serghei Demcenco figurează și într-o cauză penală, mai veche, care s-a soldat cu o condamnare a R. Moldova la Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CtEDO). Faptele imputate lui Demcenco își au originea în decembrie 2004, pe când acesta activa în cadrul MAI. Mai exact, Demcenco era acuzat că, împreună cu un alt coleg polițist, l-au maltratată chiar în sediul MAI pe cetățeanul Dumitru Breabin, pentru a-l determina să recunoască falsificarea unor documente cu privire la vânzarea-cumpărarea unui apartament în Chișinău.

Conform declarațiilor victimei și ale martorilor, declarații ce se regăsesc în hotărârea CtEDO din 7 aprilie 2009, Demcenco și colegul său polițist l-au bătut pe Breabin cu bastonul din cauciuc, aplicându-i lovituri inclusiv în cap. Conform rapoartelor de examinare medico-legală, victima s-a ales cu diverse leziuni corporale, traumatism la cap și surditate post-traumatică la urechea dreaptă.

„Potrivit legislației naționale, vătămarea cauzată reclamantului a dus la o pierdere a capacității de muncă cu 25%”, se spune în hotărârea CtEDO. Dosarul lui Dumitru Breabin a ajuns la CtEDO, după ce procurorii moldoveni i-au respins de câteva ori plângerile și au ignorat declarațiile celor doi martori care l-au văzut pe Breabin imediat după ce a fost bătut în sediul MAI. Ulterior, refuzurile procurorilor de a începe urmărirea penală au fost menținute și de instanțele de judecată, ceea ce a făcut posibilă adresarea la CtEDO. „Curtea a constatat numeroase deficiențe grave în cadrul investigației efectuate de către autoritățile naționale”, se spune în hotărârea CtEDO.

În urma constatării încălcării drepturilor și libertăților petiționarului, CtEDO i-a admis plângerea împotriva R. Moldova și a dispus ca statul să-i achite 200 de euro drept cheltuieli pentru tratamentul leziunilor cauzate în urma maltratării la care a fost supus, 25 de mii de euro „cu titlu de prejudiciul moral, pentru durerile fizice grave suferite în urma maltratării și pentru faptul că și-a pierdut în totalitate auzul la urechea dreaptă” și 3 500 de euro pentru costuri și cheltuieli legate de plângerea la CtEDO. În total, potrivit hotărârii CtEDO, statul urma să-i achite lui Breabin 28 700 de euro.

„Dezgustul e mare și nu se prea vede capătul”

În vederea executării hotărârii CtEDO, pe 7 decembrie 2009, procurorul general adjunct de atunci, Igor Serbinov, a emis o ordonanță privind pornirea urmăririi penale în privința lui Serghei Demcenco. Ulterior, Demcenco a depus plângere în instanță, solicitând declararea nulității ordonanței în care era vizat, ceea ce a și obținut în prima instanță, la 10 aprilie 2015. Procurorul a contestat decizia de anulare a ordonanței, iar dosarul a ajuns, într-un final, la Curtea Supremă de Justiție, care, în mai 2016, a decis irevocabil anularea ordonanței de pornire a urmăririi penale a lui Demcenco. Astfel, dosarul de maltratare a lui Dumitru Breabin în sediul MAI s-a încheiat după aproape 12 ani, fără ca cineva să fie pedepsit.

ZdG l-a găsit pe Dumitru Breabin, bărbatul bătut în sediul MAI de către Demcenco și colegul lui polițist. Victima ne-a povestit despre experiența sa cu sistemul de justiție din R. Moldova și despre felul în care CtEDO i-a dat dreptate în dosarul împotriva statului.

„Am depus plângere la Procuratură. Procedura s-a târăgănat vreo trei ani. Eu mergeam singur și întrebam: – Ce-i cu plângerea mea? – Dar ce? Nu ați primit acasă? – Nu, n-am primit nimic. Și-mi dădea un răspuns din cancelarie, din arhivă. Apoi eu depuneam altă plângere și așa s-a târăgănat până-n 2009. Și atunci am înaintat dosarul la CtEDO. A decurs foarte repede, o jumătate de an, practic. Foarte repede mi-au dat câștig de cauză. Sigur că mai întâi mi-au sugerat să mă impac cu statul R. Moldova. De la Ministerul Justiției au zis că: Ei, ce? Chiar te-au bătut așa de tare? Nu ne-am înțeles atunci și sigur că peste două luni a fost hotărârea definitivă care mi-a dat câștig de cauză”, susține Dumitru Breabin.

Bărbatul spune că a încasat de la stat pagubele morale și materiale indicate de CtEDO, iar peste 2-3 ani a fost chemat la Procuratura mun. Chișinău, unde i s-a spus că se mai fac verificări pentru ca persoanele care l-au bătut să poată fi trase la răspundere:

D.B.: Am fost, am depus iar mărturii, au fost examinate noi expertize pe cazul dat, pe mine, pe toate actele și, până la urmă, cazul a fost îngropat.

ZdG: Și cei care v-au bătut nu au mai fost pedepsiți...

D.B.: Nu, nu, nu. Nici nu au fost întrevederi, nici nu a fost tête-à-tête, să ne pună față-n față să discutăm dacă așa a fost sau n-a fost așa. Îi ăsta, ori nu-i ăsta. N-o mai fost nimic.

Dumitru Breabin s-a arătat contrariat când a aflat că Serghei Demcenco ocupă în prezent o funcție de conducere în cadrul ANP. „Nu e de mirare pentru statul R. Moldova de astăzi. Cred că toți cunoaștem mai multe persoane care au săvârșit infracțiuni și sunt numiți în funcții înalte. Dezgustul e mare și nu se prea vede capătul, nu se schimbă nimic”, afirmă Dumitru Breabin.

Bănuț de intimidare și presiuni psihologice asupra unui subaltern

În prezent, șeful adjunct al ANP Serghei Demcenco are calitatea de bănuț într-o altă cauză penală de tortură. Conform informațiilor obținute de Ziarul de Gardă, cauza a fost pornită în noiembrie 2019 și se află în gestiunea procuraturii capitalei. Informația a fost confirmată de reprezentanții Procuraturii Generale. „Este bănuț de acțiuni de intimidare și presiuni psihologice asupra unui subaltern care ar fi scos la iveală mai multe ilegalități admise în instituțiile de detenție”, se spune într-un răspuns al Procuraturii la solicitarea Ziarului de Gardă.

Fuga de microfonul ZdG

Marti, 23 iunie, pentru a discuta cu Serghei Demcenco, am mers la adresa casei care, oficial, aparține mamei lui Serghei Demcenco, dar în care, de facto, locuiește demnitarul de la ANP. Ajunși la fața locului, am constatat că accesul pe strada pe care se află casa este blocat de o barieră. Dintr-o cabină amenajată la intrarea pe strada plină cu case de lux a apărut un paznic, care, văzându-ne cu camera de filmat, ne-a întrebat ce vrem să facem și ne-a informat că acolo este un „sector privat”. După aproximativ o oră de așteptare în fața barierei, în jurul orei 18, și-a făcut apariția și Serghei Demcenco, la volanul unui automobil Dacia Duster. Inițial acesta nu ne-a observat și și-a continuat drumul spre capătul străzii, acolo unde e situată casa sa. Ne-am îndreptat și noi spre poarta lui Demcenco, în ciuda opoziției paznicului. Între timp, acționată de la o telecomandă, poarta casei lui Demcenco s-a deschis, iar acesta a coborât din mașină vorbind la telefon. Când a văzut că ne îndreptăm „dotați cu un microfon” spre el, a închis poarta din telecomandă, a urcat în grabă în mașină și a început a se deplasa înapoi. Chiar dacă ne-am apropiat și am încercat să vorbim cu el, demnitarul a închis geamurile mașinii și a fugit de reporterii ZdG.

Casa cu trei niveluri „nefinisată” și „nedeclarată” în care l-am găsit pe șeful socialiștilor din Parlament

Diana Gațcan

(Ziarul de Gardă, 16 iulie 2020)

Declară două automobile pe care le are în posesie și susține că locuiește cu familia într-un apartament de circa 67 m.p. din Chișinău. În realitate, deputatul socialist Corneliu Furculiță trăiește într-o casă impunătoare, amplasată într-o suburbie a capitalei, construită pe două terenuri înregistrate pe numele fiicei sale, de 26 de ani. Casa nu se regăsește în declarația de avere și interese personale a deputatului din ultimii ani, deși anterior, până în 2017, politicianul o indica drept „construcție nefinisată”.

Chiar dacă l-am surprins atât pe deputat, cât și pe soția sa, la casa din Durlești, iar vecinii susțin că familia Furculiță locuiește aici de mai bine de un an, președintele fracțiunii socialiștilor din Legislativ susține că doar a venit să verifice ca totul „să fie în regulă”, și că, de fapt, nu locuiește aici „de bază”.

Corneliu Furculiță este liderul fracțiunii Partidului Socialiștilor din R. Moldova (PSRM) în Parlament, iar în Legislativ a ajuns în 2014. De când deține fotoliul de parlamentar, cu excepția salariilor sale și ale soției, în bugetul familiei, oficial, nu au ajuns alte venituri considerabile.

Casa nedeclarată a deputatului Furculiță

În ultima sa declarație de avere, depusă în martie 2020, deputatul a indicat că are în proprietate doar un apartament cu o suprafață de 67,3 m.p., amplasat pe strada Gheorghe Asachi din Chișinău. Furculiță a mai trecut în declarația sa de avere și două automobile, o Skoda Kodiaq și o Toyota LC150, despre care afirmă că le are în folosință.

Pe lângă aceste bunuri, ZdG a mai constatat că familia Furculiță deține și o casă impunătoare, pe care nu a declarat-o și care este construită în orașelul Durlești, o

suburbie a municipiului Chișinău. Imobilul a fost edificat pe două terenuri, declarate de către deputat până în 2018, atunci când a decis să le doneze. Unul dintre terenuri, cu o suprafață de 0,0538 ha, este deținut de către familia deputatului din 2010, cel de-al doilea fiind cumărat în 2017, în imediată apropiere de primul teren pentru construcții.

Conform extraselor de la Cadastru, cele două terenuri au ajuns în 2018 în proprietatea fiicei mai mari a deputatului, în vârstă de 26 de ani, Cornelia Furculiță care, în prezent, se află peste hotare.

„Mă rog, vecinii văd ce văd”

Dat fiind faptul că deputatul nu a indicat ce s-a întâmplat cu acea construcție nefinisată, declarată anterior, dar și pentru că, la Cadastru, nu a fost înregistrat niciun bun imobil pe cele două terenuri deținute de familia Furculiță și ulterior donate fiicei mai mari, ne-am deplasat la fața locului și am constatat că pe terenurile deținute de familia Furculiță se înalță o casă care, aparent, pare finisată.

În seara zilei de 13 iulie, în încercarea de a discuta cu deputatul Furculiță, am surprins unul dintre automobilele declarate de către deputat, în timp ce se îndrepta spre poarta casei din Durlești. De îndată ce am fost observați, persoana de la volan s-a răzgândit și nu a mai intrat pe poarta gospodăriei, făcând mai multe cercuri prin zonă. Ulterior, am aflat că cea care a evitat să discute cu noi era, de fapt, Ludmila Furculiță, soția deputatului socialist.

Și în dimineața următoare am plecat la Durlești. Imediat cum am ajuns, l-am observat pe deputat, ieșind pe poartă, arătându-se dispus să ne răspundă la întrebări. Solicitat să precizeze de ce a dispărut casa din declarația sa de avere și de ce nu o declară, Furculiță a spus că terenurile le-a donat copiilor, iar casa este încă în curs de construcție.

„Este autorizație, ea încă nu este dată în exploatare, copiii lucrează în continuare. Casa, în forma juridică corectă, va fi dată în exploatare de către proprietar. Cine va fi proprietar, noi vom decide”, a explicat Furculiță.

În timp ce unul dintre vecini l-a salutat pe deputat, iar altul ne-a spus că familia Furculiță locuiește în casa de la Durlești de mai bine de un an, socialistul susține că nu este aici domiciliul său de „bază”.

Cu referire la declarațiile vecinilor, care ne-au spus că familia Furculiță locuiește în casa respectivă de mai bine de un an, deputatul a zis că vine doar „din când în când” la Durlești și că locuiește, de fapt, în apartamentul său din str. Gheorghe Asachi.

„Mă rog, vecinii văd ce văd. Eu nu locuiesc, de bază, nu este locuința de bază”, a insistat liderul fracțiunii PSRM.

După această declarație, am luat legătura și cu unul dintre vecinii lui Furculiță din strada Asachi, care ne-a spus că apartamentul acestuia este păzit, dar că deputatul nu mai locuiește aici de mai mult timp, trecând doar uneori pe la locuința sa.

Casa, o „investiție de familie”

Întrebat din ce surse financiare a fost ridicată casa, deputatul ne-a spus că aceasta ar fi o „investiție de familie” și că la construcție au participat „mai mulți”.

„În declarațiile mele sunt salariile mele și ale soției și sunt destul de bune. Dacă luați în comparație veniturile și cheltuielile, o să vedeți că venituri tot timpul rămân. În afară de asta, eu sunt fondator la câteva întreprinderi, îmi permit”, a punctat Furculiță.

Cât despre cele două automobile declarate de deputat, dar deținute de familia sa cu titlul de posesie, o Skoda Kodiaq din 2017, la volanul căreia am surprins-o pe Ludmila Furculiță și o Toyota LC150, fabricată în 2019, parlamentarul ne-a spus că acestea sunt proprietatea firmei „Exclusiv Media”, la care el figurează în calitate de fondator.

„Vă asigur că în ce privește declarațiile de avere și interese, la mine este totul perfect”, a conchis liderul fracțiunii PSRM.

Din domeniul privat, în politică

Deputatul Corneliu Furculiță este originar din același sat cu președintele Igor Dodon, Sadova. Localnicii din Sadova ne-au comunicat că acesta provine dintr-o familie modestă, tatăl său fiind profesor, la fel ca și mama sa, decedată între timp.

Conform CV-ului deputatului, disponibil pe pagina web a Parlamentului, până a ajunge în fotoliul de parlamentar, Corneliu Furculiță a activat în sectorul privat, ocupând timp de 12 ani mai multe funcții, printre care cea de jurist, director financiar, director comercial și administrator, fără a fi însă indicate întreprinderile și societățile comerciale la care ar fi lucrat. Încă de pe atunci începeau să se contureze relațiile dintre Furculiță și președintele Dodon, or, deputatul a fost anterior membru în Consiliul de administrație al Fabricii de conserve din Călărași, gestionată de cumetrii lui Igor și Galina Dodon.

Indirect, deputatul este legat și de firma „Hunter Elit Club” SRL, care până în 2017 a avut sediul juridic în apartamentul lui Furculiță din str. Gh. Asachi din Chișinău, acolo unde este înregistrată, de fapt, și Compania „Exclusiv Media”. „Hunter Elit Club” a fost fondată de fostul deputat socialist și unul dintre cei mai vechi prieteni ai lui Dodon, Oleg Teterea, dar și de către Ghenadie Merineanu, cumnatul președintelui. În 2013, proprietar și administrator al companiei a devenit un alt consătean de-al președintelui, Veaceslav Anghel, care a fost și asociat al „Exclusiv Media” SRL. Anterior, compania a încheiat cu „Moldsilva” contracte de arendă a mai multor hectare de pădure, iar în 2013, Curtea Supremă de Justiție a dispus rezilierea acestora.

Întrebat unde a activat până a deveni deputat și de ce în CV-ul său public nu se regăsesc posturile de muncă anterioare, Furculiță ne-a răspuns scurt: „a fost domeniu privat”.

„Este un domeniu privat și, evident, vizează nu doar activitatea mea, dar și activitatea acelor întreprinderi unde am lucrat. Așa că, deseori, acei antreprenori, cu care am fost partener, nu doresc să fie subiecte politice a urmărilor, ziarelor, și așa mai departe. Este un domeniu privat”, a declarat socialistul.

Imperiul media gestionat de familia Furculiță

Deputatul Corneliu Furculiță figurează în calitate de fondator al „Exclusiv Media”, care înglobează imperiul media afiliat PSRM. În timp ce deputatul este implicat în activitățile din Legislativ, compania este administrată de soția sa, Ludmila Furculiță, care este colegă de muncă cu Galina Dodon, soția președintelui, angajată și ea la „Exclusiv Media” în calitate de directoare financiară. Recent, la această companie a fost angajată și Tatiana Țaulean, soția primarului socialist al Chișinăului, Ion Ceban.

Firma este înregistrată în octombrie 2011, cu doar o lună înainte ca Igor Dodon, Zinaida Greceanîi și Ion Ceban să părăsească Partidul Comuniștilor. Inițial, compania se ocupa de gestionarea ziarului de limbă rusă „Argumenti i fakti”. Ulterior, însă, a dezvoltat sau a preluat mai multe proiecte media.

„Exclusiv Media” gestionează postul NTV Moldova, televiziune care promovează activ PSRM-ul. Firma respectivă este și proprietara ziarului de limbă rusă „Argumenti i fakti”, lansând în 2017 proiectul de divertisment „ExclusivTV”, care difuzează emisiuni de divertisment ale postului tv „THT-Comedy” din Federația Rusă. Partener al „Exclusiv Media” este și postul Accent TV.

Anterior, fondator și administrator al companiei a figurat Veaceslav Anghel, consătean al președintelui Igor Dodon, figurant pe lista socialiștilor la alegerile parlamentare din noiembrie 2014, candidând, în februarie 2019, din partea PSRM, la alegerile parlamentare în circumscripția nr. 20, fără a ajunge însă în Parlament. Rolurile sale au fost ulterior preluate de către Corneliu Furculiță, dar și de socialistul Petru Burduja, ca ulterior, de administrarea companiei să se ocupe soția lui Furculiță.

Soția lui Furculiță, colegă de serviciu cu soția președintelui și a primarului

În 2019, Ludmila Furculiță a ridicat, de la „Exclusiv Media”, un salariu de 215 mii de lei, cu aproape 40 de mii de lei mai mult decât soțul său, deputat în Parlament. Aceeași situație a fost prezentă și în anii precedenți, atunci când Ludmilla Furculiță era angajată la „Exclusiv Media”. Aceasta a avut un salariu mai mare decât cel al soțului, dar mai mic decât cel al Galinei Dodon, care a raportat, în 2019, venituri oficiale de circa 395 de mii de lei.

În 2017, „Exclusiv Media” a fondat „Exclusiv Sales House”, companie care are dreptul de a plasa publicitate la posturile TV, gestionate de „Exclusiv Media”. În scurt timp, piața de publicitate a ajuns să fie controlată, pe lângă „Casa Media Corp”, afiliată lui Vladimir Plahotniuc, și de către „Exclusiv Sales House”, care în 2018 a avut o cifră de afaceri de circa 40 milioane de lei și profit de peste un milion de lei.

„Exclusiv Media” își are sediul pe strada Ion Neculce din Chișinău. În 2015, compania a devenit proprietara unui spațiu cu suprafața de circa 370 m.p., pe

care l-a cumpărat de la SA „JLC”. Doi ani mai târziu, „Exclusiv Media” a mai cumpărat încă un spațiu la aceeași adresă, de această dată cu suprafața de 120 m.p. Tranzacția fusese încheiată cu SRL „Eurobloc”, care a fost anterior proprietar și al primului spațiu cumpărat de către compania lui Furculiță. Pe strada Ion Neculce, pe lângă sediul „Exclusiv Media”, se află și studiourile postului de televiziune NTV Moldova.

Pe lângă „Exclusiv Media”, Corneliu Furculiță figurează și în calitate de asociat unic la „Poliactiv” SRL, care are ca și activitate licențiată construcțiile de clădiri. În cadrul acestei companii, rolul de administratoare îi revine Ludmillei Furculiță.

Corneliu Furculiță, „omul cu banii”?

Aflat la cel de-al doilea mandat de parlamentar, în această perioadă, Corneliu Furculiță s-a aflat de mai multe ori în atenția presei. Deputatul a fost vizat anterior într-o investigație realizată de RISE Moldova despre o schemă prin care, cu câteva luni înainte de prezidențialele din 2016, la PSRM ar fi ajuns sponsorizări de milioane provenite de la o companie offshore, ca ulterior, în baza unor contracte de împrumut, banii să ajungă la persoane apropiate partidului. În 2016, procurorii au pornit o cauză pentru preținse acțiuni de spălare de bani. Urmare a investigațiilor, procurorii au constatat că, în februarie 2016, pe conturile „Exclusiv Media” SRL, au ajuns mijloace bănești în sumă de 1 499 884 de euro de la compania offshore „Westerby Limited”, înregistrată în Bahamas.

Ulterior, în martie-aprilie 2016, deputatul socialist Petru Burduja și soția deputatului Corneliu Furculiță au retras de pe conturile companiei peste 20 de milioane de lei, invocând restituirea ajutorului financiar obținut de la persoane fizice. Burduja invoca atunci că ar fi acționat legal.

„Costea” și „kuliokul”

Recent, Furculiță a apărut din nou în vizorul presei, de această dată în legătură cu imaginile video surprinse la întvederea dintre Igor Dodon și Vladimir Plahotniuc la care fostul lider al democraților îi înmâna președintelui un pachet negru. În spațiul public s-a vehiculat că Furculiță ar fi acel „Cornel” căruia „Costea” trebuia să îi transmită „kuliokul” pentru „salarii”. Deputatul a precizat atunci că este vorba de un fals.

„Nu sunt nici contabil, nici casier, ca să dau salarii. Mai mult decât atât, aceasta nu este maniera de exprimare a domnului președinte”, preciza Furculiță în cadrul unei emisiuni de la postul NTV, deținut de firma sa.

La scurt timp după acele imagini video, Furculiță a fost din nou subiect de discuție. În spațiul public a apărut un mesaj anonim, însoțit de imagini cu mai multe hârtii, aparent, niște chitanțe date, pe care erau indicate sume de bani, însoțite de o semnătură similară cu cea a lui Furculiță. S-a vehiculat că aceste „facturi” ar reprezenta o dovadă a banilor primiți de către Igor Dodon de la fostul lider al PDM, Vladimir Plahotniuc.

După apariția „facturilor”, deputatul a reacționat public, precizând că acestea sunt un fals: „Așa cum am mai spus, avansarea anchetei în dosarul „furtului miliardului”, pentru a trage la răspundere vinovații de cel mai mare furt din istoria țării, îi face pe unii să intre în isterie și să lanseze tot mai multe falsuri, pentru a sustrage atenția de la anchetă. Petardele informaționale nu trebuie să influențeze deloc în procesul de aflare a adevărului, tragerea la răspundere a celor vinovați în „furtul secolului”, confiscarea averii lor pentru a fi întoarsă poporului”.

Șeful fracțiunii PSRM a solicitat ulterior Procuraturii Generale să îl identifice pe autorul mesajului anonim și să stabilească autenticitatea semnăturilor.

Divorțul fictiv și averea tănuită a procurorului Igor Popa

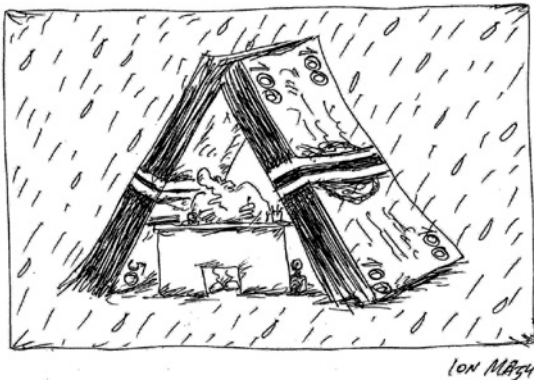
Julieta Savițchi

(*Anticorupție.md*, 22 iulie 2020)

Șeful oficiului Ciocana al Procuraturii Chișinău, Igor Popa, fost procuror general adjunct în perioada guvernării PDM, locuiește într-un apartament de lux din centrul Chișinăului. Locuința nu se regăsește în declarația de avere și interese a oficialului, la fel ca și alte bunuri pe care acesta le folosește. Omul legii este divorțat în acte și astfel nu declară imobilele și automobilele înregistrate pe numele fostei soții. Reporterii Centrului de Investigații Jurnalistice au documentat și au constatat că cei doi locuiesc împreună. Experți anticorupție spun că divorțul este folosit de multe ori când unii funcționari vor să-și ascundă averile care depășesc limita veniturilor oficiale.

Este luni dimineață. Procurorul Igor Popa iese la volanul mașinii de serviciu din blocul rezidențial din strada Bernardazzi, colț cu Vlaicu Pârcălab. În stradă, oprește automobilul, iese și duce la tomberon un sac cu gunoi. La întoarcere ne observă că îl filmăm. Urcă grăbit în mașină, ne avertizează că

este pandemie de Covid-19 și începe să tușească forțat. Imobilul din blocul de lux din centrul Chișinăului, de unde tocmai a ieșit Igor Popa, așa cum o face în fiecare dimineață, nu se regăsește în declarațiile sale de avere.

Apartamentul în care locuiește Igor Popa este înscris pe numele fostei (în acte) sale soții, avocata Ala Popa, cu care are doi feciori. Cei doi au divorțat în 2016, iar la scurt timp a fost achiziționată noua locuință. La intrările în

cartierul respectiv aflăm cu ușurință de la gardianul de la poartă că Igor Popa și Ala Popa locuiesc împreună. Bărbatul ne mai spune că cei doi au și două automobile.

Divorț fictiv sau real?

Divorțul cuplului Popa a ajuns în atenția opiniei publice în decembrie 2018, după un incident dintre Ala Popa și activistul Alexei Dimitrov, care a avut loc pe holul Judecătoriai Chișinău. Avocata a declarat atunci presei că a divorțat și nu mai este de mult împreună cu Igor Popa.

Declarația avocatei i-a lăsat uimiți pe mai mulți dintre cei care cunosc familia respectivă și i-au văzut pe cei doi soți de mai multe ori împreună. „Igor Popa a divorțat în 2016? Straniu, îl știu ca un bun familist. În iulie 2018 am zburat cu același avion la odihnă, în Antalya, Igor era cu soția și cei doi copilași ai lor. Dacă au divorțat, păcat. Au buni copilași”, a scris atunci pe rețelele de socializare fostul șef al Procuraturii Chișinău, Ion Diacov.

Unii locatari din acest bloc ne-au spus că Igor Popa mergea la serviciu, la Procuratura Generală, pe jos atunci când era în funcția de procuror general adjunct.

După ce Igor Popa a fost numit în funcția de șef al oficiului Ciocana al Procuraturii municipiului Chișinău, echipa Centrului de Investigații Jurnalistice a surprins automobilul de serviciu la ora 07.15, așteptându-l la poarta din vale a complexului Bernardazzi Residence.

Luxul din blocul cu scandal

Apartamentele din blocul locativ Bernardazzi Residence, de la intersecția străzilor Vlaicu Pârcălab și Bernardazzi din Chișinău, sunt printre cele mai costisitoare din Chișinău, de la 1.150 până la 1.400 de euro pentru un metru pătrat. Complexul este alcătuit din trei scări, unite într-un singur bloc, care numără 90 de apartamente. Locuințele sunt spațioase, cele mai mici, cu o odaie, având suprafața de cel puțin 50 de metri pătrați. Apartamentele au planificare modernă, sunt dotate cu terase largi, spațiu pentru barbeque și balcoane mici pentru odihnă.

Constructorii se laudă că au folosit la construcția blocului cele mai moderne materiale și tehnologii, iar dotarea tehnică este exclusiv de calitate europeană. Complexul este îngrădit, iar intrarea se face prin două porți teleghidate. Paza este asigurată de câțiva angajați care lucrează în ture și au grijă ca niciun străin să nu ajungă nepoftit în complexul locativ.

Construcția Bernardazzi Residence a fost marcată de un scandal diplomatic, soldat cu evacuarea Ambasadei Franței dintr-un imobil din apropiere. Diplomații s-au plâns în repetate rânduri că lucrările efectuate în apropiere le încurcau să lucreze, iar în curte cădeau resturi din materiale de construcție. În plină amploare a scandalului legat de Ambasada Franței, s-a mai constatat că lucrările de construcție se efectuau în lipsa unei autorizații eliberate de administrația locală.

„Construcția se realizează exclusiv în baza unei decizii judecătorești. Singurul lucru pe care-l face acum Primăria e să prevină astfel de situații pe viitor”, declara primarul de atunci al Chișinăului, Dorin Chirtoacă. În blocul respectiv și-au procurat locuințe oameni de afaceri, deputați, judecători și procurori, lucru confirmat de un angajat al serviciului de pază.

La 13 ianuarie 2017, Ala Popa mai semnează un contract pentru 20 de metri pătrați de parcare, aflată în subsolul clădirii.

La 5 martie 2018, este semnat actul de predare primire a imobilelor, iar câteva luni mai târziu mai procură încă un loc pentru parcare, de 19 metri pătrați, amplasat în subsol, și o suprafață nelocativă de un metru pătrat.

Studiind declarațiile de avere ale procurorului Igor Popa pentru perioada 2013-2015, constatăm că Ala Popa aproape că nu a avut venituri în perioada respectivă. La finele anului 2012, avocata și-a luat concediu de maternitate. Abia în 2015, omul legii a indicat că soția sa a primit onorarii din activitatea de avocat, de 23,9 mii de lei. Posibil că Ala Popa a primit indemnizații de la stat pentru întreținerea copilului, dar acestea nu se regăsesc în declarațiile semnate de Igor Popa.

Veniturile și achizițiile lui Igor Popa de până la și după divorț

Achizițiile familiei Popa din perioada 2012 – 2016 au depășit de zeci de ori veniturile declarate. Igor Popa a avut un salariu modest până în martie 2017, când

a fost numit în funcția de procuror general-adjunct. În 2013, a avut un salariu mediu de 9,4 mii de lei pe lună, în 2014, de 9,3 mii de lei, în 2015 - 9,5 mii, în 2016 - 13,4 mii. Aceasta a fost singura sursă oficială de venit pentru familia formată din patru persoane.

Salariul procurorului Popa s-a majorat abia după numirea sa în funcția de procuror general adjunct. În 2017 acesta a avut 26,5 mii de lei, în 2018 – 32,5 mii de lei, în 2019 - 34,8 mii de lei pe lună.

Igor și Ala Popa au locuit anterior într-un apartament de 123 de metri pătrați de pe strada Onisifor Ghibu din sectorul Buiucani al Capitalei, procurat în 2013 cu 757,8 mii de lei.

Imobilul a fost vândut în februarie 2018, cu puțin timp înainte ca Ala Popa să înregistreze imobilele de pe strada Alessandro Bernardazzi.

Omul legii nu a raportat în Declarația de avere și interese personale venitul provenit din vânzarea imobilului. În schimb, în document se regăsește apartamentul de 60,5 metri pătrați din complexul locativ Bernardazzi Residence. Semnatarul declarației afirmă că are imobilul „în uz” și că nu l-a costat nimic.

În august 2013, când a procurat apartamentul din sectorul Buiucani, familia Popa a vândut cu 302 mii de lei un apartament în sectorul Botanica.

La finele anului 2016, la scurt timp după pronunțarea divorțului, Ala Popa a primit donație de la fratele său mai mic o încăpere nelocativă cu suprafața de 64,8 metri pătrați amplasată pe strada Teilor 6, alături de Curtea de Apel Chișinău. Fratele avocatei a înregistrat pe numele său contractul de vânzare-cumpărare a imobilului la 19 mai 2015. La acel moment, acesta avea viza de reședință în apartamentul familiei Popa.

Încăperea găzduiește Biroul asociat de avocați din sectorul Botanica. În iulie 2018, Ala Popa a înstrăinat imobilul.

În Declarația cu privire la venituri și proprietate pentru anul 2014, Igor Popa a raportat un venit de 153,3 mii de lei în urma înstrăinării automobilului de model Mazda 6, produs în 2009. Automobilul se regăsește și în Declarația pentru anul

2013, fiind estimat la 45 de mii de lei. În ziua când a fost vândut automobilul Mazda, procurorul Popa și-a procurat cu 405 mii de lei un automobil Hyundai.

În Declarația de avere pentru anul 2015, Igor Popa anunța că a vândut și automobilul Toyota Camry, cu 159 de mii de lei, autoturism pe care un an mai devreme îl declara la prețul de 50 de mii de lei.

Tot în 2015, Ala Popa ajunge să dețină, prin mandat, un automobil Hyundai Genesis, fabricat în același an. Soțul procuror a declarat că nu cunoaște cât costă automobilul. În saloanele auto, prețul unui automobil Hyundai Genesis începe de la 37 de mii de euro.

După anul 2015, Igor Popa nu a mai declarat niciun mijloc de transport.

Procurorul Popa refuză să facă declarații

Igor Popa a refuzat să răspundă la întrebări și să facă declarații. Acesta a închis geamurile și a încuiat ușa de la birou. Reporterii CIJM au telefonat și în anticamera oficiului Ciocana al Procuraturii Chișinău. La celălalt capăt ne-a răspuns o femeie, iar după ce ne-am prezentat, a ezitat un pic și ne-a recomandat să telefonăm pe un număr de telefon care s-a dovedit a fi nefuncțional.

Ce spun experții

Iana Spinei, expertă anticorupție în cadrul organizației Transparency International Moldova, susține că divorțurile fictive reprezintă o schemă utilizată pe larg de către funcționarii statului pentru a-și ascunde averile care nu se încadrează în limitele veniturilor legale. Referindu-se la cazul procurorului Popa, experta susține că aici există mai multe semne de întrebare la care trebuie să răspundă organele competente. „Legea prevede că funcționarii publici trebuie să declare și averea concubinilor, dacă conviețuiesc împreună cel puțin 183 de zile. Este însă dificil în multe cazuri să se demonstreze concubinajul. Procurorul Popa se declară divorțat și locuiește oficial în apartamentul fostei soții, oamenii îi văd împreună. Inspectorii de integritate trebuie să se autosesizeze și să verifice. Dar trebuie să intervină și Fiscul. De unde are această avocată, care s-a aflat în concediu de maternitate, atâția bani pentru astfel de proprietăți”, a spus experta.

Iana Spinei a mai declarat că procurorul Igor Popa a încălcat legislația și prin faptul că ține mașina de serviciu acasă, mai ales în weekend, și trebuie să fie amendat contravențional. Experta consideră că în privința lui Igor Popa planează mai multe suspiciuni, iar conducerea Procuraturii Generale ar trebui să ia atitudine, dacă își dorește o imagine mai bună.

Lilia Ioniță, expertă a Centrului de Analiză și Prevenire a Corupției, consideră că Igor și Ala Popa și-au înregistrat divorțul pentru ca omul legii să-și ascundă averea, înregistrând-o pe soție. „În acest caz rezultă că procurorul Popa trăiește în concubinaj și este obligat prin lege să declare bunurile înregistrate pe numele concubinei. Această schemă, când se recurge la divorț pentru a-și ascunde averile, este utilizată în special de judecători și procurori. Inspectorii de integritate trebuie să se autosesizeze, iar dacă nu pot să demonstreze concubinajul, să se adreseze la Procuratură”, a declarat experta.

Cum a încercat Ala Popa să reducă la tăcere jurnaliștii

Documentarea la această investigație a început cu mai mult de opt luni în urmă. După ce am verificat la Cadastru informațiile despre proprietățile procurorului Popa și ale fostei sale soții, pe adresa Centrului de Investigații Jurnalistice a venit o somație de la Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, în care ni se cerea să explicăm cu ce scop am verificat datele despre imobilele deținute de Ala Popa. Explicația că verificarea în diferite baze de date face parte din procesul de documentare la o investigație jurnalistică și de fapt este parte a muncii jurnalistului nu a fost suficient pentru CNPDCP, care, după o altă explicație a constatat că jurnaliștii din cadrul CIJM au încălcat legea și nu au făcut dovada că verificarea proprietăților Alei Popa s-a făcut cu scop jurnalistic.

Mai mult, CNPDCP a mai calificat că jurnaliștii din cadrul CIJM au încălcat și Codul Deontologic al Jurnaliștilor și i-a cerut Consiliului de Presă să se expună pe acest caz. Consiliul de Presă a examinat cazul și a constatat că în acțiunile reporterilor Centrului de Investigații Jurnalistice, vizate în decizia CNPDCP, „nu există încălcări ale normelor deontologice sau ale bunelor practici jurnalistice”. „De asemenea, Consiliul de Presă aduce la cunoștința CNPDCP că accesarea diferitor tipuri de date cu caracter personal face parte din activitatea curentă a jurnaliștilor de documentare a materialelor de presă și de verificare

a informației”, se arată în decizia Consiliului de Presă. Textul integral poate fi citit **aici**. Președinta CIJM, Cornelia Cozonac, a calificat decizia CNPDCP drept un precedent periculos pentru libertatea presei, iar acțiunile avocatei Ala Popa drept o încercare de a-i hărțui pe jurnaliști și a-i reduce la tăcere.

Centrul de Investigații Jurnalistice a atacat în instanță decizia nr. 91 emisă de Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal.

Investigația a fost realizată în cadrul proiectului „Mobilizarea societății civile cu scopul de a susține integritatea în sectorul Justiției în Republica Moldova”, desfășurat de Centrul de Investigații Jurnalistice și Freedom House, cu susținerea financiară a Departamentului de Stat al SUA.

Construcție neautorizată pe Nistru. Proprietari: cumnatul și prietenii președintelui Dodon

Diana Gațcan,

(Ziarul de Gardă, 23 iulie 2020)

Pe malul râului Nistru, în localitatea Molovata, raionul Dubăsari, recent a început, în forță, o construcție care a nemulțumit mai mulți locuitori. Terenul a fost încercuit de un gard înalt, de câțiva metri. Spre nemulțumirea vecinilor, proprietarii terenului, unul dintre ei fiind cumnatul președintelui Igor Dodon, au decis să extindă construcția chiar în apele râului Nistru, unde au turnat beton și au amenajat o platformă care ar urma să fie folosită pe post de debarcader.

În timp ce, la Molovata, lucrările de construcție sunt în plină desfășurare, sătenii spun că această proprietate ar urma să servească drept zonă de odihnă și pentru familia președintelui Igor Dodon. De cealaltă parte, instituția prezidențială susține că șeful statului nu are nicio atribuție la această construcție.

Lucrările de construcție se desfășoară la Molovata, satul de baștină al primei doamne, Galina Dodon. Deși terenurile pe care au loc lucrările au fost cumpărate anul trecut, vecinii ne-au comunicat că abia în această primăvară a început construcția. Amplasate pe malul râului Nistru, terenurile, spre nemulțumirea locuitorilor din zonă, au fost înconjurate de un gard înalt pe care vecinii îl compară cu zidurile unui penitenciar.

„Iată aici trebuie numai să tragă sârmă ghimpată și-i ca la Rusca”, „sau o poartă mai la deal, că e al lor aici tot”, ne-au spus vecinii.

Cumnatul președintelui și-a cumpărat lot pe malul Nistrului

Oamenii din localitate vorbesc despre faptul că, pe terenul de pe malul Nistrului, pe care se desfășoară construcția, era amplasată anterior o casă bătrânească. După ce foștii proprietari au decedat, copiii acestora au acceptat să-l vândă, astfel

zona a ajuns să aibă noi proprietari. Ambele terenuri au fost inițial cumpărate de către Radu Secrieru, iar ulterior, unul dintre ele a ajuns în posesia cumnatului președintelui Dodon.

Inițial, în 2019, terenurile au fost procurate de un oarecare Radu Secrieru, în vârstă de 24 de ani. Ulterior, în februarie 2020, un teren, cu o suprafață de 0.1044 ha, a fost cumpărat de către fratele Galinei Dodon, Petru Merineanu, care nu a ajuns până acum în atenția presei. Cel de-al doilea teren, cu o suprafață de 0.11 ha, și care are ieșire la Nistru, a rămas în proprietatea lui Radu Secrieru.

Radu Secrieru este fiul lui Liviu Secrieru, care împreună cu fratele său, Dinu Secrieru, figurează în calitate de fondator a două societăți cu răspundere limitată: „Gurmand Invest” și „Olioterra”. Prima firmă are ca și activitate licențiată transportul contra cost, înregistrând în 2019 un profit de circa 1,9 milioane de lei. Cea de-a doua firmă, „Olioterra”, are ca arie de activitate fabricarea uleiurilor și grăsimilor și a încheiat anterior mai multe contracte cu statul. În 2016 și 2017, „Olioterra” a câștigat contracte în mărime de circa 3,5 milioane de lei cu Departamentul dotări al Ministerului Apărării.

Numele companiei „Olioterra” figurează și în mai multe procese de judecată, majoritatea împotriva altor companii, având drept obiect achitarea datoriilor. Într-unul dintre litigii însă, „Olioterra” a acționat în judecată Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (AIPA), care-i refuzase plata unor subvenții de 957 mii lei, declarându-i dosarul neeligibil. După un proces care a durat mai bine de doi ani, în aprilie 2019, Curtea Supremă de Justiție i-a dat câștig de cauză companiei „Olioterra”, obligând AIPA să plătească subvențiile de aproape un milion de lei. Surse ale ZdG, apropiate fraților Secrieru, spun că aceștia au o relație de prietenie mai veche cu Igor Dodon.

„Dar de ce mă întrebați pe mine a cui e? Întrebați-l pe Dodon”

Vineri, 17 iulie, am mers la Molovata pentru a vedea la ce etapă se află lucrările de construcție. Am găsit un teren, îngrădit cu ziduri înalte din beton, pe care se aflau mai multe utilaje și materiale de construcție. Teritoriul este „păzit” de mai multe camere de supraveghere, instalate atât în curtea interioară, cât și pe colțurile exterioare ale gardului din beton. Totodată, am observat și o platformă care se extinde în apele râului Nistru, similară cu o terasă, despre care am aflat ulterior

că ar urma să servească pe post de debarcader, un mic port pentru acostarea ambarcațiunilor.

Întrebați cui aparțin terenurile pe care se desfășoară lucrările, mai mulți oameni din localitate ne-au spus că ar fi vorba despre familia președintelui.

„Am înțeles că e a lui Petrea, cumnatul lui Dodon. Am înțeles că va veni el mai întâi și pe urmă o să vină unul mai mare. Dodon cred că, cine altul mai mare?”, spune o locuitoare a satului.

„Dar de ce mă întrebați pe mine a cui e, întrebați-l pe Dodon”, ne-a spus și unul dintre vecini.

„Se spune că Dodon construiește. El e boier acum, face ce vrea”, susține încă un locuitor din Molovata.

Terenul este îngrădit cu ziduri înalte din beton, iar pe acesta se aflau mai multe utilaje și materiale de construcție.

„Ne temeam ce era pe aici. Crăpau și gardurile”

Nu i-am găsit la fața locului nici pe proprietari, dar nici pe muncitori. În schimb, am reușit să discutăm cu mai mulți vecini care s-au arătat indignați de întorsătura pe care au luat-o lucrurile de la schimbarea proprietarilor terenului.

Mai multe femei, ale căror case se învecinează cu terenurile aflate în construcție, spun că până acum au venit sute de mașini de mare tonaj care au adus materiale de construcție și au deteriorat drumurile:

„Deja câte mașini de pământ au adus, eu nu înțeleg. Crapă și casele. Dar cât colb, Doamne ferește”.

„Ne temeam ce era pe aici. Crăpau și gardurile. Am dat noi întrebări, dar nimeni nu ne ia în seamă. Au adus tone de ciment”.

Mai multe femei, ale căror case se învecinează cu terenurile aflate în construcție, se arată nemulțumite de construcția debarcaderului

Localnicii se arată nemulțumiți și de faptul că noii lor vecini au construit o platformă din beton chiar în Nistru în acest mod îngrădind accesul celorlalți locuitori la apele râului: „Noi nu putem să ne scăldăm. Înainte mai veneam încoace, dar acum ...”.

Totodată, aceștia spun că noii proprietari au făcut construcția pe Nistru fără a deține actele corespunzătoare și că au tăiat ilegal mai mulți copaci de pe malul râului.

„Dar cine le-a dat lor voie? De la malul apei până acolo, 50 de metri, nu se dă voie. Noi umblam pe aici, dar acum nu. Au avut putere. Au tăiat și copaci. Am auzit că au venit și de la Apele Moldovei și repede, dacă au bani, cât e acolo să plătească ...”, povestește o localnică.

„Eu nu mă interesez cine și cu cine sunt neamuri”

Am luat legătura cu primarul localității, Igor Brînza, care ne-a comunicat că nu știe dacă proprietarii au autorizație pentru a construi pe râu.

„Din câte sunt la curent, acolo a fost procurată recent, cu câteva luni în urmă, o casă veche. Un băietan s-a apropiat și a înregistrat la primărie că a procurat terenul cu acea casă veche. În rest, în mare parte, nu îl cunosc pe acel om. Despre autorizație, nu știu dacă au dus-o până la capăt, știu doar că făceau documentele. Trebuie să vedeți cu dumnealor care este situația. Acolo e vorba de un șir de acte permissive pe care trebuie să le obțină”, a declarat primarul. Despre declarațiile din sat precum că această construcție ar avea legătură cu familia președintelui, primarul a răspuns scurt: „Eu nici nu mă interesez care, cine și cu cine prietenește sau sunt neamuri”.

În căutarea autorizațiilor

În încercarea de a afla dacă proprietarii terenului dețin toate actele permissive pentru construcția debarcaderului pe Nistru, am apelat la Agenția „Apele Moldovei”, unde ni s-a comunicat că în adresa Agenției a parvenit o asemenea solicitare. În răspuns, reprezentanții Agenției i-au informat pe proprietarii terenului că „Apele Moldovei” coordonează construcția debarcaderelor, însă a celor provizorii (care pot fi demontate), inclusiv cu respectarea prevederilor legale. Tot reprezentanții Agenției ne-au spus că proprietarii ar trebui să dețină și o autorizație eliberată de către Agenția de Mediu.

„Agenția „Apele Moldovei” nu eliberează autorizație, ci Agenția de Mediu. Este vorba despre o autorizație de mediu pentru folosirea specială a apei, dat fiind faptul că această construcție se află în apă, iar apa este proprietatea publică a statului. Dacă Agenția de Mediu își asumă responsabilitatea și eliberează autorizația, ei pot proiecta și construi ceea ce vor”, menționează Eugen Belii, șeful direcției Managementul Resurselor de Apă de la „Apele Moldovei”.

Reprezentanții Agenției de Mediu ne-au comunicat că o astfel de autorizație nu a fost eliberată și că nici nu a fost recepționată vreoa solicitare în acest sens.

„Eu nu am eliberat așa autorizație. Nu a fost vreoa adresare la Agenție. În orice caz, la mine, ca specialist, nu a parvenit o cerere de la vreun cetățean din așa localitate”, declară Angela Savca, specialistă principală în cadrul Direcției reglementare și acte permissive de mediu.

Și pe site-ul Agenției de Mediu, la secțiune unde se regăsește lista autorizațiilor de mediu pentru folosința specială a apei, nu am găsit numele lui Secrieru.

Amendă de 6 mii de lei

Am apelat și la Inspecția pentru Protecția Mediului Dubăsari și am aflat că Radu Secrieru, proprietarul din acte al terenului pe care a fost construit debarcaderul de la Nistru, a fost amendat pentru încălcarea regimului de protecție a apelor, având drept urmare „poluarea acestora, eroziunea solurilor și alte fenomene dăunătoare”, dar și pentru tăierea ilegală a arborilor din spațiile verzi.

„A fost întocmit procesul verbal pe două articole: 109 alineatul 1 și 122 alineatul 2. S-a aplicat amendă în mărime de 120 de unități convenționale, adică 6 mii de lei, și s-a calculat prejudiciul în mărime de 14 468 lei, inclusiv pentru tăierea a doi arbori”, declară Valentin Ojog, inspector principal al Inspecției pentru Protecția Mediului Dubăsari.

Inspectorul ne-a mai comunicat că Secrieru a achitat amenda în timp de 72 ore, beneficiind astfel de o reducere de 50%, iar prejudiciile au fost achitate integral.

„El nu avea nici expertiză, nici de la „Apele Moldovei”, nici de la Agenția de Mediu, nu deține niciun act. Așteptăm să vedem ce va fi mai departe. Noi am

întocmit un act de inspectare cui i-am înaintat prescripții, ca să capete actele necesare și dacă nu, peste 30 de zile, o să ne ducem să verificăm din nou îndeplinirea prescripțiilor și după asta iar vom face o notă informativă la Inspectorat la Chișinău, o să vedem, poate și la Procuratură”, menționează inspectorul.

Valentin Ojog a mai precizat că actele trebuiau obținute înainte de construcția debarcaderului. Acesta a mai subliniat că debarcaderul se extinde în afara terenului proprietate privată, fiind construit în apele Nistrului. Respectiv, proprietarul acestuia ar trebui să încheie un contract de arendă cu Agenția „Apele Moldovei”, gestionara resurselor de apă în bazinul râului Nistru.

„Nu am niciun parteneriat cu domnul Merineanu. L-am văzut prima dată la notar”

Contactat telefonic, Radu Secieru ne-a comunicat că toate nemulțumirile localnicilor din vecinătatea construcției sunt cauzate de faptul că aceștia nu mai pot pescui liniștiți în regiunea respectivă.

„Localnicii sunt nemulțumiți din cauza că un pic le-am dat planurile peste cap cu braconierii. De când am venit acolo, lor un pic li s-a tăiat accesul la Nistru, anume în partea noastră. În rest, eu le-am construit lor, din banii noștri, un mic pisc unde au acces normal până la apă și o parcare pentru bărci”, declară Secieru, insistând că vecinii săi pescuiesc ilegal.

Întrebat despre construcțiile care au loc pe terenurile respective și dacă e vorba despre lucrări realizate în comun cu fratele primei doamne, Petru Merineanu, având în vedere faptul că terenurile sunt înconjurate de un gard comun, tânărul ne-a spus că nici nu îl cunoaște bine pe cumnatul președintelui și nici nu are vreun parteneriat cu acesta.

„Dar nu are nimic Merineanu. Este terenul nostru și noi am început construcția. Noi ca vecini l-am întrebat dacă participă la construcția gardului și el a spus ok. Nu am niciun parteneriat cu domnul Merineanu. L-am văzut prima dată la notar. El este locuitor din sat, mi-a spus că vrea și el un teren acolo mai aproape și atât”, precizează Radu Secieru, subliniind că terenurile ar urma să fie delimitate.

Proprietarii terenului au decis să extindă construcția în apele râului Nistru

Întrebat despre debarcader, în ce scopuri va fi acesta utilizat și dacă deține actele permise, proprietarul a declarat că „autorizația este la nivel de coordonare” și că va îndeplini toate cerințele impuse: „Merge vorba despre un debarcader care va fi de uz, hai să spunem, comun, al satului. Poate, pe viitor, va fi nevoie de un debarcader care să unească malurile, nu știu”. Cât despre amenda ce i-a fost aplicată, Radu Secrieru neagă că ar fi tăiat vreun copac.

„Ce are președintele Dodon cu Secrieru?”

În timp ce mai multe persoane din localitate ne-au spus că în zilele de weekend la debarcader vin „oameni mari” și se distrează cu motocicletele de apă, Secrieru spune că nimeni nu poate veni să se odihnească acolo atât timp cât zona este în construcție: „Au venit acei care sunt din Molovata, dar nu noi”.

Construcția debarcaderului a fost posibilă, în luna mai, datorită scăderii nivelului apei din râu. Atunci, Biroul politic de reintegrare a emis un comunicat în care se preciza că nivelul apei în râul Nistru a scăzut după ce a fost deversată o cantitate mare de apă din rezervorul centralei hidro-electrice de la Dubăsari, situată în apropiere.

Pe 9 mai, în urma scăderii nivelului apei în râu, bacul de la Molovata, singura posibilitate pentru locuitorii satelor din stânga Nistrului de a ajunge pe malul drept, rămăsese blocat în nămol, fiind pusă în pericol inclusiv aprovizionarea cu produse alimentare a satelor din stânga Nistrului aflate sub jurisdicția Chișinăului. Din cauza pandemiei de Covid-19, circulația pe cale terestră era blocată în acel moment.

9 mai 2020: Bacul de la Molovata, împotmolit

Unii locuitori din Molovata consideră că apa a fost deversată atunci intenționat, în urma unei înțelegeri a proprietarilor debarcaderului cu cei de la barajul Dubăsari. Or, altfel, turnarea zidurilor din beton în apele râului nu ar fi fost posibilă. Pus în fața acestor declarații, Radu Secrieru a declarat că este o minciună.

„Dacă vă înțelegeți cu cineva să dea drumul la apă, sunt gata să pierd orice pariu. Ei erau avertizați că vine un val mare de apă din Ucraina și de asta au dat drumul

la apă”, menționează Radu Secrieru. Cât despre zvonurile că și președintele Dodon s-ar număra printre beneficiarii construcțiilor, Secrieru a declarat că șeful statului nu are nicio atribuție.

„Doamne ferește, ce prostii vorbiți dvs. Ce are președintele Dodon și cu Secrieru? Nu înțeleg despre ce vorbiți. Dați să așteptăm și cinci ani și zece ani și pe urmă să faceți reportajul și să spuneți: uitați-vă, am greșit, ne cerem scuze. Nu se construiește acolo absolut nimic. Eu vă garantez. Următorii șapte ani de zile, nu se construiește absolut nimic”.

Răspunsul Președinției cu referire la construcțiile de pe malul Nistrului

Solicitată pentru o reacție, instituția prezidențială ne-a comunicat că șeful statului nu cunoaște și nu este implicat în amenajarea debarcaderului de la Molovata. Totodată, în răspunsul semnat de Nicolae Posturusu, secretar general al Aparatului președintelui, este precizat că Igor Dodon nu are nicio relație de rudenie cu familia Secrieru, deși am solicitat să ni se comunice dacă există relații de afinitate.

„Președintele R. Moldova nu cunoaște despre construcția care este ridicată pe malul râului Nistru în satul Molovata – locul de baștină al Primei-doamne, informându-se despre aceasta din adresarea pe care ați remis-o către instituția prezidențială.

Totodată, vă comunicăm că șeful statului nu are nicio atribuție la construcția respectivă și, mai mult, nici nu planifică să edifice vreo clădire la Molovata. Prin urmare, familia prezidențială nu ar fi avut vreun motiv să viziteze terenul sus-menționat și, evident, nici construcția în cauză. Plus la toate, șeful statului nu are nicio relație de rudenie cu familia Secrieru (Radu, Livicu, Dinu) – unul dintre proprietarii terenului ce vă prezintă interes. (N.r.: instituția prezidențială a fost solicitată să precizeze dacă președintele se află în relații de afinitate cu familia Secrieru, nu de rudenie).

De asemenea, ținem să vă relatăm că Președintele țării cunoaște despre faptul că domnul Petru Merineanu deține un lot de teren în Molovata, dar care, sublinien, nu are ieșire la malul râului Nistru.

În contextul celor prezentate, vă asigurăm că Președintele nu cunoaște și, deci, nu este implicat în amenajarea debarcaderului din luna mai”.

Laboratorul de Fake News (I). Creatorul

Iurie Sanduța

(RISE Moldova, 30 iulie 2020)

„În sfârșit, Moldova scapă de răutatea cea mare...”, „Dă Doamne să fie așa, dar nu cred”, „Eu m-aș bucura să fie adevărat”. „Corect!”, „Să ne audă Dumnezeu”, „Nu prea cred”, „Fals”, „Este fake!”, „Fake news!”

Sunt câteva dintre zecile de reacții la postarea „Presa rusă: Oligarhul Vlad Plahotniuc a fost arestat și dus în Federația Rusă”, distribuită pe Facebook de consilierul municipal Ruslan Verbițchi. Știrea falsă despre Plahotniuc, dar și altele despre pandemia COVID-19, au fost publicate de actual-news.site, unul dintre cele 61 de portaluri blocate de Serviciul de Informații și Securitate pe durata stării de urgență.

Am analizat un volum mare de date: domenii, adrese de IP, servere, elemente vizuale ale paginilor web, conturi de Google AdSense, și am aflat că site-ul actual-news.site face parte dintr-un proiect numit „FAke NEws”, administrat de un mare creator de știri false care a ajuns să lucreze în televiziune. În următoarea lună, el planifică să încaseze 1200 de dolari după ce oameni vor citi altele câteva zeci de știri false.

Laboratorul de Fake News este un proiect de investigație prin care încercăm să identificăm cine stă în spatele portalurilor de fake news. În plină pandemie de coronavirus, zeci de știri au fost lansate din aceleași tunuri pentru a atrage un număr mare de cititori. Unii creatori de știri false încearcă să atragă mii de vizualizări ca să adune bani din publicitate, iar alții de pe domenii înregistrate în Federația Rusă – promovează idei propagandistice.

La mijlocul lunii iunie 2019, oligarhul Vlad Plahotniuc a părăsit Republica Moldova după schimbarea de putere de la Chișinău. În timp ce mulți se întrebau unde a dispărut fostul președinte al Partidului Democrat din Moldova, portalul actual-news.site a umflat o știre falsă cu titlu „Presa rusă: Oligarhul Vlad Plahotniuc a fost arestat și dus în Federația Rusă”.

Postarea a devenit virală și a strâns peste 70 de mii de vizualizări. La promovarea ei pe site-urile de socializare a contribuit și Ruslan Verbițchi, consilier municipal al Platformei Demnitate și Adevăr. Distribuirea lui Verbițchi de pe Facebook a generat alte 400 de distribuiri și peste 40 de comentarii. Unii dintre cititori l-au avertizat că a postat un fake, însă el le-a răspuns: „Am pus-o pentru trolii lui Plaha să re trăiască un pic”.

Contactat de RISE Moldova, Verbițchi ne-a spus că nu are nicio legătură cu site-ul care a creat știrea și că el a distribuit postarea cu condiția ca să-i provoace pe trolii.

– Ruslan Verbițchi: Da, îmi a aduc aminte. Posibil a fost o distribuire ca un fel de remarcă pentru trolii lui Plahotniuc care distribuiau porcării despre Platforma DA. Am vrut să văd reacția lor atunci când distribuie altcineva niște mesaje false despre liderul lor de atunci.

– Reporter: La ce concluzie ați ajuns?

– Ruslan Verbițchi: Concluzia mea, la general, este că știrile false nu sunt bune pentru informarea cetățenilor. Ele influențează mentalitatea sau factorul de decizie în anumite alegeri. [...]

– Reporter: Când citiți o informație și o distribuiți vă informați care este sursa?

– Ruslan Verbițchi: Sunt anumite site-uri în care am încredere, cât de cât. Și dacă verificați pagina mea de Facebook o să vedeți că nu sunt știri false. [...]

În aceeași zi în care a dat știrea denaturată cu Plahotniuc, actual-news.site a mai inventat una cu fiul lui, Timofei Plahotniuc, care s-ar dezice de averea tatălui său. Astfel, doar din urma celor două postări Actual News a contorizat peste 150 de mii de vizualizări.

Actual News, resuscitat în pandemie

În 2019, Actual News a continuat să publice știri înșelătoare, iar ulterior a devenit un portal inactiv. S-a reactivat în plină pandemie de COVID-19, creând panică în rândul oamenilor de pe rețelele sociale.

„Este carantină sau autoizolare? Ce bătaie de joc este asta? Atunci statul să-mi achite șomajul tehnic de 75% din salariul lunar pe fiecare lună de Carantină!”, „E timpul să vă revoltăți...”, „Ai infectat toate spitalele, toți doctorii și acum carantină, dă-ți demisia, nu ești o persoană care să conduci acest sistem”

Acestea sunt câteva dintre reacțiile cititorilor la știrea falsă „Carantina prelungită în Moldova până pe 10 iunie 2020”, publicată la mijlocul lunii martie a.c. de către actual-news.site. Postarea a adunat peste 34 de mii de vizualizări și multe reacții de la cititori.

Câteva zile mai târziu de la această noutate despre carantină, SIS a blocat actual-news.site pe durata stării de urgență – declarată de Parlament pe întreg teritoriul Republicii Moldova în perioada 17 martie – 15 mai 2020. După expirarea acesteia, autoritățile au instituit „starea de urgență în sănătate publică” – o măsură care a redus din restricțiile aplicate anterior în perioada „stării de urgență”

Capcana

Pe 26 iunie a.c. am intrat pe actual-news.site cu o adresa de IP din România. Pe pagina principală mi-a atras atenția o știre publicată cu o zi înainte, cu titlu: „COVID-19: Poliția a dezgropat 54 de sicrie pline cu pietre... Virusul nu există!!!”

Am accesat titlu și s-a deschis o nouă pagină care mă anunță – „Distribuie sau da click pe Deschide!”. Am urmat instrucțiunea. Știrea falsă a ajuns pe contul privat de Facebook, însă nici așa nu am putut să o citesc.

M-am întors pe pagina web la caseta care îmi spunea să distribui pe Facebook. Tot acolo mai apărea și un anunț de la Google Ads. Abia după ce am închis anunțul printr-un click am reușit să citesc noutatea.

Fake news! Un text din trei fraze, cu multe greșeli gramaticale, fără nicio referire la surse oficiale, fără detalii despre unde și când s-a petrecut evenimentul:

Politia a degropat 54 de sicrie in care au fost inmormantate persoane decedate in urma noului virus coronavirus.

Ceea ce au descoperit iau socat: toate sicriile erau pline cu pietre.

Pe acest caz sa deschis un dosar penal, deocamdata nu se cunoaste

cine sta in spatele aceste-i scheme. Oamenii legii urmeaza astabili toate circumstantele.

NOTĂ: text în varianta originală, preluat de pe actual-news.site

Drept dovadă la cele scrise, textul despre dezgroparea sicriilor a fost însoțit de două fotografii. Prima, în care trei persoane îmbrăcate în combinezoane albe au deschis un sicriu a fost preluată de pe botosaneanul.ro, publicată în 2015. A doua poză – un sicriu cu pietre, a fost dezlipită de la o știre de pe www.antena3.ro, publicată în 2013.

Autorul știrii „COVID-19: Poliția a dezgropat 54 de sicrie pline cu pietre... Virusul nu există!!!” este semnată de „admin” (administrator – n.r.). Am dat click pe numele „admin” și am aflat că numele și locația sa este – necunoscută. Mai mult, pe acest portal cu multe reclame de la Google Ads nu există nici o informație despre autorii care publică știri pe acest site sau o adresă de contact.

Firul roșu

În continuare, am încercat să aflăm cine se ascunde în spatele acestui site prin verificarea datelor tehnice ale mai multor domenii. Am făcut conexiuni între ele, astfel, ne-a apărut firul roșu care ne-a condus spre creatorul de Fake News. Actual-news.site a fost înregistrat în Registrul domeniilor din Rusia pe 8 decembrie 2018. Un extras cu istoricul site-ului ne atrage atenția la trei detalii importante. Primul – organizația care a înregistrat actual-news.site se numește: „FAke NEws”. Al doilea – persoana care s-a ocupat de înregistrare a indicat un număr de contact din Moldova. Al treilea – adresa de e-mail pentru facturi și cea a administratorului de site este: uilenrok8@mail.ru.

Căutările avansate după adresa de e-mail uilenrok8@mail.ru ne indică că aceasta a fost folosită la înregistrarea a trei portaluri de știri false: actual-news.site, Jurnal-stiri.site și breackingnews.xyz.

Jurnal-stiri.site a fost creat pe 11 ianuarie 2019. Și în acest caz figurează la „Registrant Organization”: FAke NEws.

Jurnal-stiri.site a publicat mai multe noutăți umflate despre moartea unor celebri-tăți, presupuse atacuri teroriste, accidente inexistente cu zeci de morți și căsătorii

ale unor politicieni aflați după gratii. În martie 2020, și acest portal a fost blocat de SIS pe durata stării de urgență.

Breackingnews.xyz este cel de-al treilea site înregistrat cu adresa de e-mail uilenrok8@mail.ru. Portalul a devenit celebru după ce, în contextul pandemiei de COVID-19, a publicat fake-ul: „24 de ore pentru români să părăsească Italia, acesta este termenul impus de statul italian”. Aproape jumătate de milion de oameni au consumat știrea.

Noutățile de pe breackingnews.xyz au ajuns și la urechile ministrului de Interne din România, Marcel Vela. Oficialul a solicitat Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații (ANCOM) să blocheze accesul la pagina web. „[...] Prin intermediul site-ului breackingnews.xyz sunt diseminate o serie de articole care prezintă știri de tip Fake News, având scopul de a produce panică și a dezinforma”, se menționează în decizia ANCOM România de blocare a portalului.

Multe dintre știrile false de pe breackingnews.xyz sunt inspirate din evenimente și fapte reale. La începutul acestui an, pe mai multe portaluri internaționale a apărut o știre, însoțită de un video, despre faptul că un curier de pizza din Turcia riscă până la 18 ani pentru că a scuipat pizza înainte de a o livra clientului. Fapta s-a petrecut în 2017.

Însă, pe 15 martie 2020, creatorul de fake news de la breackingnews.xyz a modificat știrea adevărată prin următorul titlu: „VIDEO!!! Un curier infectat de COVID-19 a scuipat în pizza apoi a livrat-o clientului. Acum riscă ani grei după gratii”.

Un element similar în ambele știri – cea falsă și cea adevărată, este că apare același video.

Creatorul

Din extrasul despre istoria domeniului breackingnews.xyz observăm că, la crearea acestui site a fost utilizată adresă uilenrok8@mail.ru, adică aceeași folosită la Jurnal-stiri.site și actual-news.site. Doar că, de această dată, în loc de organizația FAke NEws apare numele persoanei care s-a ocupat de înregistrarea portalului – Corneliu Ababii, un tânăr din Republica Moldova, administratorul din umbră al mai multor portaluri de fake news. În prezent, Ababii este editor imagine la TV8.

De fapt, dacă scriem invers numele adresei de email uilenrok8@mail.ru atunci obținem – 8korneliu. Cifra 8 corespunde cu data de naștere a lui Corneliu Ababii, iar „korneliu” este prenumele lui Ababii.

Pe pagina sa de youtube, Ababii are un banner cu mesajul Real Life (viața reală), iar în unul dintre filmulețele sale despre cum să faci bani pe internet am observat că, în bara de sus a browser-ului, la semne de carte, are o mapă cu denumirea SPAM.

Ababii a distribuit de mai multe ori știri înșelătoare în diverse grupuri de pe Facebook și Odnoklassniki.

Portaluri conectate la Ababii

În ultimii patru ani, Corneliu Ababii a creat zeci de site-uri cu știri false. Multe dintre cele lansate în 2016-2017, cum sunt: pro-sd.space, fn2s.info, efis-dg.space, ababix.info, societate.info – au fost abandonate sau suspendate ulterior. În locul lor au apărut altele noi, iar la unele dintre cele vechi le-a schimbat domeniul din „.info” în „.site”.

Un exemplu este domeniul actualnews.info, creat în 2007. La început, proprietari au fost niște cetățeni români, apoi fiind preluat de persoane din Panama, Japonia, iar din 2017 a ajuns pe mâinile lui Corneliu Ababii.

Ababii a folosit actualnews.info pentru a împărstia fake news. Ulterior, domeniul a fost abandonat, fiind preluat de alte persoane care l-au fost transformat în site pentru adulți.

În 2018, inspirat de denumirea vechiului site – actualnews.info, Ababii a procurat un alt domeniu cu numele actual-news.site, care doar în perioada Martie-Iunie 2020 a publicat zeci de noutăți intrigante.

În ultimii doi ani, creatorul de fake news a mai administrat: Portal-De-Stiri.site – creat pe 19 martie 2019, esti-informat.site – creat pe 8 mai 2019, ziarulmoldovei.site – creat pe 2 iulie 2019.

Mai mult, am făcut o căutare avansată după două conturi de Google Ad-sense, conectate la Ababii, și am identificat 27 de site-uri care foloseau nu-

mărul unic de identificare – AdSense Publisher ID: 6500032409964169 și 1583705269162573.

Omul din spate

– Reporter: Am obținut probe din care reiese că tu administrezi mai multe portaluri de știri false. Ești jurnalist de meserie?

– Corneliu Ababii: Nu. Toate acestea sunt „scopuri de finanțe”, adică, dacă ai observat, este publicitate de la Google AdSense pentru care noi primim un venit. La moment, eu lucrez și am un procent. Eu nu creez aceste știri, doar administrez partea tehnică. Sunt alte persoane care creează.

Eu am început cu quiz-teste, de exemplu: la câți ani ai să decedezi, câți copii ai să ai... Am făcut asta cu niște băieți și, după asta, unul dintre ei mi-a propus: hai să facem știri. Am zis: nu cred că o să funcționeze, dar hai să încercăm. Și la moment suntem trei băieți.

– Reporter: Ei sunt din Moldova?

– Ababii: Da.

– Reporter: Sunt jurnaliști? Ce profesii au?

– Ababii: Nu. Un băiat a terminat liceul și a încercat la (Universitatea) Agrară, dar nu l-au primit. El lucrează la o companie de mobilă foarte populară de la noi din țară.

– Reporter: A treia persoană ce face?

– Ababii: Tot activează „în mobilă”, doar că, în altă parte.

– Reporter: Cum i-ai găsit pe ei?

– Ababii: Suntem cunoscuți din copilărie. Nu am vrut să-mi iau persoane care au studii superioare în domeniul dat. Eu am încercat cu persoane care nu aveau de lucru, adică un serviciu stabil. Cu mine, ei pot să facă într-o lună cât ar face în 2-3 luni acolo unde ei lucrează acum.

– Reporter: Cine scrie știrile? Puneți niște titluri care atrag mulți cititori...

– Ababii: Noi nu ne bazăm pe realitatea la cea ce se întâmplă... doar ca să atragem cât mai multe vizualizări. Dacă știți, vizualizările este egal cu bani... Noi forțăm oamenii ca să dea click pe publicitate. Un click, în mediu în Moldova, costă 2-3 cenți. Dintr-o mie de oameni, dacă o sută dau click pe publicitate, ne iese vreo 3 dolari.

– Reporter: Tu crezi știri?

– Ababii: Uneori, pot să mai dau câte o idee. De exemplu, recent cineva a făcut o postare pe Facebook, a pus un stick sub o mască de protecție. Atunci am băgat și eu un screen-shot, am copiat textul de acolo, am făcut niște distribuiri și s-a ridicat...

- Reporter: Piața voastră este Moldova și România?
- Ababii: De obicei, încercăm să facem... pentru oamenii de peste hotare. În Europa este mai scumpă reclama. Facem pentru românii de peste hotare, în limba română.
- Reporter: Cât câștigi din aceste site-uri?
- Ababii: De exemplu, luna asta (iulie) am primit 400 de dolari. Luna viitoare, dacă totul va fi bine, aș putea să am 1200 de dolari.
- Reporter: Cum reușești să lucrezi și la televiziune și cu portalurile?
- Ababii: Lucrez la TV8 ca serviciu de bază...
- Reporter: Colegii tăi de la TV8 știi că tu administrezi aceste site-uri?
- Ababii: Nu. Eu mă strădui să nu știe și cred că nici Dvs. nu o să le spuneți...
- Reporter: Ești reporter sau editor de imagine?
- Ababii: Editor de imagine. Dacă o să scrieți careva articole să nu prea tare... că eu lucrez la TV8 că o să afle lumea de acolo, că eu lucrez la ei și mai fac chestiile astea, că pot să nu mă înțeleagă corect și să mă concedieze.
- Reporter: Aveți peste 20 de portaluri?!
- Ababii: Sunt multe pe care le-a blocat SIS-ul, recent. Dar ele (portalurile) merg peste hotare că și noi băgăm câte un VPN (care modifică adresa de IP) și le administrăm mai departe.
- Reporter: Ce părere ai de faptul că SIS a blocat mai multe site-uri?
- Ababii: Eu cred că ei sunt foarte bravo. Nu au blocat doar de-ale mele, au blocat și niște site-uri care urmăreau un demers politic.
- Reporter: SIS-ul v-a invitat la vreo discuție?
- Ababii: Nu ne-au invitat. Eu cred că băieții de mult au analizat toată situația, cum eu fac, posibil și m-au ascultat.
- Reporter: Nu îți este frică de asta?
- Ababii: Nu, fiindcă nu am făcut nimic așa tare ilegal... Eu tot am vrut să lucrez în SIS, dar au zis că am învățat rău la facultate.
- Reporter: Ai depus dosarul la ei?
- Ababii: Nu, a fost un domn la noi la facultate...
- Reporter: Am observat multe știri despre COVID. Nu crezi că aceste știri false ar putea să-i influențeze pe oameni negativ, să creeze panică?
- Ababii: Asta... tot ce facem noi este pentru vizualizări...
- Reporter: Dacă publicați știri false este legal sau ilegal?
- Ababii: Nu este ilegal. În Moldova, nu este așa de dezvoltat Codul Penal împotriva postărilor pe rețelele de socializare.

Serviciul de Informații și Securitate menționează într-un răspuns pentru RISE Moldova că, la moment, creatori de știri false nu pot fi sancționați pentru distribuirea de fake news.

Serviciul de Informații și Securitate: Cât privește sancționarea persoanelor care se fac vinovate de acțiuni similare, actualmente, în Republica Moldova nu există legislație care ar prevedea sancțiuni pentru distribuirea știrilor false. Totodată, este de menționat că SIS a inițiat demersuri către Ministerul Justiției în sensul modificării Codului Contravențional, în scopul stabilirii unui sistem de penalizare pentru răspândirea cu bună știință a știrilor false.

UPDATE: Reacția TV8 la articolul în care este vizat și un colaborator al televiziunii

TV8 informează că a reziliat contractul cu Corneliu Ababii, care a activat în calitate de editor de imagine, după ce acesta a fost vizat într-un articol care dezvăluie că Ababii era administratorul din umbră al mai multor portaluri de fake news. „AO Media Alternativa a reziliat astăzi, 30.07.2020, contractul cu persoana respectivă, care a prestat servicii de editare video. Totodată, condamnăm cu vehemență crearea, scrierea și distribuirea articolelor ce conțin informații false și ne vom implica, în continuare, în combaterea fenomenului fake news. Regretăm situația creată și ne disociem de astfel de acțiuni, ce contravin valorilor promovate de TV8”, informează administrația TV8.

Cornel Ababii a declarat în articolul menționat că angajatorul și colegii săi de muncă nu cunoșteau despre faptul că acesta administrează mai multe site-uri care distribuie știri false.

„– Reporter: Colegii tăi de la TV8 știu că tu administrezi aceste site-uri?

– Ababii: Nu. Eu mă strădui să nu știe și cred că nici Dvs. nu o să le spuneți...”, se menționează în articol.

Ababii a spus că a creat aceste site-uri cu scopul de a obține bani din publicitatea de la Google AdSense.

Dosarul Metalferos: Episodul Vladimir Plahotniuc

Victor Moșneag

(Ziarul de Gardă, 31 iulie 2020)

Vladimir Plahotniuc, fostul președinte al Partidului Democrat din Moldova, anunțat în căutare de organele de drept de la Chișinău, a avut drept de semnătură sau a fost beneficiar la cel puțin trei companii care au beneficiat în ultimii ani, direct sau indirect, de zeci de milioane de dolari de pe urma unor contracte cu Metalferos, societate pe acțiuni în care statul deține pachetul majoritar. Banii intrau în conturile companiilor afiliate lui Plahotniuc, inclusiv în perioada când acesta deținea funcții publice, doar că nici banii, nici firmele nu se regăseau în declarațiile de avere și interese ale fostului politician.

Organele de drept dețin aceleași documente pe care ZdG le-a analizat. Dar, de mai bine de opt luni, dosarul penal în care se examinează aceste circumstanțe, care duc și spre urmele unui deputat din actuala coaliție majoritară din Parlament, rămâne pe masa procurorilor.

Guvernul a anunțat că, la mijlocul lunii august, va scoate la vânzare cota de 78,28% deținută de stat prin intermediul Agenției Proprietății Publice (APP) în cadrul Metalferos, societate pe acțiuni a cărei activitate se rezumă la achiziționarea, prelucrarea și comercializarea deșeurilor de metale feroase și neferoase.

Privatizarea Metalferos se va produce însă în contextul în care organele de drept nu au răspuns încă la întrebările legate de beneficiarii schemelor din ultimele decenii care au băntuit întreprinderea și au delapidat-o de zeci de milioane de dolari. În ultimii 20 de ani, Metalferos a fost, în repetate rânduri, ținta unor acuzații de corupție, fiind afiliată în ultimii ani cu fostul lider al Partidului Democrat din Moldova (PDM), Vladimir Plahotniuc și oameni din anturajul său. ZdG a obținut și a analizat zeci de documente care confirmă multiple acuzații care au însoțit activitatea Metalferos în ultimul deceniu. Majoritatea acestor aspecte sunt investigate și de procurori, în cadrul unei cauze penale deschise în decembrie 2019, dosar care însă nu are o finalitate.

60 de milioane de dolari prin conturile a două companii cu denumiri similare

Documentele analizate de ZdG arată că, în perioada 2015-2019, Metalferos a primit bani de la mai multe companii, rezidente și nerezidente. Astfel, în perioada ianuarie 2015-septembrie 2019, pe conturile deschise la Victoriabank, „Moldavskii Metallurgicheskii Zavod” (MMZ), au fost transferate către Metalferos mijloace financiare în sumă totală de circa 2,169 miliarde de lei, echivalentul a aproximativ 127 milioane de dolari.

Totodată, în perioada ianuarie 2015 – septembrie 2019, Metalferos a primit în cont mijloace financiare în sumă totală de aproximativ 73,95 de milioane de dolari de la cinci companii nerezidente, după ce le-a furnizat deșeuri feroase sau resturi de acumulatori care conțin plumb. 60 de milioane de dolari au trecut prin conturile a două companii cu denumiri similare: „Metoil Trading LLP” și „Metoil Trading FZE”.

Firma „[Metoil Trading LLP](#)”, înregistrată în Marea Britanie, având cont deschis la ABVL Bank în Letonia, în perioada ianuarie 2015 – februarie 2017, a transferat către Metalferos suma totală de 27,35 milioane de dolari.

Ulterior, din martie 2017 și până pe 14 iunie 2019, o companie cu denumire similară, doar că înregistrată în Emiratele Arabe Unite (EAU), „Metoil Trading FZE”, cu conturi deschise la National Bank of Ras AL-Khaimah și Emirates NBD Bank PJSC, a transferat către Metalferos suma totală de 33,076 milioane de dolari.

Firmele care plăteau pentru deșeurile exportate de Metalferos în România și Ucraina

Bani în conturile Metalferos au venit și de la companii specializate în afacerile cu deșeuri feroase și neferoase care au activitate în Ucraina și România, după ce Metalferos exporta metale în aceste țări.

Astfel, declarațiile vamale detaliate arată că destinatarul exporturilor de deșeuri și resturi de acumulatori care conțineau plumb efectuate către Ucraina erau companiile „[Megatex LTD](#)” și „[Vellonton LLP](#)”. Compania „Vellonton LLP”, înregistrată în Marea Britanie, cu conturi deschise la ABLV Bank până la 20 octombrie

2017 și, ulterior, la PPF Banka A.S. a transferat suma totală de cca 2,96 milioane de dolari.

O altă firmă înregistrată în Marea Britanie, dar cu activități în Ucraina, „Megatex LTD”, având conturi deschise la State Export Import Bank of Ukraine, a transferat în perioada ianuarie 2015 – septembrie 2019 către Metalferos suma de 1,92 milioane de dolari.

În perioada ianuarie 2015 – septembrie 2019, pe conturile Metalferos au fost transferate alte 4,48 milioane de dolari de la firma „Rombat SA”, înregistrată în România, cu conturi deschise la ING Bank NV Bucharest Branch și Banca Comercială Română.

„Cumpărătorii” de metale de la Metalferos – doar niște intermediari

Aproape de fiecare dată, însă, companiile care transferau bani pe conturile Metalferos, după ce achiziționau metale feroase, erau doar niște intermediari în tot acest proces. Analiza declarațiilor vamale arată că firmele nerezidente „Metoil Trading LLP” – până pe 14 februarie 2017 și, ulterior, „Metoil Trading FZE” – până pe 14 iunie 2019, doar intermediariau exporturile efectuate de Metalferos către alte firme din Germania, Turcia, Austria sau Olanda. La fel făceau și companiile care activau pe teritoriul Ucrainei.

ZdG a constatat că, în 2019, după plecarea PDM de la guvernare și după ce Vladimir Plahotniuc a părăsit țara, Serviciul de prevenire a spălării banilor din Letonia a informat autoritățile de la Chișinău că, în perioada 30 octombrie 2012 – 1 iunie 2015, persoana cu drept de semnătură a companiei „Metoil Trading” LLP a figurat cetățeanul R. Moldova, Vladimir Plahotniuc.

În acea perioadă, Plahotniuc era deputat și chiar prim-vicepreședinte al Parlamentului R. Moldova, funcție pe care a ocupat-o între lunile decembrie 2010 – februarie 2013. Atunci, în declarațiile sale de avere, Plahotniuc nu a făcut nicio referire la această companie.

Ulterior, de la 1 iunie 2015 până la închiderea conturilor, pe 13 februarie 2017, drept beneficiar al acestei companii a figurat un alt cetățean al R. Moldova, Vladimir Marian, născut la 16 ianuarie 1954 și domiciliat oficial în localitatea Oxentea, raionul Dubăsari.

ZdG a încercat să-l găsească pe Vladimir Marian în Oxentea, doar că și locuitorii din sat, și primarul localității, Valeriu Rusu, nu ne-au putut oferi vreo informație despre o asemenea persoană. Mai mult, primarul afirmă că în sat nu există persoane care să poarte numele de familie Marian. Conform unor surse din interiorul organelor de drept, Vladimir Marian ar fi decedat, anterior fiind un simplu intermediar în cadrul acestei companii. Conform aceluiași informații, furnizate anterior R. Moldova de către autoritățile letone, în ultimii ani, până la dizolvare, beneficiar efectiv al companiei „Metoil Trading LLP” a fost cetățeanul R. Moldova, Ion Axentii.

„Acolo mi s-a spus însă că pe numele meu deja era perfectat un pașaport”

Am găsit în Chișinău un bărbat cu caracteristici similare: Ion Axentii, 31 de ani, având data de naștere similară cu a persoanei care figurează ca și beneficiar al companiei „Metoil Trading LLP”. Am constatat că acesta are viza de reședință într-un apartament de 48 de metri pătrați din Chișinău.

După mai multe zile de căutări, am discutat cu mama acestuia, care ne-a informat că fiul ei este plecat de aproape 10 ani peste hotare și că nu are nicio atribuție cu firme din domeniul metalului. Ulterior, am discutat și cu Ion Axentii, care a confirmat informațiile relatate de mama sa. Acesta a precizat că nu-i cunoaște pe Vladimir Plahotniuc sau pe Vladimir Andronachi și că pentru prima dată aude de companiile la care numele său figurează în calitate de beneficiar.

Tânărul însă susține că, prin 2017, ar fi fost implicat într-un caz ciudat. „Venisem în țară să-mi perfectez pașaportul, pentru că expira. Acolo mi s-a spus însă că pe numele meu deja era perfectat pașaport”, susține Ion Axentii. Acesta precizează că nu a înțeles exact ce s-a întâmplat, dar că persoanele de acolo i-ar fi spus că pașaportul său ar fi fost perfectat „cu acordul cuiva mare”. Ion susține că a cerut anularea pașaportului care ar fi fost furnizat fără voia sa și și-a comandat alt act de călătorie, doar că nu a dorit să depună plângeri sau să verifice cine ar fi perfectat un pașaport din numele său.

Ion Axentii, deși a figurat în acte în calitate de beneficiar al unei companii cu zeci de milioane de dolari în conturi, nu deține proprietăți pe teritoriul R. Moldova. Acesta figurează însă în calitate de fondator și administrator la compania „Prod-

mezel-Exim”. Firma a fost fondată încă în 2002, când a fost administrată de către Vladimir Andronachi, deputat democrat și personaj al cărui nume a fost afiliat în ultimul deceniu cu activitatea Metalferos.

Andronachi a condus compania cu activități declarate în domeniul comerțului și importului de carne în anii 2002-2005. Ion Axentii, cu care am discutat, susține însă că nu are vreo legătură nici cu această companie, despre care aude pentru prima dată.

8 milioane de dolari profit în doar doi ani și o lună

„Metoil Trading” LLP a fost fondată încă în 2006, iar până în 2017 a fost administrată de un cetățean panamez, care figurează ca director și al altor zeci de companii din mai multe jurisdicții din lume.

Ulterior, cetățeanul moldovean Vadim Tomașevschi și cetățeanul român Sebastian-Andre Dumitrescu, care figurează ca fiind rezident al EAU, au administrat compania până la dizolvarea ei oficială, în februarie 2018. Numele lui Sebastian-Andre Dumitrescu îl găsim și la companii din EAU despre care, anterior, portalul Anticoruptie.md a scris că au făcut tranzacții cu alte firme din această țară, afiliate lui Plahotniuc.

În perioada ianuarie 2015 – 13 februarie 2017, când „Metoil Trading” LLP a transferat către Metalferos suma de 27,35 de milioane de dolari, a primit în cont mijloace financiare în sumă de aproximativ 35,21 de milioane de dolari de la companii înregistrate în statele către care erau efectuate exporturi de către Metalferos: Turcia, Germania, Austria și Olanda. Cu alte cuvinte, compania înregistrată în Marea Britanie a obținut în această perioadă de doi ani și o lună profit în sumă de 7,86 milioane de dolari doar din intermedierea procesului de export a metalelor feroase de către Metalferos.

Mai exact, compania „Metoil Trading” LLP a primit 5,54 milioane de dolari de la „Sahinler Met.San.Ve Tic.A.S.” înregistrată în Turcia, 19,8 milioane de dolari de la firma „Scholz Recycling GMBH Co”, înregistrată în Germania, 7,99 milioane de dolari de la „Mast Metall – Handels GMBH”, înregistrată în Austria și 1,73 milioane de dolari de la „Jewometaal Stainless Processing BV”, înregistrată în Olanda.

Milioanele din conturile ABVL Bank din Letonia

Din banii rămași pe contul de la ABLV BANK, cele aproape 8 milioane de dolari, compania „Metoil Trading” LLP a transferat circa 114 mii de dolari către contul din banca „Regionala Investiciju Banka” din Riga, Letonia, a companiei „Nomadic Shipping INC” pentru plata serviciilor de transport. În rest, cele aproape 8 milioane de dolari, dar și alți bani pe care-i avea în cont, firma i-a transferat către alte companii offshore.

Documentele consultate de ZdG arată că „Metoil Trading” LLP a transferat 1,41 milioane de dolari către contul din ABLV Bank al companiei offshore „Brasco Overseas Corp”, având la bază mai multe invoice-uri. Conform informațiilor oficiale, beneficiar efectiv al companiei „Brasco Overseas Corp” a figurat cetățeanul R. Moldova, Ghenadie Cuciuc (45 de ani). Acesta nu a răspuns însă la mesajele ZdG pentru a discuta la subiect.

„Brasco Overseas Corp” a fost înregistrată în 2005 în Panama și avea un capital social de 10 mii de dolari americani. În toată perioada de funcționare, ea a fost administrată oficial doar de persoane interpuse, care, în paralel, exercitau o activitate similară pentru alte sute de firme.

Plahotniuc, beneficiarul altei firme care a primit 4,63 milioane de dolari

Totodată, „Metoil Trading” LLP a transferat, în total, nu mai puțin de 9,72 milioane de dolari către conturile de la ABVL Bank ale altor trei companii offshore

- 4,63 milioane de dolari au fost transferați către compania offshore „Rowallan Overseas”, înregistrată în Panama,
- 4,47 milioane de dolari au fost transferați către compania nerezidentă „Innotube” LLP, înregistrată în Marea Britanie cu destinația „buying agent agreement 01/12-B”,
- 609,5 mii de dolari au fost transferați către firma offshore „Steel Marketing” LTD înregistrată în Belize cu destinația „credit agreement nr.01/07 din 07.07.2015”.

Conform informațiilor prezentate oficial de către Serviciul de prevenire a spălării banilor din Letonia, în perioada 30 octombrie 2012 – 1 iunie 2015, beneficiar efectiv al companiei „Rowallan Overseas” SA a figurat cetățeanul R. Moldova, Vladimir Plahotniuc.

În acea perioadă, Plahotniuc era deputat și prim-vicepreședinte al Parlamentului R. Moldova. La fel ca și în cazul companiei „Metoil Trading” LLP, nici această firmă nu apare în declarațiile de avere din acea perioadă depuse de fostul deputat și președinte al PDM.

În perioada 1-22 iunie 2015, în calitate de beneficiar al acestui offshore a figurat un alt cetățean al R. Moldova, Serghei Noscov (70 de ani). Jurnaliștii de la Rise Moldova au scris anterior că acesta a fost un „personaj-cheie” în administrarea afacerilor controlate de Plahotniuc.

În perioada 2006 – 2009, Noscov a reprezentat acționarul majoritar al NIT, compania offshore „Advac Associates” Ltd. El a fost anterior administrator și asociat unic al „Nobil Club”, firmă care gestionează hotelul Nobil din centrul Chișinăului, dar și al agenției de pază „Argus-S”, controlată tot de Plahotniuc.

Din 9 iulie 2015 și până pe 25 septembrie 2015, în calitate de beneficiar efectiv al companiei a fost Vladimir Marian, cel care a avut anterior drept de semnătură la compania „Metoil Trading” LLP și care, conform surselor ZdG, ar fi decedat între timp.

Offshore-ul „Rowallan Overseas” în raportul Kroll cu milioane de euro de la băncile implicate în fraudă bancară

Compania „Rowallan Overseas” apare și în anexele raportului Kroll II, dar și într-un raport al Procuraturii Generale privind investigarea fraudei bancare. În decembrie 2019, raportul prezentat deputaților arăta că în dosarul penal în care Vladimir Plahotniuc este investigat pentru spălare de bani, acesta era beneficiar final al mai multor companii offshore, printre care și al companiei „Rowallan Overseas” SA. Acestea au primit împreună 18,2 milioane de dolari și 3,5 milioane de euro „despre care se cunoștea cu certitudine că provin din surse ilegale, fiind obținute din creditele bancare neperformante acordate de către Banca de Economii, Unibank și Banca Socială”; se precizează în raport.

Totodată, în anexele raportului Kroll se menționează că „Rowallan Overseas” a primit, din iunie 2006 și până în septembrie 2015 nu mai puțin de 646 de milioane de dolari. Detectivii de la compania Kroll au stabilit chiar că jumătate de milion de dolari primiți de „Rowallan Overseas” au ajuns ulterior în conturile companiei

„Finpar Invest”, fondată de familia lui Plahotniuc, dar și că în lunile iunie-iulie 2013, offshore-ul a primit 12,5 milioane de dolari care proveneau „parțial sau total” de la cele trei bănci implicate în fraudă bancară.

Banii erau „plimbați” prin mai multe firme offshore, iar ulterior ajungeau la companiile din grupul „Prime Management”, singura companie pe care Plahotniuc o indica oficial în declarațiile sale de avere în acea perioadă.

Două companii offshore care au primit bani de pe urma contractelor cu Metalferos: Plahotniuc și un om de afaceri misterios din Bălți

Compania „Steel Marketing” din insulele Belize, care a primit 609,5 mii de dolari de la „Metoil Trading” LLP l-a avut și ea în calitate de beneficiar efectiv în perioada 30 octombrie 2012 – 1 iunie 2015 pe Vladimir Plahotniuc, iar în perioada iunie 2015 – 10 februarie 2017 pe același Vladimir Marian. Conform informațiilor publice, compania este astăzi inactivă.

„Innotube” LLP, care a primit de la „Metoil Trading” LLP” 4,47 de milioane de dolari, a fost fondată în Marea Britanie în august 2014, fiind dizolvată în septembrie 2017. Date de pe portalul companiilor din Marea Britanie arată că, în iulie 2016, beneficiarul ei era cetățeanul R. Moldova, Alexandr Zalevșchii, 58 de ani. Nu există prea multe informații despre acesta, iar orice tentativă a ZdG de a discuta cu el a eșuat.

O persoană cu nume similar este fondatorul unei companii cu activități pe piața metalelor: „Plan Metalic” SRL. Compania a fost înregistrată în 2012 și are adresa juridică în Bălți, într-o casă de locuit veche de pe strada Suceava.

La aceeași adresă și în aceeași zi, 25 aprilie 2012, a fost însă înregistrată o altă companie, „Stimetalux” SRL. Administratoarea acestei companii este Carolina Andriută, cea despre care ZdG a scris anterior că a reprezentat în R. Moldova offshore-ul din Belize „Webwest Alliance” LTD implicat în privatizarea conacului Râșcanu-Derojinschi din str. București 62, pe teritoriul căruia acum se ridică un hotel.

Offshore-ul reprezentat anterior de Carolina Andriută a fost și proprietar al companiei „Hydroenergie-Cons”, la care, din februarie 2018, Fiodor Vasilcov, socrul deputatului PDM, Vladimir Andronachi este asociat unic și administrator. Fiodor Vasilcov este, conform informațiilor din raportul financiar al Metalferos pentru

anul 2019, inginer-șef al Metalferos. Vladimir Andronachi a rămas în PDM, deși foștii apropiați ai lui Vladimir Plahotniuc au plecat din partid și au format o nouă formațiune politică, „Pro Moldova”. Recent, președintele PDM, Pavel Filip, a declarat public că nu exclude faptul că deputatul Vladimir Andronachi ar putea adera la PSRM.

Din martie 2017 și până în iunie 2019, cel mai important intermediar de la Metalferos a activat în Emiratele Arabe Unite

Din martie 2017 și până în iunie 2019, locul companiei „Metoil Trading” LLP, în calitate de intermediar la vânzarea metalelor de către Metalferos, a fost ocupat de o altă companie cu denumire similară, „Metoil Trading” FZE din EAU. Schimbarea celui mai important intermediar de la Metalferos a coincis și cu mutarea mai multor afaceri afiliate lui Vladimir Plahotniuc în EAU, afaceri care au apărut inclusiv și în declarația de avere depusă de Plahotniuc pentru 2018.

EAU nu afișează decât selectiv date despre companiile înregistrate pe teritoriul lor, astfel că nu am putut afla cine sunt reprezentanții acestei companii. Cert este că „Metoil Trading FZE”, cu conturi deschise la National Bank of Ras AL-Khaimah și Emirates NBD Bank PJSC, a transferat pentru achiziția metalelor către Metalferos suma totală de 33,076 milioane de dolari până la data de 14 iunie 2019, exact data la care PDM, dar și liderul său din acea perioadă, Vladimir Plahotniuc, au cedat guvernarea, iar ultimul a părăsit și țara.

La subiectul Metalferos, ZdG i-a remis câteva întrebări lui Vladimir Plahotniuc, prin intermediul unuia dintre avocații săi, Lucian Rogac. Apărătorul a menționat că va redirecționa solicitarea noastră în adresa fostului politician. Totodată, avocatul ne-a comunicat că nu deține informații oficiale despre anchetarea lui Vladimir Plahotniuc în dosarul Metalferos. Nici Vladimir Andronachi nu a răspuns la apelurile ZdG.

Dosarul penal anunțat de Procuratura Anticorupție în decembrie 2019

Procuratura Anticorupție a anunțat, la 4 decembrie 2019, că au fost efectuate 48 de percheziții la SA „Metalferos” și la alte companii interpușe, iar șapte persoane au fost reținute pentru 72 de ore. A fost eliberat mandat de arestare și pe numele

lui Alexei Țîmbrovski, cel care a condus Metalferos în ultimii ani. Acesta însă a părăsit țara înainte de percheziții și nu a mai fost găsit. Descinderile au avut loc în cadrul unei cauze penale deschisă pe faptul unor acțiuni ilicite ale factorilor de decizie din cadrul S.A. „Metalferos” și alte câteva companii.

Pe lângă schemele de la exportul metalelor, procurorii anunțau că au descoperit că și pe intern se comiteau ilegalități. Astfel, în perioada ianuarie 2015 – septembrie 2019, pentru metale feroase și neferoase, „Metalferos” a primit prin conturile bancare deținute în una din băncile R. Moldova mijloace financiare în sumă totală de 2,16 miliarde de lei de la o altă întreprindere. Ulterior, din suma respectivă, au fost transferate plăți aferente stocului de metale procurat de la companii intermediare, care prin cumul erau afiliate cu doi oameni de afaceri, Nicolae Pelin și Iurie Cegan, la un preț mărit artificial.

„Diferența de preț a fost însușită și repartizată între membrii grupului criminal, iar restul fiind transmis în adresa colectorilor de metale, conform prețului de piață. Suma prejudiciului calculată este de peste 215 milioane lei”, anunțau procurorii în decembrie 2019.

Între timp, Eugen Rurac, procurorul care a instrumentat dosarul penal la etapa inițială a demisionat din organele procuraturii. În decembrie 2019, printr-o scrisoare adresată procurorului general, acesta reclama presiuni care se făceau asupra sa din partea mai multor factori de decizie din cadrul Metalferos, inclusiv din partea lui Sergiu Catană, nașul președintelui Igor Dodon. Între timp, persoanele reținute în dosarul Metalferos au fost eliberate din arest.

PG, după opt luni de anchetă: „Organul de urmărire penală a stabilit cercul de persoane implicate în toate activitățile vizând colectarea și exportul metalelor feroase și neferoase”

La opt luni de la emiterea comunicatului de presă al PG despre dosarul Metalferos, opinia publică nu a fost informată oficial despre mersul anchetei. ZdG a stabilit, totodată, că deși întreprinderea a fost prejudiciată cu zeci de milioane de dolari, acesta ar fi refuzat să figureze ca parte vătămată în această cauză penală și să ceară restituirea prejudiciilor de la persoanele vinovate.

„Urmărirea penală pe acest caz este în curs de desfășurare. Organul de urmărire penală a stabilit cercul de persoane implicate în toate activitățile vizând colectarea

și exportul metalelor feroase și neferoase și, după parvenirea rezultatelor unor comisii rogatorii, se va decide asupra statutului procesual și modului de desfășurare, în continuare, a investigațiilor”, se precizează într-un răspuns pentru ZdG remis de PG despre acest dosar.

Instituția însă a evitat să menționeze dacă fostul lider PDM, Vladimir Plahotniuc sau actualul deputat, Vladimir Andronachi au vreun statut în cadrul acestei cauze penale. „Reieșind din interesul urmăririi penale, la etapa actuală, Procuratura nu poate detalia anumite informații, inclusiv cu referire la datele cu caracter personal ale preținșilor făptuitori, deoarece ar putea periclita ancheta”, menționează PG.

Din ianuarie 2020, câteva contracte directe cu firme din domeniul deșeurilor de metale

În decembrie 2019, în fruntea Metalferos a fost instalat Igor Cujbă. Fost polițist, Cujbă a activat în România împreună cu Pavel Voicu, actualul ministru de Interne și fost consilier al președintelui Igor Dodon. Director financiar la compania „Metalferos” este Sergiu Catană, nașul de cununie al președintelui R. Moldova, Igor Dodon.

La scurt timp după numirea noului director, în ianuarie 2020, Metalferos anunța că a semnat, pentru prima dată în istoria sa, trei contracte de comercializare directă a metalelor cu companii de talie internațională din domeniul comercializării deșeurilor de metale. Primul contract a fost semnat sâmbătă, 18 ianuarie 2020, la sediul companiei S.A. „Metalferos”, după ce a avut loc o întâlnire de afaceri cu reprezentanții companiei turcești „Sahinler Metal Sanayi ve tic. A.S.”.

Un alt contract încheiat de S.A. „Metalferos”, de data aceasta cu parteneri din Austria, cu firma „Mast Metall Handels GmbH” a fost semnat la 22 ianuarie 2020. Al treilea contract a fost semnat la sfârșitul lunii ianuarie 2020 cu nemții de la „Scholz Recycling GmbH”. Toate cele trei companii cu care, la începutul anului 2020, au fost semnate contracte directe, cumpărau anterior metale prin intermediul companiilor „Metoil Trading” afiliate lui Vladimir Plahotniuc.

Totodată, în raportul pentru anul 2019, Metalferos anunța însă că au fost preluate pentru anul 2020 contractele cu companiile SA „Rombat” (România), „Megatex” LTD (Ucraina) și „Vellonton” LLP (Malta) (Marea Britanie în alte documente, n.r.).

O scrisoare anonimă din partea acționarilor minoritari ai Metalferos

La început de iulie, un grup de acționari minoritari ai Metalferos, care nu și-au dezvăluit identitatea, au remis o scrisoare în adresa procurorului general, Alexandru Stoianoglo, reclamând faptul că s-ar încerca privatizarea societății pe acțiuni la un preț cât mai mic, dar și faptul că actuala administrație a întreprinderii ar încerca să ascundă schemele puse la cale de administrațiile precedente.

„Rapoartele financiare pentru semestrul 1 al anului 2020 vor arăta că, în 2020, Metalferos devine deja neprofitabilă, comparativ chiar și cu anii 2018-2019. Motivul este evident. Din banii sustrași se finanțează deja nu unu, ci două clanuri”, se preciza în scrisoarea adresată presei, dar și procurorului general.

Raportul financiar al Metalferos pentru primele 6 luni ale anului 2020 nu a fost încă făcut public. Datele financiare pentru anul 2019 arată însă că întreprinderea a raportat un profit net în sumă de 21,7 milioane de lei, în timp ce profitul net pentru primele șase luni ale anului 2019 era mai mare, de aproximativ 26,6 milioane de lei.

Guvernul a anunțat privatizarea companiei Metalferos în luna februarie 2020. Recent, la 20 iulie 2020, APP a publicat prețul și data la care Metalferos ar urma să ajungă în proprietate privată: 17 – 21 august 2020, prin intermediul Bursei de Valori, în cadrul unor licitații cu strigare, preț de start – 907,8 milioane de lei, echivalentul a aproape 46 de milioane de euro.

Igor Cujbă, director general Metalferos: „Noi acum avem relații directe cu parteneri recunoscuți”

Despre dosarul penal și despre faptul că Metalferos nu figurează ca parte vătămată: „Domeniul penal nu este de competența mea să-l comentez. Care sunt cauzele penale pornite, iarăși nu cunosc. Acum, Metalferos, din ceea ce cunosc eu, încă nu are nicio calitate. Asta e competența organelor de aplicare a legii. Eu nu cunosc. Cel puțin de când sunt eu investit în funcția de director general, noi nu avem asemenea solicitări. Eu cunosc atât că toate documentele care au fost ridicate se află la organele competente”.

Despre excluderea intermediarilor, dar și despre firmele din Ucraina cu care au fost prelungite contractele pentru anul 2020: „Eu nu știu pe cine noi am exclus și pe

cine noi nu am exclus. Noi acum avem relații comerciale cu niște parteneri din Europa occidentală, care sunt de ani de zile pe piața metalelor, sunt recunoscuți, au experiență bogată... Eu nu știu ce informații aveți dvs., nu știu ce s-a păstrat, dar noi acum avem relații directe cu parteneri recunoscuți. Sunt verificați de bănci, sunt organele abilitate care verifică relațiile noastre cu toți partenerii care-i avem și cred că vă dați seama că suntem monitorizați 24 de ore din 24”.

Despre scrisoarea anonimă din numele acționarilor minoritari ai Metalferos și indicii financiari pentru anul 2020: „Nu pot să mă expun asupra scrisorilor anonime. Indicii sunt ca și la tot domeniul economic, reieșind din circumstanțele care ni le-a creat această pandemie, clar că indicii nu pot să fie la nivelul altor ani, precedenți.

– Dar asta nu s-a făcut intenționat, ca acum la privatizare Metalferos să...

–Nicidecum.... Metalferos, ca și alte întreprinderi din sfera economică a fost afectat”.

Despre privatizarea societății pe acțiuni...

„Eu, ca și conducător și echipa managerială care suntem aici, vrem ca echipa să activeze mai departe, ca acești 230 de angajați care sunt din satele adiacente întreprinderii să-și continue activitatea, să-și primească salariile și să-și întrețină familiile. Noi suntem organ executiv, iar sarcina noastră e ca întreprinderea să-și continue activitatea, să aducem profit și să plătim taxele și impozitele la stat și dividendele pe care le obținem”.

Legea putredă din parcuri

Felicia Crețu

(proiectul Media „CU SENS”, 1 august 2020)

Parcul Andrieș din centrul orașului Bălți este un monument de istorie. Apare în documente încă din anul 1818 și este foarte popular în rândul locuitorilor de aici. În acest parc activează patru restaurante, dintre care două au reușit să privatizeze terenul pe care se află. Cum s-a ajuns aici, vă spunem în cele ce urmează.

Nicolae Usatii locuiește în Bălți de când se știe. La un moment dat, s-a pomenit că nu mai poate ajunge la garajul său pentru că singurul drum de acces a fost privatizat de un agent economic.

Nicolae Usatii, locuitor din Bălți, activist:

— *Putem să ajungem la proprietatea mea, numai virând la dreapta. Uite-l, drumul de acces. Lasă camera jos!* ne spune Nicolae de la volanul mașinii sale.

— *Pleacă, am spus!* se aud strigăte din depărtare.

— *Mișa, totul este în regulă. Obiectul tău industrial nu se filmează,* răspunde Nicolae.

— *Ia camera de aici!*

Supărat de cele întâmplate, Nicolae Usatii a luat la bani mărunți și alte privatizări din oraș.

Nicolae Usatii, locuitor din Bălți, activist:

— *Am constatat faptul că la noi nu numai drumurile se vând în oraș, dar și pământul din parcuri s-a vândut.*

Astfel, peste noapte, Nicolae a ajuns să se zbată în instanță pentru fiecare metru pătrat de parc public. Lupta durează de aproape patru ani și a ajuns până la Curtea Supremă de Justiție.

Nicolae Usatii, locuitor din Bălți, activist:

— *Ne aflăm în parcul cu numele „Andrieș”. În acest moment, vedeți că aici totul*

este construit. Pe așa bucată mică de teren între două străzi, de poți citi numerele la o mașină și la alta, au apărut aceste patru construcții.

Această construcție din parc, pe timpuri aparținea statului.

Nicolae Usatii, locuitor din Bălți, activist:

— În anii 60, când eram copil, acesta era un pavilion metalic, unde se vindea, pur și simplu, înghețată.

Ajunsă în mâini private, cafeneaua a fost reconstruită, iar din vechiul imobil nu a rămas aproape nimic. În prezent aici e o construcție modernă de circa 280 de metri pătrați. În 2004, proprietarii cafenelei au reușit să privatizeze și terenul aferent noii construcții. Este vorba de un lot de aproape trei ari.

Vitalie Nogali, șeful oficiului din Bălți, Cancelaria de Stat:

— Proprietatea municipală are două domenii: domeniul public și domeniul privat. În cazul dat, noi vorbim despre domeniul public, care nu poate fi privatizat, nu poate fi dat în arendă. Domeniul public se referă la parcuri, străzi, iazuri.

Parcul „Andrieș” nu este unul oarecare. Are o vechime de peste 200 de ani, fapt pentru care a și fost inclus în Registrul monumentelor ocrotite de stat, ne spune directorul agenției responsabile de inspectarea și restaurarea unor astfel de monumente.

Ion Ștefaniță, directorul Agenției de Inspectare și Restaurare a Monumentelor:

— Noi avem două legi în Republica Moldova. Este Legea Culturii și Legea privind administrarea și deetatizarea proprietății publice. Deci, și în una și într-a doua lege este articol separat care expres indică că patrimoniul cultural al Republicii Moldova nu este pasibil de privatizare. Și atât.

Dar cum, mai exact, a ajuns cafeneaua din parc din proprietatea statului în mâini private? Ca să aflăm răspunsul am încercat să dăm de proprietari. La terasa localului, l-am întâlnit pe Vladimir Gula – soțul Ingăi Gula – fondatoarea firmei *Proactiv-Grup*, care deține imobilul cu tot cu terenul pe care-l ocupă din parc.

Vladimir Gula este fost funcționar la primăria din Bălți. În momentul în care soția sa a preluat imobilul din parc, prin intermediul firmei sale, Gula era speci-

alist principal în domeniul gestionării proprietății funciare. Cu alte cuvinte, se ocupa de tot ce înseamnă buna administrare a terenurilor publice. Iar în 2004, atunci când firma soției sale a privatizat terenul, Vladimir Gula era directorul adjunct al Direcției Proprietate Municipală și Relații Funciare și era, totodată, membru al Comisiei de delimitare a terenurilor proprietate publică a municipiului Bălți.

Vladimir Gula, fost funcționar, Primăria Bălți:

— *În sarcinile mele erau chestiuni de relații funciare. Dar pentru chestiunea asta, au semnat cu totul alți oameni. Pot să vă arăt documente. Acest om, Nicolai, care vorbește, jumătate din ce spune nu este adevărat. Acest om este preocupat de interesele personale.*

Vitalie Nogali, șeful oficiului din Bălți al Cancelariei de Stat ne spune că tocmai direcția la care activa Vladimir Gula era responsabilă de pregătirea setului de documente care au stat la baza privatizării terenului din parc.

Vitalie Nogali, șeful oficiului din Bălți, Cancelaria de Stat:

— *Evident, la fiecare decizie a Consiliului Municipal, se anexează un set de documente: nota informativă, alte informații, scheme și așa mai departe. Dacă noi vorbim despre privatizarea sau darea în arendă, este direcția care se ocupă cu proprietatea municipală și relații funciare în cadrul primăriei și, respectiv, această direcție pregătește aceste documente. Plus, trebuie să fie un aviz pozitiv sau negativ din partea Direcției Juridice.*

Pentru privatizarea terenului și-au dat votul majoritatea consilierilor municipali, care nu au ținut cont și de faptul că de 11 ani parcul era oficial monument ocrotit de stat. Mai mult chiar, din 1999 legea interzice privatizarea patrimoniului cultural al statului. Respectiv, Consiliul Municipal a luat decizia în lipsa avizului Consiliului Național al Monumentelor Istorice, care este un document obligatoriu în astfel de cazuri.

Vladimir Gula, fost funcționar, Primăria Bălți:

— *Da, s-a clarificat că nu este, dar nu este problema mea. Eu nici nu știam că trebuie să fie. Pentru acest lucru avem specialiști la primărie, probabil prin departamentele juridice, Ministerul Culturii, care ar fi trebuit să spună asta.*

Felicia Crețu, jurnalistă, CU SENS:

— În acel moment lucrați în comisia care se ocupa de relații funciare. Deci erați la curent cu procedurile pentru privatizarea terenului.

Vladimir Gula, fost funcționar, Primăria Bălți:

— Eu nu aveam nicio idee, am aflat abia acum, în cadrul procesului, despre necesitatea unui asemenea aviz.

Nicolae Usatii, locuitor din Bălți, activist:

— Mă frământă acest gând că în țara noastră nu legea conduce, ci funcționarii.

Convins că s-a produs o nedreptate, Nicolae a sesizat în 2017 Cancelaria de Stat. Chiar dacă privatizarea terenului a avut loc tocmai în 2004, Nicolae a observat că, în toți acești ani, nicio instituție de stat nu a întreprins nimic. În demersul său, Nicolae Usatii este susținut de mai mulți activiști locali.

Maxim Burduja, activist:

— Nu s-au consultat cu cetățenii. Noi am pierdut copaci, am pierdut umbră, am pierdut esteticul parcului, pentru ca cineva, câțiva antreprenori, să aibă venituri enorme. Și orașul a fost prejudiciat și financiar, fiindcă nu poți vinde un teren de câțiva ari cu câteva mii de lei.

4647 de lei. Atât a plătit în 2004 soția fostului funcționar de la primărie pentru terenul de aproape 3 ari.

Diana Grosu, președinta Asociației pentru Drepturile Omului Lex XXI din Bălți:

— Nimeni nu a protestat pentru că nimeni nu a știut. Clar că ei fac asta în liniște, ca să nu știe nimeni.

Însă de când Nicolae a sesizat Cancelaria de Stat și a început să vorbească public despre acest caz, tot mai mulți oameni i s-au alăturat.

Diana Grosu, președinta Asociației pentru Drepturile Omului Lex XXI din Bălți:

— Noi petiții am scris nenumărate. Am adunat lumea, am făcut presiuni pe deputați și pe consilierii municipali. I-am invitat pe toți. Nu a venit niciun consilier municipal, ca să mă înțelegeți.

În rezultat, după o serie de verificări, Cancelaria de Stat a cerut Consiliului Municipal să-și anuleze decizia. Deoarece Consiliul nu s-a conformat, Cancelaria de Stat a mai făcut un pas și a mers în instanța de judecată. În acest proces, Nicolae Usatii figurează ca persoană interesată.

Vitalie Nogali, șeful oficiului din Bălți al Cancelariei de Stat:

— *Noi am expus poziția noastră că parcul „Andrieș” este domeniu public.*

Am mers pentru explicații și la primăria municipiului Bălți. Vitalie Balan este juristul care reprezintă în instanță poziția autorităților locale.

Vitalie Balan, șeful Direcției Juridice, Primăria Bălți:

— *Consiliul Municipiului Bălți a considerat că cererea respectivă a fost depusă cu încălcarea termenului prevăzut de legislația în vigoare. Despre legalitatea sau ilegalitatea acelor decizii, după cum spuneam, este de competența instanței de judecată.*

În schimb, primarul de Bălți, Renato Usatii, în fața camerelor de luat vederi, se declară un apărător al parcurilor din Bălți și spune că s-au comis mai multe ilegalități. Nu-l menajează nici pe Vladimir Gula, care din 2015, timp de doi ani și jumătate, a fost consilier municipal din partea partidului pe care îl conduce.

Renato Usatii, primarul orașului Bălți:

— *Gula a fost la noi consilier municipal, cum să nu-l cunoaștem. A lucrat, a fost la noi în echipă, dar asta nu-i dă vreun privilegiu. Din punctul meu de vedere, toate construcțiile care se află astăzi în parcurile din municipiul Bălți sunt ilegale. Trebuie toți scoși din parcuri.*

Cu toate acestea, primarul nu ezită să organizeze petreceri în localurile din parc. Un astfel de eveniment privat a avut loc în 2016, la care a participat și interpretul rus Igori Nikolayev, care venise la Bălți pentru a cânta de Ziua Orașului. Proprietarul restaurantului în care dă petrecere Usatii, la fel, a reușit să privatizeze terenul aferent.

Acest caz, de asemenea, a ajuns pe masa judecătorilor la pachet cu primul, în același dosar, după ce Nicolai Usatii a sesizat Cancelaria de Stat despre privatizările la limita legii din parcuri.

Nicolae Usatii, locuitor din Bălți, activist:

— *A fost o construcție de lemn, unde doar bucătăria era din cărămidă. Aici ne plimbam.*

În 1994, însă, în urma valului privatizărilor, mica cafenea de lemn din proprietate de stat a devenit proprietate privată. Iar în 2003, și terenul aferent de circa opt ari a fost privatizat. Peste doar o lună, totul a ajuns în proprietatea unui afacerist local, Iurie Albu, care a reconstruit cafenea într-un restaurant cu două nivele. Albu se consideră un cumpărător de bună-credință și nu crede că a comis vreo ilegalitate.

Iurie Albu, proprietarul restaurantului:

— *Eu nu am privatizat nimic. Nimic nu am făcut. Mie mi-au dat documentele care confirmă proprietatea, pentru clădire, pentru tot. Eu am cumpărat, fiind un cumpărător cinstit și de bună-credință.*

Disputa judiciară pe marginea privatizărilor la limita legii a celor două terenuri din parcul „Andrieș” a parcurs în doi ani toate instanțele. În iunie 2019 a ajuns la Curtea Supremă de Justiție, care a decis reexaminarea dosarului la Apel. Peste jumătate de an, Curtea de Apel Bălți a dat dreptate Cancelariei de Stat și, implicit, lui Nicolae Usatii.

De cealaltă parte, proprietarii din parc rămân fermi pe poziție. Au contestat decizia Curții de Apel la Curtea Supremă de Justiție și intenționează să-și apere dreptul la proprietate până la Curtea Europeană pentru Drepturile Omului, dacă va fi cazul.

Vladimir Gula, fost funcționar, Primăria Bălți:

— *La Strasbourg, în mod sigur, pentru că acum 15 ani a fost posibil. Au trecut toate etapele, printre care și Cancelaria de Stat a verificat și a confirmat. Acum, după 15 ani s-au răzgândit.*

Iurie Albu, proprietarul restaurantului:

— *Cum e posibil ca oamenii să li se ia proprietatea? Moldova oare se îndreaptă pe calea comunistă?*

Reprezentantul Cancelariei de Stat ne explică că o decizie favorabilă la Curtea Supremă de Justiție nu va aduce imediat terenurile din parc în pro-

prietate publică. Mai e nevoie ca ulterior, să fie declarat nul și contractul de vânzare-cumpărare, iar decizia o va lua tot Consiliul Municipal.

Vitalie Nogali, șeful oficiului din Bălți a Cancelariei de Stat:

— *Au fost încheiate două contracte de vânzare-cumpărare. Ele urmează a fi ori anulate, ori susținute, deci depinde. Eu ce vă spun, decizia finală aparține Consiliului Municipal.*

Următoarea ședință de judecată la Curtea Supremă de Justiție este programată pentru 29 iulie, asta după ce în ultimele două luni alte patru ședințe au fost amânate.

Maxim Burduja, activist:

— *Sperăm că, totuși, la Curtea Supremă să ajungem la o hotărâre ca să aibă câștig de cauză această adresare la judecată din partea cetățenilor. Să se mai taie din poftele și altor agenți economici să se vâre în spațiile publice și în spațiile verzi și în spațiile care aparțin tuturor.*

Pricopseală pe timp de pandemie

Julieta Savițchi

(Anticoruptie.md, 7 august 2020)

Firma vicepreședintelui raionului Criuleni, Oleg Ogor, s-a căpătuit cu 170 de mii de lei din fondul de rezervă al raionului în perioada stării de urgență din primăvară. Bani au fost alocați întreprinderii *Olcriscom* pentru cazarea și hrana personalului medical din Criuleni, antrenat în tratarea pacienților infectați cu Covid-19. Oleg Ogor face parte din consiliul de administrare al Spitalului Raional Criuleni, iar în perioada stării de urgență a fost membru al Comisiei Raionale pentru Situații Excepționale. Suma ajunsă în contul firmei lui Ogor depășește resursele alocate din fondul de rezervă al raionului Criuleni pentru procurarea echipamentelor de protecție și a dezinfectanților în perioada respectivă.

Medicii cazați la tabăra lui Ogor

Comisia Raională pentru Situații Excepționale a raionului Criuleni a decis la începutul lunii aprilie ca personalul medical, angajat în tratarea pacienților infectați cu coronavirus de tip nou, să fie cazat la tabăra de odihnă din satul Slobozia Dușca, raionul Criuleni, care aparține SRL *Olcriscom*. Singurul **proprietar al firmei este Oleg Ogor**, iar în calitate de administratoare figurează Aliona Ogor, sora funcționarului.

Inițial, Comisia a decis ca la tabăra lui Ogor să fie cazați 14 medici

Prin Decizia nr. 11/2020 cu privire la examinarea informației privind situația epidemiologică din raionul Criuleni, condusă de președintele raionului, Pavel Spănu, la tabăra din Slobozia Dușca au fost cazați și asigurați cu hrană 25 de medici din secția pentru tratarea pacienților infectați cu Covid-19.

Sergiu Halipli, directorul Spitalului Raional Criuleni, ne-a comunicat că în secția pentru tratarea pacienților infectați cu coronavirusul de tip nou au fost angajate 18 persoane, dintre care trei medici, nouă asistente și șase infermiere, care lu-

crează în ture. Secția Covid a Spitalului Raional Criuleni a început să activeze la 6 aprilie. La data respectivă, infecția era confirmată la șase persoane din raionul Criuleni.

Pentru transportarea medicilor la tabăra lui Oleg Ogor a fost pus la dispoziție un microbuz școlar. La 6 aprilie 2020, Pavel Spânu a semnat o dispoziție în care era prevăzută și alocarea din fondul de rezervă a sumei de 3.500 de lei către Direcția Educație a raionului Criuleni pentru serviciile de transport al medicilor.

„Nu am găsit un loc mai bun pentru cazarea medicilor, pentru a-i proteja pe membrii familiilor lor. Ne-am gândit să le închiriem apartamente, dar era prea costisitor. Am discutat despre posibilitatea cazării la căminul Școlii profesional-tehnice din Criuleni, dar nu erau condițiile corespunzătoare”, ne-a explicat Pavel Spânu.

Câți medici au fost în realitate cazați la tabăra din Slobozia Dușca

Oficial, lucrătorii medicali au beneficiat de serviciile firmei Olcriscom timp de opt săptămâni, începând cu data de 1 aprilie. Martorii susțin că la tabăra de la Slobozia Dușca se aflau zilnic opt medici, iar pe parcurs numărul lor s-a micșorat.

Șoferul microbuzului școlar, pe nume Valeriu, susține că în fiecare zi făcea naveta, dimineața și seara, pe traseul Criuleni – Slobozia Dușca, cu patru pasageri. „Aveam patru oameni în mașină. Pe urmă unii au renunțat și s-au dus acasă. Mai veneau vreo trei-patru cu mașinile lor, dar nici ei nu au stat până la urmă”, ne-a comunicat bărbatul.

Șefa secției Covid-19 a Spitalului Raional Criuleni, Aliona Novacovschi, a fost printre beneficiarii serviciilor prestate de firma Olcriscom. Femeia susține că la tabăra de la Slobozia Dușca au fost cazați în jur de 15-17 lucrători medicali, dar nu toți se aflau zilnic în tabără, deoarece majoritatea lucrează în ture. „Eu am stat două luni. Sunt din regiunea transnistreană și nu puteam să plec acasă. Frontiera a fost închisă din cauza pandemiei. Acum locuiesc la gazdă la Chișinău. Mi-am adus și familia”, ne-a comunicat doctoresa.

Condițiile de trai la tabăra de la Slobozia Dușca erau bune, susține Aliona Novacovschi: „Era încălzire, aveam apă caldă și ne hrăneau foarte bine. Zilnic în meniu era carne, fructe, legume, iaurturi. Și bucătarii erau iscusiți”.

Banii, alocați oficial după ridicarea stării de urgență

Dispoziția privind alocarea banilor a fost semnată de către președintele raionului la data de 18 mai.

Prin Dispoziția 71-AB, Pavel Spânu a dispus alocarea a 192 de mii de lei din fondul de rezervă al Consiliului Raional Criuleni. Din acești bani, suma de 170 de mii a fost transferată pentru „acoperirea cheltuielilor serviciilor de alimentare a personalului antrenat în tratarea pacienților cu Covid-19”. Alte trei mii au fost destinate pentru procurarea combustibilului pentru transportarea medicilor, iar 19 mii, pentru procurarea termometrelor, halatelor de unică folosință și respira-toarelor pentru Centrul Stomatologic al Spitalului Raional Criuleni.

Pavel Spânu a agumentat semnarea Dispoziției din 18 mai printr-un demers al directorului Spitalului „privind susținerea financiară pentru procurarea echipamentului colaboratorilor din secția de boli infecțioase” și prin două dispoziții ale Comisiei Raionale pentru Situații Excepționale privind răspândirea infecției Covid-19.

Pe pagina oficială a Consiliului raional Criuleni se regăsește și **Dispoziția Comisiei Raionale pentru Situații Excepționale, din 27 martie 2020**, care se referă la alocarea a 47 de mii de lei din fondul de rezervă al Consiliului raional, dintre care 40 de mii, pentru procurarea măștilor și dezinfectanților, 3.500 de lei pentru alimentarea microbuzelor care vor transporta medicii, iar alte 3.500 de lei, pentru alimentarea mijloacelor de transport special pentru intervenții în caz de forță majoră.

Destinația mijloacelor financiare a fost **aprobată de Consiliul raional Criuleni la ședința din 5 iunie 2020**, pe durata stării de urgență ședințele fiind suspendate.

Cine sunt și ce declară funcționarii implicați

Un rol important în cazarea medicilor la tabăra lui Oleg Ogor și transferul mijloacelor financiare pe contul firmei acestuia l-a avut președintele raionului, Pavel Spânu, el fiind și președintele Comisiei Raionale pentru Situații Excepționale. Din comisia respectivă **a făcut parte și Oleg Ogor**, numit în funcția de vicepreședinte al raionului Criuleni la 20 decembrie 2019. La fi-nele lunii martie 2020, Pavel Spânu a semnat o **dispoziție privind formarea**

Consiliului de administrare al Spitalului Raional Criuleni, în care a fost inclus și Oleg Ogor.

La alegerile locale din toamna trecută, Oleg Ogor a candidat din partea PUN și s-a ales cu mandat de consilier raional, la care a renunțat în martie 2020. După demisia liberalului Veaceslav Untilă, Oleg Ogor a deținut și funcția de deputat. Pe durata exercitării mandatului, Ogor a renunțat la calitatea de membru al Partidului Liberal.

În timpul aflării în funcția de deputat, Oleg Ogor a desemnat-o pe fosta contabilă a raionului Criuleni, Olga Simon, în funcția de asistentă a sa. Până în ianuarie 2020, Olga Simon a fost angajată oficial în funcția de contabilă a SRL Olcriscom.

La 31 ianuarie 2020, Olga Simon a fost numită în funcția de șefă a Direcției Finanțe a raionului Criuleni. În 2019, funcționara, în calitate de persoană fizică, a încheiat o tranzacție cu SRL Olcriscom, privind vinderea unui bun la prețul de 211,9 mii de lei.

Funcționarii implicați susțin că totul a fost legal și nu a fost admis niciun conflict de interese. „Nu eu am decis cazarea medicilor la tabăra din Slobozia Dușca, dar Comisia Raională pentru Situații Excepționale. Eu m-am opus la început, dar nu am găsit un loc mai potrivit. Datorită acestei măsuri, niciun medic de la noi nu s-a infectat. Căutați acolo unde nu trebuie, cineva care are ciudă pe noi vă spune tot felul de prostii, dar voi credeți și scrieți. Oleg Ogor a făcut un lucru bun că a primit medicii în tabăra sa. Lui trebuie să i se aducă mulțumiri, dar nu să îl criticați”, ne-a declarat Pavel Spănu.

Olga Simon, la fel, susține că totul a fost în limitele legii. „A fost decizia Comisiei pentru Situații Excepționale, a fost dispoziția președintelui raionului, alocarea banilor a fost aprobată de Consiliul raional la data de 5 iunie. Nu a fost nicio abatere de la normele financiar-contabile”, ne-a dat asigurări Olga Simon.

Pe Oleg Ogor l-am surprins pe teritoriul taberei din Slobozia Dușca într-o zi de weekend, unde venise cu mașina de serviciu. Funcționarul ne-a declarat că la tabăra sa au fost cazați 20 de medici timp de două luni, pentru că „așa a decis conducerea raionului”. Ogor afirmă că nu a încasat bani pentru cazarea medicilor, iar cele 170 de mii de lei au fost cheltuite pentru hrana lor.

Problemele de integritate ale lui Ogor

Cazul relatat nu este singurul când Oleg Ogor a profitat de funcția publică pentru a-și atrage dividende economice. Funcționarul a fondat firma SRL Olcriscom, care a cumpărat tabăra de odihnă a satului Slobozia Dușca, în februarie 2008, în timp ce se afla în posesia mandatului de consilier raional în Criuleni. În perioada anilor 1999-2007, Ogor a deținut două mandate consecutive de primar al satului Slobozia Dușca. Vinderea taberei a provocat nemulțumirea locuitorilor din sat, care l-au acuzat public pe fostul edil că s-a folosit de funcție pentru a pregăti terenul să cumpere tabăra la preț derizoriu.

Tabăra se întinde pe malul Nistrului, pe un teren cu suprafața de 2,92 de hectare, înregistrat pe numele companiei Olcriscom SRL. Pe numele firmei este înregistrat și un teren alăturat, de 1,4 hectare. Oleg Ogor declară oficial că valoarea afacerii este de patru milioane de lei, în timp ce valoarea cadastrală a taberei și a terenurilor este de 5,4 milioane de lei.

În ultimii nouă ani, Olcriscom SRL a încheiat **contracte de achiziție cu instituțiile statului** pentru odihna de vară a copiilor în sumă de peste 25 de milioane de lei. Doar în perioada când Ogor era deputat, în conturile firmei sale au intrat cel puțin opt milioane de lei în urma achizițiilor cu instituțiile publice.

La 15 iulie 2020, Autoritatea Națională de Integritate (ANI) a **constatat încălcarea regimului juridic al incompatibilităților** de către Oleg Ogor. Inspectorii de integritate au ajuns la concluzia că în perioada decembrie 2019 – martie 2020, Ogor a deținut concomitent funcția de vicepreședinte al raionului și calitatea de consilier în Consiliul raional Criuleni, contrar legislației în vigoare.

Totodată, Procuratura Criuleni a pornit un dosar penal pe numele lui Oleg Ogor pentru abuz de serviciu, în baza unui raport al Inspecției Financiare, în care se arată că doar la șase zile de la numirea lui Ogor în funcția de vicepreședinte al raionului Criuleni, Consiliul raional a alocat suma de 34,8 mii de lei pentru reparația automobilului de serviciu, de model Skoda. În realitate, Ogor a dus la reparație automobilul de model BMW x3 care aparține Olgăi Simon. Mai mult, de la Consiliul raional Criuleni au fost decontați 359,6

litri de benzină în sumă de 6.278 de lei, pentru deplasarea automobilului de serviciu al lui Oleg Ogor în perioada 23 decembrie 2019 – 10 ianuarie 2020. Ogor a explicat că a folosit automobilul personal în interes de serviciu, fapt care nu a fost confirmat documentar.

Ce spun experții

Experta anticorupție Cristina Țărnă consideră că este vorba de un conflict de interese real și urma să fie raportat la ANI. „Conflictul de interese real apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere sau un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sunt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică. Președinții de raioane, consilierii locali, primarii și alți conducători ai organizațiilor publice sunt obligați să informeze Autoritatea Națională de Integritate imediat, dar nu mai târziu de trei zile de la data constatării, despre orice situație de conflict de interese real în care se află”, a precizat experta.

Stela Pavlov, coordonatoare de proiecte în cadrul Asociației Juriștii pentru Drepturile Omului, consideră că o parte din responsabilitate o poartă și președintele raionului. „Vicepreședintele raionului, Oleg Ogor, în virtutea funcției publice pe care o deține, a admis un caz clasic de conflict de interese. Acesta, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, urma să se abțină să participe la luarea unei decizii ce influențează sau poate influența interesele sale personale și să informeze despre interesul, al său ori al persoanelor apropiate (în acest caz, al Alionei Ogor, administratoarea persoanei juridice și sora demnitarului), legat de decizia la luarea căreia trebuia să participe, inclusiv calitatea, a sa ori a persoanelor apropiate, de fondator, acționar, asociat etc., dacă această persoană juridică a primit de la entitatea publică în care activează mijloace bănești. Totodată, președintele raionului, Pavel Spănu, în calitatea sa de șef ierarhic, era obligat să nu admită, cu bună știință, ca persoanele care activează în instituția pe care o conduce să-și îndeplinească atribuțiile de serviciu fiind în situații de conflict de interese și să informeze despre depistarea de încălcare a legii”, a precizat Stela Pavlov.

Copii de politicieni și petreceri nocturne pe banii lui Plahotniuc

Iurie Sanduța

(RISE Moldova, 11 septembrie 2020)

O firmă-căpușă controlată de oligarhul Vlad Plahotniuc a plătit studiile unor copii de politicieni moldoveni la universități de prestigiu din străinătate.

Fiica lui Marian Lupu, președintele Curții de Conturi, se află printre beneficiari.

Aceeași companie, înregistrată în paradisul fiscal din Insulele Virgine Britanice (BVI), a transferat totodată zeci de mii de euro în conturile unor celebrități care au concertat la Chișinău, în clubul de noapte al lui Plahotniuc.

Domnișoara Lupu, la Maastricht

În mai 2018, președintele Curții de Conturi (CC), Marian Lupu, a urcat pe Facebook nouă fotografii cu familia.

Într-una din poze, fiica sa, Alexandra, îmbrăcată în robă, tocă și adidași, ține cu ambele mâini o diplomă de absolvent, emisă de Universitatea Maastricht din Olanda, aflată la granița cu Belgia și Germania. Taxa anuală pentru studiile de licență variază acolo între opt și 32 de mii de euro.

RISE a aflat povestea din spatele fotografiei.

Pe 15 iulie 2014, când Marian Lupu era președintele Partidului Democrat din Moldova, firma offshore Rowallan Overseas SA transferă Universității Maastricht 10.510 de Euro. La destinația plății a indicat – „Student ID: I6092064, Alexandra LUPU”.

Peste 14 zile, căpușa mai virează în contul instituției olandeze încă 8.500 de euro, iar la rubrica detalii trece din nou numărul de identificare al studentei Alexandra Lupu.

În total, sunt 19 mii de euro.

Rowallan Overseas a dispus cele două plăți din contul deschis la ABLV Bank din Letonia, o bancă aflată în proces de autodizolvare, după ce a fost acuzată de implicare în mai multe fraude globale, printre care și „dispariția Miliardului” din Moldova.

Contactată de RISE Moldova, Alexandra ne-a spus că nu poate vorbi, însă să revenim peste o zi. Ulterior, nu a mai răspuns.

– Reporter: Ați făcut studiile la Maastricht?

– Alexandra Lupu: Da... Acum nu sunt disponibilă. Să mă sunați mâine. Acum sunt în drum și nu pot vorbi.

Tatăl ei, Marian Lupu, nu ne-a răspuns la apeluri. Am încercat să luăm legătura cu el prin șefa serviciului de presă a CC, Violeta Balan.

Violeta Balan, șefa serviciului de presă a CC: „Am vorbit cu dl. Președinte. Poziția dumnealui, investigația jurnalistică este o acțiune de autor, la ce concluzie ajunge jurnalistul este propria lui răspundere. La momentul dat, dumnealui nu vrea să intervină cu nici un fel de precizări. Așteaptă materialul și atunci va decide dacă este cazul să intervină cu precizări.”

UPDATE: Reacția lui Marian Lupu, președintele Curții de Conturi (recepționată a doua zi de la publicare):

1. *Menționez, că nici o persoană fizică sau juridică nu a finanțat studiile copiilor mei. Toate cheltuielile de studii au fost suportate de către noi, părinții lor.*
2. *E cunoscut faptul, că niciodată nu am investit în afaceri sau în apartamente și case luxoase, vile, mașini scumpe, obiecte de lux etc. Unica investiție serioasă făcută în ultimii 20 de ani este în studiile copiilor.*
3. *De pe conturile bancare obișnuite de card, nu este posibil de efectuat transferuri internaționale. Asemenea tranzacții pot fi efectuate doar de pe conturi cu o asemenea destinație, de care, pe motive obiective nici nu dispuneam.*
4. *În aceste condiții, am transmis banii în numerar colegilor mei de la partid de atunci, care desfășurau activități de afaceri și, în această virtute, dispuneau de conturi pentru asemenea transferuri și le-am adresat solicitarea să efectueze tehnic viramentul către Universitatea din Maastricht.*
5. *Acest transfer a fost unicul, deoarece, ulterior, celelalte plăți pentru studii au fost direct efectuate la fața locului, fiica mea fiind deja studentă.*

6. *Universitatea din Maastricht este o instituție de învățământ publică, care într-adevăr oferă o calitate înaltă a studiilor. Totodată, această instituție nu este una exclusivistă și în cadrul ei învață foarte mulți studenți din țara noastră.*

Copiii lui Botnari, la Oxford, Cambridge și Solent

Tot din contul deschis la ABLV Bank, compania offshore Rowallan Overseas a plătit și studiile a doi dintre cei patru copii ai lui Constantin Botnari, fost deputat și secretar general al PDM. Botnari este unul dintre oamenii loiali oligarhului Plahotniuc.

Laurenția, fiica lui Constantin Botnari, a beneficiat în august 2013 de 20.875 de euro pentru taxa de studii la Oxford International College. Un an mai târziu, ea s-a transferat la Cambridge Arts and Sciences Limited, iar căsuța poștală din Insulele Virgine i-a achitat, în continuare, taxa școlarizării de 34.236 de euro.

Anul trecut, Laurenția Botnari s-a asociat în compania britanică Lali Lifestyle LTD, care făcea angajări pentru o cafenea cu același nume (Lali Lifestyle).

Și fratele ei, Jan Botnari, a studiat la Solent University din Southampton, Marea Britanie, pe bani proveniți din aceeași sursă. În cazul lui, suma transferată universității a fost de 4.300 de euro.

Fiul lui Salinski, la Cardiff

O sumă mai mică, de 212 euro, a fost transferată de Rowallan Overseas către Cardiff Sixth Form College, tot din Marea Britanie. Transferul a fost înregistrat pe 13 martie 2015, reprezentând taxa de înscriere a studentului Afanasie Salinski, fiul Cezarei Salinski.

Contactată de RISE Moldova, Cezara Salinski nu a răspuns la apeluri și nici la mesaje. Însă, am reușit să vorbim cu fiul ei.

Afanasie Salinski: „Nu cunosc nici astfel de sumă, nici cine a transferat banii, nici nu am fost student al acestui colegiu”.

Ani la rând, Cezara Salinski a reprezentat mai multe afaceri controlate de Plahotniuc, fiind asociată direct cu acesta în Prime Management SRL – o companie

fanion în care oligarhul a fost asociat cu Andrian Candu, finul său, fost speaker al Parlamentului. Anul trecut, Procuratura Anticorupție l-a anunțat pe Plahotniuc în căutare internațională, acuzându-l de spălare de bani.

Bani negri pentru nopți albe

În extrasul de cont al firmei offshore am identificat inclusiv trei cântăreți străini, plătiți pentru concerte și spectacole de noapte, organizate la Chișinău.

Eva Simons, o interpretă olandeză cunoscută pentru piesa „Policeman”, a încasat 11,000 de euro pe 4 august 2015. Patru zile mai târziu, pe 8 august 2015, artista a urcat pe scena Clubului Drive, deținut de Plahotniuc. Clubul s-a închis acum doi ani.

Tot la Drive a cântat de mai multe ori și vedeta americană Chris Willis. El este cunoscut, în special, pentru colaborările cu francezul David Guetta.

Iată cum îl prezenta Clubul Drive pe interpretul de peste ocean, în martie 2015, înainte de concert: „Cântăreț cu voce unică, cel care este capabil să aprindă mulțimea și să acapareze atenția tuturor. Vă așteaptă o petrecere tare, hituri îndrăgite și o atmosferă fermecătoare, deoarece, chiar și David Guetta îl numește pe Willis [...]”

Câteva luni mai târziu, căpușa Rowallan Overseas a virat 17.107 euro unei companii din Statele Unite deținută de Chris Willis (221 Enterprises INC) Motivul plății? Bani sunt pentru „taxe și bilete, referitor la Chriss Willis”.

Al treilea artist care a primit bani de la offshore-ul lui Plahotniuc se numește Oyudo Anthony Ikenne, activ în Marea Britanie. În contul său de la Banque Internationale Arabe de Tunisie au intrat peste nouă mii de euro.

Oligarhul din culise

Vedetele internaționale și copiii politicienilor locali nu sunt singuri pe lista de plăți a entității offshore. În august 2013, Rowallan Overseas a transferat aproape 30 de mii de euro companiei franceze Taizo Parfumerie SAS, care deține un magazin de produse cosmetice rare în orașul Cannes de pe Riviera franceză. La detalii plată a fost trecut: „Invoice for Olesea Munteanu”

Olesea Munteanu a reprezentat mai multe companii conectate la Plahotniuc. În prezent, ea administrează societatea care deține Centrul comercial Gemeni.

– Olesea Munteanu (Macari – nume actual): Am dat declarații la IGP referitor la aceste surse financiare. Eu eram angajată la Prime Management. Mi s-a dat un card corporativ. Pe acest card a fost transferată suma respectivă... pentru cheltuieli de deplasare. Chestiile acestea eu le-am cumpărat nu pentru mine, dar la indicațiile superiorilor.

– Reporter: Cu suma de 30 de mii de euro ați cumpărat cosmetică?

– Olesea Munteanu: Eu nu mi-aduc aminte. Știu că erau cheltuieli de deplasare, achitări prin hotel. Dacă mergeam în grupuri mai mari, eu ca asistent financiar achitam multe costuri. Ceea ce pot să vă spun cu certitudine este că, eu nu am cheltuit acești bani în scopuri personale.

– Reporter: Poate cineva v-a cumpărat un parfum de 30 mii de euro?

– Olesea Munteanu: Nu, Doamne ferește! Acest card era corporativ. Nu am întrebat de unde este cardul. Nu dădeam întrebări.

Plahotniuc însuși apare și el în șase tranzacții cu Rowallan Overseas, în sumă totală de peste o jumătate de milion de euro. Au fost făcute la începutul anului 2013, iar la justificare s-a indicat un acord mai vechi „Agreement of 21.10.08”.

RISE Moldova a obținut un document din mai 2020, redactat și semnat de conducerea Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, în care este menționat că Rowallan Overseas a fost controlată direct de oligarhul Vlad Plahotniuc.

Mai exact, Plahotniuc a avut drept de semnătură la Rowallan Overseas în perioada octombrie 2012 – iunie 2015. După el, au venit doi interpuși din cercul său de influență. Serghei Noscov este unul dintre ei. Acesta a reprezentat compania offshore din Belize (Jarrow Business SA) care, printr-o firmă din Chișinău, a devenit proprietarul sediului PDM din strada Armenească.

Rowallan, investigată de procurori

După mulți ani de tăcere și după schimbul de putere de la Chișinău, în octombrie 2019, Procuratura Anticorupție declara că, „pe parcursul anilor 2013-2015, Plahotniuc a creat o schemă infracțională cu scopul convertirii, transferului, dobândirii, deținerii și utilizării unor bunuri despre care știa cu certitudine că ele constituie venituri ilicite”. Procurorii au confirmat atunci că Plahotniuc este legat de Rowallan Overseas, precum și de alte companii care au încasat bani din „miliardul dispărut”.

Lucian Rogac, avocatul lui Vlad Plahotniuc, despre legătura cu Rowallan Overseas: „Cunosc numai din comunicatele Procuraturii. Pe acest dosar nu i-au înaintat nicio calitate. Au dat numai comunicate că ar fi beneficiar, că ar fi vinovat, însă pe cauza dată nu are nicio calitate.”

Două luni mai târziu, în decembrie 2019, Procuratura Generală a anunțat zeci de persoane reținute în dosarul „Metalferos” – o întreprindere de colectare a deșeurilor de metale, unde acționar majoritar este statul prin intermediul Agenției Proprietății Publice.

Procurorii mai spuneau că, în jurul *Metalferos*, atât în etapa de colectare, dar și în cea de export, au apărut zeci de companii paravan care încheiau contracte fictive cu societăți străine, situație ce a produs un prejudiciu de 133 de milioane de lei. O parte din acești bani au mers la Rowallan Overseas din Insulele Virgine Britanice.

Scheme de corupție în furtul terenurilor primăriei Orhei

Vasile Roman

(Opinia Liberă, 18 septembrie 2020)

Imaginar. Prin zonele de agrement din municipiul Orhei terenurile publice devin proprietatea oligarhilor locali. Oameni bănoși, fără a avea frică de lege și guvernanți. O ultimă victimă de acaparare a bunului public este Scuarul Europei din centrul orașului, cunoscut de băștinași sub denumirea veche „La Fontan”. Un loc agreabil, amenajat cu bănci și copăcei de specii rare. Foarte atractiv era pentru orheienii de toate vârstele. Numai că în ultimul deceniu a devenit ținta construcțiilor extinse aici de SRL „Giacomo Fontana”, oare, autoritățile, organele de drept, primăria municipiului, e chiar peste drum, n-au fost în stare să stopeze distrugerea (nu zic furtul) Scuarului Europei? E clar că fără scheme de corupție ar fi imposibil să devii posesor de teren public într-o zonă preferențială de odihnă.

Schema nr. 1

La ședința CR Orhei din 8 mai 2014 președintele raionului de atunci, Ion Ștefiriță, iese cu un proiect de decizie de-a permite reabilitarea sediului veteranilor de război care au luptat în Afganistan cu acordul supraetajării unui nivel. Cu toate că aici în prealabil, se efectuase o reparație de circa 200 mii lei, Ion Ștefiriță a motivat că „sunt probleme cu acoperișul”, iar bani în buget nu-s. Consilierii din opoziție s-au opus adoptării proiectului de decizie, presupunând că la mijloc e o șmecherie. Imobilul respectiv se afla pe strada Renașterii Naționale, 14 în nemijlocita vecinătate cu Scuarul Europei, ce în ultimul deceniu începuse să fie acaparat de afaceriștii orașului. Prin majoritatea de voturi a guvernării de atunci PDM, PLDM și PCRM proiectul de decizie a primit undă verde, Ion Ștefiriță având împuternicirile de-a semna contractul investițional cu potențialul investitor.

Schema nr. 2

Investitorul nu s-a lăsat mult așteptat. S-a dovedit să fie acela, care anterior reușise

să ocupe deja un sfert din Scuarul Europei: „Giacomi Fontana” SRL, administrată de Valeriu Oprea, posesor în lege a mai multor foste terenuri publice din oraș. La 28 iulie 2014 între președintele raionului, Ion Ștefiriță, și „Giacomo Fontana” SRL a fost semnat contractul de reconstrucție și supraetajare a imobilului de pe strada Renașterii Naționale, 18. Un moment foarte important în schema de corupție. Pentru prima dată într-un document oficial apare termenul de „reconstrucție” în loc de „reabilitare”, conform deciziei CR Orhei din 8 mai 2014. Cei de la „Giacomo Fontana”, profitând de aplicarea abuzivă a termenului „reconstrucție” s-au grăbit și au demolat întregul imobil al CR Orhei.

Schema nr. 3

În plan oligarhic, procesul inițiat de Ion Ștefiriță cu investitorul, totul decurgea cu „brio”. Imobilul predisus „reabilitării” a fost pur și simplu șters de pe fața pământului, distrugându-se băncile și alte elemente ale Scuarului Europei, fapt ce i-a indignat pe mai mulți orheiieni. La 7 mai 2015 am publicat în „Opinia liberă” un semnal de alarmă „Legile, cum se încalcă la Orhei”. Cu satisfacție am aflat că procuratura de la Orhei s-a autosesizat pe urmele articolului publicat și a inițiat o investigație penală.

Peste 4 ani aveam să aflu că la 19 iunie 2015 procuratura a emis o ordonanță de refuz în pornirea urmăririi penale, procurorul Ana Carasec, stimulând acțiunile ilegale ale „Giacomo Fontana” în Scuarul Europei.

Schema nr.4

Sincer vorbind, până în 2019 nu cunoșteam că procuratura Orhei ar fi emis o ordonanță de neîncepere a urmăririi penale, privind ilegalitățile comise pe strada Renașterii Naționale, 14. Dacă n-am fi fost informat de Centrul Național Anticorupție după ce la 17 mai 2019 am mai publicat o investigație anticorupție „Misterul furtului din umbră al Orheiului”.

În acest articol semnalam că circa 5 metri aferenți construcției din Scuarul Europei au fost ocupate abuziv de „Giacomo Fontana”, căreia conform actului de recepție i-ar fi revenit după „supraetajare” circa 79,25% din suprafața totală a fostului imobil al CR Orhei. Cum așa? Articolul respectiv a fost expedit în adresa Centrului Național Anticorupție, care ne-a șocat prin răspunsul său. „Conform

art. 275, al. 8, Cod penal urmărirea penală nu poate fi pornită în cazul în care în privința persoanei există o hotărâre de neîncepere a urmăririi penale.” Adică e clar de ce inițial A. Carasec a emis ordonanța de refuz în pornirea urmăririi penale. Solicitat să se expună pe caz, procurorul a remarcat că n-a depistat ceva încălcări, iar dacă acestea s-au și comis, atunci nu în perioada anchetei, „procuratura nu poartă răspundere de ilegalitățile comise după emiterea unei ordonanțe de refuz”.

La 26 iunie 2019 am solicitat procuraturii Orhei anularea ordonanței de refuz din 19 iunie 2015, invocând pretinse ilegalități neinvestigate de A. Carasec.

Astfel ca urmare a deciziei CR Orhei din 8 mai 2014 la 28 iunie 2014 se semnează contractul cu Nr. 180 între președintele raionului Ion Ștefîrță și „Giacomo Fontana” SRL. În punctul 11 intenționat se exclude noțiunea de „reabilitare” a imobilului de pe strada Renașterii Naționale 18, legiferată prin decizia CR Orhei. Apare în premieră termenul „reconstrucție” aplicat și-n ordonanța de refuz a A. Carasec. Dacă înțelegerea contractuală ar fi fost supusă testului legal cu ușurință se putea observa că greșit e indicat numărul cadastral. În loc de 6401402145.02 figurează 6401402145.04.

Dar contractul respectiv a fost întocmit prin încălcarea gravă a Codului Civil, nefiind notificat conform prevederilor legii. Deci avea o putere juridică nulă și nu legaliza acțiunile de demolare a imobilului întreprinse de „Giacomo Fontana” SRL.

Procurorul de asemenea n-a ținut cont că la 10 decembrie 2014 primăria orașului ilegal eliberează o autorizație de construcție pe o suprafață de 753m², CR Orhei dispunând doar de 118 m².

În rezultatul ordonanței emise de A. Carasec la 19 iunie 2015, șmecherii au fost într-o oarecare măsură nu numai că protejați de implicarea organelor de drept, dar somați să se protejeze pe viitor.

În rezultatul alegerilor locale din 14 iunie 2015, I. Ștefîrță își pierde postura de președinte al raionului și dreptul de a mai semna documente. Înlocuitorul lui, Tudor Golub, prin abuz de putere și trafic de influență, semnează la 2 noiembrie 2015 un Acord adițional la contractul cu nr. 180 cu „Giacomo Fontana” SRL prin care se legiferează acțiunile de distrugere a unei porțiuni din Scuarul Europei. T. Golub n-a avut careva împuțerniciri de-a semna ceva documente cu „Giacomo Fontana” SRL. Prin unicul document legal din această istorie, decizia CR Orhei

din 8 mai 2014, împuternicirile i-au fost acordate doar lui Ion Ștefiriță, iar decizia CR Orhei din 8 mai 2014 n-a fost abrogată nici modificată.

Tudor Golub explică situația că i-au fost prezentate niște documente spre scanare de antreprenorul de la „Jiacomo Fontana” SRL, Vladimir Popușoi, „Mă grăbeam, îl cunosc pe om și am semnat, dar ce am încălcat?”

Toate aceste motive de-a declara nulitatea ordonanței de refuz în pornirea urmăririi penale au fost respinse de procurorul adjunct al Procurorului – șef a raionului Orhei Lilian Corpaci. Oficial acesta a constatat la 9 iulie 2019 că „circumstanțele cauzei au fost cercetate sub toate aspectele, complet și obiectiv, neexistând careva temeiuri de anulare”.

Uite hoțul, nu e hoțul?

Poate că renunțăm după acest concept „obiectiv” al Procuraturii la subiectul cu furtul Scuarului Europei: dacă n-ar fi apărut un detaliu ce finalizează triumful actorilor implicați în derularea schemelor de corupție aici.

Cu toate că noul imobil din Scuarul Europei a trezit un val de indignare în rândul orășenilor, recepția obiectului a fost una pe cinste. Printr-o dispoziție de-a sa președintele raionului Tudor Golub s-a impus drept președinte al comisiei de recepție.

Privind reconstrucția (atenție „reconstrucție” nu „reabilitare” după cum prevedea decizia inițială a CR Orhei) blocului de oficii (a dispărut și termenul „administrativ”) de pe str. Renașterii Naționale, 18, ca comisia să aibă o imagine mai autoritară, l-a inclus în ea și pe vicepreședintele raionului, Ilie Rabii (responsabil de agricultură). Mai figurează doi arhitecți-șefi, cel al raionului Orhei, Ion Platon și al municipiului Orhei Alexandru Țăranu. Alți 4 specialiști, sub tutela președintelui comisiei, au determinat „legalitatea” construcției frauduloase: Ion Cocîrlă, Natalia Lopatiuc, Gheorghe Știrbu și Daniel Ursu. Actul de recepție a fost semnat de antreprenorul Vladimir Popușoi și investitorul Valerii Oprea.

În punctul 8 al procesului-verbal de recepție din 20 decembrie 2017 este indicat că respectivul document „a fost încheiat astăzi 01.09.2017”, probă că adunarea semnăturilor a durat aproape 4 luni de zile. Ori s-au efectuat modificări esențiale în recepția „oficiilor și spațiilor” apărute din „blocul administrativ”.

Interesant că recepția obiectului s-a făcut (s-a semnat) fără un act de delimitare a noului imobil, ce nu mai întrunește condițiile impuse de decizia CR Orhei din 8 mai 2014, fiind înălțată cu 3 nivele.

De remarcat că unul din responsabilii eliberării certificatului de urbanism, arhitectorul-șef al primăriei Orhei, Alexandru Țăranu, tot el selectat pentru semnarea actului de recepție explică că construcția s-a extins în Scuarul Europei, deoarece nu există delimitarea terenului dintre primărie și CR Orhei.

Am mai aflat că V. Oprea intenționează să retrocedeze CR Orhei doar 20,75% din spațiul în subsolul clădirii. Adică într-un local impracticabil pentru funcționarii publici.

M-am convins că organele de drept au un volum mare de anchetă aici și pentru a le dezlega mâinile am atacat ordonanța procurorului Carasec la judecătoria Orhei.

Cererea mea însă a fost respinsă pe motiv că duc instanța în eroare, nefiind parte vătămată.

Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău a admis plângerea și a expediat-o înapoi pentru reexaminare la Judecătoria Orhei. De astă dată instanța a luminat mințile procurorilor, constatând „Analizând conținutul materialului procesului penal nr. 437/15, instanța constată lipsa audierii autorului sesizării, lipsa audierii persoanelor din cadrul Consiliului raional Orhei și a Primăriei mun. Orhei, care au cunoștință de caz. Organul procuraturii s-a limitat absolut neîntemeiat doar la anexarea unor acte și audierea părții interesate Oprea Valeriu.

În lipsa unor acte procesuale de audiere, se constată că această procedură obligatorie nu a fost respectată.

Mai mult, conținutul plângerii nu a fost verificat în niciun mod, or organul de urmărire penală nu a verificat: dacă Tudor Golub a avut împuternicirile CR Orhei, la semnarea unui acord adițional la contractul nr. 180 din 28.07.2014 dintre CR Orhei și SC „Giacomo Fontana” SRL, numărul cadastral al obiectului suspus reabilitării, dacă Contractul inițial a fost sau nu autentificat notarial, cine avea împuterniciri de a semna contractul, dacă CR Orhei a dat acordul la demolarea integrală pentru „reabilitare” a imobilul CR Orhei, actele ce confirmă legalitatea a

celor 2 nivele construite de Valeriu Oprea, cât și nu a examinat Decizia CR Orhei din 8 mai 2014 de reabilitare a imobilului de pe strada Renașterii Naționale, 18.

Prin urmare, faptele nu au fost verificate în nici un mod de către organul de urmărire penală, declarațiile petiționarului fiind ignorate și nesususe controlului în conformitate cu prevederile Codului de procedură penală. În acest sens, nu au fost verificate argumentele expuse de petiționar, nu au fost audiați martorii care au cunoștință de caz, nu au fost ridicate actele relevante la caz și n-au fost efectuate alte acțiuni necesare examinării corecte și multilaterale a sesizării.

La fel, instanța constată că organul de control, în baza art. 274 CPP, nu a examinat sub toate aspectele și multilateral situația descrisă în sesizare.

Prin urmare, instanța de judecată ajunge la concluzia că, prin efectuarea unei investigații incomplete și insuficiente, petiționarul Vasile Roman a fost lezat în dreptul său la un proces echitabil, care, în contextul celor indicate, generează încălcarea drepturilor garantate de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, încălcare ce constituie, în cazul dat, un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea adoptată.”

De asemenea Judecătoria Orhei a declarat nulă „ordonanța procurorului în Procuratura Orhei, Carasec Ana din 19.06.2015 privind refuzul în pornirea urmăririi penale pe faptele descrise în articolul din publicația ”Opinia Liberă” la data de 01.05.2015, pe motivul că nu întrunește elementele infracțiunii cu clasarea procesului penal, precum și ordonanța procurorului adjunct al Procurorului – șef al Procuraturii raionului Orhei, Lilian Corpaci din 09.07.2019 privind respingerea totală a plângerii directorului publicației periodice regionale independente „Opinia liberă” SRL, Vasile Roman din 26.06.2019, prin care solicită anularea ordonanței de refuz în pornirea urmăririi penale și clasarea procesului penal, emisă de procurorul în Procuratura raionului Orhei, Ana Carasec la data de 19.06.2015, cu obligarea procurorului de a lichida încălcările admise.”

Deci mâinile procurorilor sunt dezlegate. În dosarul de la judecată sunt mai multe probe elocvente pe cazul acaparării abuzive a Scuarului Europei. N-am izbutit să aflui opinia fostului primar al Orheiului Ilan Șor sub ochii căruia s-a comis fărâdelegea. Cert că la nivelul suspus supraetajării la moment e „arendat” de Partidul Șor.

Administratorul „Jiacomo Fontana” SRL, Valerii Oprea nu s-a prezentat nici la o ședință de judecată. Dar mi-a spus clar că dispune de toată documentația necesară.

Avocatul lui Valerii Oprea, Boris Dariiev mi-a relatat că pur și simplu, procuratura mai pierde procese prin judecată.

Un alt avocat Valeriu Covaș e indignat ca și alți locuitori de distrugerea Scuarului Europei prin ce se profanează și ideea Integrării Europene, iar lecția dată procurorilor e binevenită.

Urmele lui Iaralov din miliardul dispărut

Iurie Sanduța

(RISE Moldova, 20 septembrie 2020)

Serghei Iaralov, omul de încredere al oligarhului fugar Vlad Plahotniuc, apare într-un raport confidențial al unei bănci cu sediul la New York drept beneficiar al unor tranzacții cu firme-paravan, implicate în „Jaful secolului”.

Documentul face parte dintr-o investigație specială, lansată de Deutsche Bank Trust Company Americas – subsidiara Deutsche Bank din Germania, pentru a urmări banii din fraudă bancară de la Chișinău.

Numele lui Iaralov, în acest caz, este legat de operațiunile bancare ale unei companii opace care figurează și în raportul Kroll, conectată de impresara interpretei de muzică pop „Jasmin”, cu numele real — Sara Shor.

#FinCENFiles — este una dintre cele mai mari scurgeri de rapoarte bancare confidențiale care arată banii unor lideri mondiali, teroriști, traficanți de droguri, persoane implicate în spălări de bani sau în inginerii financiare. Datele includ un număr mare de rapoarte de activități suspicioase, depuse de către bănci și alte instituții financiare către Guvernul SUA. Sursa datelor este o scurgere de la Rețeaua de Combatere a Infraționalității Financiare din cadrul Departamentului Trezoreriei Statelor Unite ale Americii (FinCEN), și au fost obținute de BuzzFeed News și The International Consortium of Investigative Journalists.

Documentele provin în urma unei solicitări de informație adresată de Comisiile Congresului SUA. Solicitarea a vizat date ale FinCEN legate

de investigația procurorului special Robert Mueller referitor la implicarea rușilor în alegerile prezidențiale americane din 2016. RISE Moldova este partenerul pentru Republica Moldova al proiectului de investigație #FinCENFiles.

Sfătuitorul oligarhului

Serghei Iaralov este cetățean moldovean, născut în Rusia, iar în ultimii zece ani a locuit când la Chișinău, când pe Coasta de Est a SUA, la câțiva pași de Oceanul Atlantic, în statul Massachusetts.

La Chișinău, el s-a afișat public în jurul oligarhului Vlad Plahotniuc, în special, în cadrul unor negocieri politice de care a depins soarta întregii țări.

Singura funcție publică deținută de Iaralov a fost cea de consilier al fostului viceprim-ministrului, ministru al Economiei, Valeriu Lazăr.

Tovarășul „Serioja”, l-a numit Filat

Chiar dacă nu a fost niciodată deputat, sfătuitorul oligarhului a fost surprins de mai multe ori pe holurile de la Parlament, inclusiv în ziua în care a fost reținut fostul prim-ministru, Vlad Filat, ulterior, condamnat pentru mai multe fapte de corupție.

„[...] Este un tovarăș acolo în spate, Iaralov Serioja – îi spune, care, cel puțin, mă bucur, că este în această sală. A participat, practic, la toate discuțiile și la toate târgurile făcute [...]”, a recunoscut Vlad Filat, în ultimul său discurs de la tribuna Parlamentului din 15 octombrie 2015.

„Serioja”, îi zicea Dodon

Ultima apariție publică a lui Iaralov a fost în iunie 2019, fiind prezent la întâlnirea dintre Plahotniuc și președintele țării, Igor Dodon, în încercarea de a forța o nouă coaliție PD+PSRM.

„Eu aș înlocui și aș lăsa doar – statut special (referire la statutul regiunii transnistrene – n.r.) [...]”, îi spunea Iaralov lui Dodon. „Serioja, asta e principial [...]”, intervenea președintele Dodon.

Atunci, afacerea politică a picat, iar oamenii lui Plahotniuc au difuzat un filmuleț video de la acea întâlnire, unde Dodon a vorbit și despre banii primiți de la Moscova. Negocierea a avut loc la sediul PD, iar discuția a fost înregistrată, în secret, cu două dispozitive – unul camuflat într-o umbrelă, iar celălalt într-un dulap de culoare deschisă.

În viața politică, el s-a remarcat, formal, prin funcția de vicepreședinte PDM, într-o perioadă în care Plahotniuc era președintele partidului. În 2019, după ce a picat afacerea politică cu socialiștii, Plahotniuc și-a dat demisia din partid și a fugit din țară pe fondul schimbului de putere de la Chișinău, iar Serghei Iaralov și-a pierdut și el funcția.

În prezent, pe cei doi îi leagă un dosar penal pentru dublă identitate.

Colapsul celor trei bănci

În perioada 2012-2014, Banca de Economii a Moldovei, Banca Socială și Uni-bank au trecut printr-un proces complex de spălare de bani până s-au prăbușit. Paguba – 1.000.000.000 de dolari, iar nota de plată a picat pe umerii oamenilor care n-au avut nicio legătură cu fraudă.

Inițial, cele trei bănci au suportat mai multe modificări în structura de acționariat. Ulterior, în mod coordonat, bancherii au acordat împrumuturi dubioase, pe bandă rulantă, fiind implicate zeci de companii offshore, bănci folosite în inginerii financiare, afaceriști cu renume și funcționari corupți. Compania Kroll, contractată de stat să investigheze fraudă de un miliard de dolari, dispărută din sistemul bancar, a prezentat mai multe probe care-l scoate în prim-plan pe afaceristul-politician Ilan Șor drept unul dintre beneficiarii de bază.

„Din cele descoperite reiese că tranzacțiile, în care au fost implicate companiile „Grupului Șor”, par să fi contribuit, în cele din urmă, la prăbușirea băncilor la sfârșitul anului 2014”, se spune în unul din rapoartele Kroll.

Dosarul lui Șor se află în judecată de mai mulți ani, doar că, între timp, a fugit și el din țară cam în aceeași perioadă în care a dispărut și oligarhul Vlad Plahotniuc.

Ancheta de peste ocean

În 2016, Deutsche Bank Trust Company Americas (DBTCA) a verificat în registrul tranzacțiilor peste treizeci de firme care figurau în scandalul bancar de la Chișinău.

Astfel, pe 13 iulie 2016, banca cu sediul în New York a transmis Rețelei de Combatere a Infracționalității Financiare din cadrul Departamentului Trezoreriei Statelor Unite ale Americii (FinCEN) un raport confidențial în care menționa că a identificat 3.156 de tranzacții. Acestea au fost făcute de 18 dintre companiile suspecte, prin intermediul conturilor sale deținute la bănci din diferite țări.

Cele mai multe plăți au fost procesate de către AS Privatbank – subsidiară Privatbank din Ucraina, – 2.987 de tranzacții și ABLV Bank As Riga – 78 de tranzacții. Ambele sunt din Letonia și apar în investigația Kroll.

Ancheta DBTCA cuprinde perioada: ianuarie 2012 – iunie 2016, iar suma totală a tranzacțiilor este de aproape 340 de milioane de dolari. La finalul documentului, redactat de Deutsche Bank Trust Company Americas, este menționat că banca „nu poate confirma dacă vreuna dintre tranzacții a fost implicată în fraudă bancară”.

În acest caz, DBTCA a făcut un rezumat al operațiunilor bancare identificate, prezentând: suma, data, numărul de tranzacții, băncile și beneficiarii.

Lista companiilor din raport

Cea mai mare sumă de bani din documentul confidențial este legată de compania – Metalforum LP. În 2013-2015, aceasta a făcut 797 de tranzacții, pompând prin conturi 168,7 milioane de dolari.

Metalforum LP a fost înregistrată în Marea Britanie pe 30 ianuarie 2012, perioadă în care începuseră procesul de preluare a celor trei bănci din Moldova.

Potrivit sentinței de condamnare a fostului prim-ministru Vlad Filat, trimis după gratii în urma unui autodenunț făcut de Ilan Șor, Metalforum LP avea conturi

deschise la banca letonă Privatbank și era gestionată de Șor. Astfel, de pe conturile acestei companii, suma de 150 de mii de euro și-a pierdut urma, trecând prin mai multe firme, până a ajuns la Vlad Filat. Acesta fiind doar unul din episoadele care l-a implicat pe Filat în „mita de la Șor”.

În același lanț de operațiuni bancare cu Metalforum LP apare și Seabon Limited, o firmă implicată în „The Russian Laundromat” (cea mai mare operațiune de spălare de bani din Europa de Est – cel puțin de 20 de miliarde USD), dar și în „Miliardul dispărut” de la Chișinău. În decizia de condamnare a afaceristului Veaceslav Platon, judecat în dosarul „Jaful secolului”, este menționat că Seabon Limited ar fi fost gestionată de Platon.

Tranzacțiile Drenslor. Iaralov, trecut la beneficiari

Drenslor LLP este o firmă britanică creată în 2006 de două societăți dubioase din paradisul fiscal BVI (Ireland & Overseas Acquisitions Ltd și Milltown Corporate Services Ltd) și dizolvată în 2014.

Investigația Deutsche Bank Trust Company Americas menționează în documentul expedit la FinCEN că, firma Drenslor LLP este legată de 1115 tranzacții în sumă 37,5 milioane de dolari, făcute în perioada 4 ianuarie 2012 – 23 august 2013.

Plățile au fost procesate de următoarele bănci: Banca de Economii a Moldovei, Moldindconbank, Energbank, AS Privatbank, Ameriabank, și ABN AMRO Bank.

Iar beneficiarii implicați în aceste transferuri sunt mai multe companii și două persoane fizice. Una din ele este Serghei Iaralov.

Contactat de RISE Moldova, Iaralov nu a răspuns la apelurile și nici la mesaje noastre.

La nivel internațional, în 2012, Drenslor LLP a fost folosită într-un scandal FIFA prin care niște ruși au spălat fonduri publice în urma unui transfer internațional la Clubul rusesc de fotbal FC Rostov.

La Chișinău, Drenler a figurat într-un litigiu cu datorii de milioane disputat între „Moldconstruct Market”, firmă la care a lucrat Oleg Voronin, fiul președintelui Vladimir Voronin, și Fiscul moldovenesc. Motivul – o amendă aplicată după un control fiscal.

Drenler LLP apare și în raportul Kroll. Rusoaica Liliya Pleskachevskaya, impresoara interpretei Jasmin – Sara Shor (soția lui Ilan Șor) a luat cu împrumut peste 700 de mii de euro pentru a cumpăra acțiuni la Unibank, una din cele trei bănci din „Miliardul dispărut”. Pleskachevskaya a mai luat bani și de la alte două companii-paravan, reușind să pună mâna pe 4,7% din acțiunile Unibank. Detalii, [AICI](#)

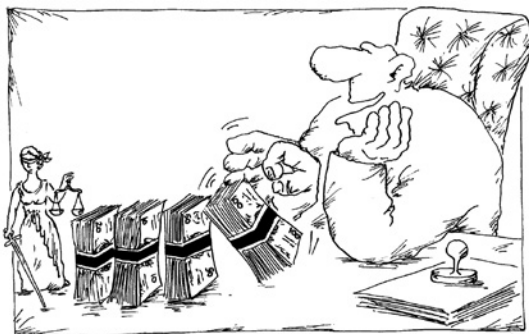
Totodată, aceeași companie înregistrată în Marea Britanie a apărut recent în documentele din #MetalLeaks. Din extrasele bancare obținute de RISE Moldova, Drenler a încasat câteva milioane de dolari de la Rowallan Overseas SA, o societate offshore, controlată de Vlad Plahotniuc.

Arme pentru Africa

Mădălin Necșuțu, Ilie Gulca
(*Anticorupție.md*, 28 septembrie 2020)

- **Aeroportul Internațional Mărculești a vândut armament unor off-shoruri implicate în trafic de armament în zone de conflict militar**
- **Rachete de avioane și elicoptere de tip S-8 KOM trebuiau să ia calea Nigerului prin intermediul companiei ucrainene de stat Ukrinmash**
- **Ucrainenii de la S-Profit Ltd au pretenții financiare, în valoare de peste 4 milioane de lei, față de autoritățile moldovenești pentru nerespectarea contractelor semnate pentru rachete S-8.**
- **Pe teritoriul Aeroportului Internațional Mărculești au fost depistate armament și muniții, păstrate ilegal, care nu se găsesc în patrimoniul Armatei Naționale**

Ambasada Ucrainei la Chișinău solicită, pe 27 martie 2018, dreptul de folosire a spațiului aerian moldovenesc și aterizarea pe Aeroportul Mărculești a aeronavei An-12 a companiei [Ukraine Air Alliance](#). Avionul de model

Antonov trebuia să încarce de pe Aeroportul Mărculești 800 de rachete de tip S-8 KOM de producție sovietică.

Rachetele nedirijate de aviație de tip S-8 sunt utilizate pentru dotarea avioanelor de vânătoare, bombardierelor de tip Suhoi (Su) și elicopterelor de luptă de tip Mikoyan (Mi). Munițiile erau distribuite în 200 de lăzi și aveau greutatea totală de 15.000 de kilograme.

Conform documentului obținut de Centrul de Investigații Jurnalistice din Moldova (CIJM), avionul companiei Ukraine Air Alliance planifica, pe 18 aprilie 2018, să decoleze, gol, de pe Aeroportul Cernăuți (Ucraina), apoi să aterizeze pe Aeroportul Mărculești (Moldova), de unde să încarce cele 800 de rachete cu destinația Niger, vestul Africii.

În calitate de vânzător al rachetelor depozitate pe Aeroportul Mărculești figurează compania ucraineană de stat Ukrinmash, iar cumpărător – Forțele Aeriene din Niger. Afacerea a fost intermediată de Westan Group Associates LTD, un offshore din zona Caraibelor, insula Saint Kitts and Nevis.

Ukrinmash este autorizată de Guvernul Ucrainei să importe și să exporte, la nivel internațional, armament și bunuri din categoria securității naționale.

Westan Group Associates LTD îl are ca reprezentant pe cetățeanul ucrainean Yuri Kryzhalko. Conform registrelor din Ucraina, Kryzhalko este beneficiarul altor cinci companii de tip offshore. De asemenea, el deține o companie britanică Zomer Entreprinse LLP cu adresa de corespondență în Panama.

În iulie 2019, Westan Group Associates LTD a intermediat un contract de vânzare a 12 tancuri de combustibil pentru elicoptere către o firmă georgiană. Autoritățile ucrainene (NABU) investighează vânzarea la suprapreț a tancurilor de combustibil.

Ukraine Air Alliance este o companie administrată în prezent de Andriy Bondar. Firma are o vastă experiență în transportarea de armament în zonele de conflict din Africa.

Vadim Marciuk, fiul lui Evghen Marciuk, fost șef al Serviciului Ucrainean de Securitate (SBU) în anii 90, este co-fondator al firmei. Evghen Marciuk este cunoscut ca traficant de armament pentru regimuri africane dictatoriale.

Pe 9 aprilie 1999, pe Aeroportul Internațional Chișinău, un avion AN-26 aparținând Ukraine Air Alliance a fost arestat pentru un lot mare de arme nedecarate destinate Africii.

Blocaj la Mărculești

Numai că Antonov-ul cu indicativul UR-CGV & UR-CAH nu a operat zborul pe 18 aprilie 2018, cerut în nota Ambasadei Ucrainei. Aterizarea la Mărculești a fost interzisă.

În schimb, istoricul zborurilor operate de nava Antonov UR-CGV & UR-CAH, oferit de *Organized Crime and Corruption Reporting Project (OCCRP)*, arată că aceasta a aterizat de nu mai puțin de 31 de ori, în nouă săptămâni, pe Aeroportul Internațional Chișinău în intervalul 9 aprilie 2018–15 iunie 2018.

Autoritatea Aeronautică Civilă (AAC) a comunicat CIJM că nu știe exact ce încărcătură a avut acest avion și că ar fi cerut zboruri *charter de tip cargo*. „AAC a verificat documentele companiei aeriene ce țin de siguranța zborurilor și asigurări. În partea ce ține de natura transportului, notăm că, în cererea [sa], compania a menționat *general cargo*, ceea ce presupune marfă obișnuită”, ne-a precizat AAC.

La rândul său, Ambasada Ucrainei la Chișinău a recunoscut tacit transportul de armament cerut în Republica Moldova. Reprezentanța diplomatică ne-a comunicat că Ucraina este singura țară din fostul spațiu sovietic semnatară a [Acordului de la Wassenaar](#) privind controlul exporturilor de arme convenționale și bunuri și tehnologii cu dublă utilizare.

„În Ucraina funcționează eficient sistemul de stat al controlului exporturilor de arme. În competența acestuia intră și serviciile pe care le oferă companiile aviatice comandatarilor străini privind transportul produselor cu destinație militară în state terțe”, se menționează într-un răspuns al Ambasadei Ucrainei pentru CIJM.

Fostul administrator al Aeroportului Mărculești, Vladimir Maiduc, a declarat că lotul de rachete S-8 KOM, ce urma să fie ridicat de pe Aeroport, a fost vândut în urma unei licitații organizate cu doi ani mai devreme.

„O parte din rachete a fost luată, iar cealaltă nu, pentru că [firma ucraineană] nu avea unde să le vândă. Și când a găsit cumpărător, eram eu deja administrator și nu le-am mai dat voie să ia armamentul”, a declarat el pentru CIJM.

„Eu am spus că nu vând armament. Și a început un scandal la Minister [al Apărării]. Le-am spus să vină ei să vândă dacă vor.”

Stoparea acestui transport de armament, în opinia fostului ministru al Apărării în acea perioadă, Eugen Sturza, a survenit din partea Comisiei interdepartamentale de control asupra exportului, importului și tranzitului de mărfuri strategice.

„Când trebuia să aterizeze avionul [în aprilie 2018], a fost cerut acordul Ministerului Apărării și al Serviciului de Informații și Securitate. Atunci a fost luată decizia de a nu permite livrarea rachetelor. A fost demarată o anchetă în cazul factorilor care au decis să vândă rachetele”, a declarat Sturza.

Ministerul Apărării al Republicii Moldova a informat CIJM că Armata Națională nu are în patrimoniul său rachete de tip S-8 KOM. Responsabilii de apărarea națională au subliniat că nu dispun de informații cu privire la organizarea unor licitații pentru vânzarea unor asemenea rachete în ultimii cinci ani și chiar mai devreme, inclusiv de către Aeroportul Mărculești.

Și Agenția Proprietății Publice a informat reporterii CIJM că „nu s-a adeverit” existența unei tranzacții de vânzare-cumpărare a rachetelor de tip S-8 KOM între Aeroportul Internațional Mărculești și compania ucraineană de stat, Ukrinmash.

Aeroportul Internațional Mărculești și relațiile cu traficanții

Întreprinderea de Stat Aeroportul Internațional Mărculești nu este la prima trazație de armament în condiții neclare. În perioada 18 noiembrie 2014–15 ianuarie 2015, responsabilii de protejarea patrimoniului neutilizat al Armatei Naționale și membrii Consiliului de Administrare al Aeroportului Mărculești au vândut 53 de lansatoare de proiectile nederijate de modelul B8MI aceleiași companii Ukrinmash. Valoarea afacerii a constituit 4.251.840 de lei.

Fosta administrație a întreprinderii este acuzată de ignorarea prevederilor Regulamentului privind modul de comercializare a tehnicii militare, armamentului și altor mijloace tehnice. Actualmente, afacerea este investigată de către Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale (PCCOCS).

Procurorii mai anchetează vânzarea celor trei complexe de rachete de tip S-125 M1. Lotul a fost adjudecat în februarie 2016, contra 660.000 de dolari, de S-Profit Ltd, un offshore înregistrat în Marea Britanie, implicat în traficul de arme în zonele de conflict din Africa. Și această afacere este investigată de procurorii PCCOCS. Foștii factori de decizie de la Aeroportul Mărculești sunt acuzați că și-au depășit atribuțiile de serviciu.

Mai nou, actualul administrator al Aeroportului Mărculești, Nicolae Clichici, ne-a declarat că S-Profit are pretenții financiare față întreținerea moldovenească pentru niște prevederi contractuale nerespectate. „A venit somația de la compania S-Profit. Am trimis-o la Ministerul Economiei... Acolo sunt pretenții [financiare], care depășesc suma pe care a încasat-o Aeroportul”, a spus Clichici, evitând să ne ofere detalii pentru a nu se face vinovat de divulgarea secretului de stat.

După solicitări repetate legate de pretențiile S-Profit, Agenția Proprietății Publice ne-a comunicat totuși că Aeroportul Mărculești a organizat o licitație cu strigare la 28 iulie 2015 pentru vânzarea de rachete nederijate de aviație de tip S-8. În urma acestora, un lot de 1.390 de unități a fost adjudecat de același offshore britanic S-Profit Ltd.

Agenția a precizat că dreptul de proprietate asupra obiectelor licitate aparține Aeroportului Internațional Mărculești în baza Ordinului Ministerului Apărării nr. 289 din 3 iunie 2015.

„Astfel, între Aeroportul Internațional Mărculești, în calitate de vânzător, și S-Profit Ltd., în calitate de cumpărător, a fost încheiat un contract de vânzare-cumpărare pe 28 iulie 2015. În urma semnării contractului menționat, S-Profit Ltd a transferat în conturile bancare ale Aeroportului Internațional Mărculești 216.150 de dolari”, se menționează în răspunsul Agenției.

Numai că, potrivit Hotărârii Guvernului nr. 606/2002, pentru efectuarea livrării armamentului este obligatorie deținerea unei autorizații de export a mărfurilor strategice. Autorizația cu pricina se eliberează de către Comisia Interdepartamentală de Control asupra Exportului, Reexportului, Importului și Tranzitului de Mărfuri Strategice din cadrul Ministerului Economiei și Infrastructurii.

Prin urmare, până în prezent, Aeroportul Internațional Mărculești nu a livrat lotul de rachete din cauza lipsei autorizației de export. Acest fapt a generat, conform

prevederilor contractuale, penalități de întârziere în valoare de 245.330 de dolari, conform calculelor S-Profit efectuate la 5 noiembrie 2018.

Valoarea pretențiilor financiare ale S-Profit o depășește pe cea a rachetelor.

Agencia Proprietății Publice a transmis informația despre pretinsele încălcări Centrului Național Anticorupție. Așadar, rachetele S-8 nu sunt ale companiei de stat Ukrimash, ci ale off-shorului britanic S-Profit Ltd.

Un [raport](#) al Amnesty International precizează că firma S-Profit a făcut afaceri cu armament în Sudanul de Sud, zonă de conflict militar în 2013–2020. Directorul S-Profit, Artem Zabora, a negat inițial pentru Amnesty International implicarea companiei în traficul de arme. Numai că atunci când i-au fost prezentate documente în care S-Profit apare ca furnizor, Zabora a refuzat să mai răspundă. Reporterii [OCCRP](#) au scris că S-Profit Ltd este o companie asociată unei companii ucrainene mai mari, Techimpex, care vinde, repară și modernizează echipament militar.

Un fost ministru al Apărării ne-a confirmat, off-the-record, că ucrainenii folosesc din complexele S-125 doar structura de bază pe care instalează echipament modern.

De unde ia Aeroportul Internațional Mărculești armament

Ministerul Economiei și Infrastructurii a refuzat, nemotivat, să ne comunice, cel puțin, cantitățile exacte de export de armament în ultimii patru ani. De cealaltă parte, Ministerul Apărării ne-a informat că, în 2015–2020, a transmis în gestiunea Aeroportului Internațional Mărculești, pentru consolidarea bazei materiale, următoarele tipuri de armament și tehnică militară: a) *Пыука ГIII-30* și b) trei complexe de rachete antiaeriene S-125 M1.

În perioada 2008–2016, conform [Hotărârii Parlamentului nr. 283](#) din 1999, Aeroportul Mărculești a organizat o serie de licitații prin care au fost vândute active de care nu mai avea nevoie Ministerul Apărării. Hotărârea cu pricina cuprinde o anexă secretă de armament din dotarea Ministerului Apărării. O parte din aceste bunuri au fost repartizate pentru vânzare, iar cealaltă parte au constituit baza tehnico-materială a Aeroportului Internațional Mărculești.

„De exemplu, de pe elicopterele de tip Mi-8 a fost scos armamentul, iar aparatele de zbor au fost trecute în registrul civil. Aeronavele au format capitalul statutar al Aeroportului Internațional Mărculești. Aceste active nu pot fi vândute”, a explicat administratorul aeroportului, Nicolae Clichici. Actualmente, a insistat el, în depozitele Aeroportului Internațional Mărculești nu mai există armament. „Tot armamentul s-a păstrat, conform unor contracte, la Baza Militară din Florești a Ministerului Apărării. Acolo sunt condiții de păstrare”, a subliniat Clichici.

Cu toate acestea, în ultimii ani, au fost semnalate cazuri în care în depozitele Aeroportului Internațional Mărculești – Zonă Economică Liberă – au fost depistate armament și muniții provenite din altă parte. La 16 iunie 2018, fostul administrator al aeroportului, Vladimir Maiduc, a informat Inspectoratul de Poliție Florești despre depistarea unor muniții și armament în depozitul nr. 10.

Organul de urmărire penală din cadrul Inspectoratului de Poliție Bălți a stabilit că obiectele depistate sunt, de fapt, muniții și arme de foc militare produse în URSS, fără a preciza tipul lor.

Într-o notă informativă semnată de fostul administrator Maiduc se menționează că în locațiunea rezidentului Zonei Economice Libere, ICS AIM Helicopter Plant SRL, sunt păstrate „ilegal” armament și muniții neînregistrate: mitralieră automată și muniții pentru aparatele de zbor militare (o unitate); *Плутка ГС-23* (3 unități); rachete de model *ИЗБ-388*; *ИЗБ-68*; *ИЗБ-62* pentru aparatele de zbor (7 unități); bloc de dirijare controlată a rachetelor; părți și componente ale automatului *Ка-лашников*; muniții și alte obiecte militare.

Contactat de CIJM, administratorul ICS AIM Helicopter Plant SRL, Alexei Cibotaru, ne-a declarat că armamentul depistat în depozitul nr. 10 ar fi al Aeroportului Mărculești.

„Conform contractului de locațiune, am mai multe *hangare* [depozite] luate în arendă. O parte din ele nu mi-au fost încă predate, inclusiv depozitul nr. 10. Acolo se păstrează bunuri ale întreprinderii de stat Aeroportul Internațional Mărculești”, spus administratorul AIM Helicopter Plant SRL.

„Evident, nu pot să cunosc ce anume, care bunuri se păstrează ori s-au păstrat. Când vorbim de ceva legal sau ilegal, cred că este vorba de instanță care poate să hotărască așa ceva.”

Ministerul Apărării a indicat că tipurile de armament *Пушка ГС-23* și rachete de model *ИЗБ-388*; *ИЗБ-68*; *ИЗБ-62* nu sunt în evidența Armatei Naționale, după cum nu sunt înregistrate în fișele armamentului și munițiilor pierdute sau sustrase.

În cazul dat, Poliția Florești a pornit, pe 16 iunie 2018, urmărirea penală „pe faptul păstrării de către persoane neidentificate a armelor de foc sau a munițiilor fără autorizația corespunzătoare”. Ulterior, cauza penală a fost transmisă Inspectoratului de Poliție Bălți.

Până în prezent, oamenii legii nu au reușit să identifice persoana care a depozitat armamentul și munițiile în depozitul nr. 10 de pe Aeroportul Mărculești. Drept urmare, la 23 august 2019, urmărirea penală a fost suspendată.

Vladimir Maiduc a spus că nici măcar nu a fost audiat de organele de urmărire penală. De partea cealaltă, Inspectoratul de Poliție Bălți ne-a comunicat că „au fost audiate toate persoanele posibile la acel moment”.

Spitalul neglijenței lor

Felicia Crețu

(Proiectul Media „CU SENS”, 12 octombrie 2020)

Odată cu izbucnirea pandemiei de Covid-19 în Moldova, spitalele au devenit necăpătoare. În tot acest timp, la circa 40 de km de Chișinău, peste 200 de paturi noi de spital stau neatinsse. Paturile se află în blocul 2 al Spitalului din Vorniceni pentru bolnavii de tuberculoză. Deși încă în noiembrie 2014, însuși ministrul Sănătății a participat la inaugurarea oficială a acestui bloc, niciun pacient nu i-a pășit de atunci pragul. Cum s-a ajuns aici, vă arătăm în cele ce urmează.

Felicia Crețu, jurnalistă, CU SENS:

— Când ultima dată a fost deschis?

Aliona Turovschii, vicedirectoarea Clinicii Vorniceni:

— 2014, în noiembrie. Aveți în vedere oficial?

Felicia Crețu, jurnalistă, CU SENS:

— Când ultima dată l-ați descuiat.

Aliona Turovschii, vicedirectoarea Clinicii Vorniceni:

— Nu. Recent.

Sigiliul de la ușa acestui bloc al spitalului din Vorniceni a fost rupt special pentru echipa noastră. Ne face turul saloanelor pustii vicedirectoarea spitalului, Aliona Turovschii.

Aliona Turovschii, vicedirectoarea Clinicii Vorniceni:

— Nu s-au făcut reparații din 2014. Așa cum este din 2014, nicio modificare. Noi am scos saltelele, ca să le păstrăm de soare. Ele au fost arse, noi acum le-am scos. Un salon pentru doi pacienți are camera de baie, WC, așa cum se cuvine.

În acest bloc, sunt peste 100 de astfel de saloane. Toate sunt echipate cu sisteme de ventilare care blochează răspândirea infecției – o raritate pentru spitalele din

Moldova. Prin urmare, aici pot fi tratați simultan circa 240 de pacienți cu probleme respiratorii. Însă, aceste ventilatoare nu au fost pornite vreodată.

Aliona Turovshii, vicedirectoarea Clinicii Vorniceni:

— *Acestea sunt ventilatoarele flux-reflux. Aici vine aerul curat, acolo – circulă.*

Felicia Crețu, jurnalistă, CU SENS:

— *Doar spitalul din Vorniceni are astfel de ventilatoare?*

Aliona Turovshii, vicedirectoarea Clinicii Vorniceni:

— *Da, da.*

În spitalul fără pacienți, cândva renovat, cu pardoseală nouă și pereți frumos vopsiți, se simte delăsarea. Pe pereți pot fi văzute crăpături, iar în unele locuri tencuială stă să cadă.

Aliona Turovshii, vicedirectoarea Clinicii Vorniceni:

— *Clădirea s-a așezat și deja, iată, mici neconformități.*

De reparații moderne au beneficiat nu doar saloanele pacienților, dar și birourile medicilor, cât și camerele de odihnă pentru personalul medical. S-au cumpărat până și televizoare, frigidere. Mai mult chiar, a fost rezervat un spațiu și pentru amenajarea unei frizerii.

Aparent, s-a lucrat la milimetru. Fiecare detaliu pare să fi fost pus la punct, mai puțin, însă, unul, ce apă vor bea pacienții? Dar, să le luăm pe rând.

Acest spital, aflat la circa 40 de km de Chișinău și care ocupă o suprafață de 37 de hectare, este cea mai veche instituție pentru tratarea tuberculozei din Republica Moldova. Despre modernizarea Spitalul din Vorniceni, de fapt, a celor două blocuri de tratament, destinate pacienților bolnavi de tuberculoză, s-a vorbit prima dată acum 15 ani. Mai exact, în 2005, atunci când numărul cazurilor de tuberculoză a atins un nou record, înregistrând o creștere de trei ori față de anii '90. Prin urmare, renovarea instituției a devenit o prioritate a guvernării de atunci, în frunte cu președintele Vladimir Voronin.

Aliona Turovșchii, vicedirectoarea Clinicii Vorniceni:

— Spitalul este foarte vechi, dacă să luăm după clădirile de pe teritoriu pe care le vedeți, avem 15 clădiri care sunt supuse demolării. De aceea, posibil s-a decis renovarea blocurilor.

Dacă primul bloc al spitalului a fost dat în exploatare în 2008, cel de-al doilea stă deocamdată închis, deși se vede că a fost renovat. De lucrări s-a ocupat Societatea pe acțiuni Monolit, o firmă de top pe vremuri. Pe aici, s-au perindat de-a lungul anilor, actualul deputat socialist Petru Burduja, cât și Sergiu Pușcuța, actualul Ministru al Finanțelor.

Pentru 67 de milioane de lei, compania a acceptat în 2008 să renoveze blocul 2 al spitalului într-un termen record, de doar nouă luni. Un angajament mult prea ambițios, recunoaște astăzi fostul director tehnic al firmei.

Felicia Crețu, jurnalistă, CU SENS:

— *Era real ca în 9 luni să se termine lucrările?*

Vasile Ungurean, fost director tehnic, Monolit S.A.:

— *Eu cred că nu era real, dar mă rog. Ce gânduri aveau ei atunci, de unde eu să știu?*

Felicia Crețu, jurnalistă, CU SENS:

— *Și de ce firma Monolit a semnat așa contract?*

Vasile Ungurean, fost director tehnic, Monolit S.A.:

— *Noi am crezut că o să dea bani, eu cred. Cei care au semnat, au crezut că o să fie finanțări, dar dacă se finanța câte o țară.*

Felicia Crețu, jurnalistă, CU SENS:

— *Păi ziceți că nu era real în 9 luni să se termine lucrările, dar Monolit și-a asumat ...*

Vasile Ungurean, fost director tehnic, Monolit S.A.:

— *De ce mă întrebați pe mine? Era real. Vreți așa răspuns?*

Felicia Crețu, jurnalistă, CU SENS:

— *Ziceți cum e adevărat.*

Vasile Ungurean, fost director tehnic, Monolit S.A.:

— *Era real. Până a doua zi, ...după ce s-a semnat contractul.*

Nouă luni s-au transformat în... șase ani. De ce? Ne explică Silvia Volosatii, fosta șefă a secției responsabile de investiții și administrarea proprietății publice la Ministerul Sănătății. Volosatii a deținut această funcție în perioada 2012-2015 și, respectiv, avea sarcina de a supraveghea buna desfășurare a lucrărilor.

Silvia Volosatii, fosta șefă a Secției Investiții și Administrarea proprietății publice, Ministerul Sănătății:

— *Un impediment foarte mare în realizarea proiectului propriu-zis pentru întregul spital, pentru întreg complex spitalicesc, era finanțarea, să zicem, etapizată. Se făceau investiții în cantități mici pe an. Deci se stopau lucrările, se începea a două etapă de finanțare și tot așa, din an în an.*

Lipsa banilor, însă, nu a fost, singura problemă. Pe când lucrările de renovare erau e ultima sută de metri, singura sursă de apă potabilă, care provine dintr-un izvor subteran, a început să sece. Cel puțin asta ne spune fosta funcționară de la minister.

Silvia Volosatii, fosta șefă a Secției Investiții și Administrarea proprietății publice, Ministerul Sănătății:

— *A început să sece și a început să asigure doar undeva 40%-50% din apa potabilă.*

Deoarece, debitul izvorului a scăzut, principala sursă de apă a rămas o sondă arteziană din preajmă. Avem voie să ne apropiem de ea, doar însoțiți de un angajat al spitalului.

Angajat al spitalului Vorniceni:

— *Iată aici e pompa. Clar? Și acestea sunt rezervoarele. De aici prin rețea, apa se duce la vale. Se întâlnește cu apa care e limitată din cauza secetei de la captaj și deja prin rețea, prin filtre, deservește toate obiectivele.*

Felicia Crețu, jurnalistă, CU SENS:

— *Care e calitatea apei din sondă?*

Angajat al spitalului Vorniceni:

— *Mmm, normală, dar sonda asta e apă burcută. Are sulf mult și, știți, ea se poate de folosit numai în condiții tehnice, sanitare. De aceea, noi și o amestecăm.*

Pentru că apa din sondă nu era bună pentru consum, s-a decis instalarea unui sistem de filtrare. Ca să ajungem la el, coborâm la subsolul clădirii, însoțiți de vicedirectoarea spitalului.

Aliona Turovșchii, vicedirectoarea Clinicii Vorniceni:

— *Este prima sală unde apa se acumulează. Ea vine aici, trece prin toate filtrele și se duce în bloc. Aceasta este a 2-a secțiune a stației de purificare a apei.*

Felicia Crețu, jurnalistă, CU SENS:

— *Ea funcționează?*

Aliona Turovșchii, vicedirectoarea Clinicii Vorniceni:

— *La moment nu. Ea nu funcționează, deoarece au trecut ani de când a fost instalată. Aici trebuie de schimbat toate filtrele, de făcut mentenanța.*

Responsabilii de la Minister au încredințat și instalarea acestei stații de purificare, neprevăzute inițial în contract, tot firmei Monolit, asumându-și, astfel, cheltuieli suplimentare, fără să treacă printr-un proces de achiziții publice.

Silvia Volosatii, fosta șefă a Secției Investiții și Administrarea proprietății publice, Ministerul Sănătății:

— *Diferența de preț care urma să fie între sistemul cel vechi și sistemul ăla nou, mi se pare că era de circa 50 mii și ceva de lei.*

Felicia Crețu, jurnalistă, CU SENS:

— *Trebuia să se facă o licitație pentru această sumă?*

Silvia Volosatii, fosta șefă a Secției Investiții și Administrarea proprietății publice, Ministerul Sănătății:

— *Nu trebuia să fie făcută licitație.*

Rețineți această sumă de 50 de mii de lei, pentru că vom reveni, în scurt timp, la ea... Sistemul de purificare a apei a fost instalat, însă, fără ca vreuna dintre părți

să se asigure că există și un document, în cazul dat, un acord adițional la contract care să legalizeze costurile suplimentare. De ce au ales această cale? Am vrut să aflăm de la directorul de atunci al firmei Monolit, Petru Burduja, în prezent deputat socialist.

Petru Burduja, fost director, Monolit S.A.:

— *Urma, după 2014, din câte țin eu minte, să fie făcute modificări de proiect, aprobate de Minister. Eu nu mai cunosc cu ce s-a terminat proiectul acesta.*

Felicia Crețu, jurnalistă, CU SENS:

— *Și după ce ați plecat, ce s-a întâmplat?*

Petru Burduja, fost director, Monolit S.A.:

— *Păi, nu știu. Întrebați administratorul actual care este.*

Fostul director tehnic al firmei, însă, are o explicație. Spune că nu au semnat acte pentru că... s-a mers „pe încredere” și că Silvia Volosatii este cea care i-a dat undă verde să înceapă lucrările.

Vasile Ungurean, fost director tehnic, Monolit S.A.:

— *Asta „pe încredere”. Și doamna Silvia: „și ce acum, ce să ne oprim? Ce noi nu vom găsi 700 de mii? Vom găsi și vă vom da.” Oral. Dar lucrările mergeau.*

Silvia Volosatii, fosta șefă a Secției Investiții și Administrarea proprietății publice, Ministerul Sănătății:

— *A făcut-o în avans antreprenorul general și și-a asumat acest lucru, pentru ca să nu fie stopată punerea în funcție a acestui obiectiv, pentru că Ministerul nu a avut bani și nu a putut atunci să transfere acești bani. Ei trebuiau cumva făcuți legalizat și solicitați din partea Ministerului de Finanțe, ca procedură.*

De o altă părere este responsabilul tehnic, numit de Ministerul Sănătății să monitorizeze lucrările. Bărbatul recunoaște că nu s-a respectat, de fapt, procedura legală.

Vasile Draguțan, fost responsabil tehnic:

— *Ele au fost făcute, lucrările, nelegitim. Ei nu trebuiau să se apuce și să facă. Trebuia bază legală. Trebuia de făcut din nou licitație.*

Vasile Ungurean, fost director tehnic, Monolit S.A.:

— *Doamna Silvia, ea...hai să spunem, ca gospodar, ea drept a procedat, că dacă ne opream la mijloc și căutam acum că „Stai, stai nu, nu, nu. Gata, mâine nu dăm bani” – nu mai făceam nici până azi nimic. „Măi oameni buni, faceți!” Ea era încrezută că va fi tot bine, dar când s-a început hărmălaia cu Usatii ... nu a putut nici ea face nimic.*

Se întâmpla la sfârșitul anului 2014, pe ultima sută de metri a mandatului ministrului Sănătății de atunci, Andrei Usatii, cunoscut la acea vreme și datorită problemelor de integritate și dosarelor de corupție în care era vizat. Pe 26 noiembrie 2014, cu doar patru zile până la alegerile parlamentare, ministrul a inaugurat formal deschiderea blocului 2, deși încă nu era dat în exploatare. Pe rețelele de socializare, unde a lăudat inaugurarea, Usatii și-a încheiat postarea cu îndemnul „Votați PLDM!”

Silvia Volosatii, fosta șefă a Secției Investiții și Administrarea proprietății publice, Ministerul Sănătății:

— *Nu a fost o ceremonie. A fost o deschidere oficială a obiectivului, dat fiind faptul că era, în principiu, era finalizat tot.*

La scurt timp, a venit și nota de plată, cu aproape 800 mii de lei mai mult decât valoarea contractului inițial și...de 16 ori mai mare decât suma menționată de Silvia Volosatii.

Planurile firmei Monolit de a încasa cele aproape 800 mii de lei au fost date peste cap. Funcționara cu care își coordonau activitatea, Silvia Volosatii, a plecat la scurt timp din funcție, în timp ce era anchetată de procurorii anticorupție pentru fals în declarația de avere. Iar cei care au preluat conducerea ministerului în următorii ani, spun că nu au avut de ce să onoreze aceste pretențiile financiare.

Aliona Serbulenco, fostă viceministră a Sănătății (2015 – 2019):

— *La momentul când eu am aflat că, sunt pusă de către ministru în fruntea unui grup care trebuia să facă achizițiile, eu aflu că, de fapt, lucrările au fost făcute și urma ca eu să fac achiziții pe lucrările care deja au fost făcute. Cel puțin în contabilitatea Ministerului Sănătății nu era nicio datorie din partea Ministerului Sănătății către Monolit.*

Motivând că nu a primit banii de la minister, Monolit nu și-a plătit subcontractantul, care, de fapt, a instalat sistemul de filtrare al apei. E vorba de firma Aquasystems cu care avea semnat un contract de 1,9 milioane de lei.

Constantin Lungu, fost director, firma Aquasystems:

— *Monolit-ul nu ne-a plătit jumătate din contract. Am rămas fără casă, am rămas fără business. Nici nu vreau să aud de dânsii. Au fost niște oameni care și-au făcut interesele lor și și-au bătut joc de mine.*

Vasile Ungurean, fost director tehnic, Monolit S.A.:

— *Ce să-i faci? Așa s-a întâmplat. Iese că, din păcate... nu că i-am păcălit, dar s-a primit nu frumos, pentru că eu nu aveam sursă de finanțare.*

În rezultat, de la ideea de a crea un spital modern la Vorniceni s-a ajuns la un caz adus până la absurd. În ultimii cinci ani nu s-a făcut practic nimic. Mai mult chiar, acum doi ani, Monolit S.A. a intrat în proces de insolabilitate. Iată cum descrie situația Sergiu Guțu, cel care se ocupă de lichidarea societății.

Sergiu Guțu, administrator de insolabilitate:

— *În procesul de insolabilitate, Ministerul Sănătății și Institutul, deci, nu prea manifestă o poziție activă, un interes. Ei vin și spun „noi nu știm ce să facem cu situația dată.” Dacă voi nu știți, eu de unde să știu? Deci nimeni acțiune în instanță nu a întocmit. au acceptat situația care este la moment.*

Din 2015 până în prezent, la Minister s-au perindat șapte miniștri. Nimeni dintre ei nu a reușit să găsească o soluție.

Ruxandra Glavan, fostă ministru a Sănătății (2015-2017):

— *Am înțeles atunci că Ministerul pur și simplu nu avea capacitatea să-l rezolve, or complexitatea problemei depășea cu mult competențele ministrului sau ale ministerului.*

Ala Nemerenco, fostă ministru a Sănătății (2019):

— *Am aflat că compania care a construit, de fapt, această clădire, intrase în insolvență. De aceea, Ministerul Sănătății avea practic mâinile legate.*

Nici fostul director al firmei, Petru Burduja, ajuns între timp deputat, nu s-a preocupat de soarta spitalului.

Felicia Crețu, jurnalistă, CU SENS:

— *Din funcția de deputat, ați încercat să rezolvați cumva problema? Să găsiți soluții?*

Petru Burduja, fost director, Monolit S.A.:

— *M-ați luat prin surprindere cu această întrebare. Eu credeam că el lucrează.*

După ani de nepăsare și milioane aruncate în vânt, actuala conducere a Ministerului Sănătății dă semne că ar vrea să ducă la bun sfârșit proiectul.

Viorica Dumbrăveanu, ministra Sănătății:

— *Lucrările, cu regret, care urmează a fi realizate în cadrul acestei instituții, nu sunt și nu pot fi realizate de urgență. La momentul actual se efectuează proiectarea și se determină devizul de cheltuieli.*

Mai exact, un expert urmează să spună ce lucrări mai rămân de făcut pentru ca blocul 2 al spitalului să poată primi pacienți. Același expert va calcula și câte alte milioane vor mai fi scoase din buzunarul statului în acest scop. Deși verdictul îl vom ști, în cel mai bun caz, anul viitor, președintele Igor Dodon se aruncă deja în promisiuni cu șase zerouri.

Igor Dodon, președintele Republicii Moldova:

— *Am înțeles că este nevoie de circa 3 milioane de lei. Eu cred că noi aceste mijloace trebuie să le găsim. O să pregătim o scrisoare chiar mâine domnului prim-ministru să găsească bani din fondul de rezervă și să ne mișcăm înainte.*

Peste 80 de milioane de lei au fost deja cheltuite pentru modernizarea blocul 2 al spitalului de la Vorniceni. De câte alte milioane mai e nevoie pentru ca acesta să primească pacienți, nu știm deocamdată.

Cert e că niciun funcționar de la minister nu a fost tras la răspundere pentru proasta gestionare a banului public. Iar compania care s-a angajat să facă o mare parte din lucrări, a declarat faliment.

În curând un expert va veni aici la Vorniceni și vom afla, probabil, și despre alte probleme din spatele acestei porți. Noi vom sta în continuare cu ochii pe ei. Voi – stați aproape!

Off-shorizarea agriculturii Moldovei

Mădălin Necșuțu, Ilie Gulca

(*Anticoruptie.md*, 13 octombrie 2020)

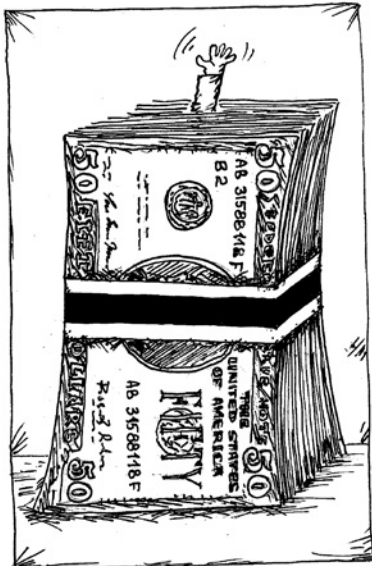
- **Cei mai mari proprietari și arendași de terenuri agricole din Moldova sunt firme off-shore înregistrate în Cipru**
- **41% din suprafața terenurilor arendate în Moldova este concentrată în mâinile a două off-shoruri din Cipru**
- **Fenomenul off-shorizării, potrivit experților, are drept scop optimizarea fiscală și ascunderea beneficiarilor finali ai afacerilor**

Cel mai mare arendaș de terenuri din Moldova este grupul de companii Trans-Oil integrat în compania-mamă, offshore-ul cipriot [Aragvi Holding International Ltd](#). Directorul Aragvi Holding International Ltd este Vaja Jhashi, cetățean rus, american și moldovean. El activează de mai bine de 20 de ani pe piața moldovenească și a ajuns de departe cel mai puternic jucător în agricultura Republicii Moldova prin grupul de companii Trans-Oil pe care îl controlează.

Conform portalului [Land Matrix](#), o imensă bază de date care monitorizează tranzacțiile, proprietatea și arenda terenurilor agricole din toată lumea, offshore-ul Aragvi este cel mai mare arendaș din R. Moldova cu circa 60.000 de hectare de pământ.

Conform Agenției de Servicii Publice din Republica Moldova, suprafața terenurilor agricole înregistrate este 1.449.310 hectare. Acest total include și peste 219.000 de hectare care sunt în arendă.

Omul de afaceri Vaja Jhashi a confirmat pentru portalul [Balkan Insight](#) că

este cel mai mare jucător pe acest segment. „Da, avem în cultivare, practic, contracte de închiriere pe termen lung. Avem aproape 60.000 de hectare acum. Lucrul bun în acest sens este că avem o integrare completă. Nu suntem doar cultivatori. Avem compania noastră de logistică, avem porturi și capacități de depozitare”.

„Când ai acest tip de infrastructură, este foarte bine să ai terenuri, pentru că ai tranzacții, ai logistică, procesare. Deci, nu trebuie să bați la ușa cuiva și să ceri permisiunea de transport. Din acest punct de vedere, este foarte confortabil pentru noi și foarte benefic”, a declarat omul de afaceri. În opinia acestuia, unui simplu fermier îi este foarte dificil să te descurce în Moldova dacă nu dispune de asemenea infrastructură.

„Anul acesta, este o secetă foarte grea în Moldova, de asemenea, și în unele părți ale României. Dar în mod normal, pentru fermierii de nivel mediu, această situație aduce, de asemenea, între 15% și 20% sau chiar 30% randament la hectar. Prin urmare, este o afacere bună pentru ei, să fii sub o companie mare și totuși să ai un profit”, susține omul de afaceri.

Profitabilitate: cumpărare sau arendare

Grupul Trans-Oil nu se grăbește deocamdată să devină și proprietar de terenuri, chiar dacă este tentant. „Probabil că este interesant să cumperi terenuri. Dar prețurile sunt deja foarte mari. Este vorba de 2.500 până la 3.000 de dolari pe hectar. A fost ieftin, dar nu mai este”, a remarcat el. Mai mult, în opinia sa, dacă Trans-Oil va începe să cumpere terenuri, prețul va ajunge la 3.500–4.000 de dolari pe hectar.

„Este o chestiune care ține de prețul cu care cumperi teren. În Moldova, nu avem subvenții pentru agricultură. În UE, subvenția este de 250–300 euro pe hectar. Cu aceste subvenții, poți să plătești 50% din costurile de producție [în UE]. În Moldova, nu ai subvenții, iar costurile sunt mari”, a adăugat el.

Întrebat dacă ar fi mai tentant să devină proprietar decât arendaș, Jhashi a spus că îi este dificil acum să răspundă. „Deocamdată, suntem în regulă cu contracte de închiriere pentru cinci ani și vom vedea. De asemenea, fermierii nu sunt dispuși să vândă. În Moldova, poți să cumperi terenuri dacă ești cetățean moldovean.”

Omul de afaceri a declarat că grupul Trans-Oil dispune deja de operațiune comercială specială prin care poate să cumpere terenuri, dar fermierii nu vând oricum atât de mult. „Poți să cumperi 50–70 de hectare, apoi trebuie să le consolidezi, să le aduci la un loc. Oricum, aceasta este o afacere diferită”, a declarat el.

În 2016, în cadrul unui interviu pentru reporterii Centrului de Investigații Jurnalistice din Moldova (CIJM), președintele grupului de companii Trans-Oil menționa că lucra 35.000 de hectare, puțin peste jumătate din suprafața deținută în arendă în prezent.

Acceași Mărie cu altă pălărie în offshore

Al doilea offshore care arendează 30.000 de hectare în Moldova este, potrivit Land Matrix, [SUNGRAIN FARMING INTERNATIONAL LIMITED](#), o companie din Cipru administrată de Panagiota Zorpa.

Sungrain Farming International Limited este proprietar 100% de acțiuni ale SUNGRAIN GROUP, condus de Ion Echim, și TERRASEM-GRUP SRL, firmă administrată de Gheorghii Tomasevici. Sungrain Group este fosta companie We Trade Agro, una dintre cele mai mari din Republica Moldova. Proprietarul acesteia a fost Ion Echim, fostul director adjunct al Agenției Naționale pentru Protecția Concurenței și, ulterior, al Consiliului Concurenței în perioada 2007–2013.

Echim este soțul fostului viceguvernator al Băncii Naționale a Moldovei, Emma Tăbârță, demisă în martie 2015 pentru „gestionarea proastă, cu consecințe atât de grave pentru sistemul bancar”. Ea era responsabilă reglementarea și supravegherea sectorului bancar în perioada octombrie 2008–martie 2015, inclusiv în timpul „furtului miliardului”.

Potrivit mold-street.md, în declarația de avere pentru 2014, Emma Tăbârță indica faptul că soțul său, Ion Echim, deținea în proprietate absolută (100%) – Sungrain Group, Sungrain Agro și We Trade Agro, firme trecute între timp în proprietatea offshore-ului cipriot. În 2016, directorul de producție al We Trade Agro, Alexandru Tatarciuc, a declarat, pentru Revista-ferma-.ro, că această companie lucra circa 30.000 de hectare de terenuri agricole, fiind astfel unul dintre cei mai mari latifundiați din Moldova.

Contactat de reporterii CIJM, Echim a evitat să vorbească despre numărul exact de hectare pe care le arendează. „E prea complicat, nu pot să vă explic în două-trei cuvinte. În fiecare an, apar drepturi de arendă, dispar drepturi de arendă, apar parteneri noi. Nu pot să vă dau o asemenea informație fără acordul partenerilor mei”, a argumentat Ion Echim.

Solicitat să spună dacă grupul de companii pe care îl administrează este asociat sau face parte din Grupul de companii Trans-Oil, Echim a spus că cele două sunt „persoane juridice separate”.

De partea cealaltă, președintele Grupului de companii Trans-Oil, Vaja Jhashi, nu a mai răspuns ulterior la întrebarea reporterilor CIJM dacă SUNGRAIN GROUP este parte grupului Trans-Oil pe care îl gestionează. În cazul în care aceste două companii sunt asociate, ele dețin 90.000 de hectare, ceea ce ar echivala cu circa 41% din suprafața terenurilor arendate în Moldova, conform cifrelor oferite de ASP.

O altă companie importantă din Republica Moldova care arendează sau are în proprietate mii de hectare este Consoliterra SRL. Deși nu figurează în registrul Land Matrix, această societate este, potrivit registrului cadastral din Moldova, cel mai mare proprietar.

SRL Consoliterra a fost înregistrată în 2008, având ca fondator compania ÎCS Parsec-Pro. Aceasta, la rândul său, a fost deschisă de ATS Agribusiness Investments LTD din Cipru, la care asociat unic figurează, din 2015, o altă firmă cipriotă.

Activitatea de bază a companiei este consolidarea terenurilor agricole, introducerea lor în circuitul agricol, defrișarea terenurilor de livezi, vii ieșite din uz și susținerea activităților de producere agricolă de valoare înaltă, se menționează într-un răspuns adresat CIJM.

„Consoliterra achiziționează terenuri parcelate și dispersate în scopul măririi gradului de consolidare pentru a le oferi operatorilor agricoli.” Compania a evitat să răspundă la întrebarea ce suprafață are totuși în proprietate sau arendează.

În opinia expertului Transparency International Moldova, Veaceslav Negruța, această mișcare de proprietăți în zone off-shore are la bază două porniri. „Prima intenție este pentru optimizare fiscală. A doua intenție, specifică Republicii

Moldova, are drept scop să ascundă beneficiarii finali sau ai unor tranzacții, care au caracter mai mult financiar decât al domeniului lor de activitate”, a spus el.

Negruța susține că în Republica Moldova persoane din mediul politic au reprezentat jurisdicțiile off-shore, cum ar fi Cipru. „De la un timp încoace, în 2018, astfel de servicii de consultanță pentru off-shorizare veneau din Emiratele Arabe Unite. A fost publicitate care atrăgea atenția, inclusiv a oamenilor de afaceri, în special celor cu bani de proveniență dubioasă pentru a se înregistra în astfel de jurisdicții”

Expertul a semnalat că cei care au dat în arendă cele sute și mii de hectare ar putea să se trezească cu litigii după care, aici, în condițiile justiției moldovenești, nu ar fi în stare să își păstreze drepturile de proprietate, fiind atacați din zone off-shore. „Astfel de situații au fost înregistrate în state din vecinătate unde asemenea litigii au lăsat oamenii fără fără terenuri.”

Proprietate versus arenda pământurilor

Legislația moldovenească interzice vânzarea de terenuri agricole către persoane fizice sau juridice străine. Discuția despre modificarea legii, în sensul permisiunii achiziției de terenuri de străini, durează de mulți ani. Asociația Investitorilor străini din Moldova (FIA), care cuprinde peste 20 dintre cei mai mari investitori străini din Moldova, încearcă să facă lobby de ani de zile ca această lege să fie modificată.

„Noi am inclus această propunere în așa-numita Carte Albă încă din 2005, de la prima ediție. Avem deja șase ediții și, la fiecare ediție, experții, membri ai FIA, reiterau necesitatea să includem în această carte legiferarea faptului ca investitorii străini să aibă posibilitatea să procure terenuri cu destinație agricolă”, a declarat președinta FIA, Ana Groza, pentru [Balkan Insight](#).

În plus, FIA a propus autorităților expertiză pentru un regulament care ar limita schimbarea destinației acestuia, alta decât agricultura, pentru a nu exista suspiciuni în ceea ce privește interesele schimbării legii.

„Nimeni nu intenționează să scoată cernoziomul și să îl exporte, să facă uz în mod negativ de pământ, doar să îl lucreze. Acesta este scopul. Sau să fie scris în contract

că dacă nu folosești terenul trei-cinci ani, nu îl lucrezi, se reziliază contractul de înstrăinare”, a adăugat ea.

Ana Groza spune că în demersul FIA „nu există niciun scop rău, niciun gând rău.” „Scopul nostru este ca noi să putem să îl lucrăm și să investim în agricultură, dacă tot ne considerăm țară agrară”, a explicat șefa FIA.

Ea a menționat că sunt multe cazuri în care companiile străine iau în arendă aceste terenuri, le lucrează și, peste un an-doi, proprietarul vrea să rezilieze contractul de arendă și apoi merg și îl dau altcuiva la un preț mai bun.

La rândul său, Alexander Koss, directorul Sudzucker Moldova, a explicat pentru Balkan Insight că investitorii străini recomandă și iau în considerare în mod rațional excluderea limitelor dreptului de a vinde și cumpăra terenuri agricole pentru persoanele juridice cu capital social care conțin investiții străine.

„Această restricție impusă companiilor cu investiții străine în ceea ce privește achiziționarea de terenuri agricole este contrară anexei 1B la GATT, art. XVI alin. (2f); Art.1 din Directiva europeană 88/361 / CEE CEE; și p.2.4.2 (31) din Planul de acțiune UE-Moldova”, argumentează investitorul german.

Conform Land Matrix, compania Sudzucker Moldova este al patrulea jucător pe piața pământurilor arendate în R. Moldova, cu circa 9.000 de hectare în lucru.

„Un alt argument puternic este posibilitatea de a evita speculațiile pasive asupra terenurilor. În acest sens, ar trebui dezvoltat un mecanism care să oblige investitorii să utilizeze terenurile numai pentru producția agroalimentară, excluzând astfel orice posibilitate de modificare a scopului utilizării terenului”, a declarat Alexander Koss.

Investigația a fost realizată în cadrul Campaniei media „Creșterea gradului de conștientizare a corupției în domeniul achizițiilor publice”, desfășurată de Centrul de Investigații Jurnalistice cu suportul National Endowment for Democracy.

Chișinău, „șantier electoral” cu firme penale și 100 de milioane din bugetul statului

Diana Gațcan

(Ziarul de Gardă, 15 octombrie 2020)

Două companii vizate anterior într-un dosar penal și gestionate din umbră de un singur beneficiar, condamnat ulterior pentru fraudarea licitațiilor, au ajuns să fie implicate în realizarea unor lucrări de milioane pentru capitală. Una dintre ele a câștigat un contract de 16 milioane de lei pentru amenajarea unui parc, iar alta, deși figurează în lista operatorilor economici care au interdicție de a participa la licitații publice, repară trotuarele din centrul Chișinăului, după ce a fost subcontractată de către agentul economic care a câștigat contractul de aproape 23 milioane de lei, semnat cu Administrația de Stat a Drumurilor.

Pe lângă aceste contracte, în prezent, în municipiul Chișinău, sunt executate lucrări de reparație care depășesc suma de 200 de milioane de lei. Primarul general Ion Ceban afișează continuu imagini de pe șantierele de lucru, anunțând despre progresul lucrărilor, multe dintre care sunt programate pentru a fi finisate în luna octombrie, chiar înainte de alegerile prezidențiale din 1 noiembrie. În premieră pentru capitală, jumătate din banii pentru lucrări sunt alocați din bugetul de stat, „la inițiativa președintelui Igor Dodon”. Expertul Ion Tăbârtă susține că, prin alocarea de către Guvern a 100 de milioane pentru proiectele din Chișinău, nu s-a făcut altceva decât a implica Primăria „într-o campanie electorală pentru Igor Dodon”.

Acum trei ani, procurorii anticorupție anunțau că mai multe persoane, inclusiv primari și reprezentanți ai unor agenți economici, erau reținute, fiind suspectate că ar fi acționat conform unui plan infracțional, urmărind scopul obținerii asistenței financiare de la Fondul Ecologic pentru implementarea unor proiecte locale. Procurorii afirmau că au documentat mai multe licitații publice privind construcția sistemelor de canalizare și a sta-

țiilor de epurare în mai multe localități, în urma cărora au câștigat companiile gestionate din umbră de un singur beneficiar, Alexei Voloșciuc. În dosar figurau mai multe companii gestionate sau afiliate familiei Voloșciuc: „Barzine-Cons”, „Regal-Rent”, „Valenscor-Design”, „Santeh-Trans” sau „Levprocons” SRL. Voloșciuc și soția sa, Galina Voloșciuc, fina de cununie a acestora, Elena Ciornei, dar și alte două persoane, Eduard Frățescu și Evghenii Casco, care participau la licitații „la rugămintea lui Alexei Voloșciuc”, au pledat

vinovați în fața instanței, recunoscând că au participat la fraudarea sau tentativa de fraudare a concursurilor de achiziții publice.

Instanța de fond a constatat vinovăția celor judecați, dar, în final, le-a aplicat pedepse non-privative de libertate. Alexei Voloșciuc, angajat atunci la „Levprocons”, a fost condamnat la patru ani și jumătate de închisoare, cu suspendarea executării pedepsei pe o perioadă de doi ani și jumătate. Totodată, Voloșciuc trebuia să achite statului o amendă de 290 de mii de lei, fiind privat de dreptul de a ocupa funcții de administrare a întreprinderilor publice sau private pe un termen de 3 ani și jumătate. Soția acestuia a fost pedepsită cu o amendă de 55 mii de lei, iar fina lor, Elena Ciornei – cu 53 mii de lei amendă. Sentința a fost însă cu drept de atac, iar dosarul se află acum pe masa magistraților Curții de Apel (CA) Chișinău, neavând încă o finalitate.

Gestionarii „Barzine-Cons”, cercetați pentru fals în declarații

Concomitent cu dosarul licitațiilor aranjate, Alexei Voloșciuc și Elena Ciornei erau judecați și în alt dosar penal, pentru fals în declarații. Alexei Voloș-

ciuc era învinuit că, în calitate de gestionar al „Barzine-Cons” SRL, pentru a corespunde cerințelor licitației organizate în septembrie 2014 de Primăria Tohatin (mun. Chișinău), privind efectuarea lucrărilor contra alunecărilor de teren, în sumă de 16,8 milioane de lei, prin intermediul fimei sale, Elena Ciornei, administratoare a „Barzine-Cons”, a prezentat, în adresa Primăriei Tohatin, acte despre personalul angajat și despre dotările tehnice ale companiei. În aceste acte era indicat că „Barzine-Cons” avea 46 de angajați și 21 de utilaje și echipamente tehnice necesare executării lucrărilor. În urma verificărilor, s-a constatat că firma avea doar un angajat, neavând în proprietate vreo unitate de transport.

„Barzine-Cons” a fost ulterior desemnată câștigătoare a licitației, însă neavând utilaj, echipament tehnic, dar și personalul necesar, reprezentanții companiei au semnat un contract de subantrepriză cu o altă companie, privind executarea lucrărilor.

Pe marginea acestui caz, în 2019, instanța a recunoscut-o vinovată de fals în declarații pe fina lui Voloșciuc, dar aceasta a fost liberată de răspundere penală din motivul expirării termenului de prescripție. Prin aceeași sentință, Alexei Voloșciuc a fost achitat pe motiv că „nu s-a constatat existența faptei infracțiunii. Procurorul a depus ulterior apel și a solicitat recunoașterea lui Voloșciuc ca fiind vinovat. Apel a depus și avocatul Elenei Ciornei, care a precizat că, în privința clienței sale, nu s-a constatat existența faptei infracțiunii. Magistrații de la CA Chișinău au respins apelurile ca fiind nefondate. Nemulțumiți de decizie, procurorul și avocatul s-au adresat la Curtea Supremă de Justiție (CSJ), iar în ianuarie 2020, [magistrații au admis recursurile](#), au casat decizia CA Chișinău și au trimis cauza la rejudecare.

Cercetați penal, însă câștigători ai licitațiilor de milioane cu statul

În pofida acestui dosar, companiile vizate au continuat să câștige contracte de milioane cu statul. De exemplu, în noiembrie 2019, ZdG a scris că „Barzine-Cons” reușea să semneze contractul de construcție a Punctului de Treccere a Frontierei (PTF) de stat Palanca, un proiect cu o valoare totală de 7,1 milioane de dolari. Din valoarea totală a proiectului, la „Barzine-Cons” SRL au revenit 2,77 milioane de dolari, echivalentul a aproximativ 48 de milioane

de lei. „Barzine-Cons” este fondată și administrată de Elena Ciornei, fina de cununie a lui Alexei Voloșciuc cel care, de facto, a și gestionat compania.

În iunie 2019, „Barzine-Cons” a câștigat un contract de 4,5 milioane de lei pentru reparația și amenajarea Parcului „Alunelul”. Un an mai târziu, aceeași companie câștigă un nou contract, de această dată în sumă de 16,7 milioane de lei, pentru cea de-a doua etapă a amenajării Parcului „Alunelul”. La licitația organizată de Pretura Buiucani au participat trei companii, iar oferta unuia dintre participanții la licitație, „Magda SRL”, care s-a ocupat anterior de reparația elementelor de bază din cadrul Complexului Memorial „Eternitate”, a fost respinsă de Pretură, chiar dacă avea un preț mai mic decât oferta câștigătoare, inclusiv un termen de garanție mai mare cu două luni decât cel al „Barzine-Cons”. Astfel, reprezentanții „Magda SRL” au contestat decizia privind atribuirea contractului, precizând că argumentele invocate de către autoritatea contractantă pentru refuzul ofertei sunt ambigue, imprecise și superficiale și „nu corespund realității”. Agenția Națională pentru Soluționarea Contestațiilor (ANSC) a respins însă contestația ca fiind neîntemeiată. Cu referire la contestația depusă, pretorul sectorului Buiucani, Vadim Brînzaniuc, spune că oferta „Magda SRL” a fost refuzată în baza mai multor motive: *„Compania nu avea experiență, or una dintre condiții era existența experienței similare. Totodată, prețurile propuse de „Magda” erau contrare prevederilor legale și erau mult mai diminuate decât este admisibil în legislație”*.

Cum a ajuns firma cu trecut penal să repare Parcul „Alunelul”

Întrebat cum se face că o firmă cu trecut penal câștigă licitații cu Pretura Buiucani, Vadim Brînzaniuc a menționat că „Barzine-Cons” nu are nicio interdicție de a încheia contracte cu statul.

„Compania a prezentat în cadrul licitației că nu este lipsită în careva drepturi. Din câte cunosc și am citit după desfășurarea licitației, nemijlocit, „Barzine-Cons” nu a fost implicată în lista agenților economici la care se face trimitere. Aceasta era printre puținele companii care la momentul licitației avea recomandate din partea instituțiilor internaționale. Noi operăm cu acte. În situația în care compania nu are anumite interdicții, deja cine gestionează și cum, este numele numele companiei, dar Voloșciuc nu mai este”, declară Vadim Brînzaniuc.

Etapa a doua pentru reconstrucția Parcului „Alunelul”, care are loc în prezent, se referă la reconstrucția scenei, construcția unui havuz pietonal, amenajarea spațiilor verzi, instalarea sistemului de irigare, a iluminatul public etc.. Potrivit unui panou instalat la intrarea în parc, finalizarea lucrărilor este programată pentru 15 octombrie curent, iar proiectul este finanțat de Primăria sectorului 6 a municipiului București, care oferă 846 mii euro pentru realizarea lucrărilor.

„Dosarele au fost trucate, au fost la comandă”

Elena Ciornei, fina lui Alexei Voloșciuc, cercetată pentru fals în declarații și vizată în dosarul privind trucarea licitațiilor, spune că a reușit să câștige contractele de amenajare ale Parcului „Alunelul” îndeplinind toate condițiile impuse de către organizatorul tenderului.

„Licitația se câștigă dacă întrunim documentația standard din caietul de sarcini. Plus la asta, au fost cerințele să avem bani în cont pentru a începe lucrările, mai erau și alte specificații pentru havaz și noi am întrunit complet condițiile”, declară Elena Ciornei, administratoare a „Barzine-Cons”, care mai precizează că nașul său nu are niciun rol în cadrul companiei pe care o administrează.

În legătură cu dosarele în care a fost vizată atât ea, cât și nașul său și compania pe care o administrează, Ciornei susține că aceste lucruri au fost deja rezolvate și că asta nu împiedică firma să câștige noi contracte cu statul.

„Noi am clarificat toate neconformitățile. Am achitat amenzile și asta e tot. Asta nu ține nimic de companie. Nu compania este vizată în dosar, dar administratorul, iar dosarele au fost trucate, au fost la comandă. Nu cunoaștem de la cine și de unde a fost comanda”, a adăugat administratoarea.

Mai târziu, Elena Ciornei ne-a apelat precizând că și-a amintit cine ar sta în spatele „dosarelor fabricate”: *„Ceea ce ține de dosar, mi-am adus aminte. Știu că nașul meu iniția să participe la alegerile parlamentare, voia să fie candidat la deputat și de asta și a fost intentat dosarul pe el și, respectiv, ne-a atras și pe noi. Pe urmă s-a aflat că dosarul special a fost intentat, la comandă, ca să nu participe la alegerile parlamentare”.*

Alexei Voloșciuc a fost membru al Partidului Liberal Democrat și președinte al Organizației Teritoriale Ciocana a formațiunii. În 2017, numele său apare în calitate de donator al Partidului Democrat. În septembrie curent, Alexei Voloșciuc a decedat din cauza complicațiilor provocate de COVID-19.

Trotuarele din centrul capitalei, reparate de o companie inclusă în „lista de interdicție”

O altă companie vizată în dosarul licitațiilor trucate și care era gestionată de Alexei Voloșciuc, SRL „Levprocons”, este implicată, în prezent, în reparația trotuarelor de pe străzile A. Puskin și Mitropolit Bănulescu-Bodoni, lucrări în valoare de circa 22 de milioane de lei. În 2018, compania a primit interdicție de a participa la licitațiile organizate de stat pentru o perioadă de trei ani din cauza executării necorespunzătoare a clauzelor contractuale. Neavând dreptul de a participa la licitații până în 2021, „Levprocons” a obținut dreptul de a executa lucrările de reabilitare a trotuarelor după ce a fost subcontractată de către firma „Lusmecon”, cea care, de fapt, a câștigat licitația organizată de către Administrația de Stat a Drumurilor (ASD) pentru reparația mai multor drumuri din municipiul Chișinău.

Numele companiei „Levprocons” nu apare nicăieri, însă faptul că anume această companie se ocupă de lucrări a fost confirmat de reprezentanții Primăriei, dar și de imaginile foto plasate de pe șantier, unde Alexei Voloșciuc apare alături de primarul Ion Ceban și viceprimarul Victor Chirona. Pe panourile de pe șantier este indicat că lucrările sunt realizate de către „Lusmecon”, iar muncitorii care instalează pavajul, cât și dirigințele de pe șantierul celor două străzi, au refuzat să ne spună ce companie i-a angajat să realizeze lucrările.

În prezent, „Levprocons” SRL este fondată și administrată de Sergiu Aramă. Compania își are sediul pe str. Meșterul Manole din capitală, clădire care aparține SRL-ului „Regal-Rent”, o altă companie vizată în dosarul licitațiilor trucate.

Viceprimarul de Chișinău nu cunoaște istoricul companiei „Levprocons”

Alexei Voloșciuc a fost surprins de mai multe ori pe șantierul de pe străzile Bodoni și Pușkin, acesta fiind prezent și atunci când primarul Ion Ceban și viceprimarul Victor Chironda inspectau lucrările de reabilitare a trotuarelor. În septembrie, curent, primarul Ion Ceban, fără a da nume, dar făcând referire la Alexei Voloșciuc, a precizat că persoana care gestiona lucrările de renovare a trotuarelor a decedat și că acest lucru a complicat procesul.

Întrebat cum se face că o companie cu trecut penal și care figurează în lista interdicțiilor a ajuns să execute proiectul de reabilitare a trotuarelor de pe cele două străzi, viceprimarul Victor Chironda, responsabil de monitorizarea lucrărilor, ne-a spus că nu cunoaște istoricul acestei companiei și faptul că Alexei Voloșciuc este vizat în dosare penale.

„Administrația de Stat a Drumurilor a făcut un tender în care a contract o companie – „Lusmecon”. După care, „Lusmecon” și-a contractat un subcontractant față de care poartă responsabilitate. Noi, ca primărie, nu avem drept de semnătură sau de alocare a bugetului în niciuna dintre aceste etape ale lucrărilor. Cine este dl Voloșciuc, care e trecutul dumnealui, cu ce s-a ocupat și ce a făcut până acum, eu nu am de ce să cunosc, pentru că nu este responsabilitatea mea să fac acest lucru”, a declarat Chironda.

„Toată responsabilitatea pentru contract o poartă antreprenorul general”

De cealaltă parte, Ion Drucec, director adjunct al ASD, susține că potrivit contractului, „Lusmecon” poate stabili relațiile cu subantreprenorii și răspunde de calitatea lucrărilor. Respectiv, trecutul „Levprocons” nu are vreo atribuție în acest sens.

„Antreprenorul general, în ultimă instanță, este responsabil de toate lucrările executate pe șantier. Antreprenorul este în drept și are posibilitatea să folosească toate capacitățile proprii, cât și cele subcontractate pentru efectuarea lucrărilor în termenul stabilit. Până la urmă, subcontractorii nu vin să ne

prezinte lucrările, toată responsabilitatea pentru contract o poartă antreprenorul general”, declară Ion Drucec.

Ziarul de Gardă a încercat să ia legătura cu administratorul „Levprocons” SRL, însă nimeni nu a răspuns la apelurile telefonice. Alexandru Ghilaș, administrator al „Lusmecon”, companie care a subcontractat „Levprocons” SRL, susține, la rândul său, că nu cunoaște trecutul penal al acestei companii.

„Țin să menționez că în urma negocierilor, compania „Levprocons” a oferit cele mai avantajoase condiții pentru efectuarea lucrărilor de aplicare a pavajului și anume, începerea lucrărilor fără avans, dotarea cu utilajele necesare și acordul de a li se reține din fiecare proces verbal garanția de bună execuție pentru un an de zile după recepția finală a lucrărilor, ceea ce ne-a determinat să încheiem contractul cu ei. Ceea ce ține de istoricul dubios al companiei, nu cunosc, dar știu sigură că „Lusmecon” este responsabilă de calitatea și termenii stabiliți în contractul semnat cu ASD”, precizează Alexandru Ghilaș.

Deși în comunicatele de presă ale Primăriei se menționa că finalizarea lucrărilor de pe cele două artere este prevăzută către data de 14 octombrie, reprezentanții instituției ne-au comunicat ulterior că data limită este de 30 octombrie.

100 de milioane pentru Chișinău din bugetul de stat

În ultimele luni, Chișinăul s-a transformat într-un adevărat șantier. În an electoral, într-o premieră pentru capitală, municipalității i s-au oferit 100 de milioane de lei din bugetul de stat pentru reparația mai multor drumuri din municipiul Chișinău. Lucrările finanțate din bugetul de stat vizează inclusiv și reparația străzii Albișoara, dar și a trotuarelor din centrul capitalei. În urma alocării celor 100 de milioane, primarul Ion Ceban a declarat în mai multe instanțe că lucrările din capitală au loc datorită și la inițiativa președintelui Igor Dodon, iar șeful statului, la rândul său, își asumă meritele.

„Noul primar este membru al echipei noastre. În 10 luni a făcut mai multe decât unii în 10 ani. Sigur că fără ajutorul nostru nu i-ar fi reușit, scuzați-mi lipsa de modestie. Eu am insistat să fie acordați 100 de milioane de lei pentru reparația străzii Albișoara”, a declarat Igor Dodon în cadrul uneia dintre edițiile emisiunii „Președintele răspunde”.

Unde au ajuns milioanele de la Guvern

Banii alocați pentru reparațiile din capitală au fost transmiși în gestiunea Administrației de Stat a Drumurilor (ASD) care, la rândul său, în iunie curent, a organizat o licitație publică pentru atribuirea contractului. În total, în cadrul licitației, au depus ofertele trei companii, câștigătoare fiind desemnată compania S.A. „Lusmecon”, cea care a propus cel mai mic preț – circa 135 de milioane de lei. Prețurile propuse de „Rutador” și „Nouconst” au fost mai mari, respectiv au fost refuzate de către responsabilii de la ASD.

Compania „Lusmecon” a câștigat de-a lungul timpului mai multe contracte de milioane cu statul. Doar în 2020, potrivit datelor disponibile pe portalul achizițiilor publice, „Lusmecon” a câștigat contracte de circa 210 milioane de lei.

Societatea pe acțiuni „Lusmecon” este administrată de către Alexandru Ghilaș, fiul lui Anatolie Ghilaș, unul dintre cei mai longevivi funcționari-șefi, care a condus Agenția Relații Funciare și Cadastru din 2011 până în august 2019, atunci când a fost eliberat din funcție de către Guvernul Sandu. În iunie 2020, Ghilaș a revenit însă la șefia Agenției, iar o lună mai târziu, compania administrată de fiul său reușește să câștige contractul de circa 135 de milioane cu statul.

Anatolie Ghilaș a fost deputat în perioada 2009-2011 și este nașul din prima căsătorie a fostului premier, Vladimir Filat, soția sa, Galina, fiind sora Sandei Diviricean, fostă Filat.

Firma „Lusmecon” a fost înregistrată în 1993, fiind proprietatea familiei Anatolie și Galina Ghilaș. În prezent, soția lui Ghilaș, Galina, deține 33.35% din acțiunile companiei, alte 55.53% fiind în proprietatea SRL-ului „Grinarid”, fondat de un alt SRL – „Mol-Hart”, administrat și fondat tot de Galina Ghilaș. Totodată, printre membrii Consiliului de Administrație al „Lusmecon” se numără și Olesea Ghilaș, nora șefului de la Cadastru.

Albișoara – „un proiect aproape fantastic”

Cei mai mulți bani din contractul atribuit celor de la „Lusmecon” au fost pompați în reabilitarea străzii Albișoara, una dintre cele mai aglomerate artere ale capitalei. Lucrările au demarat la începutul lunii august, iar primarul de

Chișinău, Ion Ceban, declara atunci că acesta este un proiect „aproape fantastic”. Lucrările sunt realizate etapizat, pe tronsoane, și prevăd amenajarea trotuarelor, reabilitarea părții carosabile, modernizarea sistemului pluvial, dar și schimbarea corpurilor de iluminat. Valoarea totală a proiectului, inclusiv schimbarea utilităților, este de circa 120 de milioane de lei.

„Este inițiativa președintelui. În acest sens, 65 de milioane vin din partea bugetului național, după care avem peste 7 milioane pentru trotuare din bugetul municipal. Aproximativ 5 milioane pentru iluminat, la fel din bugetul municipal, 18 milioane – „Termoelectrica”, 7.5 milioane – „Apă Canal” pentru schimbarea apeductului și rețelelor de canalizare”, preciza anterior edilul capitalei.

Cunoscuții lui Voloșciuc, câștigătorii unui contract de aproape 6 milioane

În timp ce „Lusmecon” este responsabilă de reparația părții carosabile, de repararea trotuarelor se ocupă întreprinderea municipală Regia Exdrupo care a organizat, în august, curent, o licitație publică în acest sens. La tender au participat „Edilitate” SA și „Solcoci Prim”, iar contractul în sumă de 5,8 milioane de lei a fost câștigat de cea din urmă companie. „Solcoci Prim” este fondată și administrată de către Grigore Solcoci. ZdG a scris anterior că, în 2017, această companie a încheiat un contract de subantrepriză cu „Barzine-Cons” pentru construcția PTF Palanca, în valoare de 985 de mii de dolari. Administratorul companiei declara atunci că îl cunoaște pe Alexei Voloșciuc, fiind de origine din același sat.

Grigore Solcoci a candidat din partea Partidului Democrat la alegerile locale generale din 2019 pentru funcția de primar al comunei Micăuți, Strășeni, însă a pierdut în fața candidatului Partidului Liberal Democrat.

Responsabilii de la Primărie ne-au comunicat că lucrările de pe str. Albișoara urmează a fi finalizate la 25 octombrie, cu doar câteva zile înainte de alegerile prezidențiale.

19 milioane de lei pentru Parcul „La Izvor”

În reconstrucție se află în prezent și Parcul „La Izvor”. Lucrările de renovare a obiectivului au început în luna iulie și se desfășoară pe etape, urmând a fi

finalizate într-un termen de 12 luni. Potrivit pretorului sectorului Buiucani, Vadim Brînzaniuc, în prezent are loc montarea pavajului pe aleea centrală, a sistemului de irigare a spațiilor verzi, precum și instalarea rețelei de iluminat nocturn. În paralel, sunt executate lucrări de construcție a havuzului de la intrarea principală din parc. Proiectul mai prevede și amenajarea unei parcări pentru automobile de circa 460 de locuri.

De organizarea licitației pentru selectarea companiei care se ocupă de conceptul reparației curente ale căilor de comunicații, dar și de amenajarea parcului, a fost responsabilă Pretura Buiucani. La concurs au participat trei companii, la fel ca și în cazul Parcului „Alunelul”. Cea care a câștigat contractul de 19,3 milioane de lei a fost „Staci Grup”.

La această licitație a participat, din nou, „Magda” SRL, care și de această dată a propus un preț mai mic decât cel al companiei câștigătoare. Oferta „Magda” SRL a fost însă respinsă, iar reprezentanții companiei au depus o contestație la ANSC, contestație care a avut aceeași soartă ca și în cazul Parcului „Alunelul” – „se respinge ca lipsită de interes”.

Compania „Staci Grup”, care se ocupă acum de reparația parcului, este fondată și administrată de Ecaterina Pelivan. Până în 2017, fondator al companiei a figurat un oarecare Victor Staci, nepotul soțului Ecaterinei Pelivan. Compania a început să câștige contracte cu statul în 2013, având adresa juridică pe str. Podgorenilor din capitală, unde sunt amplasate mai multe depozite care, potrivit datelor de la Cadastru, aparțin companiei „Vastavit” SRL, unde este angajat soțul Ecaterinei Pelivan.

Potrivit datelor portalului Agenției Achiziții Publice, doar în acest an, „Staci Grup” a câștigat contracte cu statul în sumă de circa 77 de milioane de lei. Companiei i-a fost atribuit și contractul în sumă de circa 2 milioane de lei pentru realizarea lucrărilor de amenajare a scuarului din strada Kiev, sectorul Râșcani al capitalei.

Orașul, transformat în șantier

În lucru se află și strada N. Testemițanu, unde urmează a fi reabilitată, în total, 9000m² de drum. Artera de circulație este inclusă în Proiectul municipal

2020 de reabilitare a infrastructurii rutiere, iar potrivit responsabililor de la Primărie, costul lucrărilor este de 7 milioane de lei, resurse alocate din bugetul municipal. Lucrările sunt efectuate de către întreprinderea municipală „Exdrupo” și ar urma să fie finalizate în decembrie 2020.

Tot „Exdrupo” realizează și lucrările de reparație pe Aleea Mircea cel Bătrân din sectorul Ciocana al capitalei. Lucrările au început în primăvară, iar costul acestora este de 4,7 milioane de lei. Proiectul a provocat mai multe reacții în spațiul public după ce în zona pietonală au fost desenate haotic mai multe benzi de culoare albă.

Autoritățile municipale s-au apucat și de reabilitarea scuarului din strada Vasile Dokuceav. Costul total al proiectului este de 2,3 milioane de lei, iar antreprenor a fost selectat S.A. „PASC-CON”.

„Dacă vrei să credeți că are treabă cu campania, aveți tot dreptul să spuneți asta”

Primăria, la inițiativa primarului Ion Ceban, a decis să renoveze și scuarul „Mihai Eminescu” din centrul capitalei. Lucrările au început în august și au fost programate pentru finalizare la 14 octombrie. Reprezentanții Primăriei ne-au comunicat că lucrările sunt realizate din sursele bugetului municipal, inclusiv 300 de mii de lei – donații de la mai mulți agenți economici, dar și 1,5 milioane de lei din partea „Mobiasbanca”, care își are sediul în preajma scuarului.

Lucrările sunt realizate pe șantier de către „MaistconsGrup” SRL, desemnată câștigătoare a contractului de circa 1 milion de lei, alocați de către municipalitate pentru lucrările de amenajare.

Deși lucrările au fost preconizate a fi finisate de Hramul Capitalei, autoritățile au declarat că nu se reușește și că proiectul va fi gata la finele lunii octombrie. Întrebat de ce finalizarea lucrărilor în scuarul „Mihai Eminescu”, pe str. Albișoara, A. Pușkin și Mitropolit Gavriil Bănulescu – Bodoni au fost planificate anume în octombrie, în plină campanie electorală, viceprimarul Chironda ne-a spus că municipalitatea a vrut să facă un cadou chișinăuie-nilor de Hramul Capitalei.

„Dacă vreți să credeți că are treabă cu campania, aveți tot dreptul să spuneți asta. Eu îmi exercit atribuțiile de serviciu”, răspunde Victor Chironda.

„Ce se întâmplă astăzi demonstrează că deciziile sunt luate pe linii de partid”

Alocarea celor 100 de milioane de lei din bugetul de stat pentru efectuarea lucrărilor din capitală, unele dintre care sunt programate a fi finalizate înainte de alegerile prezidențiale, este o premieră pentru municipiu. Fostul edil al capitalei, Dorin Chirtoacă, spune că un astfel de ajutor nu a venit din partea Guvernului niciodată, deși solicitări în acest sens au fost.

„Niciodată, niciun Guvern nu a făcut un astfel de ajutor pentru municipalitate deși am solicitat asta tot timpul. A fost la mijloc o chestiune politică, eram de culori diferite. Municipiul Chișinău și-a acoperit singur atunci cheltuielile, iar prin ceea ce se întâmplă astăzi se demonstrează că deciziile sunt luate pe linii de partid”, susține fostul primar Dorin Chirtoacă, care s-a aflat la cârma municipiului în perioada 2007 – 2017.

„Prin aceste proiecte se încearcă ridicarea ratingul politic al lui Igor Dodon”

Expertul politic Ion Tăbârță este de părerea că alocarea celor 100 de milioane de lei din bugetul de stat poate fi privită ca o acțiune politică pentru a crește imaginea șefului statului.

„Cred că se acționează politic și electoral. Nu cunosc toate dedesubturile, cât de necesari erau acești bani pentru Primărie, știind că municipiul Chișinău este principalul agent economic sau cel mai mare collector de impozite. Este evident că s-a făcut electoral. Guvernul, oferindu-i primarului acești bani s-a dorit ca el să aibă bani și să promoveze o serie de proiecte, lucruri binevenite, dar e evidentă abordarea că prin aceste proiecte se încearcă ridicarea ratingului politic al lui Igor Dodon”, susține expertul de la IDIS Viitorul.

Acesta mai precizează că președintele Igor Dodon nu ar trebui să aibă vreun rol în administrarea municipiului Chișinău

„În general, tema modului în care președintele Dodon și-a alocat mai multe atribuții decât îi oferă Constituția este un subiect aparte și trebuie găsite modalități ca să se revină la normalitate. Referitor la modul în care Ion Ceban administrează treburile în mun. Chișinău, trebuie să recunoaștem că acum, totuși, la nivelul modului în care funcționează și se administrează Primăria Chișinău, este mai puțină gălăgie și politică. S-au inițiat o serie de proiecte care arată atractiv pentru mun. Chișinău, ca concept, dar modul în care se realizează, este o altă discuție”, menționează expertul.

Deși proiectele inițiate de Primărie sunt binevenite pentru capitală, Ion Tabârță este de părerea că acestea au o tentă electorală și sunt organizate inclusiv pentru a ridica ratingul șefului statului.

„Este evident că primăria mun. Chișinău este implicată într-o campanie de PR, electorală, pentru Igor Dodon și asta este greșit”, concluzionează Tăbârță.

